Dzisiaj 28 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmikowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 262 Wydanie P Poznań, niedziela dnia 13 czerwca 1937 Rok 32

Poznań, 12 czerwca.

Słusznie rzekł Balzer...

Wniosek rządowy o zmianie ustawy akademickiej z 15 marca 1933 o szkołach akademickich, wniesiony przez ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego prof. Świętosławskiego na obecną sesję nadzwyczajną izb ustawodawczych 18 maja br., na podstawie uchwały Rady Ministrów z 15 maja br., przewiduje około ćwierć setki różnych zmian w tej ustawie obszernej, bo liczącej 61 artykułów. Poprawki są na ogół na lepsze, a nie na gorsze, ale przeważnie nie dotyczą najgorszych postanowień tej złej ustawy, w której nadal dużo złego pozostanie. Jedna tylko poprawka jest w pełnym słowa znaczeniu istotna i sięga do rdzenia wrzodu.

Jest to głośna i ponura sprawa usuwania profesorów. Ustawa z roku 1933 stworzyła sobie, a raczej ministrowi, bardzo przemyślnie, wszelkie i najdowolniejsze możliwości. Albowiem w słynnym artykule 3 powiedziała dosłownie: reorganizacja wydziałów przez tworzenie lub zwijanie katedr następuje na drodze rozporządzenia ministra w. rel. i ośw. p. po wysłuchaniu opinii albo na wniosek rady wydziałowej.

A więc: 1. katedrę może zwinąć minister dowolnie, bo tylko po wysłuchaniu zdania rady wydziałowej, a bez obowiązku uwzględnienia tego zdania, 2. wszelkie zwinięcie katedry nazywa się tu już z góry reorganizacją wydziału. A dlaczego tak się nazywa? Tu właśnie tkwiło ostrze pomysłowości, boć ministra Janusza Jędrzejewicza mniej korciły martwe katedry, które można zwijać, niż żywi profesorowie, których można usuwać. Bo już przed tym istniało rozprządzenie Pr. Rz. z 24 lutego 1928 z uzupełnieniami z 27 października 1932, a w nim art. 23, według którego profesor, który wskutek tzw. zmian organizacyjnych, a więc przede wszystkim zwinięcia katedry, traci zajęcie, przeniesiony jest przez ministra w stan nieczynny, a po roku zwolniony.

Znaczenie i dążność tego przemyślnego powiązania artykułu 3 ustawy z r. 1933 z artykułem 23 rozporządzenia z roku 1928 i 1932 były aż nadto jasne. W wydanej wówczas księdze głosów przedstawicieli nauki o zamierzonej ustawie powszechnie zwrócono się przeciw temu przejrzystemu ugodzeniu po prostu w ludzi, a nie tylko katedry. W szczególności śp. Oswald Balzer powiedział:

„Może stąd dla któregokolwiek ministra urość pokusa podciągnięcia tego rodzaju spraw pod strychulec polityczny: więc, jeśli profesor, zajęty pracą naukową, za mało podkreśla nazewnątrz pożądaną orientację czy, co gorsza, jeśli od niej, choćby w ramach uprawnień konstytucyjnych, mniej lub więcej odbiega."

Któż nie pamięta, jak to w czasie rozpraw sejmowych nad tą ustawą, na posiedzeniu sejmowej komisji oświatowej 26 stycznia 1933, minister Janusz Jędrzejewicz odpowiadał na ten zarzut przedstawicieli nauki i posłów po prostu z oburzeniem:

„Może kto raczy przypuszczać, że minister po to zajmuje swój urząd, aby w sposób bezceremonialny likwidował niemiłych mu ludzi, nie zwracając uwagi na interes szkoły akademickiej i młodzieży."

A jednak od razu po wejściu w życie ustawy, przed nowym rokiem szkolnym, ten sam minister oświaty, p. Janusz Jędrzejewicz, rozporządzeniem z 25 września 1933 zwinął naraz 51 katedr, do których dołączyła się 52-ga w rozporz. z 5 grudnia 1933 r. Były to katedry często jedyne w danym przedmiocie i niezbędne i np. w Uniwersytecie Poznańskim zostali usunięci w ten sposób wraz z katedrami: pedagogiki prof. Jaxa-Bykowski, higieny prof. Gantkowski, filologii klasycznej prof. Sajdak, języków wschodnich prof. Śmieszek, historii filozofii prof. Żółtowski. I oczywiście zwijano te katedry, tj. usuwano profesorów, stale wbrew zdaniu rad wydziałowych.

Najjaskrawszego bodaj przykładu tzw. reorganizacji celem usunięcia profesora, doczekano się gdy w początku r. 1935 urzędnik ministerstwa w. rel. i ośw. p. p. Kawałkowski, zaufany ministra, wytoczył w dziennikach napaści treści politycznej przeciw pracy naukowej prof. Wacława Sobieskiego, po czym ukazało się rozporządzenie ministra Wacława Jędrzejewicza z 30 marca 1935 oto takie:

„Znosi się na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie katedrę historii powszechnej wraz z połączonym z nią zakładem naukowym. Tworzy się na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie katedrę historii nowożytnej wraz z połączonym z nią zakładem naukowym."

Drogą takiej — reorganizacji usunięty został 30 marca 1935 prof. Wacław Sobieski, który w trzy dni po tym zarządzeniu, 3 kwietnia 1935, zmarł nagle na serce.

Otóż najważniejsza zmiana w obecnym wniosku ministra w. rel. i ośw. p. prof. Świętosławskiego dotyczy właśnie tego artykułu 3 przez dodatek:

„Katedra obsadzona może być zwinięta jedynie na wniosek rady wydziałowej."

Balzer miał słuszność. Szkodliwy przepis ma obecnie zniknąć na przyszłość. Jak naprawi się szkody i krzywdy? Ta strona sprawy i naprawa innych działów złej ustawy pozostają zadaniem dalszym. Bo to dopiero początek początku.

STANISŁAW STROŃSKI

Zwycięska ofensywa narodowców

Pozycje obronne tzw. „żelaznego pasa" pod Bilbao zdobyte — Generalny odwrót Basków — W „czerwonej" Hiszpanii wre

Salamanka. (PAT). Komunikat głównej kwatery powstańczej donosi:

Armia północna i front biskajski. „Wojska nasze w dalszym ciągu posuwają się naprzód. Szczegółów na razie brak, gdyż w czasie opracowywania komunikatu działania jeszcze trwały. W każdym razie wojska powstańcze odniosły wspaniałe zwycięstwo. Nieprzyjaciel jest pobity, poniósł wielkie straty i znajduje się w odwrocie. Oddziały narodowe zajęły wszystkie, wyznaczone przez dowództwo punkty.

Na froncie Asturii, Leon i Santander trwa wymiana strzałów.

Na froncie Wili i Madrytu nie zaszło nic szczególnego.

Na odcinku Belchite na froncie aragońskim w ciągu ostatniej nocy odparliśmy 8 ataków nieprzyjacielskich, zadając duże straty nacierającym.

Na froncie południowym nieprzyjaciel nacierał na odcinku Pennarova. Na odcinku Espiel odparliśmy natarcie przeciwnika.

W Aragonii lotnictwo nasze strąciło dwa samoloty myśliwskie i 5 samolotów bombowych. Eskadry nasze zniszczyły 4 samoloty podczas bombardowania jednego z lotnisk.

Salamanka. (PAT). Powstańcza kwatera główna podaje, że wczoraj o godz. 23.30 wojska zdobyły już wszystkie pozycje obronne „żelaznego pasa" wokół Bilbao.

Paryż. (ATE). W „czerwonej" Hiszpanii toczą się ciągłe walki pomiędzy socjalistami i komunistami z jednej oraz anarchistami z drugiej strony. Walki te mają bardzo krwawy przebieg.

„Le Jour" donosi z Bajonny, że naczelnik służby bezpieczeństwa płk Ortega otrzymał polecenie przeprowadzenia rewizyj w organizacjach anarchistyczno-syndykalistycznych oraz podjęcia odpowiednich zarządzeń. Przystąpił on natychmiast do dzieła i zaaresztował 25 przywódców anarchistycznych. Wszyscy zostali rozstrzelani.

Według doniesień „Echo de Paris" z Gibraltaru w Almerii mają się toczyć krwawe walki uliczne. Anarchiści zorganizowali rewoltę przeciwko gubernatorowi miasta. Z rozkazu rządu w Walencji wysłano większe oddziały wojska.

Od kilku dni na ulicach Almerii toczą się krwawe walki przeciwko anarchistom. Dotychczas żadna ze stron nie odniosła zwycięstwa. Powstanie nie jest jeszcze stłumione.

Stalin pozbywa się przeciwników

Moskwa. (ATE). W tutejszych kołach obserwatorów zagranicznych żywo komentowane są kulisy procesu przeciw Tuchaczewskiemu i towarzyszom.

Panuje jednomyślna opinia, że wysunięte przeciw oskarżonym zarzuty zdrady tajemnic państwa i utrzymywanie kontaktu z obcym wywiadem są użyte jedynie w celu skompromitowania ich w oczach szerokich mas. Proces jest dalszym ciągiem akcji Stalina, zmierzającej do oczyszczenia szeregów partii z elementów opozycyjnych. Mamy do czynienia z przesileniem w łonie partii.

Podnoszą tu, że wobec faktu, iż wszystkie najważniejsze stanowiska w życiu sowieckim, a tym samym armii, obsadzone są jedynie przez członków partii, przesilenie to musiało również ogarnąć cały aparat państwowy. Pierwszy etap „czystki" objął aparat samej partii, np. proces Zinowiewa, Kamieniewa i następców. Drugim etapem była „czystka" w GPU, która wyraziła się w usunięciu Jagody i licznych zmianach personalnych. Wreszcie przyszła kolej na ludzi partii w armii.

Warszawa. (Tel. wł.). Z Moskwy donoszą, że krążą tam uporczywe pogłoski o aresztowaniu posła sowieckiego w Madrycie Rosenberga i posła sowieckiego w Ankarze Karachana. Również b. poseł sowiecki w Tokio Jurenew, który był upatrzony na stanowisko posła w Berlinie, popadł w niełaskę.

Tajemnicze zabójstwo pod Bagnoles

Paryż. (PAT). Ag. Havasa donosi z Rzymu:

Ofiary tajemniczego zabójstwa w Bagnoles, Carlo i Nello Roselli, pochodziły ze znanej rodziny żydowskiej we Florencji. Matka Amelia była literatką i owdowiała wkrótce po zamążpójściu. Niemal do ostatniej chwili mieszkała z synem swym Nello, jego żoną i czworgiem dzieci we Florencji.

Carlo był profesorem w Genewie. Łączyły go węzły przyjaźni z licznymi wybitnymi byłymi członkami włoskiej partii socjalistycznej, a szczególnie z przywódcą partii Turattim, któremu ułatwił w swoim czasie ucieczkę z Włoch, i skazany był na deportację na Wyspy Kanaryjskie, skąd uciekł razem z synem b. premiera włoskiego Nitti.

Nello po ucieczce Turatti'ego był również zatrzymany, lecz wkrótce go zwolniono jako nie mającego nic wspólnego z tą sprawą.

Bagnoles. (PAT). Zwłoki braci Roselli znaleziono w lesie w odległości dwóch kilometrów za Bagnoles, w bliskim sąsiedztwie szosy, na której stał porzucony samochód.

Na ciele jednego z zabitych znać ślady rany od kuli pistoletowej na wysokości skroni. Na ciele drugiego widniała rana na wysokości serca. W pobliżu znaleziono nóż o oksydowanym ostrzu, z wyrytymi na ostrzu literami: „R. O.". W kieszeni Carlo Roselli było 25 tys. franków, co wskazywałoby, że morderstwo nie miało charakteru rabunkowego.

Obaj Włosi przybyli do Bagnoles wczoraj, tj. w dniu, w którym popełniono zabójstwo.

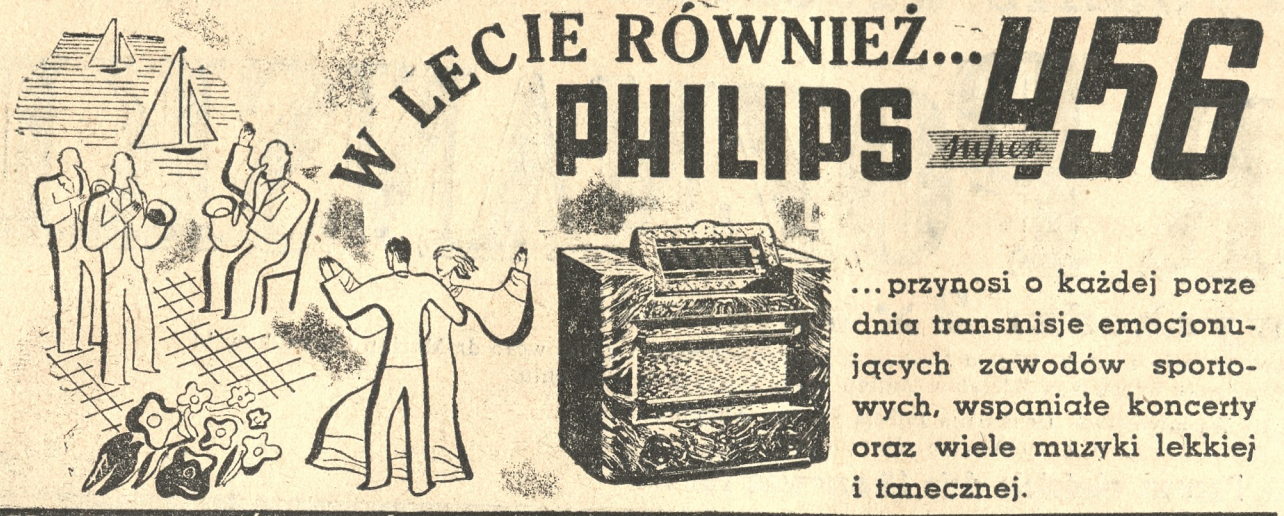

Porażka rządu „frontu ludowego"

Ostre ataki w Senacie w związku z 40-godzinnym tygodniem pracy — Wniosek rządowy odrzucono — Blum nie stawiał sprawy zaufania

Paryż. (PAT.) Drugi dzień debaty parlamentarnej nad sprawami finansowymi, celnymi i sposobami zastosowania 40-godzinnego tygodnia pracy był dla rządu bardzo przykry.

W Izbie Deputowanych przedstawiciel radykałów wyraźnie wystąpił przeciw zasadzie pełnomocnictw i uzależnił zgodę swego stronnictwa od udzielenia przez rząd gwarancyj co do dostatecznej ochrony produkcji rolnej.

Ostrzejsze starcia były na posiedzeniu Senatu, gdzie referent komisji handlowej przedstawiał wniosek ministra finansów Marcela Regniera i towarzyszy w sprawie niestosowania wszystkich przepisów o 40-godzinnym tygodniu pracy do przemysłu hotelarskiego i restauracyjnego.

Sprawozdawca sen. Jacquier, który w swoim czasie referował w Senacie całą ustawę, wyraźnie wystąpił przeciwko rządowi, zarzucając mu, że ówczesnymi oświadczeniami wprowadził wszystkich w błąd, stosując zbyt szeroko 40-godzinny tydzień pracy w przemyśle. Mówca zaznaczył, że gdyby się był spodziewał, iż ustawa stosowana będzie w ten sposób, jak to dziś wygląda, nigdy nie zgodził by się zaproponować Senatowi głosowania za tą ustawą.

Dyskusja ogólna była tak opozycyjna, że Blum w dość ostrej formie wskazał senatorom, iż ich wywody zaczynają przybierać charakter interpelacji, zmierzającej jak gdyby do postawienia na porządku dziennym wniosku o votum nieufności. „Jeżeli panowie chcecie to zrobić, to zgłoście interpelację o twarcie" — oświadczył premier.

W odpowiedzi na ławach Senatu rozległy się głosy, że zaraz po tej debacie interpelacja zostanie zgłoszona. Mowa premiera była przerywana kilkakrotnie wrogimi okrzykami, a szczególnie gdy wskazał, iż Senat próbuje rewidować obecnie ustawę, która została uchwalona przez obie izby, a więc przekracza swoje uprawnienia konstytucyjne.

Paryż. (Tel. wł.) W wyniku dyskusji sen. Reynier postawił wniosek, aby, jeśli idzie o hotelarstwo, poczynić znaczniejsze poprawki w ustawie. W głosowaniu wniosek rządowy domagający się odesłania poprawek sen. Regnier'a do komisji upadł większością 159 przeciwko 129. Następnie propozycję sen. Reynier'a przyjęto jednomyślnie.

Ponieważ rząd Bluma nie stawiał w tej sprawie kwestii zaufania, porażka rządu nie pociągnie dla niego żadnych następstw. Pod względem moralnym stanowi ona jednak poważne ostrzeżenie. Wynik głosowania komentowano bardzo obszernie w kuluarach Senatu i kołach politycznych.

Wiadomości

— Polska sportowa eskadra lotnicza, złożona z samolotów RW i 1 szybowca w powrocie z lotu okrężnego po krajach bałkańskich przybyła z Zagrzebia do Budapesztu.

*

— Z powodu wielkich upałów w Wiedniu, dyrektorowie teatrów „Scala", „Josephstadt" i „Deutsches Volkstheater" postanowili zamknąć teatry, które — pomimo znakomitego repertuaru i pierwszorzędnej obsady — świeciły pustkami.

*

— Strajk rolny w okręgu Melu (departament Sekwany) przybiera poważne rozmiary. Grupa strajkujących napadła na robotników, pielących buraki cukrowe w polu, i 7 robotników ciężko poraniła kamieniami. Dwóch napastników aresztowano.

*

— W swym locie dokoła świata Amelia Garhardt wylądowała w m. Fort-Lany w Afryce środkowej w pobliżu jeziora Czad.

*

— W zatoce San Francisco pancernik „Tennesee" po zakotwiczeniu osiadł nieoczekiwanie na mieliźnie. Pancernik liczy 32 300 ton wyporności, tak, że 11 holowników nie może sobie dać rady. Oczekują na podniesienie się stanu wody.

Zjazd „Zarzewia" a t. zw. konsolidacja

Lwów. (Tel. wł.) Dziś i w niedzielę obraduje zjazd „Zarzewia", przy czym wystąpi z referatem min. Kwiatkowski.

Zjazd poprzedziło zebranie zarządu głównego „Zarzewia", na którym omawiano projekty rezolucyj. Wskazują one na konieczność akcji konsolidacyjnej w Polsce, ale równocześnie zaznaczają, że dotychczasowe wystąpienia „Ozonu" nie są właściwe. Jako sposób akcji konsolidacyjnej podają porozumienie się stronnictw, zwłaszcza centrowych i nacjonalistycznych.

Akcja międzynarodowego żydostwa

Warszawa. (Tel. wł.) W prasie żydowskiej pojawiła się odezwa do Żydów w Polsce, podpisana przez główne organizacje, nawołująca ludność do wytrwania i zapewniająca zwycięstwo.

Londyński „Manchester Guardian" ogłasza artykuł wstępny o procesie Chaskielewicza i motywach wyroku.

W Nowym Jorku odbyła się konferencja, poświęcona położeniu Żydów w Polsce. W konferencji brało udział 400 przedstawicieli organizacyj i związków żydowskich. (w)

Zagadkowe zniknięcie pasażera

Paryż (PAT) Prasa z ogromnym zainteresowaniem omawia tajemniczą zbrodnię, popełnioną na okręcie „Raul Soares", który w bieżącym tygodniu przybył do portu w Hawrze".

Na okręcie tym zaginął w ostatnim dniu podróży jeden z pasażerów, 27-letni Brazylijczyk dr Pedro Peroni, udający się jako delegat skautów brazylijskich na kongres międzynarodowy do Harlemu (w Holandii). Dr Peroni podróżował w towarzystwie przyjaciela ks. Dadianiego, który jechał z Brazylii do Warszawy, gdzie jakoby miał odziedziczyć 3-milionowy spadek.

Władze, które podjęły dochodzenia w sprawie tajemniczego zaginięcia, zwróciły swoje dochodzenia w kierunku ks. Dadianiego, podejrzewając go, że zepchnął Brazylijczyka do morza. Podejrzenia te zostały wzmocnione przez zagadkowe zniknięcie księcia z okrętu w czasie postoju w Hawrze.

Prasa francuska wyraża podejrzenie, że całe opowiadanie o spadku Dadianiego było zwykłą bajeczką i że pożyczywszy pieniądze od Peroniego, przed przybyciem do brzegów Europy postarał się go pozbyć.

Groźne strajki w Stanach Zjedn.

Nowy Jork. (PAT.) W przemyśle samochodowym musiało porzucić pracę szczególniej w Michigan, ponad 43 tys. robotników wobec braku stali, lub też na skutek strajku, podjętego dla podtrzymania nie pracujących robotników stalowni. Główne ośrodki obecnego bezrobocia w stanie Michigan: Flynt, gdzie nie pracuje 14 tys. ludzi, Detroit — 12 tys., Pontiac — 9.700 i Saginaw — 5.500 robotników.

Samolot, który wystartował wczoraj z lotniska w Cleveland, zabierając żywność dla robotników zamkniętych w zakładach Republic Steel Co. w Warren (Ohio) ostrzeliwano silnym ogniem karabinowym. Cztery kule trafiły w skrzydła samolotu i tak go uszkodziły, iż musiał lądować.

W Pontiac strajkujący wrzucili jednego z robotników nie zsyndykalizowanych do kadzi z roztopionym asfaltem. Gubernator stanu Ohio przedstawił przewódcom robotników i przemysłowców 7 warunków likwidacji zatargu. Do północy żadna strona nie udzieliła odpowiedzi.

Nowy Jork. (PAT.) Wczoraj późnym wieczorem komitet organizacyjny pod przewodnictwem Johna Lewisa zdecydował okupację terenów trustu stalowego i rozpoczęcie strajku w zakładach Bethleem Steel Co. w Johnstowns w Pensylwanii.

W zakładach tych pracuje do 15 tysięcy robotników. Strajk miał się rozpocząć dziś o godz. 5 rano.

Porwanej Amerykanki nie znaleziono

Stonybrook (ATE) Tajemnica otaczająca uprowadzenie bogatej amerykanki Parsons dotychczas nie została wyświetlona.

Na życzenie małżonka uprowadzonej specjalna policja, której zadaniem jest walka z porywaczami i gangsterami, zaprzestała śledzenia zbrodniarzy. Mąż ma nadzieję, że w ten sposób bandyci zechcą zwrócić się do niego po okup za żonę. Żądana suma wysokości 25.000 dolarów leży stale w willi i będzie wydana z chwilą, gdy pani Parsons znajdzie się w bezpiecznym miejscu.

Krążą pogłoski, że pomiędzy p. Parsonsem a porywaczami doszło do ugody. Pomimo to władze policyjne nie wykluczają możliwości zamordowania uprowadzonej. Nakazały więc przeszukać wszystkie niezamieszkałe wille i domy w pobliżu, oraz sieciami okoliczne wody.

Objawy masowej psychozy?

Paryż. (ATE). W jednej z fabryk w pobliżu Lille 200 kobiet dostało z niewiadomych przyczyn nagłych kurczów, boleści oraz ataków histerycznych i mdłości .

Jedna upadła na ziemię, a inne robotnice, które pośpieszyły jej z pomocą, uległy również podobnym atakom. Wiele straciło przytomność.

W fabryce słychać było rozpaczliwe zawodzenia, a niektóre robotnice zdradzały nawet objawy szału. Wyrywały one sobie włosy z głowy i zdzierały ubranie.

Lekarze, którzy przybyli do fabryki, przystąpili natychmiast do odosobnienia kobiet, które zdradzały objawy nieznanej choroby. Lekarze tłumaczą ten dziwny wypadek masową psychozą.

Przeciw newralgii: PISZCZANY
również odpowiednie kuracje dietetyczne!
Inf.: **Biuro Piszczany, Cieszyn, VIII/20**
Tg 20 941

Upały w Niemczech

Berlin. (PAT.) Upały w Niemczech środkowych, szczególnie w Berlinie, trwają w dalszym ciągu. Temperatura dochodzi już o godz. 8 do 30 st., a w ciągu dnia osiąga 37 st.

Nienormalne te upały wyrządzają w całych Niemczech poważne szkody. W Bawarii nadzwyczaj silna burza połączona z gradem i piorunami, która w pewnych miejscowościach trwała przeszło pół godziny, zniszczyła wielkie obszary pól uprawnych. Susza zagraża poważnie rolnictwu.

Na trasie Nuerburgringu przerwano treningowe wyścigi wskutek rozluźnienia się nawierzchni.

Na szczycie najwyższej góry niemieckiej Zupspitze (3.000 m) temperatura wynosi 8 st. powyżej 0, co stanowi nienotowany dotychczas wypadek. Z gór donoszą o topnieniu lodowców.

W Berlinie wydarzył się szereg wypadków. M. i. z kolejki podmiejskiej wyleciał wskutek otwarcia drzwi jeden z pasażerów, odnosząc poważne obrażenia. Straż ogniowa wzywana była wiele razy do niezwykłej czynności zbierania rojów pszczół, które przedwcześnie wskutek upałów opuszczają ule.

Samolot rozbił się

Berlin. (PAT). Donoszą z Detmold, że samolot, kursujący na linii Kolonia — Berlin wpadł wczoraj w strefę burzową i spadł rozbijając się doszczętnie. 3 osoby, znajdujące się na pokładzie samolotu, poniosły śmierć.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 12. 6. 1937 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. większe odcinki 57,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy złote w złocie po 51,— oraz 4% listy konwert. po 44,50, natomiast płacono za 4½% listy złotowe 49,50.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 100,50.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. większe ode. 57,50 P.

4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8.9141 zł za 1 dol.) 51,— +

4½% złotowe listy zast. serii L. Pozn. Ziem. Kred. 49,50 P.

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 44,50 +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 100,50 P.

Tendencja spokojna.

Uroczystości polskie w West Point

Największą amerykańską akademię wojskową kończy w tym roku czterech Polaków

(Od własnego korespondenta Kuriera Poznańskiego okrętem „Normandie" i pocztą lotniczą).

Nowy Jork, 2 czerwca.

Od chwili odsłonięcia pomnika Kościuszki w r. 1913 Akademia Wojskowa w West Point nie widziała donioślejszej uroczystości polskiej, jak ta, która odbyła się w ubiegłą niedzielę, 30 maja, podczas tradycyjnej pielgrzymki Polonii nowojorskiej, w której wzięło udział przeszło 5 tysięcy Polaków.

Z Nowego Jorku wypłynął statek „State of Delavare", wynajęty przez Sokołów 7-go gniazda nowojorskiego i przywiózł prawie 4 tysiące osób.

Na przystani w West Point pielgrzymkę polską przywitało 25 kadetów polskiego pochodzenia i przedstawiciele załogi fortecy.

Uformował się pochód, na którego czele stanął oddział doboszów św. Stanisława, za nimi dziatwa z wieńcami, drużyny sokole z sztandarami ze swą wspaniałą orkiestrą dzieci, organizacje Zjednoczenia Polsko-Narodowego z Brooklyna, Harcerze Związku Narodowego Polskiego, przedstawiciele szkolnictwa, organizacyj narodowych, delegacje towarzystw, duchowieństwo, wreszcie niezliczone masy pielgrzymów.

Przed pomnikiem Kościuszki, gdzie złożono wieńce, wygłoszono szereg przemówień. M. i. ks. prałat Dworzak przedstawił historię budowy pomnika Kościuszki w r. 1913, kiedy to był członkiem komitetu budowy. Następnie p. Edward S. Witkowski, honorowy prezes I okręgu Sokolstwa, w językach polskim i angielskim streścił cel manifestacyjnej pielgrzymki Polaków do pomnika Kościuszki i Akademii w West Point. W imieniu tejże Akademii przemawiał kapitan Leonarl H. Rodiek, który przedstawił szereg ciekawych danych o działalności Kościuszki na ziemi amerykańskiej i podziękował Polonii amerykańskiej i komitetowi za wspaniałe uroczystości. Następnie odczytano listę wszystkich kadetów polskich z Akademii w West Point i przedstawiono Polonii czterech kadetów, którzy w dniu 12 bm. otrzymają szlify oficerskie armii Stanów Zjednoczonych. Są to: kadet G. M. Maliszewski z Lowell, Maas, kadet E. J. Staniszewski (Stann) z Washington, D. C., kadet S. J. Cherubin z Utca, N. Y. i kadet S. C. Kuna z Torington, Conn.

W dalszym ciągu uroczystości wręczono czterem kadetom Polakom szable pamiątkowe, które przed trybunę wnieśli harcerze Zjednoczenia Polsko-Narodowego. Szable wręczał kapitan L. H. Rodiek. Pierwszą szablę otrzymał kadet Maliszewski od dha Mariana Kilarskiego, prezesa Okręgowego Sokolstwa, drugą otrzymał kadet Staniszewski od p. Romana Kutylowskiego, dyrektora linii Gdynia — Ameryka, trzecią kadet Cherubin od p. Rosyna, prezesa Z. P. N., zaś czwartą kadet Kuna od p. Artura K. Strzeleckiego, akademika z El Paso, Texas, imieniem Stowarzyszenia Studentów i Alumnów Polskich w Stanach Zjedn., którą wręczył p. Bolesław J. Strzelecki, jego ojciec.

Po uroczystościach pod pomnikiem Kościuszki udano się pod pomnik Waszyngtona, gdzie dziatwa polska złożyła wieniec z napisem „Ojcu Stanów Zjednoczonych".

O godz. 17,30, na olbrzymi plac rewij wojskowych wkroczył korpus kadetów w liczbie trzech batalionów (1.600 kadetów). Kadeci byli w pełnych uniformach, datujących się z r. 1802, chwili powołania tej uczelni wojskowej do życia.

W dniu 12 bm. w Nowym Jorku Polonia podejmować będzie kadetów polskich z West Point, którzy w tym roku ukończyli tę uczelnię.

Przyjęcie i zabawa odbędą się w Domu Narodowym i pomyślane są jako „święto młodzieży polsko-amerykańskiej". (s)

*

Pierwszym absolwentom Polakom Akademii w West Point redakcja naszego pisma przesłała telegraficznie gratulacje.

UWAGI

Biała rasa wymiera... Twierdzenie to wydaje się paradoksalnym, a jednak posiada wiele słuszności szczególnie w odniesieniu do Europy zachodniej.

Okazuje się mianowicie, że w Europie zachodniej przyrost ludności tak szybko spada, że w niedalekiej przyszłości grozi jej raczej wyludnienie niż przeludnienie, jak to często daje się słyszeć.

Dowodzą tego zresztą cyfry.

*

W Anglii przyrost naturalny, który jeszcze w 1912 r. wynosił 10,7 na tysiąc spadł w 1934 r. do 3,0. W Austrii w 1912 r. na każdy tysiąc przybywało 5,3 mieszkańców rocznie, a w 1934 r. tylko 0,8.

To są przykłady jaskrawe. Podobnie jednak dzieje się w wielu innych krajach zachodniej Europy.

*

A jak jest w Polsce? Kraj nasz zajmuje czwarte miejsce co do wysokości przyrostu naturalnego po Bułgarii, Jugosławii i Holandii.

Ale i u nas przyrost spadł z 16,4 w 1912 roku na 12,1 na tysiąc w 1934 r. Jest to spadek dość znaczny, któremu należy przeciwdziałać, aby nie znaleźć się w położeniu takiej Anglii.

Przecież jeżeli zmniejszenie przyrostu będzie szło w Anglii z tą samą, co dotychczas szybkością, to za 100 lat kraj ten będzie miał 25 milionów mieszkańców zamiast obecnych czterdziestu pięciu...

*

Zagadnienie przemian ludnościowych w Europie ma jeszcze jedną ciekawą stronę, która się odsłania, gdy porównamy współzawodnictwo ilościowe poszczególnych ras. Okazuje się, że rasa germańska i romańska (z wyjątkiem Holandii i Włoch) znajduje się w odwrocie, gdy naprzód idą Słowianie.

W 1810 r. ludy rasy germańskiej w Europie stanowiły 31,6 pct ogółu ludności, ludy rasy romańskiej 33,7 pct, a ludy słowiańskie 34,7 pct.

W 1910 r. ludy germańskie miały 34 pct w stosunku do ogółu ludności Europy, ludy romańskie 24,3 pct, a ludy słowiańskie 41,7 procent.

W 1930 r. natomiast ludów germańskich było już tylko 30 pct, romańskich 24,4 pct, a słowiańskich 45,6 pct.

*

Gdyby proces rozwojowy postępował dalej po tej linii, to w 1960 r. w Europie będzie 26,9 pct ludów germańskich, 22,3 pct romańskich, a 50,8 pct słowiańskich.

A zatem — więcej niż połowę ludności Europy stanowiliby Słowianie!

Czy wobec tego nie nadchodzi era słowiańska w dziejach Europy...?

Związek Polski (Poznań, Pocztowa 27) informuje o polskiej wytwórczości.

Artretyzm

powstaje wskutek złej przemiany materii

Zanieczyszczona krew może powodować szereg rozmaitych dolegliwości, bóle artretyczne, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, skłonność do tycia, plamy i wyrzuty na skórze. **Choroby złej przemiany materii niszczą organizm i przyśpieszają starość. Racjonalną,** zgodną z naturą kuracją jest normowanie czynności wątroby i nerek. Dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle złej przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamieniach żółciowych, żółtaczce, otyłości, artretyźmie mają zastosowanie zioła „CHOLEKINAZA" H. Niemojewskiego. Broszury bezpłatnie wysyła labor. fiz.-chem. Cholekinaza H. Niemojewskiego, Warszawa, Nowy Świat 5 oraz apteki i skł. apt.

n 44 442

FAKTY i OCENY

Ucieczka przed komornikiem

Jerzy Marlicz opisuje w „Kurierze Warszawskim" wrażenia z podróży na „Pułaskim" do Ameryki Południowej. Większość pasażerów stanowią emigranci, chłopi z wszystkich części Polski. Na ogół nędzarze, którzy za oceanem spodziewają się znaleźć poprawę doli.

Bywają jednak i wyjątki. Na statku płynie rodzina gospodarska, która miała piękną zagrodę sprzedanych za 16 tysięcy złotych gotówką.

Wiodło im się w Polsce dobrze, więc poco emigrują? Czy warto od dobrego jechać tak na niepewne? Tym zapytaniem zwrócił się autor do emigrującej gospodyni.

Kobieta kręci w palcach końce chustki i zerka z pod oka:

— Warto, nie warto — mówi. A tam w Brazylei lepiej niż u nas w Polsce. Tam, panoczku, kum pisał, że wcale nie ma komorników.

A więc ucieczka przed komornikiem!

Zmiany w dyplomacji

Już przed kilku dniami zanotowaliśmy pogłoski o mających nastąpić w dyplomacji zmianach i o przejściu do niej płka Matuszewskiego i płka Miedzińskiego. Obecnie pogłoski te zaczynają nabierać coraz realniejszych kształtów. Jak donosi bowiem prasa żydowska:

„b. minister skarbu płk Matuszewski ma otrzymać stanowisko ambasadora polskiego w Rzymie, zaś dotychczasowy ambasador p. Wysocki przejść ma w stan spoczynku. Wicemarszałek Sejmu płk Miedziński ma być powołany na stanowisko ambasadora polskiego w Moskwie. Dotychczasowy ambasador Grzybowski ma wrócić do Warszawy i objąć wybitne stanowisko w rządzie.

„B. konsul w Nowym Jorku a następnie w Jerozolimie dr Kurnikowski obejmuje stanowisko posła polskiego w Buenos Aires. Stanowisko to, które piastował p. Mazurkiewicz, do ubiegłego roku było nieobsadzone."

Dyplomacja więc, kierowana przez płka Becka, stanie się w jeszcze większym stopniu domeną właśnie — pułkowników.

Stalin żeni się po raz drugi

Bolszewicy w swej walce z kościołem atakowali przede wszystkim rodzinę, godząc w sakrament małżeństwa. W niesłychanie cyniczny sposób rozwiązywali małżeństwa, udzielali rozwodów i łączyli nowe związki, byle tylko zwalczać kościół. To też młodzież bolszewicka po kilka razy wchodzi w związki małżeńskie zatraciwszy całkowicie poczucie moralności i poszanowania dla małżeństwa.

Przykład idzie z góry. Jak donoszą z Moskwy zamierza Stalin poraz trzeci wstąpić w związki małżeńskie. Ma on poślubić Irenę Sebiową, kierowniczkę jednego z departamentów komisariatu ciężkiego przemysłu w Moskwie. Stalin poznał Irenę Sebiową niedawno. W Moskwie twierdzą, że ślub odbędzie się z początkiem jesieni. Pierwszym mężem Ireny Sebiowej był oficer prowiantowy czerwonej armii.

Deprawacja społeczeństwa, zanik moralności, korupcja, defraudacja, sabotaż, szpiegostwo na rzecz obcych, reżyserowane procesy, skrytobójcze mordy, samobójstwa — oto wynik 20-letnich zaledwie rządów bolszewickich.

Nowa kariera lorda Baldwina

W czwartek nastąpiło wejście Stanleya Baldwina, do niedawna premiera Wielkiej Brytanii, do Izby Lordów. Łączy się z tym oficjalne wyniesienie do godności para Anglii. Odtąd Stanley Baldwin w hierarchii społecznej Królestwa piastuje miano: earl Baldwin of Bewdley.

Najstarszemu synowi lorda Baldwina nadano równocześnie tytuł: viscount Corvedale. Pikantną stroną tego ostatniego wyniesienia jest fakt, że najstarszy syn Baldwina, Oliver, jest szeroko znanym, skrajnie radykalnym socjalistą z Labour Party. W charakterze członka socjalistycznego stronnictwa Oliver Baldwin występował wielokrotnie przeciwko konserwatystom, kierowanym przez ojca.

Czytajcie i abonujcie „Ilustracje Polską"

Żydowskie prowokacje

Wyrok w procesie mordercy Chaskielewicza i jego motywy nie przestają zajmować opinii publicznej. Napiętnowani publicznie i urzędowo Żydzi rozpoczęli gwałtowną mobilizację, o czym już częściowo donosiliśmy we wczorajszym numerze.

Obecnie znowu donoszą, że w Warszawie odbyło się z inicjatywy Andrzeja Srtuga (znanego i wybitnego masona) zebranie Związku Literatów Polskich, na którym omówione zostały ostatnie wypadki antyżydowskie w Polsce. Po przeprowadzonej dyskusji postanowiono opublikować uchwały w tej sprawie.

W Nowym Jorku odbyła się konferencja, poświęcona sytuacji Żydów w Polsce. W konferencji brało udział 400 przedstawicieli organizacyj i związków żydowskich. Nie na tym jednak kończy się interwencja żydowska za granicą. Znajdujący się pod wpływami żydowskimi londyński „Manchester Guardian" ogłosił artykuł wstępny o procesie Chaskielewicza i motywach wyroku.

Wyciąganie spraw wewnętrzno-politycznych na forum międzynarodowe jest znanym już sposobem żydowskim.

Nie na tym kończy się jednak mobilizacja żydostwa. W Senacie żydowski senator Schorr zgłosił interpelację do prezesa Rady Ministrów jako szefa rządu i ministra spraw wewnętrznych oraz do ministra sprawiedliwości. W interpelacji tej senator Schorr posunął się tak dalece, że zapytuje ministra sprawiedliwości:

„Jakie pan minister poczyni zarządzenia w stosunku do podległego mu prokuratora, który w procesie o czyn jednostki tak ciężkim oskarżeniem obarczył społeczeństwo żydowskie;

„Jakie poczynił pan minister, jako naczelny prokurator, kroki celem pociągnięcia do odpowiedzialności karnej winnych znieważenia religii żydowskiej w sali sądowej;

„Czy pan minister uważa, że wystąpienia adwokatów Suchodolskiego i Wawrzyniaka przed sądem są zgodne z prawem, obowiązkiem zawodowym adwokata i dopuszczalne w procedurze sądowej; jeżeli nie, to jakie zamierza stąd wyciągnąć konsekwencje."

Czytając te wszystkie doniesienia, uwierzyć wprost trudno, jak dalece posunął się już tupet żydowski. Prokuratora, który w obiektywny sposób, na podstawie materiałów dowodowych wynikających z przebiegu rozprawy, odsłonił robotę Żydów, należy według p. Schorra pociągnąć do odpowiedzialności, a adwokatom Polakom, którzy rzeczowymi argumentami odsłonili kulisy tej roboty, należy odebrać praktyki!

Na zakończenie dodać jeszcze należy, że posłowie i senatorowie żydowscy wszystkich ugrupowań wydali odezwę do Żydów polskich, która była tego rodzaju, że prokurator zarządzić musiał jej konfiskatę.

Klęska suszy na Pomorzu

Świecie n./W. — Upały trwające na całym Pomorzu spowodowały, że temperatura podniosła się w słońcu do 45 stopni, a w cieniu do 40.

Upały spowodowały, iż wszystkie rzeki i jeziora na Pomorzu, w Borach Tucholskich wysychają. Wisła na całym odcinku opadła do tego stopnia, iż wszędzie występują mielizny, co ogromnie utrudnia komunikację.

Trwająca od kilku dni susza spowodowała w rolnictwie już teraz znaczne straty.

Groźba nieurodzaju występuje szczególnie na ziemiach lekkich i średnich w Borach Tucholskich.

Nasz korespondent zwiedził onegdaj okolice powiatu świeckiego, tucholskiego, chełmińskiego itd., i wszędzie gdzie przejeżdżał stwierdził, że żyto, wyniszczone mrozami, i tak bardzo rzadkie i słabo wyrosłe poczyna już teraz schnąć, nie wykwitnąwszy nawet.

We wszystkich prawie okolicach, pola z jarzynami wysychają, pastwistka są już zupełnie spalone, tak, że nie ma po co bydło wyganiać, lecz trzeba je dokarmiać w stajni.

Pierwszy zbiór traw jest lichy, o drugim nie ma co mówić przy obecnej suszy.

W lasach też źle — bo nie będzie w ogóle grzybów i jagód. Skutkiem wyschnięcia podszycia leśnego istnieje niebezpieczeństwo powstawania pożarów wzdłuż torów kolejowych. (bk)

Długotrwałe zaniedbane zaparcie stolca usuwa w krótkim czasie naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa,** stosowania codziennie w niewielkich ilościach; pobudza ona trawienie żołądkowe, wzmaga wydzielanie się żółci i moczu, przyśpiesza przemianę materii i odświeża krew.
Tg 20976

Uniewinnienie narodowca

Więcbork. (Tel. wł.). Przed Sądem Grodzkim w Więcborku toczył się w dniu 11 czerwca proces przeciwko działaczowi Obozu Narodowego, wiceprezesowi powiatowemu Wacławowi Urbańskiemu z Sępólna, któremu akt oskarżenia zarzucał, że w dniu 21 lutego 1937 r. w Sośnie, pow. Sępólno na zebraniu Stronnictwa Narodowego: 1) znieważył władze, wyrażając się rzekomo obraźliwie o członkach rządu polskiego; 2) że na zebraniu S. N. w Sośnie pomówił marszałka Rydza-Śmigłego o takie postępowanie i właściwości, które mogą go poniżyć w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania potrzebnego dla jego stanowiska.

Świadkowie dowodowi do sprawy nic nie wnieśli, natomiast świadkowie obrony zaprzeczyli, by Urbański wyraził się tak, jak mu zarzucało oskarżenie. Wobec powyższego sąd po naradzie ogłosił wyrok uniewinniający oskarżonego od zarzutu pod punktem pierwszym, a co do drugiego — to cofnął oskarżenie prokurator.

Roboty na terenie Gdyni

Gdynia. (Tel. wł.). Zakład wodociągów i kanalizacji wykonał następujące roboty inwestycyjne: wodociąg w ul Lipowej i ul. Słowackiego z rur żeliwnych 80 mm i 100 mm o łącznej długości 945 mb. Kanalizację sanitarną w ulicach Słowackiego, Narutowicza, Wojewódzkiej, Legionów i Batorego z rur kamionkowych 250 mm o łącznej długości 1.142 mb. Kanalizację deszczową w ulicach Wielkopolskiej (od ul. Kurpiowskiej), Kalksztainów, Sambora, Folwarcznej, Inżynierskiej, Architektów i Władysława IV z rur betonowych 400, 500, 600 i 700 mm, o łącznej długości 1.318 mb.

Obecnie wykonują się następujące roboty: kanały sanitarne w ul. Morskiej na Grabówku, w ul. Pomorskiej od ul. Słupeckiej do Zakopiańskiej i w ul. Kasztelańskiej. Kanały deszczowe budowane są: w Orłowie nad morzem, w ul. Turystycznej, w ul. Wielkopolskiej i w ul. Oficerskiej. Przy robotach tych zatrudnionych jest 414 robotników poza stałymi pracownikami. (p)

Gdynia. (Tel. wł.). Nastąpiło otwarcie drogi objazdowej na szosie Gdynia — Orłowo, która zniszczona została przez zerwanie mostu na rzece Kaczej.

Wykonanie drogi objazdowej było niezwykle pilne, gdyż autobusy i samochody ciężarowe nie mogły przejeżdżać przez mostek prowizoryczny. (p)

O puchar Gordon Bennetta

Bruksela (PAT) Belgijski Aeroklub, organizujący tegoroczne zawody o puchar Gordon-Benneta rozpatrywał sprawę ewentualnego lotu balonów nad Hiszpanią.

Zeszłoroczny zwycięzca Ernest Demuyter zaproponował, aby cały obszar Hiszpanii zneutralizować. Propozycja została odrzucona i w wypadku, gdy wiatr zaniesie balony nad Hiszpanię, co już zresztą zdarzało się bardzo często, powzięcie decyzji dalszego lotu będzie należało do pilotów: albo wylądują przed Pirenejami, albo też zaryzykują lot nad terenem, nad którym toczy się wojna.

Przykra sprawa w TCL

Z Pomorza piszą nam, co następuje:

Od kilkudziesięciu lat oddany całą duszą sprawie Towarzystwa Czytelni Ludowych, muszę niestety poruszyć publicznie przykry fakt, jaki zaszedł w Grudziądzu. Pracował tam dotąd dla TCL z wielkim zapałem dr Kazimierz Maj, cieszący się powszechnym mirem u ludności miejscowej bez różnicy przekonań politycznych. Dr Maj był przewidziany na tamtejszego prezesa TCL. Nie podobało się to jednak dyrektorowi T. C. L. ks. dr Milikowi z Poznania, który przyznał wobec dra Maja wyraźnie, że nie życzy go sobie jako prezesa, ponieważ ze względów politycznych wybór ten byłby źle przyjęty przez koła oficjalne. W istocie rzeczy na walnym zebraniu ks. dr Milik przeprowadził kandydaturę inną, a mianowicie ks. prefekta Szarowskiego.

Nie myślę tu oczywiście krytykować pozytywnej strony tego wyboru w osobie ks. pref. Szarowskiego, ale strona negatywna, tzn. ujemne ustosunkowanie się dyrektora ks. dra Milika do kandydatury dra Maja wymaga stanowczego zastrzeżenia. Więc to, że dr Maj jest zdecydowanym narodowcem, miałoby go dyskwalifikować na czołowe stanowisko w TCL mimo wielkich jego zasług społecznych? Dokąd to wiedzie? Jak mają się do takiego objawu ustosunkować szerokie warstwy popierające TCL?

Ofiary kąpieli

Toruń. (Tel. wł.) Utonęły w Wiśle 6-letnia Łucja i 12-letnia Barbara Musiałowskie, córki urzędnika Starostwa Krajowego. Dzieci przybyły do kąpieli bez opieki starszych.

Poza tym uratowało pogotowie rzeczne od niechybnej śmierci w Wiśle dalsze cztery osoby. (k.)

Katastrofa samochodowa

Toruń. (Tel. wł.) Wczoraj ks. proboszcz Dalman prowadząc samochód w miejscowości Bierzgowo pod Toruniem wpadł na drzew.

Wóz uległ nieomal zupełnemu zniszczeniu. Ks. prob. Dalman ma złamaną nogę oraz ogólne ciężkie potłuczenia. Musiano go odwieźć do szpitala. (k.)

Wybrzeże nadal dostępne

Wejherowo. (PAT). Wobec rozsiewania pogłosek o utrudnieniach dostępu do wybrzeża, Starostwo Morskie wyjaśnia i z całym naciskiem podkreśla, że pogłoski te są z gruntu fałszywe.

Na przyjazd i pobyt na wybrzeżu nie trzeba zezwoleń i pod tym względem nie ma żadnych różnic między sezonem obecnym, a latami ubiegłymi. Jedynie na wjazd do Helu, który również nie jest zamknięty, potrzebna jest przepustka, którą na podstawie poświadczenia obywatelstwa polskiego wydaje kierownictwo marynarki wojennej w Warszawie, komenda miasta w Gdyni wraz z ekspozyturą na przystani Żeglugi Polskiej na molo pasażerskim.

Wycieczki nad Bałtykiem

Wejherowo. (PAT). W chwili obecnej panuje na wybrzeżu wielki ruch wycieczek szkolnych. Codzień przybywa tu kilka wycieczek zarówno młodzieży gimnazjalnej, jak i ze szkół powszechnych. Wycieczki te przyjeżdżają z najrozmaitszych stron Polski.

Lasy płoną

Toruń. (Tel. wł.) W odległości 10 km od Torunia w kierunku Inowrocławia zapalił się las w miejscowości Chorągiewki. Ogień zajął zagajniki i starodrzew, niszcząc około 15 ha. Straty są znaczne. Pożar po kilku godzinach ugaszono.

Również wczoraj o godz. 12,30 w rejonie nadleśnictwa Cierpiszewo w kierunku Toruń—Bydgoszcz rozpoczął palić się las. Położenie było groźne, istniała bowiem obawa przerzucenia się ognia na młody gęsty zagajnik.

Na szczęście poszło z dymem jedynie podszycie lasu. W akcji ratowniczej brały udział okoliczne straże pożarne, wojsko oraz ludność.

Straty wyrządzone przez pożar lasu w Cierpicach, o czym donosiliśmy wczoraj, wynoszą około ćwierć miliona złotych. (k.)

JASTRZĘBIE - ZDRÓJ
Perła Uzdrowisk Śląskich
Najsilniej radoczynna polska solanka jodobromowa
Nowoczesny basen kąpielowy
Kuracje ryczałtowe już od 132,— zł
JASTRZĘBIE - PLAŻA
Tg 20654

UROCZYSTOŚCI EUCHARYSTYCZNE W PŁOCKU

W Płocku odbyły się wspaniałe uroczystości związane z Dniem Eucharystycznym parafii św. Bartłomieja. Lokalna ta uroczystość zamieniła się w wielką manifestację religijną całego Płocka. Całonocne nabożeństwo adoracyjne zakończyła komunia św., do której przystąpiło przeszło 3.000 osób.

Tegoż dnia odbył się w Płocku zjazd Krucjaty Eucharystycznej, w którym wzięło udział 400 dzieci. Po południu setki uczestników zgromadziła wielka Akademia Eucharystyczna, na której był obecny JE. ks. arcybiskup Julian Nowowiejski.

Imponującym uwieńczeniem Dnia Eucharystycznego była procesja. Zakończenie procesji nastąpiło w Bazylice katedralnej gdzie odczytano akt ofiarowania Sercu Jezusowemu całego Płocka.

REDAKTOR SANACYJNEGO „WOŁYNIA" ZNÓW SKAZANY ZA OSZCZERSTWO

We środę, po dwudniowej rozprawie przed trybunałem orzekającym sądu okręgowego z oskarżenia wileńskiego Banku Ziemskiego przeciw dyrektorowi wołyńskiego tow. organizacji i kółek rolniczych Władysławowi Wąchale, autorowi artykułów będących podstawą oskarżenia, oraz redaktorowi odpowiedzialnemu tygodników rolniczych „Skiba", „Rolnik" i redaktorowi odpowiedzialnemu „Wołynia" Zygmuntowi Siedleckiemu — sąd ogłosił wyrok skazujący dyrektora Wąchalę na 3 miesiące aresztu i 100 zł grzywny, redaktora Siedleckiego na 4 tygodnie aresztu i 100 zł grzywny. Skazanym sąd zawiesił warunkowo wykonanie kary na przeciąg 2 lat. W motywach ustnych sąd podał, że oskarżeni nie przeprowadzili dowodu prawdy.

MILION OSÓB CO ROKU KARZE ADMINISTRACJA

Kary administracyjne w Polsce, nie licząc doraźnych nakazów karnych, dotykają rocznie okrągło miliona ludności. W latach jednak ostatnich daje się zauważyć pod tym względem pewna poprawa, w roku bowiem 1934 zanotowano 1.150.000 wypadków kar administracyjnych, w roku 1935 — 1.100.000, a w roku 1936 — 1.056.000.

Podobnie maleje także natężenie spraw karno - skarbowych: w 1934 r. wszczęto ich 200 tysięcy, w roku 1935 — 173 tys., w roku zeszłym zaś 156 tysięcy.

OCIEMNIALI ŻOŁNIERZE NA F. O. N.

Związek ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej ofiarował w ubiegłym roku 250 sztuk masek przeciwgazowych na dozbrojenie Armii. Obecnie ten sam związek Ociemniałych Żołnierzy zadeklarował armii następny transport masek gazowych, w ilości 100 sztuk. Patriotyczny czyn naszych ociemniałych żołnierzy zasługuje na pełne uznanie.

JEDYNA TRĘDOWATA W POLSCE ZOSTANIE WYWIEZIONA DO ESTONII

Warszawska służba zdrowia prowadzi pertraktacje z zarządem jednego z nielicznych w Europie zakładów dla trędowatych, leprozorium pod Dorpatem w Estonii w sprawie ulokowania tam 54-letniej Fajgi Cwibus, przebywającej od roku w szpitalu na Czystym.

Cwibus jest jedyną trędowatą w Polsce, gdyż zanotowany w swoim czasie wypadek trądu u mieszkanki Częstochowy, Praksedy Kulkowej, okazał się odmianą nie zaraźliwą i uległ zaleczeniu. Cwibus wywieziona będzie do Estonii w oddzielnym przedziale kolejowym w początkach lipca.

SPÓR O TYTUŁY LEKARZY

Na terenie izb lekarskich wynikły kwestie na tle używania przez praktykujących lekarzy dodatkowych tytułów na szyldach, reklamach itp. Wielu lekarzy używa bowiem tytułów wskazujących na dawniej piastowane stanowiska jak np. b. docent Uniwersytetu, b. ordynator szpitala itp. Szereg prowincjonalnych izb lekarskich uznało używanie dodatkowych tytułów za niedozwoloną reklamę i wydało zakazy umieszczania podobnych oznaczeń na szyldach i w ogłoszeniach. Spór o tytuły lekarzy oprze się o naczelne władze zdrowia.

FAŁSZYWE POGŁOSKI O TRĄDZIE

Ministerstwo Opieki Społecznej zawiadamia, że umieszczona w prasie notatka o dwóch przypadkach trądu w powiecie horodeńskim okazała się błędna. Chorzy zostali zbadani przez lekarzy specjalistów, którzy stwierdzili u tych chorych zwykłe zapalenie skóry. (dermatitis).

Ku czemu zmierza „front ludowy"

Rewolucyjne dążenia Gen. Konfederacji Pracy

(Od własnego korespondenta „Kuriera Poznańskiego")

Paryż, 12 czerwca

Sekretarz Generalnej Konfederacji Pracy, a zarazem czerwony dyktator klasowych związków robotniczych we Francji, p. Leon Jouhaux nie zawahał się powiedzieć na jednym z ostatnich swych zebrań publicznych, że jeżeli wypadki parlamentarne spowodowałyby upadek rządu p. Bluma, to instytucja, której losami kieruje, nie zgodzi się na tego rodzaju wyrok. A więc zapowiedź rewolucji.

Gen. Konf. Pracy, licząca 5 milionów członków, zrzesza większość pracowników, posiada więc — zdaniem p. Jouhaux — na terenie społecznym, podobnie jak większość parlamentarna na terenie politycznym, prawo narzucania swej woli krajowi.

Oświadczenie to, przeciwstawiające wolę mas decyzjom parlamentarnym, wywołało ostrą polemikę na łamach prasy francuskiej. Usiłowano je przytłumić twierdząc, że p. Jouhaux podobnych słów nie wygłosił. Nie zaniechano więc klasycznego środka, by zwalić odpowiedzialność na kozła ofiarnego. Stał się nim w tym wypadku dziennikarz, którego oskarżono o niedokładne podanie tekstu mowy p. Jouhaux. Cóż, kiedy informatorzy, należący do najbardziej prawowitych, bo socjalistycznych organów, podali przemówienie w tym samym brzmieniu.

Zaprzeczenie nie wprowadzi zatem w błąd nikogo. Przeciwnie nawet, potwierdza mniemanie, że gabinet „frontu ludowego" musi znajdować się w niemałych kłopotach, jeżeli grozi się rewolucją ulicy. Oświadczenia ministra wojny Daladiera utwierdziły też tylko opinię publiczną w tym mniemaniu. Wyraził się on bowiem jasno o trudnej sytuacji wewnętrznej kraju, spowodowanej nowym ustawodawstwem społecznym, ciężarami finansowymi oraz biernością bilansu handlu zagranicznego. Zaznaczył też, że w chwili, gdy produkcja światowa przewyższa na ogół ośmiokrotnie przedwojenną co do produktów rolnych, a o dwie trzecie przemysłową, to podobna zwyżka prawie że nie istnieje we Francji. Drożyzna zaś życia powoduje ogólne pesymistyczne nastroje.

Faktem jest, że premierostwo Bluma dochodzi teraz swego krytycznego stadium. Reformy bowiem społeczne nie zadowoliły nawet tej jednej, uprzywilejowanej warstwy społecznej, robotników, występujących z coraz to nowymi pretensjami. Dewaluacja nie rozwiązała też zagadnienia finansowego, a kłopoty budżetowe rządu stają się z każdym tygodniem bardziej palące.

Minister finansów Auriol zamierza więc podobno celem załatwienia niedoborów uciec się do nowych podatków. Zostaną poważnie podwyższone ceny alkoholu, benzyny, cukru, kawy, podobnie jak i opłaty telefoniczne, telegraficzne, pocztowe, radia, kolei żelaznej, tytoniu itd. Nie od rzeczy będzie zaznaczyć, że gaz, elektryczność, paryska kolej podziemna już podrożały, a że cena chleba wciąż rośnie nie mówiąc o innych produktach pierwszej potrzeby.

Odbije się to na kieszeni wszystkich warstw społecznych, a więc i robotniczej, przeto dla zaspokojenia jej rząd wysuwa nowy kosztowny projekt. Jest nim przede wszystkim sprawa emerytury dla starych pracowników. Obciąży to znów skarb państwa przeszło 2 miliardami franków.

Rząd zmierza również coraz jawniej do upaństwowienia ubezpieczeń, banków, do stworzenia „offices" czyli biur sprzedaży wina, mięsa, mleka itd., dalej do utworzenia monopolu angażowania robotników, który stworzyłby prawdziwą dyktaturę syndykatów.

Ten program miałby być zrealizowany w drugim roku rządów „frontu ludowego". Są to oczywiście pobożne życzenia.

Niezadowolenie wzrasta z każdym tygodniem nawet w szeregach zwolenników tegoż „frontu ludowego". Łatwo przekonać się o tym nie tylko z rozmów, prowadzonych w różnorodnych środowiskach stolicy, ale także i na prowincji, potępiającej bardzo ostro poczynania komunistów i socjalistów.

I. B.

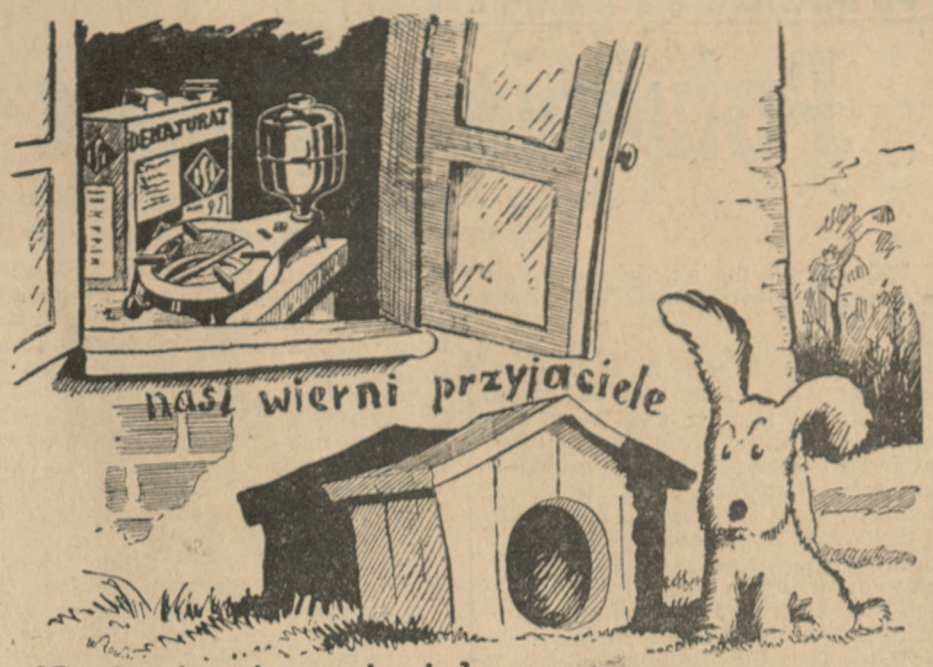

Nasi wierni przyjaciele — denaturat i kuchenka spirytusowa „Emes"

Na Fiordy Norwegii
ms „Batory" 15. 7. — 26. 7.
ceny od zł 330
Bergen - Trondhjem - Merok - Kopenhaga

Drogami Wikingów
ss „Kościuszko" 21. 7. — 30. 7.
ceny od zł 210
Kopenhaga - Fiordy - Edinburg

Trzy Królestwa
ms „Piłsudski" 28. 7. — 5. 8.
ceny od zł 250
Amsterdam - Oslo - Kopenhaga

GDYNIA-AMERYKA Linie Żeglugowe S. A. oraz Biura Podróży

Przy reumatyźmie ischiasie

podagrze można osiągnąć dobre wyniki lecznicze, kąpiąc się bezpośrednio w oryginalnym niesprepar owanym siarczanym prazdroju. Ten kierunek leczniczy nowoczesnej balneologii spełnia się w zdroju

TRENCZYŃSKIE CIEPLICE

Informacje i prospekty: Czechosłowackie Biuro Informacyjne Dr. J. Waldmüller. Warszawa, Al. Jerozolimskie 17. Tel 9-30-91.
Tg 20 957

Zjazd młodej inteligencji pomorskiej

Z okazji wielkiego zjazdu młodej inteligencji pomorskiej, który obradować będzie w Toruniu w dniach 19 i 20 bm. przewidziany jest w programie uroczysty akt złożenia hołdu Królowej Korony Polskiej oraz wznowienie ślubowań jasnogórskich, co nastąpi po nabożeństwie w bazylice św. Jana na placu św. Katarzyny.

Z kolei odbędzie się przy udziale władz, społeczeństwa i młodzieży akademickiej uroczysta akademia, na której przemówienia wygłoszą ks. sen. Bolt (Srebrniki), red. Piszcz (Gdynia) i Fr. Przytarski (Poznań).

W ramach zjazdu obradować będą komisje z referatami red. Nuszkowskiego (Warszawa), A. Dargasa (Poznań) i mgr. Kloki (Warszawa). Komisje zajmą się problemami gospodarczymi, mniejszościowymi i akademickimi.

ng 44 650

P. Starzyński i Żydzi

O sławetnej gospodarce komisarycznego prezydenta stołecznego miasta Warszawy, Starzyńskiego jest ostatnio bardzo głośno. My chcielibyśmy dziś zwrócić uwagę na inną stronę działalności p. Starzyńskiego, na jego stosunek do Żydów, i to w Związku Miast. Pisze o tym „Orędownik" co następuje:

W kwietniu 1935 r. odbył się zjazd Związku Miast, na którym pomimo niezwykłych wysiłków Żydów, do Zarządu nie wybrano ani jednego Żyda. Aliści nie podobało się to p. Starzyńskiemu. Już na pierwszym posiedzeniu Rady Naczelnej w dniu 27 czerwca 1935 r. wprowadził swego kandydata Leona Brekmana, Żyda z Warszawy, do Zarządu. Ze strony przedstawiciela Częstochowy p. Zarzeckiego, radnego narodowego, padło wtedy pytanie: „Dlaczego pan wprowadza do Zarządu Żyda?" Pan Starzyński odpowiedział: „Mnie to nic nie obchodzi, czy p. Leon Brekman jest Żydem".

Ciekawy jest wybór p. Brekmana do Zarządu. Otóż drugi z kolei kandydat p. Jankowski, prezydent m. Inowrocławia, otrzymał tylko o dwa głosy mniej. Wtedy p. Mazur z Grudziądza, p. Dalbor z Poznania oraz adw. Kowalski z Łodzi zażądali ściślejszego głosowania. P. Starzyński jednak przeciwstawił się temu żądaniu i stwierdził, wbrew przyjętym zwyczajom, że został wybrany p. Leon Brekman.

To jest jeden dowód, że p. Starzyński popiera Żydów. A drugi jeszcze bardziej jaskrawy, i to świeższej daty.

Na posiedzeniu Rady Naczelnej w dniu 20 stycznia 1937 roku adw. Kowalski poruszył sprawę polityki narodowościowej w samorządzie miejskim na tle nadmiaru ludności żydowskiej w Polsce. Wskazał on na konieczność polszczenia naszych miast, podniósł duże możliwości władz miejskich zwłaszcza w zakresie działalności wydziałów przemysłowo - gospodarczych i przedsiębiorstw miejskich, dowodząc, że organa te powinny popierać zakładanie i rozwój polskich placówek gospodarczych. Podniósł ponadto, iż opracowania statystyczne miast powinny wykazywać dane o narodowościowym składzie przemysłu i handlu w miastach, (vide „Samorząd Miejski" str. 293).

A co na to odpowiedział p. Starzyński? Ni mniej ni więcej tylko stwierdził, że organa miejskie nie mogą się interesować tym, jaka ludność osiedla się w miastach w Polsce, żydowska czy polska, i że stanowiska adw. Kowalskiego jest sprzeczne z Konstytucją.

Tak więc p. Starzyński, komisaryczny prezydent największego miasta, popiera Żydów. Wprowadził do zarządu Zw. Miast Żyda i stwierdził, że obojętne jest, jaka ludność miasta polskie zamieszkuje. To stwierdzenie jest szczególnie cenne, jeśli się zważy, że p. Starzyński jest obecnie kierownikiem sektoru miejskiego „Ozonu".

Przy rozpoczynającym się zwapnieniu naczyń stosowanie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** (rano jedna szklanka) prowadzi do regularnego wypróżnienia, do szybkiego odkażenia przewodu pokarmowego oraz obniża wysokie ciśnienie krwi. Zalecana przez lekarzy.
Tg 20 977

Skazanie urzędnika starostwa

za nadużycia i fałszowanie podpisów starosty

Mogilno. (Rój). Sąd Okręg. z Gniezna na sesji wyjazdowej w Mogilnie rozpatrywał w dniu 10 bm. głośną swego czasu sprawę nadużyć w starostwie mogileńskim.

Jako oskarżonego doprowadzono z więzienia 45-letniego Michała Łuczaka z Mogilna, który odpowiadał za popełnienie przestępstw w 5 wypadkach następujących: 1) będąc na stanowisku kontraktowego pomocnika administracyjnego przekroczył swoją władzę na szkodę interesu publicznego i sprzeniewierzył sumę 1.427,42 złotych, wpłaconych przez właścicieli pojazdów mechanicznych pow. mogileńskiego na rzecz Funduszu Drogowego; 2) prowadząc dział spraw wojskowych podrobił 226 razy podpis śp. starosty Boguszewskiego w książkach poborowych; 3) przez podrobienie podpisu obecnego starosty p. Zenktelera, pobrał osk. Łuczak z książeczki wkładowej w K. K. O. pow. mogileńskiego z konta Ligi Obrony Powietrznej Państwa kwotę 40 zł; 4) za dodatkowe pobranie dwóch kwot 20 zł i 97,50 zł z tytułu opłat od pojazdów mechanicznych; w piątym czynie przestępczym odroczył Łuczak bezprawnie Romanowi Nowakowi odbycie czynnej służby wojskowej, pobierając od matki poborowego 5 zł.

Do wszystkich powyższych przestępstw osk. Łuczak ze łzami w oczach się przyznał, tłumacząc swoje przewinienie ciężkim położeniem z powodu długoletniej choroby żony, kształceniu synka i swoją własną chorobą m. gruźlicę.

Z przewodu sądowego wynikało, że oskarżony sprzeniewierzeń dokonywał od roku 1933 do 1936. W czasie tym ogółem sprzeniewierzył Łuczak 1.544,99 zł, a 226 podpisów śp. starosty Boguszewskiego dokonał po jego śmierci w trzech dniach listopada 1935, zaś podrobień dalszych podpisów w innych różnych miesiącach.

Sąd po przesłuchaniu świadka wicestarosty Okińczyca i przemówieniu prokuratora ogłosił wyrok, skazujący Łuczaka za popełnione przestępstwa w czynie pierwszym na 12 mies. więzienia, w drugim na 7 mies., w trzecim na 6 mies., w czwartym na 6 mies., w piątym na 8 mies., łącząc wszystkie kary na 1 i pół roku więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego oraz utratę praw na 5 lat.

„PRACA POLSKA"

ODDZIAŁ MALTA

Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę dnia 13 bm. o godz. 14 w lokalu własnym przy ul. Rzeczypospolitej 9. Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

PO POWROCIE Z HISZPANII (XII)

Południe a północ Hiszpanii

Napisał J. Giertych, specjalny wysłannik „Kuriera"

PRZEDRUK BEZ PODANIA ŹRÓDŁA I AUTORA WZBRONIONY

Pod olbrzymim, jak niebo wysokim sklepieniem sewilskiej katedry, liczna gromada ludzi zebranych przed ołtarzem dla wysłuchania mszy świętej ginie, jak garstka mrówek w cieniu ogromnego stołu. Ludzi tych jest dużo i modlą się żarliwie. Ale od razu uderza, jako cecha tej gromady, rzecz jedna: jest to prawie wyłacznie inteligencja i mieszczaństwo. Choć to dzisiaj niedziela, ludu w katedrze nie widać.

Czy widać go więcej w świątyniach na przedmieściach i na wsi? Być może. Jak jednak słyszę, religijność w masach ludowych w Andaluzji jest na ogół mała. Może obojątność religijna ludu w tej dzielnicy stanowi jakieś, w instynkcie przechowane echo uczuć tak licznych tu ongiś „Moriscos", Maurów, nawróconych na chrześcijaństwo nie z przekonania, lecz dla politycznej asekuracji? Faktem jest w każdym razie, że chłop andaluzyjski był ze wszystkich chłopów hiszpańskich najbardziej bodaj podatnym materiałem dla propagandy czerwonej — i najsilniej został przez nastroje rewolucyjne ogarnięty.

Sewilla, od pierwszych chwil wojny domowej opanowana przez nacjonalistów, była przez długi bardzo czas maleńką, białą wysepką, zagubioną w morzu czerwonym. Narodowcy w Sewilli pod wodzą gen. Queipo de Llano robiąc powstanie w tym mieście porwali się niejako z motyką na słońce: uderzyli maleńką, rozpaczliwie słabą zbrojną garstką na znacznie potężniejsze siły przeciwnika w kraju, którego ludność w przeważnej części z tym przeciwnikiem sympatyzowała i go popierała.

Zuchwałe bohaterstwo narodowców, ich bezprzykładna determinacja i duch zaczepny sprawiły, że wbrew temu, co — zdawałoby się — nieodparcie wynikało z logiki rzeczy, odnieśli oni zwycięstwo. Początkowo trzymając w swym ręku tylko śródmieście (na przedmieściach, obsadzonych przez siły czerwone w tym samym czasie płonęły kościoły i dokonywana była rzeź narodowców i katolików), z czasem dzięki formowaniu coraz to nowych oddziałów ochotniczych spośród narodowo i po katolicku czujących, choć będących w mniejszości odłamów ludności cywilnej, dzięki przechylaniu się garnizonów wojskowych na stronę powstania, oraz — w końcu — dzięki odsieczy z Marokka, — zdołali opanować najpierw przedmieścia Sewilli, potem jej okolice, a potem niemal całe południe Hiszpanii: większą część Andaluzji, Estremadury i w końcu Granady.

Jest uderzająca różnica pomiędzy atmosferą duchową narodowo-hiszpańskiej północy, a narodowo-hiszpańskiego południa. Północ, to jest kraj, który jak jeden mąż chwycił za broń w świętej wojnie, który porwał się w religijnej i narodowej ekstazie do walki z siłami Antychrysta. Południe, to jest kraj, w którym z takimi samymi uczuciami, a przy tym może z większym jeszcze bohaterstwem, z konkwistadorskim zuchwalstwem w rzucaniu się w dziesięciu na tysiąc, z iście kawalerską brawurą i fantazją walczy jedynie mniejszość, a ogół się tej walce z zaciekawieniem, ale z obojętnym chłodem przygląda.

Nie znaczy to zresztą, by rządy narodowe na hiszpańskim południu miały do czynienia z jakąś poważniejszą opozycją. Przeciwnie! Ze zdziwieniem przekonałem się, że polityczne poglądy szerokich mas tutejszej ludności są dzisiaj na ogół narodowe. Jestem pewien, że gdyby dziś w Andaluzji urządzono — najbardziej nieskrępowany i bezstronny — plebiscyt, obóz generała Franko osiągnąłby bezwzględne zwycięstwo, a obóz „czerwony" poniósł druzgocącą klęskę. Ale są to nastroje chwilowe i nie głębokie.

Trzy fakty wpłynęły na zmianę nastrojów ludności tej, jeszcze tak niedawno zupełnie „czerwonej" dzielnicy. Po pierwsze obóz „czerwony" jest tu dziś zupełnie pozbawiony przywódców i działaczy. Cała niemal Andaluzja była niepostrzeżenie w ręku „czerwonych", „czerwoni" działacze mieli zarówno czas na to, by popełnić szereg kompromitujących ich wobec narodowców zbrodni, jak i na to, by wraz z wojskami „czerwonymi" w porę się wycofać w miejsce bezpieczniejsze. Większość czerwonych działaczy uciekła na obszar, będący dotąd pod władzą „czerwonych" — a ci, co pozostali na miejscu, zostali następnie przez narodowców zastrzeleni, bo mieli na sumieniu takie okrucieństwa, których nawet najłagodniejszy i najliberalniejszy rząd nie mógłby puścić płazem. Tak więc masy dawnych sympatyków partyj „czerwonych" pozbawione zostały przywódców i agitatorów, którzy by je w „czerwonych" nastrojach utwierdzali.

Po wtóre, rządy „czerwone" skompromitowały się w oczach ludności. Okres rządów „czerwonych", to było jedno nieustające pasmo pożarów i morderstw. Początkowo i szerokie masy wciągnięte zostały w nastrój krwawego delirium. Ale gdy pierwszy szał minął, dość łatwo zdały sobie z tego sprawę, że rządy „czerwone" nic im nie dały, że nie poprawiły położenia ubogiej ludności, że przeciwnie popełniły szereg krzyczących niesprawiedliwości i niegodziwości. Co więcej, „czerwoni" przywódcy zrazili do siebie ludność tym, że po tym wszystkim, co zrobili, uciekli w bezpieczne miejsce, a obałamuconą ludność pozostawili na łasce losu i narazili na represje. Chłop czy robotnik andaluzyjski, wnioskuje z niepowodzenia krótkotrwałego „czerwonego" eksperymentu, uważa teraz, że eksperyment ten był czymś, co sprzeciwia się normalnemu porządkowi rzeczy — i jest zły na tych, którzy go do tego eksperymentu popchnęli.

Po trzecie od długiego już szeregu miesięcy ludność Andaluzji agitowana jest i urabiana przez niesłychanie szeroką i energiczną propagandę nacjonalistyczną. Propaganda ta na największą skalę prowadzona przez „Falange Hiszpańską", daje wyniki. Tłum andaluzyjski tak samo podlega dziś sugestii nacjonalistycznej i wciągany jest w trans zbiorowych nastrojów narodowych, jak poprzednio żył w transie „czerwonym".

Ta właśnie propaganda nadaje Sewilli piętno niezwykle intensywnego życia. Sewilla po prostu kipi ruchem, gwarem, akcją.

Północ też kipi życiem, — ale jest to jakieś wrzenie skupione, zacięte, milczące. Jest to zgodny poryw zbiorowy, — jest to w jeden rytm bijące tętno woli i wysiłku ogółu. Tutaj na południu, w tej kipiącej akcji i ruchu czuje się akcenty polemiki, walki pełnego furii ataku w przeciwnika; który nie siedzi tylko gdzieś tam za górami, za odrutowanymi liniami okopów, ale którego czuje się wszędzie wokoło w postaci zadawnionych instynktów, wątpliwości, uprzedzeń, którego znajduje się w sąsiedzie, w przyjacielu, w sobie samym.

Narodowcy na północy, to są narodowcy z krwi i z instynktu. Narodowcy na południu, to poza niewielką mniejszością — narodowcy zaagitowani. Dziś wierzą oni w generała Franco, w „Falangę", w ideę narodową. Ale jeśli coś się zmieni? Jeśli zrażą ich jakieś niepowodzenia czy nieczynności? Jeśli ktoś zdoła zaagitować ich skuteczniej? Dlatego trzeba ich wciąż agitować, wciąż utrzymywać w transie, w napięciu wiary, zaufania i zapału, — wciąż podniecać ich teatralną scenerię, gromkim dźwiękiem szumnych słów, efektownością zapalających wyobraźnię czynów.

I dlatego Sewilla — to jest jeden wielki, barwny, iście teatralny korowód propagandowy, w którym groźny nastrój wojny i rewolucji miesza się z pełnym roznamiętnienia nastrojem jakby jakiegoś okresu przedwyborczego. A to wszystko pod gorącym, iście afrykańskim niebem, w blasku oślepiającego słońca, które najpatetyczniejszym wydarzeniom nadaje barwy karnawałowe.

W dodatku to wszystko, te wszystkie pochody, manifestacje uliczne, masowe kwesty, przemarsze skautów („flechas" Falangi") z muzyką, to morze różnobarwnych plakatów, te głośniki radiowe na ulicach, te śpiewające hymny narodowe tłumy przed „Ayuntamiento" — to wszystko dzieje się na tle wielkiego i ruchliwego miasta.

JĘDRZEJ GIERTYCH.

PODRÓŻ INSPEKCYJNA PREZYDENTA TURCJI

Prezydent Turcji, Ataturk, objeżdża obecnie swój kraj, witany wszędzie owacyjnie. Na zdjęciu Ataturk (w środku) w towarzystwie Emira Abdullaha na pokładzie statku w porcie Istanbul.

Niedomogi zdrowia publicznego

W uzupełnieniu sprawozdania, umieszczonego w rannym wydaniu „Kuriera Poznańskiego" z dnia 8 bm. że niedomaganiom zdrowia publicznego, omawianych na posiedzeniu Państwowej Naczelnej Rady zdrowia podajemy następujące dane, zaczerpnięte z poważnego źródła.

Liczba lekarzy — do chwili obecnej — w Rzeczypospolitej Polskiej wynosi 12 612, lekarzy dentystów (dyplomowanych) 3 500, położnych (akuszerek) 10 000.

Liczba lekarzy jest za małą, już i z tego względu, że w razie wojny potrzebowałaby armia co najmniej 8 000 lekarzy. Rozmieszczenie lekarzy jest wręcz katastrofalne, ponieważ jest ich za wiele we większych miastach, a za mało w małych miastach i wielkich wsiach, mianowicie na Kresach. Ministerstwo Opieki Społecznej rozszerzyło w ubiegłym roku wiadomość, iż gotowe jest subwencjonować pewną liczbę młodych lekarzy, osiedlających się we wskazanych przez ministerstwo miejscowościach (stypendia wynosić miały 200—250 zł miesięcznie przy ułatwieniu nawiązywania stosunków z odnośnymi gminami), tymczasem zgłoszeń nie było.

Szpitalnictwo jeszcze nie stanęło na wysokości swego zadania i wykazuje wielkie dysproporcje, bo n. p. na Śląsku przypada 80 łóżek na 10 000 mieszkańców, na wschodnich tylko 5 łóżek na tę samą liczbę mieszkańców; natomiast klęską społeczną jest brak łóżek w zakładach psychiatrycznych, w których „obłożenie" wynosiło w jednym zakładzie 155 pct, a w drugim aż 196 pct. Rozwój szpitalnictwa hamuje w wysokiej mierze nierozwiązana dotąd dostatecznie kwestia, kto za ubogich chorych winien i może ponosić koszta leczenia wobec za drobnych budżetów na ten cel wyznaczonych.

W walce z gruźlicą postępujemy znacznie, bo w r. z. było na terenie Polski 453 przychodni, przez które przeszło 323 000 chorych; założono w poradniach tych 1492 nowych odm, a dopełniono 50 370; odwiedzin zaś domowych w rodzinach chorych przez higienistki odbyło się 169 612, co jest dla uświadamiania szerokich warstw społeczeństwa rzeczą niesłychanie doniosłą. Niemniej ważnym typem przychodni, są przychodnie wzgl. stacje opieki nad matką i dzieckiem, których było w r. 1936 — 488, mających 163 543 dzieci pod swą opieką. Bardzo ważną instytucją są dziecińce, opiekujące się dziećmi, których matki udają się do pracy; było ich 953, przeważnie na wsiach, opiekujących się 31 000 dziećmi. Dziecińce już są popularne, jako urządzenia i praktyczne i potrzebne, co wynika z faktu, iż niejednokrotnie matki robotnice z własnych składek dopełniają subwencje, udzielane przez ministerstwo. Bardzo też ożywioną była działalność, odnosząca się do urządzenia licznych kolonij i półkolonij dziecięcych, oraz dożywiania dzieci i młodzieży (było ich ca 60 000), łączącego się bezpośrednio z organizowaniem pomocy zimowej dla bezrobotnych.

Co do statystyki śmiertelności, to najwięcej na nią wpływa i ją kształtuje śmiertelność niemowląt; jednakże ostatni ten dział statystyczny nie ma i nie może mieć podstaw żadnych, ponieważ z jednej strony ludność żydowska chowa bez meldowania pokątnie zwłoki tych niemowląt, które przed zastosowaniem praktyk religijnych umarły, a z drugiej strony istnieją na wschodzie Państwa liczne nielegalne „cmentarze wiejskie", na których chowa się niemowlęta bez rejestracji wobec niejednokrotnie naprawdę utrudnionej komunikacji. Tak więc zupełnie pewne liczby śmiertelności niemowląt na kresach zachodnich, złączone razem z ogólnymi liczbami innych części kraju, nie mogą się przyczynić do realnych podstaw tej ważnej dziedziny statystyki.

Bardzo cenną miarą do porównywań statystycznych, odnoszących się do zdrowia publicznego są poborowi, których jakość fizyczna znakomicie odzwierciadla zdrowe lub niezdrowe środowiska, z których poborowi pochodzą. Otóż materiał ich był w 1936 r. na ogół lepszy. Okazała się pomiędzy innymi ciekawa rzecz: w niektórych okolicach kraju, przede wszystkim we województwie krakowskim jest rozszerzone wole (powiększenie gruczołu tarczykowego w okolicy krtani). Ministerstwo rozpoczęto celem zapobiegania temu schorzeniu rozdawać wśród ludności sól jodowaną, zawierającą 5 miligramów jodu na 1 kg soli. Okazało się przy zeszłorocznych poborach w tych okolicach, iż używanie tej soli jednakże wykazało skutek konkretny, bo częstość wola w krakowskim spadła o 15 pct.

Co do chorób zakaźnych to nadmienić wypada, iż dzięki wyczerpującej pracy Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie dostarcza się dla całego kraju dostatecznego materiału leczniczego, służącego do stosow. zabiegów profilaktycznych, przy czym nadmienić wypada, iż np. epidemie i endemie tyfusu plamistego, który, jak wiadomo, rozpowszechnia wesz odzieżowa, w proporcjonalnym stoją wręcz stosunku do poziomu kultury życia codziennego mieszkańców.

Wszyscy sprawozdawcy i dyskutanci na powyższym posiedzeniu zgodzili się na to, że zdrowie publiczne w Polsce jeszcze znajduje się w stanie niepomyślnym, lecz że zwolna stosunki zdrowotne się co roku poprawiają.

W ostatnim posiedzeniu Naczelnej Państw. Rady Zdrowia brali udział z Poznania jej członkowie: prof. dr Gantkowski i prof. dr Jonscher.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czerwiec **13** Niedziela

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniow.: 19-57. 30-50
Policja: 42-21
Posłańcy: 15-60 i 28-36
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeż 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac Świętokrz. 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 56-35 W Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
Poczt. biuro zleceń: 49-28 **Zegarynka** 07 **Centr. miedzym.** 00. **uform. tel.** 09 **Biuro napr.** 08.

Wodowskaz na Warcie poziom: — 0,08 m. temper.: + 24,4

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12; — Apt. pod Białym Orłem, Stary Rynek 41; — Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; — Apt. na Śródce, Rynek Śródecki 1; — **Jeżyce:** Apt. pod Opatrznością Boską, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszyca); — **Łazarz:** Apt. Plucińskiego, ul. Marsz. Focha 72; — Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1; — **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, ul. Górna Wilda 3; — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158; — **Dębiec:** Apt. Dębiecka, ul. Dębiecka 6; — **Sołacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53; — **Starołęka:** Apt. przy ul. Starołęckiej 83.

— * **Lekarska Poradnia Przedślubna Polskiego Tow. Eugenicznego** w gmachu Cell. Minus, ul. Fredry nr. 10, parter — udziela bezpłatnie porad dla pań w poniedziałki między godz. 18—19, dla panów we wtorki między 18—19. (x.)

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 12 czerwca 1927 r.

Odbył się zlot Sokołów okręgu poznańskiego. — 15-letni jubileusz obchodzi Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej pod wezwaniem św. Stanisława Kostki na św. Łazarzu. — Towarzystwo Przemysłowców Poznań-Wilda obchodziło 35-cioletnie swego istnienia, połączone z poświęceniem nowego sztandaru. — Polski Czerwony Krzyż urządził swój festyn wioserny w ogrodzie zamkowym który po raz pierwszy został udostępniony dla szerokiej publiczności. — Zmarł ś. p. Józef Cierniak, weteran, w 86 roku życia.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Wiadomości urzędowe kościelne.** Archidiecezja gnieźnieńska: W zarząd otrzymał ks. Antoni Musiał, dotychczasowy administrator w Orłowie, parafię w Polesiu Kościelnym z dniem 10 maja rb.; ks. Stanisław Piotrowski, dotychczasowy proboszcz w Gołuchowie, parafię w Orłowie z dniem 10 maja rb.

Zmarli: Ks. Brunon Steuer, proboszcz w Kędzierzynie; ks. Jarosław Jankiewicz w lecznicy pod Obornikami.

— * **Rekolekcje dla kapłanów archidiecezyj gnieźnieńskiej i poznańskiej.** Rekolekcje dla kapłanów archidiecezyj gnieźnieńskiej i poznańskiej odbędą się w roku bieżącym w następującym porządku: Pierwsza seria od 9 do 13 sierpnia rb. w Seminarium Duchownym w Poznaniu; druga od 23 do 27 sierpnia rb. w Seminarium Duchownym w Poznaniu; trzecia od 6—10 września rb. w Seminarium Duchownym w Gnieźnie; czwarta od 13 do 17 września w Seminarium Duchownym w Poznaniu.

Zapisy: Nasza Administracja (Św. Marcin 70).
Bilety: „Orbis" Plac Wolności.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Zjazd i akademia b. uczniów szkół wydziałowych.** W niedzielę, 13 bm. z racji likwidacji szkół wydziałowych odbędzie się w Poznaniu zjazd b. uczniów tych szkół, połączony z akademią. O godz. 10 odprawiona zostanie msza św. w kościele św. Michała, po czym o godz. 11 odbędzie się w auli gimn. kupieckiego przy ulicy Śniadeckich uroczysta akademia, w czasie której historię szkół wydziałowych przedstawi dr Szafranówna.

WYSTAWY

— * **Z Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych.** Salon Tow. Przyj. Sztuk Pięknych mieści obecnie wystawę zbiorową dzieł Feliksa Słupskiego z Warszawy i kolekcję obrazów Stanisława Smoguleckiego. Obok tego wystawiają Podgórski, Mazurkiewicz i Sonnewend.

Wystawa otwarta w dnie powszednie od godz. 12—15. Wstępne 50 gr; dla młodzieży kształcącej się 25 gr.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Koncerty w cienistym Ogrodzie Zoologicznym.** Ogród Zoologiczny urządza w każdą niedzielę i święto wielki koncert orkiestry dętej. Początek koncertu o godzinie 16,30. Opłata wstępu na koncert i do zwierzyńca wynosi w tych dniach 50 gr od osoby, a tylko na koncert — 25 gr. Dzieci i wojskowi bez szarży płacą do zwierzyńca i na koncert tylko 25 gr.

Zwierzyniec zamyka się o godz. 19.

Zwierzyńcowi przybyło mnóstwo nowych okazów z przychówku i z wymiany. Największą atrakcją ogrodu jest młoda słoniczka, ulubienica dzieci. Poza tym widzimy tam nowe małpy, strusie nandu i flamingi.

W niedzielę idziemy wszyscy do Zoologu, gdzie w cieniu pięknych drzew oglądać będziemy nowe zwierzęta i słuchać koncertu.

— * **Ociemniali Żołnierze na F. O. N.** Związek Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej, działając w myśl wskazówek Naczelnego Wodza, Marszałka Rydza-Śmigłego, ofiarował w ubiegłym roku 250 sztuk masek przeciwgazowych na dozbrojenie armii. Dzisiaj ten sam Związek Ociemniałych Żołnierzy zadeklarował armii następny transport masek przeciwgazowych w ilości 100 sztuk.

Patriotyczny czyn naszych ociemniałych żołnierzy zasługuje na pełne uznanie. Związek dał dowód głębokiego zrozumienia idei Funduszu Obrony Narodowej, która nakazuje współpracę w dozbrajaniu armii. Współpraca ta nie może się ograniczać na jednorazowym wysiłku, lecz musi być stała i ciągła.

— * **Państwową Szkołę Budownictwa** ukończyli i otrzymali dyplomy następujący abiturienci: Na wydziale budowlanym: Błaszczyk Tadeusz z Siemianic, Florczak Józef z Poznania, Fudziński Bogdan z Gniezna, Giżyński Kazimierz z Raciborza, Górski Jan z Sadów, Hoffmann Włodzimierz z Wrześni, Jabłoński Stanisław z Warszawy, Kolski Michał z Łodzi, Ladek Franciszek z Murowanej Gośliny, Ligatko Michał z Dworca, Sambor Edward ze Lwowa, Szymkowiak Alfred z Halberstadt, Średziński Karol z Poznania, Tabacznik Jakub z Ostrowitego, Trzcionka Stanisław z Czeladzi, Węglewski Edwin z Berlina, Wolniewicz Aleksander z Berlina, Woźniak Tadeusz z Poznania, Zaremba Zbigniew ze Lwowa, Zawadzki Henryk z Czeladzi.

Na wydziale drogowo-wodno-komunikacyjnym: Alejski Stanisław z Poznania, Berger Bolesław z Osieczna, Borek Tadeusz z Jutrosina, Byrzykowski Zbigniew ze Środy, Cichy Roman z Berlina, Graczyk Józef ze Skarżyska-Kamiennej, Kosowski Jan z Meckinghoven, Łakomy Stefan z Gelsenkirchen, Piasecki Antoni z Mieleszówki, Piasecki Tadeusz z Poznania, Popenda Bolesław z Kalisza, Prętkowski Aleksander z Węgierek, Pukaczewski Kazimierz z Wólki Marzeńskiej, Rajfur Leon z Czernielowa, Szałkowski Henryk z Kurganu, Szarlot Mikołaj ze Stradecza, Wiza Marian ze Swarzędza, Szczepański Stanisław z Granowa, Woźniak Józef z Buku.

Z WALNYCH ZEBRAŃ

— * **Przytulisko dla niemowląt.** Walne zebranie przytuliska zagaiła przewodnicząca zarządu p. Jadwiga Kręglewska. Zebraniu przewodniczyła dr Gorgolewska, funkcje sekretarki pełniła p. Antonina Kręglewska. Sekretarka zarządu p. Słuszkiewiczowa zdała sprawozdanie z pracy w r. 1936-37. Udzielono opieki 51 dzieciom od 6 tygodni do 2 lat. Opiekę lekarską wykonywała i będzie nadal wykonywać dr Anna Hundtowa. Skarbniczka p. Jadwiga Łomowska zdała sprawozdanie kasowe, po czym udzielono zarządowi absolutorium.

Zarząd przytuliska dla niemowląt, który już dłuższy czas pracował nad tym, aby sfuzjonować przytulisko z „Domem Matki i Dziecka" postanowił na walnym zebraniu, po porozumieniu się z zarządem „Domu Matki i Dziecka", połączyć oba domy i na ten cel wynająć willę z dużym ogrodem, aby dzieciom umożliwić lepsze higieniczne warunki i rozwinąć obie instytucje. Połączenie obu domów ma nastąpić z dniem 1 września rb.

Wobec zbliżającej się fuzji nie przystąpiono do nowych wyborów, pozostawiając pracę tymczasowemu zarządowi.

Niedziela | Poniedziałek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Antoniego z Padwy | Bazylego b.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Chodymira | Brzedzimira

Słońca: wschód 3.30, zachód 20.15
Długość dnia 16 godzin 45 minut
Księżyca: wschód 9.10, zachód 23.01
Faza: 5 dzień po nowiu

REKORD POLSKI

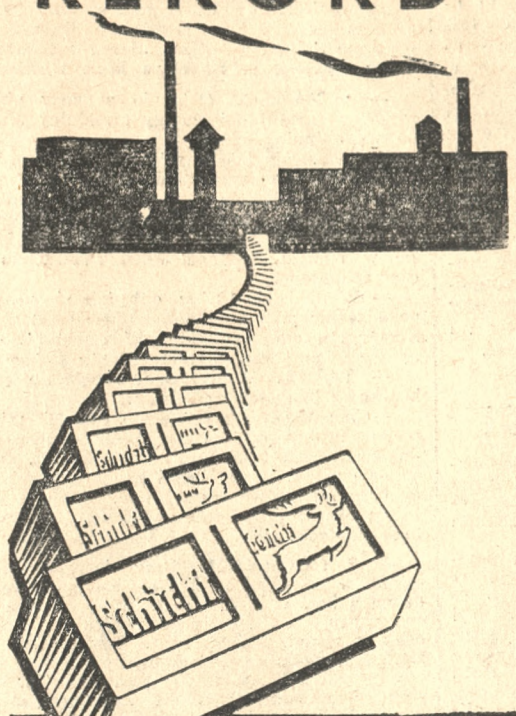

500 kawałków co minutę.

...500 kawałków mydła co minutę produkują zakłady SCHICHT-LEVER w Warszawie. Tylko ogromne uznanie jakim się cieszy mydło Jeleń Schicht umożliwia zdobycie tego rekordu, a na takie uznanie zasłużyć może tylko rzeczywiście dobre mydło.

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

WYRÓB KRAJOWY

Pg 28 102 3-42. 397/9

UPAŁY MAJĄ SIĘ KU KOŃCOWI?

W dniu dzisiejszym upał panował w dalszym ciągu i w południe o godzinie 12,30 termometr wskazywał plus 31 stopni ciepła.

W dniu wczorajszym Poznań zużył z wodociągów miejskich 41 tys. metrów sześciennych wody. Baseny kąpielowe, łazienki rzeczne i brzegi Warty przepełnione są kąpiącymi. W związku z masowymi kąpielami rzecznymi notuje się liczne wypadki utonięć.

Mieszkańcy miasta Poznania konsumują obecnie olbrzymie ilości różnych napojów, nie zawsze chłodzących, oraz lodów, z których największym powodzeniem cieszą się sprzedawane po ulicach „pingwiny".

Zużycie lodu sztucznego wzrosło — obecnie w czasie upałów — stounkowo nieznacznie, mianowicie tylko o około 200 lasek, każda po 25 kg. Nadzwyczaj wielką konkurencję higienicznemu lodowi sztucznemu czyni lód naturalny, który, jak **nas** informują Czytelnicy — **wbrew** przepisom sanitarnym — używany jest w niektórych lokalach gastronomicznych jako dodatek do napoi w rodzaju lemoniady, oranżady itd.

Co do szkód, które panujące upały wyrządzić mogą rolnictwu, informuje nas dyrekcja Wielkopolskiej Izby Rolniczej, że do chwili obecnej nie zanotowano w Wielkopolsce groźnych objawów posuchy. Klęska ta nastąpić może dopiero za kilka dni, jeżeli nie spadnie deszcz.

Upały i posucha odbiły się dotkliwie na warzywnictwie. Truskawki, które normalnie w obecnym czasie kosztowały 50 groszy za kilogram, kosztują dziś 1,80 do 2 złotych. Zanotować też należy wielki brak cytryn, panujący w Poznaniu.

Jest jednak nadzieja, że upały się skończą, bo meteorolodzy, w związku ze zmianą kierunku wiatru z wschodniego na zachodni i spadkiem barometru, przepowiadają, że może już jutro nadejdzie upragniony deszcz

Zobaczymy!

Wycieczka kupiectwa polskiego z Ameryki

W skład wycieczki Federacji Zrzeszeń Kupców Polskich z Ameryki, bawiącej w Poznaniu, wchodzą m. i. pp.: Michał Tarnawa, Bartłomiej Dąbrowski, Stefania Szubska, Laura Broniszewska, Józef i Elżbieta Owczarzakowie, Jan Jaworski i Kazimierz Sobierajski z Cleveland, Wincenty Wojciechowski, Stefan Nieckarz, Eleonora i Józefa Pendzackie, Marta Zoldowska, Maria Niznik, Zofia Indyk, Eleonora Cieślak, Stanisław i Karolina Huchro, Ignacy Cieślak, Adam Wawrzynowicz, Agnieszka i Aleksandra Zdybicka, Maria i Stanisław Nycek (przewodniczący wycieczki) z Detroit. Z Nowego Jorku przybyli pp. Józef Gorzelnik, Julian Wazeter, z Chicago — Feliks i Jadwiga Basista, z Bufallo — Jadwiga Szmania i Maria Nowak, Franciszek Rogalski, z Toledo — Henryk Jamrosz, Walenty Felcyn, Maj. Felcyn z Hamtrank (Michigan). Ponadto jest dwoje dzieci.

Z „Bazaru", przybranego w sztandary o polskch barwach państwowych i amerykańskich, mili goście, którymi opiekuje się uczestnik wycieczki kupiectwa polskiego na wystawę światową w Chicago, prezes Władysław Majewicz, udali się do Muzeum Wielkopolskiego.

Po tym nastąpił wyjazd autokarami na miasto dla zwiedzenia katedry i innych zabytków. Przewidziane jest również zwiedzenie zakładów przemysłowych Braci Dawidowskich, palmiarni itp.

O godz. 17 w salonach Domu Kupiectwa Polskiego organizacje kupieckie w Poznaniu podejmować będą gości kawą. Wieczorem o godz. 0,33 uczestnicy wycieczki opuszczają Poznań i udają się do Katowic. Goście zwiedzać będą zbiorowo Polskę do 20 bm., po czym wyjadą na wypoczynek i odwiedzenie rodzin. (kl.)

Śmierć podczas kąpieli

Wczoraj późnym wieczorem, o godzinie 21.30, utonął w Warcie w pobliżu klubu wioślarskiego „Tryton" 32-letni Stefan Jankowiak z Poznania, mieszkający przy ul. Ogrodowej 12. Wezwano miejską straż pożarną celem poszukiwania zwłok, prace te jednak, prowadzone do późnej nocy, nie odniosły skutku.

Zmarły był zastępcą sekretarza koła Śródmieście S. N. i bardzo czynnym działaczem narodowym.

Wycieczki — Obozy — Kolonie. Polesie: 21—31. 6. 75—90 zł. **Czarnohora — Huculszczyzna.** Wycieczki i kolonie wypoczynkowe 4-ro tygod. lipiec — sierpień. 50—135 zł. **Jugosławia.** Wypoczynkowa i krajoznawcza 420—520 zł. Pol. Tow. Krajoznawcze, Śniadeckich 60, od godz. 18—19.
zg 27 164

KRONIKA SĄDOWA

— * **Poszkodowała „Weskę" na 6 tys. złotych.** Sąd Okręgowy pod kierownictwem sędziego Ostrowskiego rozpatrywał sprawę przeciwko byłej ekspedientce Wielkopolskiego Składu Kawy „Weska" przy placu Świętokrzyskim Kazimierze Dachterowej.

Dnia 16 października 1934 r. objęła oskarżona Dachterowa kierownictwo oddziału „Weski" w Obornikach, które to stanowisko zajmowała do 20 lutego ub. r. W tym dniu inspektor firmy „Weska", p. Wilkaszewski wykrył w czasie rewizji brak gotówki w kasie na około 500 zł oraz towarów na sumę 5.500 zł. Sprawę oddano władzom prokuratorskim.

Na rozprawie oskarżona Dachterowa tłumaczyła się, że braki w towarze powstały już za czasów jej poprzedniczki, a inwentura w czasie objęcia przez nią stanowiska kierowniczki zosała źle przeprowadzona. Po przeprowadzeniu rozprawy sąd skazał osk. Kazimierę Dachterową na 15 miesięcy więzienia bez zawieszenia.

Z WIELKOPOLSKI

— * **INOWROCŁAW.** Egzamin dyplomowany na drogerzystów złożyli pp.: Roman Przybyszewski, Maksymilian Klaus, Edw. Wnuk oraz Kazimierz Drabik z Inowrocławia i Roman Ulorsztynowicz ze Strzelna.

— W czasie burzy z piorunami, jaka przeszła nad częścią Kujaw, piorun uderzył w dom mieszkalny p. Artura Rutkowskiego w maj. Kulin, gdzei w izbie było siedem osób i zrobiwszy żadnych szkód wyleciał oknem. Drugi piorun uderzył w chlewy, które spłonęły doszczętnie. Zdołano uratować jedynie inwentarz żywy.

— Celem zwalczania żebractwa dzieci na ulicach miasta otwarto dla tej kategorii dziatwy specjalną świetlicę. Poświecenia odpowiedniego lokalu, mieszczącego się w gmachu „Parku Miejskiego", dokonał ks. kan. Kubski. Dzieci otrzymują bezpłatny posiłek trzy razy dziennie, zażywają kąpieli, uczą i bawia się pod opieką dwóch nauczycielek-wychowawczyń.

— Tragiczną śmierć znalazł 14-letni Leon Chęsiak. Miast do szkoły wybrał się Ch. rano wraz z dwoma kolegami za miasto chcąc się wykąpać. Staw był jednakże b. głęboki, w pewnej chwili opuściły siły Chęsika i poszedł na dno. Na krzyk kolegów, przybyli włościanie, którzy wydobyli już zimne zwłoki. (mz)

— * **KCYNIA.** Parafia kcyńska pełna jest oczekiwania Misji św., które się odbędzie od 17 do 28 czerwca br. Misja św. dla dzieci rozpoczyna się w czwartek 17 bm., a kończy się w sobotę 19 bm. Dla dorosłych rozpoczyna się 19 bm. o godz. 7 wiecz. wprowadzeniem oo. Misjonarzy w procesji z kościoła farnego do klasztornego, po czym nastąpi powitanie oo. misjonarzy przez ks. proboszcza Pękackiego. W dniu zakończenia Misji św., tj. dnia 27 bm. o godz. 3 po poł. udzielone będzie błogosławieństwo papieskie i sakramentalne, a w poniedziałek o godz. 6.30 rano odprawiona będzie msz. św. za zmarłych parafian. Wszystkie nabożeństwa podczas Misji św. odbędą się w kościele klasztornym. (kc)

— * **KROTOSZYN.** Pracownicy fabryki wyrobów ceramicznych Czubek w Krotoszynie Starym, w liczbie przeszło 200, ub. środy z rana nie podjęli pracy rozpoczynając strajk, a równocześnie za pośrednictwem związku zawodowego postawili żądanie podwyżki płac o blisko 100 proc., od czego uzależnili powrót do pracy, jednak do porozumienia nie doszło. Tymczasem w tymże dniu do strajku przystąpiło jeszcze dalszych 100 parcowników, zatrudnionych w 2 cegielniach krotoszyńskich. Strajk trwa.

— Za przemycanie walut z Niemiec do Polski, władze niemieckie aresztowały na przejściu granicznym w Treyhanie obywatela polskiego, Józefa Cegłę, dzierżawcę restauracji w Zdunach. Cegła osadzony został w więzieniu w Miliczu. (jk)

— * **LESZNO.** Z powodu zbyt małej liczby uczniów i związanej z tym nieopłacalności zakładu, zlikwidowane będzie z nowym rokiem szkolnym leszczyńskie prywatne gimnazjum niemieckie.

— W niedzielę po południu odbędzie się w strzelnicy popis chórów szkolnych, trnsmitowany od godz. 16 do 16.30 przez Polskie Radio. Chór składać się będzie z około 600 młodzieży szkolnej. Transmitowane będzie również, od godz. 9.30 nabożeństwo, podczas którego śpiewać będzie chór kościelny pod dyr. A. Rymarczyka.

— W środę odbędą się w Gołanicach obrady księży dekanatu leszczyńskiego.

— Niebywały ruch zapanował na boisku „Sokoła". Odbywają się tam codziennie próby ćwiczeń, przenaczonych na zlot związkowy „Sokoła" w Katowicach. Obok druhen, druhów, młodzieży i grupy tańczących „Kujawiaka", stają druhowie starsi, których ćwiczenia gromadzą zwykle najwięcej widzów. Na wyjazd do Katowic zgłosiło się dotąd 160 sokołów i sokolic. Spóźnione zgłoszenia przyjmuje jeszcze prezes W. Idzior, ul. G. Narutowicza. (br)

— * **MUROWANA GOŚLINA.** Za staraniem kierownictwa Kat. Stow. Mężów, oddziału w Mur. Goślinie, uczczono w tym roku święto organizacyjne KSM w Białężynie, dokąd wyruszyła wycieczka mężów po wspólnej Komunii św. na wozach i rowerach, by razem z tamt. oddziałem uczcić Serce Jezusa. Po wysłuchaniu mszy św. i okolicznościowego kazania wygłoszonego przez ks. prob. Szwabego, odbyło się uroczyste zebranie propagandowe przy udziale całej parafii. W programie było m. in. uroczyste przyrzeczenie członków, referat p. Antoniewicza z Mur. Gośliny nt. „Komunizm, jego zasady, błędy i skutki", deklamacje, dalszy referat pt. „Katolika cechuje ład i równowaga", wygłoszony przez prezesa KSM w Mur. Goślinie p. Burzyńskiego, wreszcie referat pt. „Cześć Sercu Jezusowemu", który wygłosił p. Bazyli z Mur. Gośliny. (n)

— * **NAKŁO.** Ostatnio w nocy nieznani sprawcy skradli dzierżawcy strzelnicy maszynę do wyrabiania lodów.

— Wskutek lekkomyślnego obchodzenia się z maszynką spirytusową omal nie wybuchł groźny pożar w mieszkaniu p. R. przy ul. Bohaterów. Mianowicie od palącej się na desce okna maszynki zapaliły się firany i przedmioty, znajdujące się w pobliżu. Jednak ogień zauważono i w czas stłumiono.

— W niedzielę 13 bm. odbędzie się uroczyste poświęcenie zmotoryzowanego wozu Ochotniczej Straży Pożarnej w Nakle. Wóz został wykonany we własnym warsztacie Straży Pożarnej.

— Ul. św. Wawrzyńca otrzymuje piękny kostkowy bruk oraz chodniki.

— We Wąwelnie odbył się pogrzeb miejscowego proboszcza śp. ks. Megera, który był duszpasterzem tej parafii przez 35 lat. W pogrzebie wzięli udział liczni księża z całej okolicy oraz miejscowe organizacje. Z prawdziwym żalem żegnali parafianie swego duszpasterza, dobrego Polaka. (no)

— * **OBORNIKI.** Przy licznym udziale członków Stronnictwa Narodowego odprowadzono 9 bm. w Kiszewie na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki przedwcześnie zmarłego członka Stron. Narod. śp. Antoniego Rychlika. Zmarłego żegnał przed domem żałoby w Babinie imieniem S. N. prezes powiatowy p. Stanisław Ulatowski. Kondukt żałobny prowadził ks. prob. Juszczak.

— Z powodu gruntownej naprawy drogi Górka—Żukowo zamknięto wspomnianą drogę dla ruchu kołowego do odwołania.

— Kontroler sanitarny Józef Sznajder opuszczając Oborniki wskutek przeniesienia do Żnina pozostawił tutaj mnóstwo nieuregulowanych rachunków za wybrane towary. W związku z tym jeden z wierzycieli zwrócił się w tych dniach do Sznajdra o zapłacenie należności, na co otrzymał odpowiedź w liście, zawierającym pogróżki i ordynarne zwroty. Sprawą tą winny się zająć kompetentne władze. (Sto.)

— * **OSTRÓW.** Przed Sądem Okręgowym w Ostrowie na sesji wyjazdowej, odbędzie się 20 czerwca rb. sensacyjna rozprawa sądowa przeciwko Marcinowi Terlelze i siostrze jego, Michalinie Terlega, z Chromca, pow. jarocińskiego. Rodzeństwo Terlegów oskarżone jest o to, że w nocy na 31 października 1936 r. działając w porozumieniu, zabili siostrę swoją Mariannę Terlegę, przez uduszenie jej.. Rozprawa sądowa budzi zrozumiałe zainteresowanie. Pierwotnie zaaresztowano całą rodzinę Terlegów, tj. matkę, 3 siostry i brata i osadzono ich w areszcie w Ostrowie. W toku dochodzeń zwolniono matkę i dwie siostry a zatrzymano głównych sprawców mordu, tj. Marcina i Michalinę Terlegów i wytoczono im postępowanie karne.

— Kat. Stow. Młodzieży Męskiej w Militstacie obchodzi 4 lipca swój wielki dzień. W dniu tym święcić będzie 25-lecie swego istnienia. Z jubileuszem połączony będzie uroczysty akt poświęcenia sztandaru. Spodziewany jest przyjazd licznych okolicznych bratnich stowarzyszeń.

— Na budownictwo mieszkaniowe dla miasta Ostorwa przyznano kontyngent w wysokości 100 000 zł. Tym czasem wniosków ma Magistrat już na 300 tys. zł.

— Słynny znachor i bandyta Jan Tkacz z Wysocka Małego pod Ostrowem, skazany przez tutejszy Sąd Okręgowy na karę śmierci, został w tych dniach przewieziony do Poznania, gdzie 22 bm. odbędzie się rozprawa w apelacji.

— Teren pod nowy kościół św. Antoniego, a mianowicie ogród starej strzelnicy przy ul. Raszkowskiej został ostatecznie parafii przyznany. Odnośna uchwała Rady Miejskiej została przez Województwo zatwierdzona. Rada parafialna uzgadnia obecnie projekty nowego kościoła.

— Zmarła tu w wieku lat 49 śp. Leokadia z Majewskich Radomska, żona kupca p. Stanisława Radomskiego.

— Okręg ostrowski wspólnie z Bractwem Kurkowym w Ostrowie urządza w czasie od 27 czerwca do 11 lipca br. na nowej strzelnicy w Ostrowie wielkie strzelanie o godność króla i rycerzy okręgu ostrowskiego. (os)

— * **OSTRZESZÓW.** Na sesji wyjazdowej Sądu Okręgowego z Ostrowa w Ostrzeszowie odbyła się głośna rozprawa przeciw Wilhelmowi Kladzie o zabójstwo teścia swego Idziego Kubasika z Grabowa wójt. Klada, o czym swego czasu donosiliśmy, strzelił trzykrotnie do śp. Kubasika kładąc go trupem na miejscu. Rozprawa wykazała, że Klada, który wbrew woli Kubasika ożenił się z jego pasierbicą, narażony był ze strony zmarłego na ciągłe szykany i awantury, a w dniu morderstwa Kubasik przy pomocy swego parobka pobił Kladę dotkliwie tak, że tenże w najwyższym rozdrażnieniu strzelił do swego teścia. — Sąd biorąc pod uwagę zeznania świadków oraz opinię rzeczoznawcy dra Dubiskiego z Ostrowa skazał Kladę na 2 lata więzienia zaliczając mu przebyty areszt.

— Zlot podokręgowy urządziły gniazda sokole z obwodu ostrzeszowskiego jako generalną próbę do zlotu w Katowicach. Zlot zarówno w zakresie popisowo-gimnastycznym, jak i towarzyskim, udał się znakomicie.

— 9-letni syn drogomistrza Kazimierz Ziętek z Ostrzeszowa przebiegając szosę wpadł pod przejeżdżający samochód osobowy p. Leona Kazińskiego z Wieruszowa. Mimo usiłowań kierowcy wypadku nie dało się uniknąć i chłopiec doznał tak silnych obrażeń, że przewieziony do szpitala, mimo natychmiastowej pomocy lekarskiej zmarł.

— Mnożą się niesłychanie wypadki nielegalnego przekraczania granicy do Niemiec w poszukiwaniu pracy na roli. Ostatnio znów Straż Graniczna przytrzymała 7 osób z okolic Wielunia w chwili, kiedy pod Pisarzewicami przekradali się przez granicę. Aresztowanych, przeważnie kobiety, odstawiono do więzienia w Ostrzeszowie, gdzie Sąd wymierzył im karę po 4 tyg. aresztu.

— Kat. Stow. Mężów obchodziło w ub. niedzielę swoje święto patronalne, które wypadło b. uroczyście.

— Dzięki niestrudzonej działalności Wydz. Gospod. Stronnictwa Narodowego nad odżydzeniem jarmarków — z ostatniego jarmarku w Ostrzeszowie zostali całkowicie wyeliminowani Żydzi, gdyż wszystkie stoiska zajęli kupcy polscy. (Zo)

— * **PLESZEW.** W nocy z 9 na 10 bm., zakradli się złodzieje do filii Mleczarni Kotlin przy ul. św. Wojciecha 9, skąd skradli 6 kg masła.

— Pod protektoratem Komitetów Rodzicielskich przy Gimnazjum i Szkołach Powszechnych w Pleszewie, Komisja Międzyszkolna urządza w niedzielę 13 bm. o godz. 16.30 w ogrodzie Bursy Bractwa Kurkowego „Dzień pieśni", poświęcony pieśni i muzyce polskiej. Czysty dochód przeznacza się na pomoce naukowe dla niezamożnych uczniów. (cep)

— * **POBIEDZISKA.** W tutejszym zakładzie naukowym „Sacré-Coeur" otrzymały z rąk ks. Prymasa świadectwa maturalne: Helena Baczyńska, Antonina Jackowska, Bogusława Kentzerówna, Janina Mendówna, Józefa Pągowska, Anna Popiel, Wanda Potworowska, Anna Rokoszowska, Szczesna Taborska, Antonina Studniarska. (n)

— * **PUSZCZYKOWO.** W dniu 11 bm., w godzinach popołudniowych utonął podczas kąpieli w Warcie, na oczach brata, jakiś 17-letni chłopiec. Obaj wybrali się na wycieczkę do Puszczykowa. Natychmiastowy ratunek straży kąpielowej p. Pawlaka nie odniósł skutku i nie zdołano odnaleźć topielca. (pj)

— * **RAWICZ.** Miasto nasze opuścił Żyd Lubelski wraz z rodziną. Lubelski był rzezakiem i kantorem oraz prowadził handel jelit, przy czym klientami jego byli niektórzy rzeźnicy Polacy. Miasto Rawicz posiada jeszcze dwóch Żydów i jedną Żydówkę.

— W niedzielę, 13 bm. odbędzie się zjazd okręgowy kół śpiewaczych Wlkp. Zw. Śpiew. IX okręgu rawickiego.

— Tutejszy „Sokół" urządza 20 bm. tradycyjny kiermasz na własnym boisku.

— W Sarnowie odbyła się ostatnio rejonowa wystawa szkół powszechnych z zakresu rysunków i zajęć praktycznych, w której brały udział szkoły powszechne z Sarnowy, Zielonejwsi, Słupi Kapitulnej, Ugody, Łakty, Dębna, Szymanowa, Masłowa, Izbic, Dąbrówki i Łaszczyna. Działem rysunkowym kierował naucz. p. Jarczewski, działem zajęć prakt. naucz. pp. Sawicka i Kasprowiak. Na otwarcie wystawy przybył specjalnie instruktor kuratorium okręgu szk. Poznańskiego prof. Beer.

— Z okazji uroczystości wręczenia zakupionej broni wojsku odbyły się ub. niedzieli na stadionie P. W. i W. F. pokazy sportowe. Podczas wyścigu kolarskiego zbiła się grupa kolarzy na skręcie i poturbowała się dotkliwie tak, że musieli być opatrzeni przez lekarza. Rowery uległy częściowemu zgruchotaniu. (rs)

— * **SZAMOTUŁY.** Noworodka płci męskiej znaleziono zakopanego w chlewie Marii Jopowej, mieszkanki wsi Koźle. Na miejsce przybyła komisja sądowo-lekarska.

— Nowy kierownik Sądu Grodzkiego sędzia Milwicz rozpoczął urzędowanie. Sędzia Gustowski przeniesiony został do Poznania, a sędzia Cieślawski do Kościana. Sędzia Staniszewski z Inowrocławia przeniesiony został do Sądu Grodzkiego w Szamotułach.

— Zgłoszenia i wpłaty na koszta podróży na Zjazd Eucharystyczny do Poznania w kwocie 1.70 zł przyjmuje jeszcze do soboty 12 bm. biuro parafialne.

— Tegorocznego otwarcia obozu OPLG, który podzielono na trzy turnusy, w tym jeden dla kobiet, dokonał ks. dziekan Kaźmierski. Do uczestników przemówił ks. dziekan, starosta Narajewski i por. Kiciński. (sc)

— * **ŚRODA.** W ub. niedzielę odbył się w ogrodzie Bractwa Kurkowego wielki kiermasz parafialny, z którego zysk przeznacza się na odzież dla biednych dzieci, które przystępują do I. Komunii św. w dniu 20 bm.

— Z dniem 1 bm. objął urzędowanie nowy dyrektor K. K. O. m. Środy p. Zbąski z Wrześni.

— Koło Młodzieży Akademickiej w Środzie urządza 13 bm. uroczystą wieczornicę ku czci Bolesława Prusa z okazji 25-ej rocznicy zgonu. Czysty zysk przeznacza koło na F. O. N. Wstęp dobrowolne datki.

— Dnia 20 bm. odbędzie się w Środzie Powiatowy Zjazd działaczy wiejskich S. N. (cś)

Czytelników naszych zawiadamiamy niniejszym, iż abonament „Kuriera Poznańskiego" zamawiać można po cenie oryginalnej w następujących naszych agenturach:

Poznań-Podolany
ul. Czorsztyńska 8,
Tadeusz Okoniewski.

Tarnowo Podgórne
ul. Przecznica 6,
Leonard Lewandowski.

— * **WĄGRÓWIEC.** Wczoraj około godz. 1 w nocy na szosie Wągrówiec — Margonin, między Tomiszewem a Kopaszynem, samochód ciężarowy hurtowni monopolu spirytusowego w Wągrówcu, kierowany przez szofera Józefa Zabłońskiego, najechał na wóz, naładowany cegłą, jadący w kierunku Próchnowa. Poważne obrażenia odniósł woźnica Piotr Torzewski z Wągrówca, którego odstawiono do szpitala powiatowego. Poraniony jest również jeden koń, wóz i konie były własnością p. Z. Biskupskiego z Wągrówca. Policja prowadzi dochodzenia w celu ustalenia winy. (wg)

— * **WIELEŃ n. Notecią.** W ub. niedzielę gościło nasze miasteczko drużyny śpiewacze 22 okręgu Zw. Kół Śpiewaczych, które zjechały na doroczne popisy. Po nabożeństwie udano się na rynek, gdzie nastąpiło otwarcie zjazdu śpiewaczego, po czym udano się do sali p. Cynajka, gdzie odbyły się popisy konkursowe, do których stanęły koła Wieluń, Połajewo, Dembe, Rosko, Lubasz na chóry mieszane oraz Rosko, Połajewo i Lubasz na chóry męskie. Po przerwie obiadowej odbyły się w ogrodzie popisy dla publiczności, która entuzjastycznie oklaskiwała poszczególne chóry, a zwłaszcza przybyły w gościnę sławny chór męski „Echo" z Poznania. Na zakończenie imprezy przemówił delegat Związku ks. prob. Kasior, po czym rozdał nagrody. Pierwszą nagrodę uzyskało koło Rosko, II — Dembe, III — Wieluń, IV — Lubasz i V — Połajewo. (pw)

— * **ŻERKÓW.** W poniedziałek rozpatrywał Sąd Okręgowy z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Jarocinie sprawę tutejszego kierownika szkoły p. Jana Wajdy o demoralizowanie dzieci w szkole. Rozprawa odbywała się przy drzwiach zamkniętych. Sąd uwolnił p. Wajdę od winy i kary.

STAN POGODY W POZNANIU

12 czerwca 1937

Temperatura 7 godz. + 23,6. 13.godz. 31,6.

Ciśnienie
7 godz. 752,8 mm. umiarkowane
13 godz. 751,4 mm.
tendencja barom.: ciśnienie lekko spada

Zachmurzenie
7 godz. pogodnie
13 godz. pogodnie.

Wiatr
7 godz. kierunek półn.-zach., szybk. 5 m/sek.
13 godz. kierunek zach., szybk. 3 m/sek.

Temperatura w dniu 11 czerwca br. była:
najwyższa + 34.0 o godz. 14
najniższa + 19,2 o godz. 5

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:

Po przejściu burz nieco chłodniej, nadal jednak ciepło i pogodnie.

Kronika towarzyska

Niedzielne niespodzianki na plaży puszczykowskiej

Plaża bez słońca przestaje być plażą. Tej zasadzie stanie się prawdopodobnie zadość w nadchodzącą niedzielę, w którą na plaży puszczykowskiej (w „Rusałce") mają się dziać rzeczy jeszcze w Polsce niewidziane, a wzorowane na imprezach plaż francuskich i amerykańskich. Co to będzie, każdy już wie: rewia mód plażowych. Ale to nie wszystko! poprzedzą ją od godz. 14 tak modne obecnie „wybory" — najestetyczniejszego kostiumu kąpielowego, „Wilką plażowego" i „Miss Plaża", dalej niespodzianki takich firm jak Karpiński, Kantorowicz, „Orsi" (Karpiński), „Kanold", „Pea-Krem" (Barcikowski), „Warta" (dawn. Sieburg).

W części artystycznej, która odbywa się — podobnie jak rewia — pod dyrekcją Z. Mąkowskiego, nastąpi popis świetnego zespołu plastyki p. Wiechowiczowej, zaś w części sportowej — odbędą się popisy organizującej całość Sekcji Pływackiej „Unji" (znane kursy pływania) oraz start biegu kajakowego „Jlustracji Polskiej".

Telegrafujemy: niedziela rusałka puszczykowo godzina czternasta stop

zg 1582/3

Zarząd Parafialnej Akcji Katolickiej w Mosinie zaprasza na **wielką wentę**, która odbędzie się **w niedzielę, dnia 13. bm. w Ludwikowie** tuż przy dworcu, na rzecz odnowienia kościoła parafialnego. W programie moc atrakcyj, własne bufety, zabawy dla dzieci. Początek o godzinie 14-tej. **Wstęp na wentę 30 gr.** Dzieci w towarzystwie rodziców wstęp wolny.

zg 1577/8

Wycieczka nauczycielska do Pragi — Wiednia — Budapesztu.

Na wielokrotne życzenie powtarza Sekcja Wycieczkowa Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Poznaniu pod kierownictwem p. H. Śniegockiego piękną wycieczkę krajoznawczą do Pragi, Brna, grot Masaryka — Wiednia, Semmeringu — Dunajem do Budapesztu w czasie od 6 do 19 sierpnia 1937 r.

Koszta podróży, kwatery, wyżywienie itd. ca 230,— zł. Zgłoszenia wraz z zaliczką wpłaconą na P. K. O. 212 859 — Sekcja Wycieczkowa przyjmuje do 15 czerwca br. kierownik wycieczki H. Śniegocki, ul. Wierzbięcice 27. Na wycieczkę do Paryża przyjmuje zgłoszenia Zarząd Główny, Warszawa, ul. Chmielna 58.

zg 1594

Lektorat języka duńskiego Uniw. Jag. z poparciem Tow. Polsko-Duńskiego urządza wycieczkę pod hasłem: **Cztery tygodnie w Danii za 158 zł** „Batorym" z Gdyni do Kopenhagi.

Wspaniały przejazd przez Danię lądem i morzem — przez wsie spółdzielczości — z pobytem na uniwersytetach ludowych, obozach młodzieży duńskiej — w muzeum największego bajkopisarza świata — szlakiem Czarnieckiego przez Jutlandię — przez wyspę Als i miasta Kolding i Aarhus — w gościnie u „Młodej Obrony Granicznej" w Szlezwigu — dwa tygodnie na plaży przy duńskim morzu — przez Kattegat i Sund statkiem do Kopenhagi na 4-dniowy niezapomniany pobyt w czarownej stolicy Danii. Stąd powrót statkiem duńskim do Gdyni.

Wycieczka spotyka się wszędzie z młodzieżą akademicką duńską, która zapoznana Polaków z duńską kulturą i swoistością narodową. Koszta wycieczki obejmują całkowity przejazd od Gdyni i z powrotem, utrzymanie, zakwaterowanie itd. Udział w wycieczce wziąć mogą akademicy Polacy.

Zgłoszenia przyjmuje lektorat duński U. J. oraz Bratnie Pomoce Uniwersytetów przy zadatkowaniu 50 zł. Termin zgłoszeń do 21. 6. br. Termin wnoszenia dokumentów celem uzyskania zbiorowego paszportu do 24. 6. br. Wyjazd wycieczki w dniu 6 lipca.

zg 1602

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 11 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Egzaminowany aplikant sądowy Teodor Bogacki w Czarnkowie i nauczycielka Antonina Skalska w Pniewach, pow. szamotul.; podkomisarz skarbowy Tadeusz Horak we Lwowie i Anna Ratajska; funkcjonariusz administr. wojsk. Franciszek Stefaniak i Julianna Nogajówna; kol. pracownik kontrakt. Władysław Klincewicz i nauczycielka muzyki Albina Hodorska; rob. Zenon Podgórski i rob. Pelagia Kaszub, rob. Stanisław Lechowicz i rob. Zofia Jendrzejczakówna.

Zgony.

Dnia 11 czerwca 1937 r. zapisano następujące zgony: Stefan Mechliński, starszy sierż. zaw. 39 lat; Teodor Kliszcz, kan. rolnik, 24 lat; Rybka Myrius Stanisław, liter., por. rezerwy, 52 lat; Agnieszka Gołaska, 47 lat; Danuta Parzyńska, 5 m.; Jan Dolata, 25 lat; Rozalia Bajerowska z domu Wachowiak, wdowa, 79 lat; Jakub Szlapka, 81 lat; Stanisław Paluszkiewicz, 56 lat; Irena Mieloszyńska, 10 lat; Jan Wojciechowski 1 dzień, 11 godz.; Kazimierz Wołyński, emer. nauczyciel, 75 lat; Halina Marszałówna, 15 godz.; Ewa Godziewska, 30 minut.

KONGRES CHRYSTUSA KRÓLA

Międzynarodowy Kongres ku czci Chryustusa Króla odbędzie się w dniach od 25 do 29 czerwca. W dniach 28 i 29 czerwca obradować bedzie w Poznaniu XVII zjazd katolicki.

Pielgrzymka węgierska

W dniu 27 bm. wyjeżdża z Györ na Węgrzech do Poznania pielgrzymka z J. E. ks. biskupem Stefanem Breyerem na czele. Pielgrzymka węgierska będzie uczestniczyła w Kongresie Chrystusa Króla.

Informacje dla uczestników

Cena indywidualnej karty uczestnictwa w Kongresie wynosi 10 zł, dla studentów 3 zł. Karta ta uprawnia do wstępu na obrady, do wstępu bez dopłaty na wystawę starych druków liturgicznych w Muzeum Archidiecezjalnym oraz do wstępu na miejsca rezerwowane w czasie nabożeństwa inauguracyjnego, mszy św. pontyfikalnej na placu Wolności oraz w czasie końcowej manifestacji przed Pomnikiem Serca Jezusowego.

Karta wstępu uprawnia także do uzyskania za dopłatą 20 gr indywidualnej zniżki kolejowej. Zniżkę należy przedłożyć już przy wyjeździe z miejsca zamieszkania do ostemplowania w kasie biletowej. Po wykupieniu pełnego biletu do Poznania uzyskać można w drodze powrotnej bilet bezpłatny. Ilość zniżek indywidualnych jest ograniczona.

Kartę wstępu na Kongres oraz zniżkę kolejową indywidualną nabyć można w Naczelnym Instytucie Akcji Katolickiej, Poznań, Al. Marcinkowskiego 22, w Diecezjalnych Instytutach Akcji Katolickiej oraz w oddziałach Polskiego Biura Podróży „Orbis". Naczelny Instytut A. K. wysyła także listownie za zaliczeniem pocztowym lub po wpłaceniu sumy 10,20 zł oraz kosztów ewentualnie osobnych na konto w P. K. O. nr. [illegible] nieje odrębnaczeniem na co przekazaną sidzielni Spoz[illegible]zono.

Bilety wst[illegible]lskiej w Warsz[illegible] zł, na inaugurację 2 zł. (Nabyć je można przy kasie w Auli Uniwersyteckiej).

Kwatery dla przyjeżdżających na Kongres będą zapewnione, zarówno masowe (w szkołach, w halach targowych) oraz indywidualne (w domach prywatnych). — Ceny indywidualnych kwater w domach prywatnych ustalono w następującej wysokości: jednoosobowe od 2—4 zł, dwuosobowe od 3—5,50 zł. Ceny w hotelach i pensjonatach od 6—12 zł. Na hotele i pensjonaty nie należy liczyć, gdyż przeważnie zostały już na okres Kongresu zamówione przez gości zagranicznych. Zgłoszenia w sprawie kwater należy kierować pod adresem Komisji Kwaterunkowej Kongresu, Poznań, ul. Marsz. Focha 18 (biuro Targów Poznańskich). W czasie Kongresu czynne będzie biuro kwaterunkowe na dworcu głównym, gdzie należy zgłaszać się zaraz po przyjeździe.

Plakaty i nalepki

Na słupach reklamowych pojawiły się już artystycznie wykonane plakaty propagandowe Międzynarodowego Kongresu Chrystusa Króla. Pomysłowy projekt artystów-malarzy Spychalskiego i Zborowskiego przedstawia znak Chrystusa wbity w glob ziemski, symbolizując w ten sposób panowanie Chrystusa Króla nad światem.

Oprócz tego wydał Komitet Organizacyjny Kongresu piękną nalepkę, projektu art.-malarza Fl. Klemińskiego, do dekoracji okien w Poznaniu. Nalepkę w cenie 10 gr nabyć można w Księgarni św. Wojciecha, w biurze PAR, Al. Marcinkowskiego, w Naczelnym Instytucie A. K., Al. Marcinkowskiego 22, IV ptr., oraz u kolporterów.

Spodziewać się należy, że wszystkie domy oraz gmachy publiczne ozdobione będą nalepką, na znak solidarności z hasłami, pod którymi odbywa się wielki Międzynarodowy Kongres Chrystusa Króla.

O finansowe poparcie dla Kongresu

W tych dniach Komitet Organizacyjny Międzynarodowego Kongresu ku czci Chrystusa Króla rozesłał do większej ilości osób oraz instytucyj listy składkowe z wezwaniem do składania ofiar na cele Kongresu. Wydatki związane z tą wielką manifestacją międzynarodową są wielkie i dlatego komitet spodziewa się, iż społeczeństwo ofiarnie składać będzie datki na cele Kongresu. Prosimy również te osoby, które przez przeoczenie nie otrzymały listy składkowej o zadeklarowanie ofiary na ten cel.

Składki należy przekazywać na konto P. K. O. Poznań nr. 212.012, lub też na konta bankowe w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, lub też w Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu.

Wystawa w Poznaniu nie zatwierdzona

Przed kilku dniami niektóre pisma poznańskie doniosły, że w Poznaniu zamierza się urządzić w roku 1942 międzynarodową wystawę p. n. „Kultura i Postęp", że Ministerstwo Przemysłu i Handlu zatwierdziło już projekt tej wystawy, która będzie połączona z obchodem 25-lecia odrodzenia Polski.

Obecnie „Polska Agencja Telegraficzna" podaje, iż wiadomość, jakoby Ministerstwo Przemysłu i Handlu udzieliło zezwolenia na urządzenie w Poznaniu w r. 1942 międzynarodowej wystawy nie odpowiada prawdzie, gdyż ministerstwo nie udzieliło dotychczas co do tego żadnego zezwolenia.

Święto Poznańskiego Bataliony Telegraficznego

Dowódca i żołnierze Poznańskiego Batalionu Telegraficznego zapraszają wszystkich kolegów rezerwistów na uroczystości z okazji nadania batalionowi sztandaru, połączone z obchodem dorocznego święta batalionu.

Program uroczystości: Dnia 17 bm.: godz. 13,05 — audycja radiowa z rozgłośni Polskiego Radia w Poznaniu.

Dnia 18 bm.: godz. 20,30 — apel na placu koszarowym.

Dnia 19 bm.: godz. 10 — polowa msza św. na placu koszarowym; godz. 11,15 — defilada batalionu; godz. 13 — obiad żołnierski; godz. 17 — zawody sportowe i festyn żołnierski. Kwatery oraz udział w obiedzie żołnierskim — bezpłatne.

Uprasza się zarówno miejscowych jak i zamiejscowych rezerwistów o zgłaszanie udziału w święcie adiutantowi batalionu do dnia 16 bm. celem ustalenia liczby osób na wspólnym obiedzie oraz celem przygotowania kwater.

Jak można dojechać do wykopalisk w Biskupinie

Ekspedycja Wykopaliskowa Uniwersytetu Poznańskiego w Biskupinie, poczta Gąsawa (tel. 16) komunikuje, że do wykopalisk można dojechać w sposób następujący:

Koleją Powiatową ze Żnina i Ośna do Buskupina. Autobusem ze Żnina i Gniezna (33 km) do Gąsawy stąd 20 minut drogi pieszej do wykopalisk. Autobusy i auta, powozy konne i rowery mogą dojechać wprost na półwysep. Wykopaliska można zwiedzać od rana aż do zmroku. Na półwyspie znajduje się jadłodajnia i bufet z napojami bezalkoholowymi. W jeziorze biskupińskim można się kąpać.

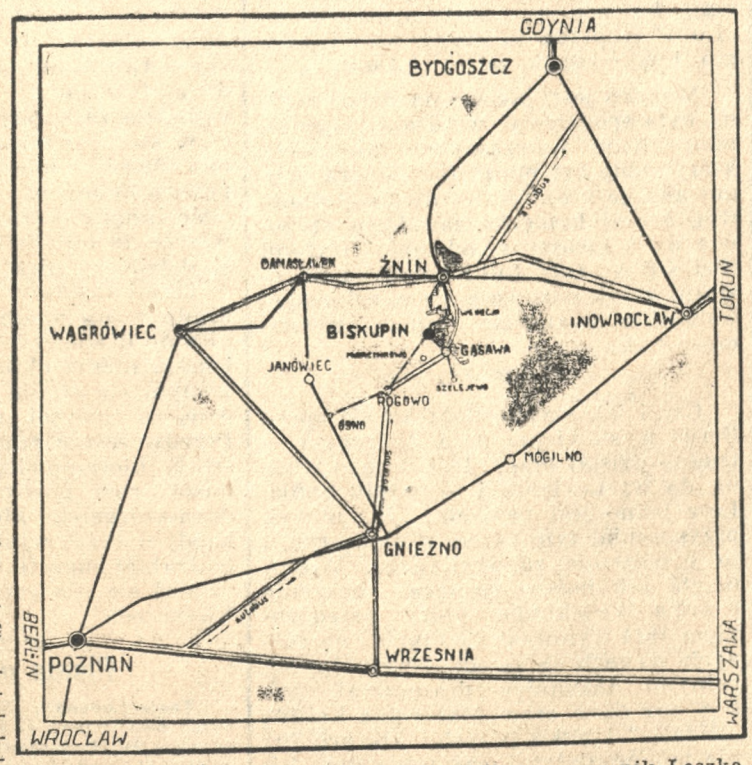

Poza wykopaliskami zwiedzić można zabytki architektoniczne w Żninie, kościół parafialny w Gąsawie, ruiny zamku diabła weneckiego w Wenecji, oraz pomnik Leszka Białego w Marcinkowie Górnym koło Gąsawy. W szkole w Biskupinie i w gimnazjum w Żninie znajdują się schroniska noclegowe.

Załączona mapka wskazuje jakimi drogami można dotrzeć do położonego wśród licznych i pięknych jezior prasłowiańskiego grodu z przed 2500 lat.

KATASTROFA POD KCYNIĄ

Rozbity samochód ciężarowy pod Kcy nią. O katastrofie tej, która pociągnęła za sobą śmierć jednego człowieka, donosiliśmy w dzisiejszym wydaniu rannym.

Katastrofa na przejeździe kolejowym

Buk. (Tel. wł.). Dzisiaj o godz. 5,45 rano pociąg pośpieszny nr. 511, kursujący pomiędzy Poznaniem a Zbąszyniem, jadący w kierunku Zbąszynia, najechał na przejeździe kolejowym pomiędzy Wojnowicami a Opalenicą na dwukonny zaprzęg — beczkowóz z naftą, bukowskiego oddziału firmy „Standard Nobel", przy czym zabity został jeden koń. Woźnica zaprzęgu niej. Kaczmarek w ostatniej dopiero chwili zauważył zbliżający się pociąg i zdążył wykręcić konie w prawo. Dzięki tylko tej okoliczności pędzący z dużą szybkością parowóz pociągu rozszarpał lewego konia nie wyrządzając dalszych szkód.

Na miejsce wypadku zjechała policja z Opalenicy i komisja kolejowa. Zawinił w tym wypadku drożnik kolejowy, który nie spuścił zawczasu bariery. (bm)

Ostrożnie z bronią

Tarnowo Podgórne (Tel. wł.) Dnia 11 bm w godzinach popołudniowych w Lusówku, pow. Poznań, wydarzył się nieszczęśliwy wypadek przy czyszczeniu broni. Otóż 25-letni Stanisław Dąbrowski, syn tamtejszego restauratora, pracujący w charakterze polowego na majatku p. Plucińkiej, zajęty był czyszczeniem karabinu. Nagle karabin wypalił raniąc Dąbrowskiego niebezpiecznie w okolicę serca.

Zawezwane pogotowie ratunkowe (66-66) z Poznania zabrało nieszczęśliwego w stanie bardzo groźnym do szpitala. Ostatnich namaszczeń Olejami św. udzielił Dąbrowskiemu ks. prob. Czeszewski z Lisowa. (tl)

Z POMORZA

— * **GRUDZIĄDZ.** W środę w południe wybuchł w fabryce Herzfeld i Victorius w Grudziądzu strajk okupacyjny pracowników, zajętych w liczbie około 250 w odlewni i pucerni. Strajk wybuch rzekomo na tle zarobkowym. Strajkujący przed złożeniem pracy nie zgłosili dyrekcji swych postulatów. Nadmienić wypada, że dnia 1 lipca firma obchodzić ma 75-lecie swego istnienia. Na obchód, przewidziany w szerszych rozmiarach, zaproszeni zostali m. in. wysoko postawione osobistości. Za kilka dni, mianowicie 21—23 bm. odbędzie się w Grudziądzu 19 zjazd gazowników, wodociągów i techników sanitarnych w spodziewanej liczbie 400 zamiejscowych osób. Program zjazdu obejmuje m. in. zwiedzenie fabryki H. V. Załoga fabryki w Gurdziądzu i Mniszku wynosi razem około 1 400 pracowników. Strajk, który objął część robotników fabryki grudziądzkiej, ma przebieg spokojny.

— Niebywała posucha, która trwa już kilka tygodni, wyrządziła w bliższej i dalszej okolicy Grudziądza wielkie spustoszenia w ziemiopłodach. Na gurntach słabszych dojrzewają zboża zimowe przedwcześnie; łąki i pastwiska wypaliły się miejscami zupełnie; rolnicy skarżą się ogólnie na brak paszy. Na gruntach mocniejszych zboża dotychczas mniej ucierpiały, lecz i one padną ofiarą posuchy, o ile w następnych dniach nie nastąpią obfite opady.

Porwany przez rozbiegane konie

Kcynia (kc). Jeszcze nie przebrzmiały echa wypadku samochodu ciężarowego, a już zdarzył się nowy wypadek, na szczęście nie tak groźny.

Mianowicie do składnicy drzewa p. Leona Marczaka przy ul. Dworcowej zajechał niej. Kapczyński z Laskownicy celem kupna drzewa. W pewnej chwili konie, pozostawione na podwórzu bez opieki, spłoszyły się i poczęły biegać w kierunku ulicy. Kapczyński widząc to dobiegł do nich i chwycił je za uzdę. Siła koni okazała się jednak większą. Konie porwały uwieszonego u ich boku Kapczyńskiego i dopiero uderzając o mur przeciwległych zabudowań zatrzymały się.

Kapczyński uległ poważnym okaleczeniom głowy i twarzy. Pierwszej pomocy udzielił ofierze naczelnik stacji. Rany okazały się cięższe i ofiarę wypadku oddano pod opiekę dra A. Paszkiewicza.

Niebezpieczny Żyd

Wągrowiec (wg). Żyd Herbert Magner z Jankowa pod Wągrowcem pobił silnie przed paru laty chłopca-sierotę. O ile nam wiadomo, wszystko skończyło się na oburzeniu społeczeństwa i prasy.

Ostatnio zaszedł nowy wypadek pobicia. Tym razem ofiarą Żyda padł powstaniec wielkopolski, p. Stefan Wojciechowski ze Sarbii, pow. wągrowieckiego, którego Żyd pobił bardzo dotkliwie, a w końcu skierował do swej ofiary lufę rewolweru.

Szczegóły pobicia polskiego powstańca są następujące: Rolnik Wojciechowski jadąc rowerem ze swej wioski na jarmark do Wągrowca musiał przejeżdżać przez Jankowo, gdzie na drodze napotkał kilku Żydów. Prawdopodobnie przez nieuwagę podczas wymijania potrącił lekko łokciem Żyda Magnera. To było bezpośrednią przyczyną, że Żyd zepchnął swą ofiarę z roweru, pobił dotkliwie i skierował doń rewolwer.

Należy się spodziewać, że powołana władza wyciągnie z tego odpowiednie konsekwencje. Takiego niebezpiecznego Żyda trzeba by izolować

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: H. F. z podziękowaniem za pomyślny wynik egzaminu 2 zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 110 zł.

Na chleb św. Antoniego: H. G. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze 10, J. R. 1, razem z poprzednio pokwitowanymi 26,70 zł.

Na szpital św. Józefa: H. G. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze 10, razem 10 zł.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZE SCENY I ZZA KULIS

NOWACZYŃSKIEGO „CEZAR I CZŁOWIEK"

Z Warszawy donoszą nam (tw):

Chyba jeszcze żadna sztuka Nowaczyńskiego nie spotkała się z tak jednomyślną przychylnością krytyki i z takim zapałem publiczności. Kopernik w Rzymie odrodzenia, w Rzymie Borgiów. Jest to, jak pisze Grzymała-Siedlecki.

...ta strona sztuki, która w nas bije najbezpośredniej i którą słuchacz polski najżywiej odczuje. Pożywka dla naszej narodowej ambicji, odtrutka dla wszelkich naszych kompleksów zwątpienia o sobie. „Jesteście narodem Kopernika!" — wołają do słuchacza w teatrze sceny i dialogi „Cezara i człowieka" — i daje się to odczuć na przedstawieniu, że sala widzów drży radością narodową, słuchając tej najnowszej sztuki Nowaczyńskiego.

Stwierdza dalej Grzymała-Siedlecki, że nowe dzieło Nowaczyńskiego jest komedią zarówno historyczną, jak polityczną i psychiczną. Wśród dzieł Nowaczyńskiego ma ona osobne miejsce, jest mianowicie jedną z najbardziej udramatyzowanych jego sztuk. Konflikty rosną z akt na akt i nie urywają się w połowie drogi. Jest to też sztuka najcieplejsza ze wszystkich jego dotychczasowych:

Udziela się to widzowi. Dawno już nie było w naszych teatrach tak entuzjastycznego przyjęcia premiery, takich braw, takiego chwytu wszystkich dowcipów i wszystkich artystycznych wysiłków autora i wykonawców.

Główną postać, Kopernika, tak charakteryzuje Boy-Żeleński w swym obszernym rozbiorze:

Kopernik Nowaczyńskiego pojęty jest jako monoman genialnej myśli. Dąży do zdobycia swojej prawdy z wytrwałością owada. Ten czysty i niewinny człowiek okazuje się zdolny do takiej chytrości, jak przesłanie osławionej Lukrecji Borgia sprośnego utworu przełożonego przez niego z greczyny, byleby tą drogą zyskać dostęp do papieskiej biblioteki i do planetarium. Oczy płoną mu żądzą wiedzy; ten nieustępliwy, naiwny, prostoduszny fanatyk prawdy dałby się za nią spalić, streszcza w sobie całą wspaniałą rasę męczenników nauki.

I dodaje, że „jak Kopernik wciela jasne moce Odrodzenia, tak Cezar Borgia uzmysłowia jego moce ciemne". Rzecz jest „widowiskiem oryginalnym i pełnym niespodzianek", oraz „wdzięku a chwilami nawet dramatycznego wyrazu".

Kazimierz Wierzyński sumuje swoją szczegółową ocenę w takch określeniach:

Ciepło sztuki ukryte jest w ucieleśnieniu zamierzchłej postaci młodego magistra, który niedługo po opowiedzianych na scenie dziejach miał poruszyć z posad ziemię. Jego żarliwość wiedzy, przedstawiona prostymi środkami, czasem nie bez naiwności, ma jednak zniewalającą siłę wyrazu. Koniec pierwszego aktu, gdy Kopernik objaśnia Lucji niebo i szpadą wskazuje gwiazdy, jakby mieszał i potrącał je wyciągniętą ręką na niedosięgłych wysokościach, porywa niepospolitą plastyką i wieje szczerą poezją. Sceny z Cezarem mają surową ostrość, nierzadko oddychają grozą. Całości towarzyszy się z uwagą, widownia jest zasłuchana jak na najbardziej pasjonującym dramacie.

Równie jednomyślnie wypada ocena wykonania, które dyr. Szyfman powierzył A. Węgierce jako reżyserowi Lukrecję Borgię — którą Nowaczyński śladem najnowszej historiografii rozgrzesza z wielu przypisywanych jej przewinień — gra młoda i bardzo utalentowana p. Andryczówna, Kopernika również młody i również zdolny p. Wilamowski, Cezara Borgię wziął na barki i podzwignął po atletycznemu Junosza Stępowski — inne, bardziej drugoplanowe figury obsadzone wybornie, wystawa wspaniała. „Cezar i człowiek" jest wydarzeniem, o którym mówi dzisiaj cała Warszawa.

DZIWNA MUZYKA DO DZIWNYCH DRAMATÓW

Monachium, 8 czerwca.

Zuryska prapremiera opery Albana Berga, zatytułowanej „Lulu", znalazła w Monachium może żywsze echo, niż gdziekolwiek w Niemczech, a to ze względu na osobę dramaturga, którego dzieła dostarczyły libretta. Frank Wedekind, urodzony Monachijczyk, jeden z najbardziej niesamowitych pisarzy naszej ery, tutaj spędził właściwie całe życie. Urodzony w r. 1864, zmarły w 1918, ledwie kilka lat przeżył w Paryżu i w Berlinie, gdzie działał jako literat, dramaturg i nawet jako aktor, grając główne role męskie w swych dramatach i tragediach, podczas gdy jego żona, Tilly Wedekind, kreowała role kobiece. Jego właściwa, mocno cygańska, ale bardzo ciekawa kariera, zaczęła się od współpracownictwa w słynnym swego czasu „Simplicissimusie", gdzie dopóty igrał z nienawistnym wtedy Bawarii duchem pruskim, aż doigrał się roku fortecy za obrazę majestatu Wilhelma II... Był to rok 1899—1900. W rok później został — śpiewakiem kabaretowym. W głośnym monachijskim kabarecie „Die Elf Scharfrichter" wyśpiewywał przy lutni swoje ballady, duchem trochę villonowskim natchnione, wśród nich najsłynniejszą może „Sieben Groschen". Trwało to trzy lata, przez które był jedną z najpopularniejszych postaci monachijskiej cyganerii.

*

Na scenie osadził się Wedekind już w r. 1895, gdy jego „Erdgest" (w Polsce grywany jako: „Demon ziemi") wywołał gwałtowne starcie się entuzjazmów i potępień. Nie inaczej było z granym już wcześniej „Przebudzeniem się wiosny" (dotarło ono i do Polski, tj. do Warszawy, ile pamiętam). Bo też i treść była na owe czasy bardzo drastyczna, i forma teatralna odbiegała od „dobrze zbudowanej sztuki" o całą przestrzeń rozwichrzenia i dowolności. Ale wielki sukces czekał „Przebudzenie" dopiero w r. 1906, w dziesięć lat po „Demonie ziemi", gdy imię Wedekinda było już głośne i gdy Reinhardt wziął tę sztukę na swój repertuar do berlińskich Kammerspiele, w których była grana jakąś niebywałą ilość wieczorów.

*

Wracam do „Demona". Jest to historia kobiety-wampa, jak by dzisiaj powiedziano w języku hollwoodzkim. Lulu jest wcieleniem kobiecości jako siły kosmicznej — siły niszczącej. Ktokolwiek z mężczyzn do niej się zbliży — ginie gwałtowną śmiercią z rąk własnych lub cudzych, a ma Lulu magiczną siłę przyciągania i nikt się jej oprzeć nie może. Wszystkie akty „Demona" są pełne krwi. Czy Lulu jest jej winna? I tak, i nie. Z pewnością wszystkie te okropności dzieją się z jej powodu i za jej wpływem, lecz działa ona raczej automatycznie: jest narzędziem tajemnych sił, które nią władną i przez nią się wypowiadają. Jako popis aktorski jest to rola wspaniała, a współzawodniczą z nią w efektowności wszystkie inne, nawet epizody. Forma teatralna nadzwyczaj interesująca. „Demon ziemi" zaczyna się od prologu, w którym pogromca dzikich zwierząt wnosi na scenę Lulu w stroju Pierrota, wtuloną w ramiona, cichutką, łagodną, w niczem nie zapowiadającą ukrytego demonizmu. Potem dopiero zaczyna przesuwać się przed widzem zwłowroga panorama namiętności i zbrodni, zakończona w ostatnim akcie tryumfem Lulu, szczytem jej demonicznego powodzenia.

*

Opera Albana Berga na tym się wszakże nie kończy. Jak widzimy ze sprawozdań,, osnowa „Demona ziemi" wyczerpuje się już w akcie drugim, w pierwszym jego obrazie. A nim zacznie się drugi, asystujemy przy intermedium — ale filmowym. Zamiast sceny, mamy ekran, na którym biegnie film, ukazujący nasamprzód scenę sądu nad Lulu, oskarżoną o zamordowanie swego męża, dra Schoena, jedynego człowieka, którego w istocie kochała. Inne figury występują jako świadkowie. Dalej oglądamy Lulu w celi więziennej, oraz w szpitalu, gdzie leży na cholerę i z którego uwalnia ją w sposób fantastyczny jej przyjaciółka, hrabina Geschwitz. Do filmu tego skomponował Berg również muzykę, której osobliwością jest to, że w chwili gdy Lulu osiągnęła punkt szczytowy swej krwawej władzy i gdy zaczyna staczać się w dół — muzyka zaczyna wracać wstecz. Przebywa drogę odwrotną, aby niejako uzmysłowić spadającą linię życiową demona-wampira.

Następuje drugi obraz drugiego aktu — i co do tekstu, znajdujemy się już w „Puszce Pandory", drugim dramacie Wedekinda, osnutym na losach Lulu, a przedstawiającym jej upadek i kres życia. Trzeci akt obejmuje dwa akty „Puszki": paryski i londyński, w przerwie jest grane intermezzo orkiestrowe, tzw. wariacje Casti-Piani, osnute przez Berga na jednej z pieśni, które Wedeking śpiewał był przy lutni w kabarecie „Elf Scharfrichter". Na zakończenie rozlega się słynne już dzisiaj, bo znane z suity symfonicznej „Lulu" (poprzednio już grywanej) adagio, towarzyszące zgonowi Lulu.

Muzyka jest, jak się po Bergu można było spodziewać wybitnie oryginalna i równie wstrząsająca jak tekst, który sobie był obrał. Cała opera zbudowana jest na skali dwunastotonowej, której komórkę zarodową stanowią dwie kwarty w odstępie trytonu (B-ES-E-A). Gdy Lulu kona, na jej ostatni krzyk odzywają się w orkiestrze wszystkie dwanaście tonów równocześnie...!

*

Czy i jak szybko doczeka się opera Berga wystawienia poza Zurychem — trudno dzisiaj orzec. Jest bardzo trudna do wystawienia i — wysłuchania. Lecz jedno jest pewnem: że muzyk przypomniał tym razem dramaturga, i to niesłusznie zapomnianego. Wojna ucięła jak nożem rosnące znaczenie Franka Wedekinda, który przed rokiem 1914 wynurzał się ciągle na różnych scenach ze swymi oryginalnymi, pełnymi tajemnicy dramatami, jak trzy powyższe, oraz „Margrabia Keith", „Hidalla" i kilka innych, których już nie pomnę. Ostatni, zatytułowany „Bismark" i datowany z r. 1915, nie dostał się już na teatr, o ile wiadomo. Okrzyczany w swoich początkach jako „amoralista", był jednak Wedekind postacią zbyt skomplikowaną, aby go tym jednym słowemmożna było załatwić lub.., ubić. Jeżeli dzisiaj hitleryzm przeprowadza ekshumację dawnej literatury teatralnej urządzając całe tygodnie poświęcone Kleistowi czy Grabbemu, można spodziewać się, że przyjdzie kolej i na Wedekinda. Jest on co do oryginalności napewne „współczesnym Grabbem", a co do treści swych dramatów musi być przy głębszym wglądzie zaliczony do tych szturmowców, którzy wprawdzie atakują utartą moralność mieszczańską Niemiec przedwojennych, ale walczą o moralność inną, głębszą, zbliżoną w pewnej mierze do tej „Selbstzucht", którą głosi dzisiejszy niemiecki regime.

Jeżeli dodamy, że dramaty Wedekinda w niejednym wyprzedziły technicznie dzisiejszy „reportaż sceniczny" i mają nieraz układ jakby filmowy, to jasnym się stanie, że ich czas przyjdzie, a powrót jest może niedaleki. Przedwcześnie zmarły Alban Berg, ze swoją niesamowitą muzyką utoruje może drogę powrotną niesamowitemu dramaturgowi, którego talent ma w każdym razie wysokie napięcie i moc teatralnej sugestii. A od dobrych sztuk dzisiaj się nie przelewa. Nietylko w Niemczech.

B. H.

ŻYCIE KULTURALNE

NOWE DARY DLA POZNAŃSKIEJ BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ

Za 3 ubiegłe miesiące: marzec, kwiecień i maj wpisano do Księgi Darów dzieł 1109 w 1828 tomach. Największy był dar pani doktorowej Wandy Skoczyńskiej z Poznania, która ofiarowała księgozbiór po swym mężu śp. drze Wincentym Skoczyńskim, znanym psychiatrze poznańskim, zmarłym w r. 1927. Zbiór ten wynosi 681 tomów czasopism, dzieł i broszur przeważnie treści medyczno - psychiatrycznej i przeważnie w języku niemieckim. Dalej idzie dar hr. Leona Żółtowskiego z Niechanowa koło Wrześni, który obdarzył Bibliotekę 254 tomami. Następnie pani Aleksandra Chmielowska z Poznania nadesłała 213 tomów dzieł prawnych.

Z pomniejszych darów prywatnych należy wymienić: X. Rektora Nikodema Cieszyńskiego 45 tomów; Adwokata dra Mieczysława Hoppego 32 t., radcy dyr. Alfreda Siebeneichena z Warszawy 15 t. prac własnych; prof. Enrico Damiani z Rzymu 14 t. przeważnie prac własnych; Dra Jana Zdzitowieckiego z Poznania 15 t.; pana Teodora Ciesielskiego z Poznania 13 t., oraz pana Apolinarego Szeluto ze Słupcy 12 własnych utworów fortepianowych. Z większych darów instytucyj krajowych, Polska Akademia Umiejętności nadesłała 50 t. własnych publikacyj; Rektorat Uniwersytetu Poznńskiego do zbiorów 50 (a na wymianę 573 t.); Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk do zbiorów 27 (a na wymianę 80 t.); Redakcja Ruchu Prawniczego 20 tomów do zbiorów (i tyleż na wymianę) i wreszcie zlikwidowane przed kilku laty Towarzystwo: „Politechnische Gesellschaft" z Poznania ofiarowało 45 roczników niemieckich czasopism technicznych.

*

Gorąco polecamy pamięci czytelników naszą poznańską książnicę uniwersytecką. Jako warsztat naukowy dla profesorów i słuchaczy Uniwersytetu, potrzebuje ona znacznych funduszów, a tymczasem dotacje są bardzo szczupłe. Uzupełniająca je ofiarność obywatelska jest więc w tych warunkach czynem podwójnie ważnym i godnym uznania. Vivant sequentes!

NAUKA

Wileńskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk odbyło doroczne publiczne walne zebranie. Prezesem został obrany ponownie prof. U. S. B. dr Marian Zdziechowski. Wygłosił on odczyt pt. „Latynizm i germanizm jako dwa światy".

W NAUKOWYM POZNANIU

Pol. Tow. Historyczne — oddział poznański — odbędzie posiedzenie w środę, dn. 16 czerwca br. o godz. 18 w Seminarium Historycznym (Coll. Minus, III p.). Na porządku obrad sprawozdanie prof. dra A. Skałkowskiego i prof. dra K. Tymienieckiego z walnego zebrania P. T. H. we Lwowie.

MUZYKA

Doroczne zjazdy śpiewacze na Śląsku miały w tym roku przebieg nader uroczysty. W okręgu nowowiejskim półtrzecia tysiąca śpiewaków stanęło do odśpiewania Moniuszki modlitwy z „Flisa". W Lublińcu śpiewało prawie 700 osób przybyłych nieraz z bardzo dalcka. Po popisie odbył się wielki pochód. Jutro w niedzielę odbędą się trzy zjazdy, skupiające razem około 60 chórów.

Zakopane ku czci Szymanowskiego. Klub Zakopiański zorganizował uroczystość żałobną ku czci Karola Szymanowskiego. Przemawiał prof. U. J. dr Zdzisław Jachimecki oraz liczni przyjaciele zakopiańscy Szymanowskiego, wśród nich dr Karol Morawski i Rafał Malczewski.

„Świętoszek" jako opera. W Bazylei wystawiono po raz pierwszy operę Hansa Hauga pt. „Tartuffe". Dzieło zyskało wielki poklask, dzięki lekkości i humorowi.

TEATR

Białostocki teatr objazdowy wystawił ostatnio „Prokuratora Hallersa" oraz „Lato w Nohant". Dyrektorem jest p. Grodnicki.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa „Sztuka, Kwiaty, Wnętrze". Od 3 do 17 października odbędzie się na terenie Targów Poznańskich wystawa pod powyższym nazwaniem, które znamy z ubiegłego roku. Organizuje ten pokaz poznańska „Plastyka", równie jak rok temu. Tym razem wszelako eksponaty nie będą ograniczone do prac artystów wielkopolskich, ale będą reprezentowały plastykę wszystkich większych środowisk. Wystawa zbiega się z [illegible] Wielkopolski, który powita [illegible] Stowarz liczne rzesze przyjezdnych z [illegible] odowego [illegible] jedną z jego atrakcyj. Pozostałych w Poz[illegible] będą przedstawiane d[illegible]m p. H. Śniego[illegible]pecjalne jury. Z tych, [illegible] otrzymają nagrody sprzedażne, b[illegible]zie utworzony zaczątek Muzeum Sztuki Polskiej Współczesnej, mającego mieć siedzibę w Poznaniu.

ZE ŚWIATA FILMU

Niezły interes. Przed 18 laty Mary Pickford, Douglas Fairbanks i Charlie Chaplin założyli wytwórnię „United Artists" (Zjednoczeni Artyści). Obecnie sprzedali ją za dziesięć milionów Samuelowi Goldwynowi (Goldwein) i Aleksandrowi Kordzie.

KRAJOZNAWSTWO

Kopernik na zaproszeniu. W ramach „Dni Krakowa" odbędzie się dziś uroczyste widowisko „Mikołaj Kopernik" Ludwika Hieronima Morstina wnowej wersji. Znaje Kraków z wersji dawnej, wystawionej na dziedzińcu słynnej Biblioteki Jagiellońskiej. Dzisiejsze przedstawienie odbędzie się na Wawelu w wykonaniu artystów Teatru im. Słowackiego przy współudziale Teatru Akademickiego. Całością kieruje dr Leopold Kielanowski, a inscenizuje Karol Frycz. Komitet obywatelski „Dni Krakowa" rozesłał artystyczne zaproszenia z wizerunkiem Kopernika według drzeworytu z Muzeum Narodowego oraz reprodukcją tytułowej karty słynnego dzieła „O ruchach ciał niebieskich", wydanego w Norymberdze w 1543 roku. (mj)

Pisma nadesłane

„Teatr Ludowy". Nr. 3—4. Treść: „Wspomnienia pośmiertne". — J. Turowiczówna, A. Oleszczuk i W. Banaszewska: „Teatr świetlicowy w pieśni". — J. Lipka: „Prawda o teatrze ludowym". — Z. Prószyński: „O chórze wielogłosowym". — M. Mikuta: „Rola t. zw. „obwodowej" bibblioteczki teatralnej". — Praca w zespołach. — Pokłosie wydawnicze. — Ciekawe wiadomości. — Adr. Red. Warszawa, Reja 9.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Dzień spółdzielczości

W dniu 13 czerwca obchodzi się w Polsce tzw. „Dzień spółdzielczości". Obchód ten ma na celu, podobnie jak inne „dni", zwrócenie uwagi społeczeństwa na tę ważną dziedzinę życia gospodarczego.

W Polsce liczymy ponad 12 tys. spółdzielni, do których należy 2,7 miln. członków. Spółdzielnie rozporządzają kapitałami obrotowymi w wysokości 1.122 miln. zł, w czym udziały członków —wynoszą 117 miln., a inne fundusze 110 miln. zł. Obrotów dokonano w spółdzielniach i ich centralach za około 600 miln. zł, wkładów uzbierano 246 miln. zł, a pożyczek udzielono na sumę 364 miln. zł. Spółdzielnie mleczarskie zakupiły od rolników przeszło 800 miln. litrów mleka, produkując 283 tys. q masła, 12 tys. q sera. Spółdzielczość mleczarska jest nieomal wyłącznym eksporterem masła, gdyż —wywozi blisko 99 pct ogólnego wywozu masła z Polski. Również dział spółdzielni spożywców z hurtownią na czele wykazuje poważne obroty.

Powyżej podane cyfry obejmują całą spółdzielczość w Polsce, która — jak wiadomo — dzieli się na spółdzielczość polską, niemiecką, ruską i żydowską. W polskiej spółdzielczości najliczniejszą grupę stanowi Związek Spółdzielni Rolniczych i —Zarobkowo-Gospodarczych, powstały z dawnych Związków „Unii" i „Zjednoczenia", poza tym w dziale spółdzielczości spożywców istnieje odrębny Związek: Związek Spółdzielni Spożywców Rzeczpospolitej Polskiej w Warszawie „Społem".

Tak się składa, że w ostatnich tygodniach odbywały się w całej Polsce zjazdy terenowe spółdzielni w poszczególnych większych ośrodkach, jak: w Krakowie, w Poznaniu, w Toruniu. Otwartą została wystawa spółdzielczości rolniczej w Liskowie, obrazująca dorobek wsi polskiej w tej dziedzinie. Opinia publiczna coraz większą poświęca uwagę zagadnieniom spółdzielczym i to zupełnie słusznie.

Polski ruch spółdzielczy jest na ziemiach polskich ruchem rdzennie polskim ze swego pochodzenia. Wszystkim naszym wielkim spółdzielcom przed wojną, Mielczarskiemu, Stefczykowi i Wawrzyniakowi dawała właściwy polot do tworzenia i kierowania różnymi spółdzielniami, organizowanymi w różnych warunkach, na różnych zasadach i w odrębnych środowiskach podstawowa myśl i tęsknota do Niepodległej Polski. I nie tylko kierownicy spółdzielczości widzieli w niej niezależną organizację gospodarczą elementu polskiego, ale zdawała sobie z tego sprawę wielka rzesza praktycznych działaczy wśród spółdzielni, wiedziało o tym społeczeństwo polskie. Podobnie jak i dzisiaj, ówczesna spółdzielczość przeżywała okresy dobre i złe, ale przetrzymała je i to nie tylko dzięki umiejętnej gospodarce, ale niemniej także dzięki jednomyślności celu, do jakiego w gruncie rzeczy dążyła.

Dzisiejsza spółdzielczość polska nie rozporządza już tym kapitałem ideowym, jakim słusznie szczyciła się spółdzielczość przedwojenna. Od szeregu lat spółdzielczość polska boryka się nie tylko z niepowodzeniami gospodarczymi, ale przede wszystkim przedstawia smutny obraz wewnętrznego rozdarcia. Dawno już spółdzielczość polska zatraciła w Polsce swoją niezależność, opartą na samopomocy. Ruch stefczykowski złamany dewaluacją, oparł się wydatnie o kredyty państwowe, spółdzielczość wawrzyniakowska, nabrawszy szczególnie w dziedzinie rolniczo-handlowej wielkiego rozmachu w okresie dobrej koniunktury kredytowej, podcięta została uderzeniami kryzysu i znalazła schronienie pod opiekuńczymi skrzydłami państwa. Przed kilku laty stworzono nowy związek, w którym niedwuznacznie ścierają się ze sobą prądy radykalne ze zdrowymi poglądami na istotę spółdzielczości. Spółdzielczość spożywców, która posiadała w znacznie większym stopniu warunki dla utrzymania swej niezależności, ponieważ nie potrzebowała kredytów, poddała się dzisiaj komendzie międzynarodówki spółdzielczej i kapitałom angielskim, tkwiącym w jej hurtowni. Tym się też tłumaczy jej kolektywistyczny program i z niezwykłym uporem bronione bastiony radykalnej ideologii społecznej. Toteż nie dziw, że tak rozdarty polski ruch spółdzielczy w dzisiejszej swojej postaci nie jest w stanie sprostać zadaniom chwili. Wyprzedza go pod tym względem stale spółdzielczość niemiecka i ruska, która właśnie dlatego, że pozbawiona jest opiekuńczej pomocy finansowej, a posiada z drugiej strony w wysokim stopniu elementy patriotyczne, poszczycić się może w naszych warunkach zupełnie dobrymi wynikami pracy.

W dniu spółdzielczości wołamy do polskich spółdzielców: Wskażcie jasno społeczeństwu realne drogi rozwoju, a polskie spółdzielnie, które kryzys przetrwały i niezależność swoją zachowały, wzywamy, aby sztandar swej niezależności gospodarczej wysoko wzniosły ponad międzynarodówkę i swary rodzinne i żywym przykładem krzepiły serce i ducha tych wszystkich, którzy w spółdzielczość jeszcze nie zwątpili!

Spółdzielca.

INOWROCŁAW ZDROJ
Informacje w ORBISIE
Bezpłatne prospekty wysyła Zarząd
2 — 3 i 4 tygodn.
ryczałty
Kultura
Wygoda
Taniość
Reumatyzm, artretyzm, choroby kobiece, dzieci, górnych dróg oddechowych, serca i naczyń (skleroza) nerwowe.
Pg 28338-22,129

Po zjeździe Okręg. Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych

Ostatni zjazd spółdzielczy w Poznaniu zajął się specjalnie kwestią decentralizacji i sprawą wyeliminowania polityki ze Związku.

Jest to istotnie w chwili obecnej sprawa najpilniejsza, jeżeli spółdzielnie polskie mają naprawdę spełnić swoje najważniejsze zadanie: uzdrowienia życia gospodarczego i unarodowienia go w Polsce.

Nie należy się jednak łudzić, że jasne postawienie tych spraw na zjeździe poznańskim oznacza już rozwiązanie tych palących zagadnień.

Przeciwnie. Spółdzielcy Polski zachodniej dobrze zrobią, jeżeli sobie uświadomią, że z wielkim aplauzem ogólnym przyjęte rezolucje stanowią zaledwie pierwszy mały krok naprzód w walce o zdrowe zasady spółdzielcze.

Bo istotnie liczyć się należy z tym, że wpływy, zmierzające do wprowadzenia „walk klasowych i czynienia z spółdzielni środka do zmiany ustroju społecznego" — jak powiedziano na zjeździe, są bardzo silne i nie łatwo dadzą za wygraną.

Wpływy te koncentrują się w głównym zarządzie warszawskim, narzuconym, jak wiadomo, swego czasu Związkowi Spółdzielni.

Manifestują się one w rozmaity sposób. Na ostatnim zjeździe spółdzielczym w Warszawie widoczną była niechęć centrali warszawskiej do spółdzielni zachodniopolskich, które niektórzy członkowie zarządu głównego nazywali „faszystowskimi". Wiadomo, że spółdzielnie zachodniopolskie polityką się w ogóle nie zajmowały i nie zajmują. Rzekomy ich „faszyzm" przeto nie polega na niczym innym, jak na wszechstanowości tych spółdzielni, co politycznie nastawionej centrali nie przypada do smaku. Woli ona spółdzielnie o charakterze jednostanowym, gdzie łatwiej jest szerzyć propagandę polityczną, oczywiście lewicową, „fołksfrontową".

Swoistą jest także działalność wysyłanych, zwłaszcza na wschód, tzw. instruktorów. O tych „instruktorach" słyszałem w Warszawie z ust delegatów, pochodzących ze wschodnich województw, że są to przeważnie „wiciowcy". Gdy zaś zapytałem o ich pracę spółdzielczą, jeden z delegatów wschodnich wybuchnął: „Panie, toż te cholery w ogóle nic innego nie robią, jak tylko robotę bolszewicką". — Takie i podobne sądy głoszą o „instruktorach" ci, których mają zaprawiać do pracy w spółdzielniach.

Wreszcie prasa związkowa ma zabarwienie bardzo charakterystyczne. Wydawany przez centralę warszawską miesięcznik „Zjednoczenie" wywołał w roku ubiegłym ogólne oburzenie przez to, że wyrażał ubolewanie z powodu słabego udziału robotników w czerwonym obchodzie 1 maja, a później solidaryzował się z czerwonymi oprawcami Hiszpanii

Musiało to pismo, wydawane nie wiadomo jakim i czyim kosztem, bo tego nie mogłem się dowiedzieć nawet od członków Rady Głównej, bardzo się niepodobać spółdzielcom, skoro nawet w sprawozdaniu centralnego Zarządu czytamy takie zdania.

„Wiele spółdzielni zaniedbywało rozdawanie pisma, którego stosy nagromadziły się w biurze i po czasie używane były za papier pakowy. W innych wypadkach miesięcznik „Zjednoczenie" nie spełniał zadania, gdyż rozdawanie darmo nie było doceniane przez czytelników. (!) Wiele otrzymywaliśmy narzekań, że treść miesięcznika „Zjednoczenie" jako jednostronna jest dla czytelników za nudna". (!)

Mimo tych doświadczeń, jakie zrobiono ze „Zjednoczeniem", zarząd główny bynajmniej nie zaniechał polityki w swoich organach.

Dowodem tego numer listopadowy 1936 r. „Czasopisma Spółdzielni Rolniczych". Czytamy tam ni mniej ni więcej tylko takie zdania, jak to, że „obojętnym jest, czy nas wyzyskuje chrześcijanin, czy Żyd". Zapewne spółdzielnie w ogóle mają chronić producenta od wyzysku, ale sposób ujęcia sprawy wskazuje wyraźnie na to, jakim duchem owiani są ci, którzy mają być pionierami polskiej spółdzielczości.

Przecież spółdzielnie mają nie tylko chronić od wyzysku, ale równocześnie unarodowić handel produktami rolnymi czy innymi. Przecież istnieją w Polsce oprócz polskich także spółdzielnie żydowskie, niemieckie i ukraińskie, które zadanie to spełniają 100-procentowo, nie napotykając na żadne przeszkody. Tylko spółdzielcom polskim powołani ad hoc kierownicy tłumaczą, że kwestia unarodowienia handlu jest rzeczą „obojętną".

Jeżeli przeto spółdzielczość polska będzie miała rozwijać się prawidłowo, zwłaszcza tam, gdzie ruch spółdzielczy jest jeszcze słaby, a wpływy obce przeważają, natenczas będzie musiał być podjęty wielki i nieustępliwy wysiłek, aby uniemożliwić szkodliwą działalność polityczną centrali warszawskiej.

Moim zdaniem centrala ta w tej formie, w jakiej jest obecnie, powinna w ogóle zniknąć. Jest to bowiem ogromny aparat biurokratyczny, pochłaniający rocznie ponad półtora miliona złotych, a zatem wielokrotnie za drogi na dzisiejsze czasy. Działalność tego ciężkiego i drogiego aparatu w kierunku spółdzielczym równa się zeru, zaś w kierunku politycznym jest wyraźnie szkodliwa. Zarząd centralny, o ile jest potrzebny, winien się składać z niewielu osób, wydelegowanych przez poszczególne okręgi i zajmować się wyłącznie sprawami takimi, których okręgi poszczególne wykonać nie mogą.

DR CELESTYN RYDLEWSKI.

Krótkie informacje gospodarcze

— W Garbatce, woj. kieleckim założono spółdzielnię pod nazwą „Skup ziół i grzybów".

— Litewski przemysł tekstylny zatrudnia w chwili obecnej 6.630 robotników w 71 zakładach przemysłowych. W związku z powiększeniem się ilości przedsiębiorstw, daje się zauważyć spadek importu towarów tekstylnych z zagranicy.

— Dziennik Urzędowy francuski opublikował tekst polsko-farncuskich: traktatu handlowego i nawigacyjnego z dn. 22 ub. m., układu płatniczego oraz układu turystycznego.

— Ekspedycja mineralogów, która bada obecnie okolicę na wschód od Morza Kaspijskiego, znalazła liczne pokłady złota, które ocenione zostały jako jedne z najbogatszych w Z. S. R. R.

— Światowa produkcja ołowiu w r. 1936 wyniosła 1.442.890 ton. W liczbie tej nie została uwzględniona produkcja Hiszpanii. Głównym producentem ołowiu są St. Zjednoczone, następnie Meksyk, Kanada, Włochy, Belgia i Polska z ilością 14.900 ton.

— W porównaniu z 1935 r. całkowite światowe wydobycie ropy naftowej w 1936 r. było o 10 proc. większe, w porównaniu zaś w 1932 r. — o 37 procent.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Spółdzielczość na wystawie „Pracy i Kultury wsi" w Liskowie.** Na odbywającej się obecnie wystawie liskowskiej, na czoło wybijają się dwa zagadnienia, a mianowicie: rolnictwo i spółdzielczość. Podstawą bowiem rozwoju Liskowa jest spółdzielczość. Spółdzielnie liskowskie i sam Lisków najlepiej świadczą o znaczeniu ruchu spółdzielczego dla wsi. W wystawie biorą żywy udział organizacje spółdzielcze, jak Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo - Gospodarczych, Centralna Kasa Spółek Rolniczych, Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich. Ze strony spółdzielczości spożywców wystąpił z własnym pawilonem Związek „Społem".

(k) **Postulaty rolnictwa wielkopolskiego w odniesieniu do kredytów rejestrowych.** Kredyty rejestrowy i zaliczkowy, jakie rozprowadziły w r. ub. instytucje finansowe, zostały przez rolników wielkopolskich prawie całkowicie spłacone, mimo że ostateczny termin spłaty tych kredytów upływa dopiero z końcem czerwca. Wysokość kredytów zeszłorocznych była wystarczająca i pokrywała zapotrzebowanie rynku wielkopolskiego. To też jedynym postulatem rolnictwa poznańskiego w odniesieniu do tego zagadnienia jest analogiczne rozprowadzenie tych kredytów w r. bież. oraz podtrzymanie udzielania zaliczek na ten kredyt w wysokości do 25% udzielonego w r. ub. kredytu pod zastaw zboża. Wysokość kredytów rejestrowego i zaliczkowego nie jest na razie jeszcze znana, lecz koła miarodajne są zdania, że będą one utrzymane w tej samej wysokości co w r. ub. (az)

(k) **Czy tegoroczne kredyty rejestrowy i zaliczkowy będą droższe?** Oprocentowanie dotychczas rozprowadzanych kredytów rejestrowych i zaliczkowych wynosiło 3%. W związku z poprawą cen zbóż ma nastąpić w r. bież. pewne podrożenie tych kredytów do wysokości 4½%. (az)

(k) **Konkurencja firm gdańskich.** Rozporządzenie o oznaczaniu pochodzenia niektórych kategorii towarów w wewnętrznym handlu detalicznym nakłada na producentów szeregu artykułów obowiązek ich oznaczania w określony sposób. Rozporządzenie to stosuje się jednak wyłącznie do towarów wyprodukowanych w kraju, nie dotyczy zaś towarów, wyprodukowanych poza obszarem Rzeczypospolitej, co stawia firmy zagraniczne w pozycji korzystniejszej, niż firmy krajowe. Na rynek polski przenika z obszaru w. m. Gdańska szereg artykułów produkcji gdańskiej lub zagranicznej, jak: kosmetyki, perfumeria, mydło, środki odżywcze i lecznicze oraz konserwy, bądź w ogóle bez oznaczenia, bądź z oznaczeniem, mogącym wprowadzić nabywcę w błąd odnośnie kraju produkcji towaru. Towary te, dzięki wspomnianej preferencji w zakresie oznaczania, mają ułatwioną konkurencję z wyrobami pochodzenia krajowego. Obowiązujący w tym względzie stan prawny wywołuje coraz częstsze narzekania ze strony zainteresowanych sfer gospodarczych, które podnoszą, że pod względem ograniczeń swobody konkurencji, wyroby zagraniczne winny być traktowane conajmniej narówni z krajowymi.

(k) **Obroty towarowe portu gdyńskiego w maju** przedstawiały się następująco (w tonach — w nawiasie dane za kwiecień rb.): ogólny obrót zamorski łącznie z obrotem przybrzeżnym wyniósł 731.828,1 (819.445,9), z czego na obrót zamorski przypada 716.161,3 (795,078,5); z ostatniej liczby na przywóz przypada 157.855,1, (161.782,5), a na wywóz 558.306,2 (633.296,0). Obrót przybrzeżny łącznie z w. m. Gdańskiem wyniósł 3.049,1 (3.961,1), a obrót drogą wodną z zapleczem kraju 12.617,7 (20.406,0); ogólne obroty towarowe w porównaniu z maje r. ub. wykazują wzrost o 20,4 pct.

Z ZAGRANICY

(z) **Przed podpisaniem układu handlowego francusko - niemieckiego.** Prasa francuska donosi, że w końcu bm. przybyć ma do Paryża ponownie dr Schacht, celem podpisania układu handlowego francusko-niemieckiego.

(z) **Przed rokowaniami o nowe układy Holandii z W. Brytanią i Niemcami.** Ze źródeł miarodajnych donoszą, że rząd holenderski postanowił podjąć rokowania z wielką Brytanią i Niemcami w sprawie zniesienia kontyngentów w obrotach handlowych.

Kopernika „odkrył" Śniadecki

Napisał Adolf Nowaczyński

Ani ci ze Żnina nie wiedzą, w którym domu urodził się Śniadecki względnie Śniadeccy bracia, ani też ci z Torunia nie mają i nie mogą mieć niewstrząśniętej pewności, że w tym a nie w innym domu urodził się Kopernik, względnie bracia Kopernikowie.

Powody są dwa, względnie trzy albo cztery. Najpierw ten, że na punkcie pietyzmu dla pamiątek i zabytków po wielkich ludziach przez długie wieki naród Lechitów ciężko szwankował. Potem, że na ziemie Sarmatów często wlaziły obce wojska, które, czego nie zniszczyły, nie zdemolowały, nie spopieliły, to nałogowo kradły i rabowały. Następnie, że przez długie, długie czasy dziesięciolecia, stulecia, wieki obywatele miasta Żnina nie interesowali się karierą i sławą tych, którzy od nich wywędrowali, do krzty o pays natal zapominając, a znowuż wśród obywateli miasta Torunia raczej Niemiaszkowie wmieszkani zdawali sobie sprawę dokładniej, kto zacz był astronom, równocześnie astronoma bezceremonialnie dla siebie akkaparując.

Jeżeli o wielkim astronomie sarmackim mowa („Sarmaticus astronomus" nazwał go Melanchton), to właściwie przez trzy wieki, ściślej dwa i pół w Polsce o Koperniku doszczętnie zapomniano. Gdyby nie zwracali na jego wielkość uwagi raz po raz astronomowie królewieccy i gdańscy (Heveliusz), no to właściwie byłoby to nomen totalnie ignotum. I trzeba było dopiero po rozbiorach inwazji i okupacji pruskiej, żeby sobie wobec zachłanności pruskiej przypomniano o tym także „rodaku", który wstrzymał słońce, ruszył ziemię, „wydało go polskie plemię".

Dla świadomości ogółu polskiego „odkryto" Kopernika dopiero na przełomie wieków XVIII i XIX, ściślej po roku 1800. Dużo pomogło i przyczyniło się to, że naczelna władza, to jest „Rada Stanu" jakiś czas rezydowała w Toruniu no i to, że w okupowanej później stolicy zawiązało się „Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk", no i to, że pod wspólnym regimem czy też batem najezdniczym nawiązał się większy kontakt Warszawy z Toruniem....

Wyciągnięcia Kopernika z cieniów kompletnego zapomnienia, poniechania, obojętności, nieznania i niebytu w mózgach rodaczych dokonali dwaj jemu regionowo bliżsi, jeden z Piły, drugi ze Żnina. Warszawa nawet Stanisławowska, nawet Sejmu czteroletniego, nawet Komisji Edukacyjnej nic o takim Wielkim nie wiedziała. Coś tam gdzieś dźwiękowo nazwisko obijało się o uszy, ale raczej od Niemców i że z... Niemców. Dopiero na którymś posiedzeniu T. P. Nauk ksiądz Staszyc głos zabrał, że jednak trzeba by już pomyśleć o... rewindykacj. Prezes Albertrandy musiał go poprzeć, Czacki także, St. Kostka Potocki także, Linde także, a gramatykarz Kopczyński to już zapewne z gromkim oklaskiem: na złość Szwabom! Byle prędko!

Więc rozpisano konkurs jako zwyczajnie, konkurs na rozprawę z tematem: Kto zacz był astronomus Sarmaticus?

Konkurs wziął młody bo czterdziestoletni uczony Jan Śniadecki, Żninianin.

Jak do tego doszło, to mamy przechowane w korespondencji Tadeusza Czackiego do laureata.

„abym ci dał krótki obraz ukontentowania, które Twe dzieło zrobiło, dość powiedzieć, że dziś o godzinie 10-tej jest mi oddane, a do godziny 9-tej wieczorem, o której piszę, jedynaście razy jest przeczytane. Dumny jestem z Twojej przyjaźni."

Znaczyłoby to, że z tą pierwszą polską pracą o Koperniku kursor czy woźny biegał cały dzień od uczeńca do uczeńca, od francmasona do francmasona, od członka T. P. N. do członka a ci na poczekaniu czytali i posyłali dalej. Poczem odbyło się uroczyste posiedzenie T. P. Nauk w sali jeszcze wtedy na Kanonii, zafundowanej przez Staszyca.

Prezydował Albertrandy. Ścisk publiki olbrzymi. Wielkopolany dumne. Bogusławski winszował Kopczyńskiemu, Kopczyński Bogusławskiemu. „Posiedzenie przeszło w uniesieniu". „Jednomyślnie mówią, że nic równego w takiej materii i z taką wymową nie napisano". (Czacki) „Najpiękniejszy płód gramatycznych prawideł" (Kopczyński). Śniadecki sam był wzruszony i czytał głosem palpitującym.

To było pierwsze przywrócenie Coppernigka polskości, kamień węgielny w jego... polskiej Walhalli.

Rozprawę szybko wydrukowano i wnet przetłumaczono na język francuski. Swemu znajomkowi d'Alembertowi posłał profesor Śniadecki zapewne z dedykacją. W każdym razie w Paryżu musiano już i w szerszych kołach przyjąć do wiadomości polska prozapię Sarmaticusa, skoro w r. 1807 cesarz Napoleon znalazłszy się w Toruniu, zapytał zaraz o dom urodzenia i pamiątki, oglądnął co było do oglądania, dał dyspozycje co do pomnika w kościele i tym samym przyczynił się rozgłośnie i walnie do propagandy świeżo zapoczątkowanego w Polsce kultu.

Potem już poszło łatwiej. Zaczęły się obchody, kantaty i... ody... Na pierwszym obchodzie poeta klasyk Osiński rozwodził się w odzie. Potem znów Staszyc zainicjował pomnik pierwszy Thorwaldsenowski. Potem przyszła herma, biust dłuta Kucharzewskiego. Potem literatura: Nakwaska obrobiła młodość w romansie, Szymanowski „Ostatnie lata" w dramacie, Rapacki cały żywot, no i wreszcie pierwsze biografie: Prowego (1853) i druga Dominika Szulca (1855). Wydanie pierwszego polskiego tłumaczenia jednej z prac Kopernika znów jest związane z nazwiskiem wielkopolskim; pisarka Nina Łuszczewska de domo Żółtowska, kiedy jej ofiarowano prezent jubileuszowy od wielbicieli w postaci zebranego w kolekcie funduszu, zrzekła się daru, przeznaczając pieniądze na pierwsze wydanie tłumaczenia... Potem przyszły obrazy Matejki... Gersona, potem monumentalny mozoł całego życia Birkenmajera...

Lody obojętności i ignorancji sarmackiej łamał atoli pierwszy Śniadecki. Wprawdzie historyk literatury J. Bartoszewicz, ultrademokrata i romantyk tę pierwszą pracę klasyka i konserwatysty Śniadeckiego bagatelizuje pisząc, że „historyczna część rozprawy nie rozjaśniła zasług K." (co zresztą zbyt dalekie od prawdy nie jest), ale bądź co bądź przy owoczesnym (1802) stanie wiedzy o Koperniku i heliocentryzmie nawet ta po omacku pisana praca swoje zrobiła, swego dokazała. Od tej prelekcji, od tej rozprawki potoczyła się lawina kultu... On pierwszy złożył „na grobie niezwiędły wieniec" (Albertrandy). Urodzony w Żninie oddał Polakom urodzonego w Toruniu.

A człowiek sam był „pierwszoklasny" „di primo cartello".

My ciągle, nadal, zawzięcie, z uporem trzody Panurga pławimy się w idololatrii Wielgoludów romantycznych, a nad „zacofańcami" klasykami przeszło się z bezbrzeżną pogardą do nieporządku dziennego. O całą galerię oświeconych światłonośców tej ery nikt się z polonistycznej maffii nie zatroszczy. Dłubia bez końca dziady nad „Dziadami" i chcą, żeby na „Dziadach" kształtowała się dusza młodej generacji z XX wieku, z ery telewizji i panmotoryzacji...

O takim zasię Śniadeckim par exemple nic nigdy nigdzie nikomu, jako że organicznik, realista, prozaista. Żaden belferus na żadnym seminarium! A może już byłaby pora? Może lepiej by na takim modelu Polaka urabiała się i psychika i mentalność młodzieżowa, jeżeli chcemy zaś wyjść z tej fazy bezbrzeżnego dziadostwa, w której toniemy po pas?

Co znów takiego? Dlaczego gwałt i napaść? Czego znów dokonał wiekopomnego w swym życiu jakiś Śniadecki?

Wszystkiego? Co tylko mógł! Z małomieszczaństwa, z drobnomieszczaństwa się wywodził, a z królami i cesarzami parlefrançe. Z cesarzem Francem w Wiedniu, z Napolionem w Wilnie, ze Stanisławem Augustem w Warszawie, z Jerzym III w Londynie.

Kościuszko go słuchał grzecznie i cichutko, gdy się rozgadał, Adam Czartoryski, d'Alembert, astronom angielski Herschel itp.

Europejczyk to był w każdym calu i europejskość w zapajęczałe zaścianki i zaszczanki wprowadzał. Całą Europę wszerz i wzdłuż zjechał i co tylko mądrego gdzie tam było, w ojczyźnie (nieco Patagonię a nieco Polinezję przypominającej) wprowadzał. Tu ogród botaniczny, tam gabinet fizykalny, tam teatr anatomiczny, tu szkołę weterynarii, tam kolekcję minerałów gruntował, tam „salę chemiczną", tam „salę położniczą"...

Krakauerom i Krakowianom skonstruował balon (wnet po Mongolfierze) i nad głowizny balon ten ku niebu im puścił.

Wileński uniwersytet wtedy (100 lat temu) 500 studentów liczył, gdy Śniadecki mu rektorował.

Matematyczne, algebraiczne i trygonometryczne umiejętności pierwszy wskrzesił i terminologię naukową im obmyślił.

Kiedy Francuz de Villiers na Polskę paszkwil wypisał („O Lutrze"), jeden z przelicznych francuskich na Polskę paszkwilów, od razu mu respons wyrznął po francusku i blagiera zjeździł.

A takim jakimś zawziętym Wielkopolusem na zawsze pozostał, że kiedy Prusacy zajęli mu Kraków, gdzie z katedry wiedzę ścisłą wykładał, to zanim do Żywca do Wielopolskich uciekł, jednej nocy z irytacji i zgryzoty na białosrebrzysto... osiwiał...

Odwagę zaś cywilną taką ten raptus, ale i veredicus posiadał, że kiedy znów Napolion Wilno zajął, a on jako Magnificencja do Napoliona mowę „trzymał", to jednak w asyście dygocących ze strachu i przepietranych professores wobec Napoliona nie zawahał się, żeby w oracji swej i cara Aleksandra, liberała i oświatowca (Polakom życzliwego) nie pochwalił, zasług carskich nie umniejszając.

Napoleonowi to właśnie pono nadzwyczajnie się spodobało, choć naszym domorosłym napoleończykom dzisiejszym i w ogóle różnym matołom i mattoidom to by się właśnie nie podobało.

W sumie biorąc obaj Śniadeccy, a Jan najspecjalniej Żninowi się udał.

Mężczyzna też był na schwał i co się zowie, co widać z wizerunku i co sprawiło, że jedna piękna pani (Chołoniewska de domo Morska) dwa lata za nim i z nim po Europie jeździła, co przezacny Libelt pośpiesznie ekskuzował i tłumaczył jako combineszen zgoła platoniczne i przyjaźń zgoła duchową. Ale to już szczegół biograficzny, obchodzący chyba tylko romansopisarza... a może jakiegoś freudystę. Mało ważne jest u takiego tytana energii i wiedzy to, że sobie odkrył comtessę Chołoniewską, a wiele ważne to, że Polakom odkrywał Europę, a Europejczykom odkrył Polaka w Koperniku.

W tym sęk i sens. Aere perennius.

ADOLF NOWACZYŃSKI

W góry czy nad morze?

Daleko czy blisko? To obojętne. Najważniejsze by przed wyjazdem na wywczasy zaopatrzyć się w praktyczne i doskonale MAGGIego wyroby. Są one lekkie i nie zajmują wiele miejsca w walizce lub plecaku.

Na letnisku lub wycieczce MAGGIego bulion, barszcz lub zupy stają się wprost nieocenione, gdyż przygotowanie posiłków z MAGGIego wyrobów trwa bardzo krótko i nie nasuwa specjalnych trudności. Do przygotowania barszczu lub bulionu wystarczy wrząca woda, a zupę ugotować można na małej maszynce spirytusowej.

ng 44 794

TĘSKNOTA

Zesuchocieć gruźlicą palącą,
bólem serca wykrzyczeć ten pęd,
wyskowyczeć wszystkie swoje słońca,
w szponach mięśni swych giąć się, jak pręt.

W gorączkowych żarach ujrzeć chwilę
tę następną, jedną i ujrzeć was.
I w przestrachu, co wszystko pomyli —
zamiast bicie serca, wstrzymać... czas.

Spojrzeć w bezdeń niebios wiekuistych,
dotknąć sercem dźwięku jasnych cisz,
świętość z waszych ust scałować czystych
— i powrócić, jak zbłąkany list.

Przebudziwszy się, mieć lat dwadzieścia,
zdrów jak byk, w mięśniach razowy chleb,
by po męsku i z wdzięku niewieścim
(drżyj, gruźlico!) palnąć sobie w łeb.

Leonard Tuckowski.

Szlachcic polski — towarzyszem Kartezjusza

Adrien Baillet, biograf genialnego matematyka i filozofa, Kartezjusza, w dziele swym, wydanym w 1691 roku, „La vie de Monsieur Des-Cartes", podaje pewien fakt, który nas szczególnie zainteresować powinien. Rzecz się dzieje w 1644 roku.

Opis brzmi następująco:

„W roku tym przybył Descartes do miasta Douai, które w owym czasie było pod panowaniem Hiszpanów. W towarzystwie pewnego szlachcica polskiego złożył wizytę p. de la Bassecourt, gubernatorowi i komendantowi miasta. De la Bassecourt okazał się gorącym zwolennikiem filozofii Descartes'a, korzystając więc z okazji, zatrzymał Descartes'a wraz z towarzyszem około dziesięciu dni. Pragnąc rozerwać gościa i urozmaicić mu pobyt, zapraszał do swego stołu najwybitniejsze osobistości miasta. Jedną z nich był uczony Franciszek Silwius, słynny Tomista, jeden z wielkich teologów swego wieku i pierwsza ozdoba uniwersytetu po śmierci d'Estius'a.

„Descartes, według swego zwyczaju, mówił mało, lecz to, co mówił, towarzyszone było powagą, połączoną z wesołością. Gorące rozprawy toczyły się najczęściej pomiędzy doktorem Silwiusem a szlachcicem polskim, towarzyszącym Kartezjuszowi. Rozmowa prawie zawsze przeradzała się w dysputę, która trwała do późnej nocy, lecz nigdy nie wychodziła poza granice filozofii. Często zwracano się przy tym do Descartes'a, jako arbitra, a ten nigdy nie zawiódł zaufania, dyskutantów, poddających się jego sądowi. Zaczynał on zawsze od doprowadzenia jednego i drugiego do odstąpienia od krańcowości, do jakich unosił ich spór; usuwał różnicę zdań przy pomocy niewielu słów, a czynił to w sposób, który zadowalał jednego, nie przyczyniając nieukontentowania drugiemu, ponieważ wypowiadał swą myśl łagodnie i zawsze w formie raczej wątpliwości, niż decyzji. O ile skromność Descartes'a podobała się Silwiusowi, o tyle nie był on zadowolony z gwałtowności, z jaką nacierał nań Polak.

„Jednak Silwius sam był powodem, że do samego odjazdu Descartes'a wciąż prowadzono dysputy filozoficzne. Nie bacząc bowiem na postanowienie, które powziął pierwszego dnia, aby nie wdawać się w spór ze szlachcicem, zawsze powracał na drugi dzień z nowymi dowodami, by naprawić niepowodzenie dnia poprzedniego, i jakkolwiek czynił stale zastrzeżenia, iż nie będzie już wstępował w szranki, uprzejmość Descartes'a, w połączeniu z pragnieniem otrzymania dowodów od Polaka, skłaniały go do zapomnienia swych postanowień."

Któż to był ów „szlachcic polski", którego widzimy w powyższym opowiadaniu Baillet'a w tak dobranym towarzystwie? I jakie stosunki łączyły go z Descartes'em? Baillet nie podaje ani nazwiska, ani też żadnych szczegółów o nim.

Byłoby wdzięcznym zadaniem dla badaczów naszej przeszłości rzucić światło na tę osobistość, korzystając z innych źródeł lub zapomocą pewnych zestawień. Gdyby to jednak okazało się niemożliwym niech pozostanie w naszej pamięci fakt, że już w pierwszej połowie 17-go wieku żył sobie szlachcic polski, który był w bliskich stosunkach z takim mędrcem, jak Kartezjusz, a który mógł godnie stawać do dysputy z takim współzawodnikiem, jak Silwius, którego zaliczano przecież do największych powag ówczesnego wieku. Będzie to ciekawym przyczynkiem do badania naszej kultury. I do Sienkiewiczowskich rycerskich postaci XVII wieku, świecących cnotą, dla pokrzepienia ducha wyobraźnią wielkiego pisarza z dziejów naszych wysnutych, przybywa żywa już i realna postać, imponująca posiadaną wiedzą.

Ze zdumieniem widzimy, jak na tle upadającej oświaty i rozwielmożniającej się ciemnoty tego wieku występuje nagle przed nami stojący na wysokości zachodnio-europejskiej kultury szlachcic polski, śladów którego w pamiętnikach naszych nie pozostało, lecz którego od niepamięci świadectwo obcych uchroniło.

W. MAŃKOWSKI

Ramy krytyki literackiej

Każdy czytelnik utworów literatury pięknej jest nietylko czytelnikiem, ale i krytykiem, zawsze bowiem po przeczytaniu wydaje sąd o utworze, ocenia go, krytykuje. Wobec tego w umyśle samego czytelnika musi zjawić się pytanie, czy i o ile jest on przygotowany do wyrokowań krytycznych, bo rzeczą jest wysoce prawdopodobną, że jak każda umiejętność, tak i krytyka literacka wymaga pewnej ilości celowego w tym kierunku wykształcenia i trochę wiedzy czysto technicznej.

Wiadomo, że każdy ma siebie samego za najlepszego znawcę tego, co ładne, a co brzydkie. Estetologów na świecie więcej jest niż przysłowiowych lekarzów, i na to nie ma rady. Sądzą nawet, że owi domorośli estetolodzy więcej w swoim zakresie praw posiadają, niż domorośli lekarze. I tu jednak rozsądek zgodzi się na konieczność pewnego ograniczenia dowolności indywidualnych na rzecz, znajomości najogólniejszych bodaj zasad krytyki formalnej.

Mówię „formalnej" dla natychmiastowego zaznaczenia, że tu i narazie nie zamierzam wnikać w sprawę uprawnień każdego czytelnika w zakresie samej treści krytyki literackiej, treści, która bezpośrednio zależy od rasowości, głębi duchowej, bogactwa wyobraźni, stopnia kultury i gustu jednostki oceniającej. Przyjmijmy, że na równych prawach traktujemy treść osądu krytycznego ze strony umysłu ciasnego i duszy ubożuchnej, jak i ze strony umysłu rozległego i duszy bogatej. To nam sprawę znacznie uprości.

Ale od każdego, kto wygłasza osobistą danego utworu ocenę mamy prawo wymagać, żeby znał podstawowe ramy formalne krytyki literackiej. Jeżeli zatem treścią jego oceny jest, zachwyt całkowity, to możemy go w jego zachwycie pozostawić bez sporu, i bez zastrzeżeń, lecz powinniśmy, domagać się od niego wyliczenia głównych wartości artystycznych i moralnych tego utworu, oraz bliższej ich charakterystyki. (Ażeby zachwyt nie był mgliście ogólnikowy i gołosłowny...)

Zazwyczaj atoli bywa tak, że na wezwanie do takiej analizy literackiej nie otrzymujemy żadnej odpowiedzi rzeczowej. Okazuje się zazwyczaj, że nasz krytyk nie zdaje sobie sprawy nawet z tego, co mianowicie należy w utworze literackim oceniać, jakie mianowicie istnieją w każdym utworze literackim podstawowe czynniki artystyczne, które należy brać pod rozwagę, charakteryzować i oceniać. Rzecz prosta, że ogólnikowy osąd, przez takiego krytyka wygłoszony, nie może budzić w nas zaufania...

Ze względów powyżej szkicowo przedstawionych, a także z uwagi, że każdy bez wyjątku czytelnik, jeśli nie głośno i wobec innych, to w cichości ducha i sam przed sobą jest (bo musi być) krytykiem utworu przeczytanego, byłoby, jak sądzę, niezłym na tym regu rozprawek wyliczyli sobie i dotu miejscu zajęciem, gdybyśmy w szekładnie kolejno omówili te czynniki — naprzód artystyczne, a następnie życiowe i moralne, które składają się na każdy utwór literacki.

Wyliczenie to i omówienie da każdemu główne ramy analizy krytycznej utworu literackiego i uzmysłowi te czynniki i te dziedziny, do których poszczególnie odnosić trzeba wymagania czytelnicze oraz oceniać otrzymane od nich wrażenia. Dopiero suma tych części analitycznych może w krytyce dać syntezę osądu mocno uzasadnioną i możliwie wszechstronną. I dopiero na takim fundamencie oparta powszechna opinia o dziełach literatury pięknej będzie opinią poważną i życiotwórczą.

Na pierwszy ogień w szeregu tak zapowiedzianych rozprawek pójdą najprostsze i najogólniejsze czynniki artystyczne literatury piękrej, a więc: język, styl, budowa i plastyka utworu. Zaczniemy zaś od języka, który, prawdziwie, może być nazwany poematem narodu, a dla artysty-pisarza najprostszym jest i zasadniczym pracy jego narzędziem.

STANISŁAW PIEŃKOWSKI.

NA ŁAMACH CZASOPISM

„Dziady" a sugestie wolnomularskie

„Dziady", jeden z najbardziej tajemniczych poematów jakie kiedykolwiek napisano, zawsze intrygowały badaczy i ogół czytających. Najczęstszym przedmiotem dociekań była Improwizacja Konrada z przysłowiową już prawie cyfrą 44. „Dziadów" częścią czwartą zajmuje się p. Stanisław Zetowski w ostatnim zeszycie „Ruchu Literackiego".

Szereg zagadkowych momentów poematu jak podział na trzy części odgraniczone nagłym gaśnięciem trzech świateł, dusza bankiera pokutująca w kantorku tyrady o wzniosłym powołaniu człowieka, frazeologia, jak brat, niewola, nauka, przestroga i wiele innych szczegółów nasunęły p. Zetowskiemu przypuszczenie o związkach tej części „Dziadów" z obrzędowością masońską, umocnione faktem, że Mickiewicz w czasach tworzenia „Dziadów" pozostawał pod silnym wpływem ideologii wolnomularskiej. Po zaznajomieniu się z literaturą tego przedmiotu autor przypuszczenie swe zamienił na pewność, że „Dziady" tkwią wyraźnie w obrzędowości masońskiej, zespolonej z wierzeniami ludowymi, które służyły tylko do przytłumienia wyrazistości szczegółów rytualnych", że IV część „Dziadów" „jest niejako podróżą, próbą masońską Gustawa w pochodzie ku „wnętrznej doskonałości duchowej".

Wnikliwe i przekonywujące wywody p. Zetowskiego będą miały zapewne niemałe znaczenie dla badań nad Mickiewiczem.

Trubadurom prawdy

Jak wszędzie tak i w dziedzinie nauki zadomowiły się pewne przesądy, których nie sposób z niej skutecznie przepłoszyć. Takim np. przesądem, szczególnie trwałym i silnym jest frazes o tzw. obiektywiźmie nauki, według którego nauka służyć ma tylko prawdzie i na nic się więcej nie oglądać. Niby to jest bardzo piękne — ta wzruszająca wierność trubadura — nauki do księżniczki — prawdy. Ale w tym jest jednak dużo wyrzeczenia się i samozaparcia i dużo — abstrakcyjności, która nie dozwala uczonym oddającym się z szlachetnym zapałem urzeczywistnianiu swych nakazów — dostrzegać wielu, bardzo wielu rzeczy, mogących mieć decydujące znaczenie dla charakteru, losu i egzystencji tych ideałów. Bo przecież nauka służy nie innej prawdzie jak ludzkiej i jako prawda ludzka ma swoje żywe, naturalne, ludzkie prawa rozwoju i bytu, swoje ludzkie cele. Nauka jest częścią olbrzymiego systematu ludzkich dążeń, pragnień, wysiłków i osiągnięć i jako taka poddana jest nadrzędnym celom całości.

Zapominają lub zdają się zapominać o tym ci wszyscy tak niestety liczni nasi a s c e t y c y nauki, którzy znosząc wszelkie udręki, abnegacje i rezygnacje prawdziwego ascetyzmu, pozbawieni są wszakże jego owoców.

Takie myśli cisną się do głowy w związku z głębokimi i subtelnymi rozważaniami Artura Górskiego osnutymi na temat książki Kurta Hildebrandta pt. „Deutsche Wissenschaft" a zawartymi w ostatnim numerze periodyku „Nauka polska, jej potrzeby, organizacja i rozwój" (XXII). Znakomity pisarz kończy swoje rozważania następująco:

„...W sprawie najważniejszej: o pomyślnej kierunkowości pochodu decyduje stosunek uczonego do przedmiotu badania. Bez wewnętrznego stosunku do narodowej woli duchowej można napisać sumienne metodyczne dzieło dziś o Reju, a potem o Buddzie, a jednak będą to utwory, mimo erudycji, martwe, chłodne, zdezorientowane i dezorientujące. Te proste, jasne i ważne prawdy domagają się u nas szacunku. Powiedzmy wyraźniej: zwłaszcza u nas — od uniwersytetów poczynając".

Cenny materiał do myślenia.

Twój Wiek

to fraszka — samopoczucie to grunt Dobre samopoczucie, ochota do pracy, radość życia zależy od pełni zdrowia, sił i energii. Pij więc codziennie na śniadanie smaczną, energiotwórczą Ovomaltynę, witaminowy pełnowartościowy napój odżywczy.

ng 41445-6

Nogi Ci się pocą? Stosuj DINOL w proszku

Tg 20 712

Na marginesach książek

W średniowiecznej Norwegii

Gdy myśląc o szczytach twórczości powieściowej Krystyny Undset, wymienia się jedynie „Krystynę, córkę Lawransa" właściwe pojęcie o norweskiej pisarce będzie nie zupełne i jednostronne. Po trzytomowej powieści o „Krystynie" — wyszła spod pióra Undset dalsza opowieść o norweskim średniowieczu. Bohaterem tej wielkiej, czterotomowej powieści jest Olaf, którego życie poznajemy od pierwszych lat wczesnej młodości, od chwili, kiedy poczęła się kształtować osobowość, charakter powieściowego odpowiednika Krystyny.

Niedawno ukazał się w tłumaczeniu polskim pierwszy tom „Olafa, syna Auduna". Należy mieć nadzieję, że następne tomy nie dadzą na siebie zbyt długo czekać, a czytelnik polski otrzyma całość tej pięknej powieści.

Właściwie nie wiem, czy w odniesieniu do powieści Undset można użyć tego przymiotnika — „piękny". Zapewne, głęboko piękna jest ta opowieść o życiu dwojga sierot, rzuconych na surowe tło obyczajowe trzynastego stulecia w Norwegii. Ale na ujęcie istoty tego utworu cisną się pod pióro raczej inne określenia. Gdy się po przeczytaniu powieści powraca do jej treści i znaczenia, na plan pierwszy wybija się przede wszystkim myśl o równym, wytrzymanym rytmie zdarzeń, jakie się w „Olafie" rozwijają. Powieść jest równa, spokojna, rozwija się z nieuchronną a powolną konsekwencją, jak los.

Czytelnika, przyzwyczajonego do ułatwień innych pisarzy współczesnych, (którzy chwytają się wszelkich sposobów, aby ani na chwilę zainteresowania nie osłabić) — metoda pisarska Undset w pierwszej chwili zaskakuje. Nie ma tu żadnych utylitarnych koncesyj pisarskich. Gdy pisarka uzna, że ważny dla dalszej kompozycji utworu jest opis siekiery, jaką ofiarował Audun swemu synowi — nie zawaha się opowiedzieć wielu zdarzeń, z tym przedmiotem związanych. Życie i myśli ludzi wkraczających na karty powieści poznajemy w sposób dokładny i nie pośpieszny. Chodzi — rzecz prosta — przede wszystkim o dwie postacie centralne — o Olafa i jego młodą narzeczoną Ingunę. Opisowi ich charakteru, ich cech wyróżniających, ich smutków i radości poświęca autorka wiele miejsca i wiele niezrównanej sztuki pisarskiej tak, że przeczytawszy powieść możemy powiedzieć iż ludzi, którzy nam przez czas lektury towarzyszyli znamy dobrze.

W pierwszej chwili ten epicki sposób traktowania tematu powieściowego może czytelnika niecierpliwić, a nawet zniechęcać. Ale już po kilkunastu stronniach poczyna się odczuwać jego niezwykły i urzekający smak, a po przeczytaniu całej książki rozumie się głęboki sens artystyczny tej niespiesznej metody pisarskiej, w czasach, kiedy nawet literatura wsiada do zatłoczonego i pospolitego autobusu, aby nie dać się uprzedzić w przyjściu na czas komu innemu.

Ale wszystkie te trudności i niechęci czytelnicze pokazują się tylko na początku. W miarę rozwoju akcji powieściowej, chwyta ona w orbitę swoich wydarzeń czytelnika tak silnie, że od lektury tej książki trudno się oderwać. Sprawia to zresztą nie tylko sama fabuła i nie tylko oryginalna metoda narracji. Czytelnika pociąga i urzeka jeszcze co innego — fascynujący obraz tego średniowiecznego społeczeństwa. Poznajemy w bardzo dokładnym i sumiennym opisie pewien etap rozwojowy społeczeństwa, które znajdując się na drodze od prymitywu obyczajowego ku wysokiej kulturze i cywilizacji przychodzi okres silnych zmagań się, wahań i przeobrażeń.

W wieku trzynastym Norwegia, rzecz prosta, jest katolicka. W krajach skandynawskich żyją ludzie o dobrych i współczujących sercach, ale o nieukształconych popędach, nie poddanych działaniu kultury odruchach, a przede wszystkim o wybujałych i dalekosiężnych ambicjach. Uczynki mężów tych północnych krajów są toporne, niekiedy przerażające, a zawsze w skali wielkiej, olbrzymiej, kłębią się one i wrą na powierzchni życia, które bardzo często jest wzburzone waśnią i podmyte nienawiścią.

Otóż przy czytaniu powieści szczególnie interesującym jest czynienie obserwacyj nad łamaniem się tych prymitywnych, trochę jeszcze dzikich, choć nie pozbawionych wdzięku i pierwotnej uczciwości charakterów z kształcącym wpływem kultury chrześcijańskiej. Cóż to za kapitalne sceny powieści, kiedy autorka opisuje zmaganie się tych ludzi z kodeksem przepisów obyczajowych, jakie przyniósł katolicyzm. Teoretycznie uznają je ludzie północy, szczerze i głęboko wierzą, nie umieją tylko jeszcze stosować ich w życiu. Stąd to łamanie się i ta walka obyczajowa, która wyraża się nieraz w wygnaniu zbyt wymagającego biskupa, albo w zasłanianiu złego uczynku siłą zbrojną.

Powieść Sygrydy Undset jest głęboko przeniknięta myślą katolicką. Jeśli się mówi dziś o tym, że powieść katolicka powinna być daleka od dotychczasowych wzorów konwencjonalizmu i sztuczności — to taką otwartą, śmiałą i prawdomówną, ale równocześnie katolicką książką jet opowieść o Olafie, synu Auduna. Pojawiają się w niej problemy w skali bardzo znacznej, a są konsekwentnie i uczciwie rozwiązywane w płaszczyźnie myśli katolickiej. W połowie pracy nad tą powieścią, Sygryda Undset, dotychczas protestantka, nawróciła się. Mówiąc poprostu — wróciła do wiary ojców swoich, do katolicyzmu Norwegii średniowiecznej!

I może warto na zakończenie wspomnieć o jeszcze jednej rzeczy. Pierwszy tom opowieści, mówiący o młodości bohaterów — siłą faktu mówi w fabule przede wszystkim o sprawach miłości. Jest to książka o miłości. Undset umie o tej stronie ludzkiego życia opowiadać. Chodzi jednak o podkreślenie sposobu tej narracji wobec banalizowania i trywializowania wątków miłosnych przez współczesną beletrystykę. Norweska autorka opowiada o miłości w taki sposób, że temat na kartach jej książki kwitnie naprawdę, naprawdę roztacza czar potężnych uczuć, naprawdę jest płomieniem, który łączy ludzkie serca.

JÓZEF KISIELEWSKI.

Wszystkie powieści znajdują się

w Wypożyczalni Książek

Wł. Wilak, Podgórna 10 Marsz. Focha 50

abonament 1.50 zł miesięcznie.

Goczałkowice-Zdrój G. Śl.

Radoaktywna solanka jodo-bromowa, borowina, wodolecznictwo, elektroterapia, inhalatorium. Kuchnia dietetyczna. Tanie kuracje ryczałtowe. dg 23 31

Jarosław Iwaszkiewicz

„Młyn nad Utratą" Jarosława Iwaszkiewicza stanowi bezsprzecznie jedno z najwybitniejszych wydarzeń polskiego życia literackiego w bieżącym sezonie. Niepochwytna, subtelna i nawskroś dojrzała sztuka Iwaszkiewicza odniosła wielki sukces w dwu tych nowelach, jakie składają się na całość tomu. Ktoś powiedział, że istota geniuszu mieści się w prostocie, wobec tego utwory Iwaszkiewicza byłyby najbliższe genialności. Są pięknym wyrazem kultury, mianowicie kultury łacińskiej, która odznacza się jasnością, harmonią, wdziękiem i elegancją. A ponieważ te wszystkie wartości są u nas jednak dość rzadkie, u nas, kraju rozwichrzonych romantyków, gdzie wybuchy uczucia patriotycznego na długo stanowiły o prawdziwym pięknie sztuki, co nie musiało pozostać bez głębszych i trwalszych następstw — przeto znowu twórczość Iwaszkiewicza nabiera szczególnego znaczenia.

„Utrwalaczem nastrojów" nazywa Iwaszkiewicza Tadeusz Breza w czerwcowym numerze „Zwierciadła". Istotnie, jest to określenie nie pozbawione trafności. Żywiołem bowiem Iwaszkiewicza — jeżeli w ogóle słowo to jest odpowiednie w stosunku do niego — jest świat nastrojów, w nastroju dostrzega on tajemnicę sensu bytu, nastrój jest dla niego syntezą lub raczej jednym i to największym z przejawów syntezy przyrody z człowiekiem. Tak zmysłowa, tak przepełniona powabami ziemskości — twórczość Iwaszkiewicza jest w gruncie najbardziej uduchowiona. Dzięki niemu przenikają nas fluidy, jakie wydziela z siebie dusza bytu i jakie uchwycić potrafi tylko artysta pokroju autora „Młyna nad Utratą".

Potrzeba nam jak najwięcej pisarzy takich, jak Iwaszkiewicz. Czas bowiem tworzyć polski klasycyzm.

ALEKSANDER ROGALSKI.

FELIETON KULTURALNY

Ogrody botaniczne w Polsce

Napisał Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr Władysław Szafer

Czym ogród botaniczny różni się od innych? — Trzeba go poznać, a można pokochać — Wiosenna miłość... — Kraków, Warszawa, Wilno, Lwów ,Poznań — Co przepadło, a co zniszczało — Cele i zadania — Warszawa czeka na godny siebie ogród — Kraków zostanie na swoim miejscu — Przyszłość jest pomyślna.

OGRODY Botaniczne różnią się na pierwszy rzut oka od innych ogrodów tym tylko, że są oszpecone setkami tabliczek z nazwami naukowymi, stojących w nieestetycznych szeregach przy ziołach, czy zawieszonych albo wprost przybitych do gałęzi albo pni drzew. Dopiero bliższe zaznajomienie się z ogrodem botanicznym pozwala odkryć jego sens i poznać jego cel, w następstwie zaś tego pokochać go może tak, jak kochamy jakąś nam tylko znaną aleję, zatajoną wśród pnączy altanę, wysepkę na sadzawce pokrytą bzami, lub kwitnące drzewa w sadzie przy domu rodzinnym.

Któż zaś z pomiędzy nas nie nosi w swym sercu takiej właśnie miłości, która rozpala się w nim świadomie lub podświadomie co roku na wiosnę, gdziekolwiek by był i jakiekolwiek brzemię dźwigałby na swych barkach?

*

Nasze ogrody botaniczne, tak jak wszystkie analogiczne ogrody na świecie, mają swoją historię, która jest zarazem częścią historii naszej kultury.

Najstarszy ogród botaniczny, Uniwersytetu Jagiellońskiego, założony w roku 1783, ma szczególnie świetne tradycje i wspaniałe pamiątki. Poczynając od kilkuset-letniego dębu, jedynego przeżytku puszczy małopolskiej, otaczającej Kraków za czasów jagiellońskich, przez wspaniałe drzewa sadzone tu przed 150 laty ręką Jaśkiewicza, przez dwa pamiątkowe derenie zasadzone przez Jana Śniadeckiego, aż po żywe pamiątki po znakomitym podróżniku i ogrodniku Warszewiczu, i po świeżej daty ślady działalności Mariana Raciborskiego — oto są niektóre tylko chlubnych jego dziejów znaki. Największa w Europie środkowej pod szkłem hodowana chińska palma Livingstona, piękne kolekcje egzotycznych roślin z dalekich krajów, nowoczesny basen wody z zakwitającą w nim rok rocznie królewską Victorią — oto drugi ich szereg, mieszczący się w 14-tu szklarniach krakowskiego ogrodu.

Pomnik Warszewicza, stojący w cieniu derenia Śniadeckiego, jest jak gdyby jego symbolem, łączącym na tle lat z górą 150-ciu przeszłość z teraźniejszością.

Warszawski ogród botaniczny, choć młodszy od krakowskiego, gdyż w miejscu gdzie dziś istnieje założony dopiero w roku 1818-tym, posiada również piękne karty w swej historii, na których złotymi zgłoskami zapisane jest zwłaszcza nazwisko Szuberta. Pomnik jego, postawiony — podobnie jak i stojący w pobliżu pomnik Jakuba Wagi już po zrzuceniu jarzma rosyjskiego — wiąże czasy minione z chwilą obecną.

Inne nasze botaniczne ogrody dziś istniejące nie nasuwają podobnych refleksyj historycznych. Sławny ongiś ogród wileński Jundziłła zniknął niemal bez śladu, nowy zaś ogród uniwersytecki w tym mieście, gdzie indziej położony, do tradycji tych nawiązać nie mógł. Lwowski ogród botaniczny znajdujący się na pięknym miejscu, związanym z tradycją wojewody Centnera, zapisuje dopiero pierwsze karty swej świeżej historii. Poznański wreszcie szkolny ogród botaniczny kuratorium Poznańskiego, luźno tylko z Uniwersytetem złączony, założony również niedawno, tym się od wszystkich poprzednich różni, że zadania dydaktyczne uczynił swoim celem i jest dziś w Polsce najwspanialszym, nowoczesnym ogrodem szkolnym.

Gdy o przeszłości naszych ogrodów botanicznych jest mowa, nie podobna nie wspomnieć choćby jednym zdaniem o tak wspaniałym dziele naukowego ogrodnictwa, jakim był przed stu laty ogród botaniczny przy Liceum Krzemienieckim i o Besserze, jego twórcy. Dziś pozostały z niego samotne grupy i resztki alei starych drzew. Także prywatne ogrody botaniczne w Medyce i w Niedźwiedziu dziś są tylko wspomnieniem przeszłości. Stworzony przez największego polskiego botanika, Mariana Raciborskiego, ogród w Dublanach — zniszczony w czasie wojny — dziś służy specjalnym celom i stracił swój charakter pierwotny.

*

Do czego dążą dziś nasze ogrody botaniczne? — Oto pytanie aktualne, którym interesować się winny nie tylko szkoły akademickie, odpowiedzialne za ich los przed nauką polską, ale również szerokie warstwy kulturalne naszego społeczeństwa, a zwłaszcza zarządy naszych miast uniwersyteckich. Jest bowiem rzeczą oczywistą, że te przez dziesiątki tysięcy osób zwiedzane ogrody stały się integralną częścią zieleni miejskiej i to częścią wymagającą największej pieczy i najbardziej umiejętnych starań.

Przede wszystkim mają one spełniać stale rolę ośrodków naukowych, uzupełniających materiałowo muzea i zielniki. W szklarniach zarówno jak i na grzędach znajdą się tu zawsze interesujące rośliny, we wszystkich stadiach rozwoju, które dostarczą tematów do prac z różnych dziedzin botaniki czystej i stosowanej. Tu jedynie dadzą się przeprowadzić najśmielsze nawet próby aklimatyzacji roślin obcych, sprowadzanych dziś łatwo w drodze wymiany z setek ogrodów botanicznych, rozsianych po całej kuli ziemskiej. Badacz flory polskiej znajdzie tutaj najlepszą sposobność do poznania krytycznych gatunków, a genetyk materiał do badania mieszańców i praw dziedziczności.

Cele dydaktyczne wysuwają się na plan drugi. System filogenetyczny, morfologia, biologia kwiatów, biologia rozsiewania owoców i nasion, ruchy roślin, symbioza i pasożytnictwo, rośliny owadożerne, zmienność i powstawanie gatunków, — oto są główne wytyczne dla rozumowego układu roślin w grupy w każdym ogrodzie botanicznym. Ile zaś pouczającego materiału dla obserwacji dają one nauczycielowi, studentowi lub amatorowi — o tym wie każdy, kto raz jeden zwiedził uważnie ogród botaniczny.

Przedstawienie, choćby we fragmentach tylko, typowych zbiorowisk krajowych roślin oraz grup roślin obcych krajów, jest dalszym zadaniem ogrodów botanicznych, wdzięcznym lecz trudnym, ale mającym doniosłe znaczenie dla nauki geografii roślin.

Wszystkie te krótko wspomniane cele naukowe i dydaktyczne nie wyczerpują wszakże licznych możliwości, jakie botanikowi i ogrodnikowi daje teren ogrodu botanicznego. Pozostają przecie jeszcze działy okologiczne geobotaniki, które tak wdzięczne dają pole do pracy, pozostają wreszcie grupy roślin użytkowych i nowych ozdobnych, wnoszące do każdego ogrodu naukowego nie tylko piękno, ale także interes gospodarczy, dla laika nawet zrozumiały i cenny.

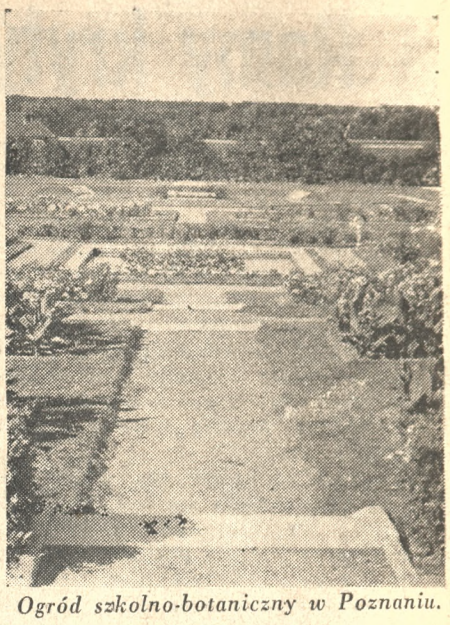

Ogród szkolno-botaniczny w Poznaniu.

*

Niestety, warunki dzisiejszego bytu i przyszłego rozwoju naszych ogrodów botanicznych nie przedstawiają się zbyt pomyślnie. Pomijając ogród poznański, świetnie zaopatrzony i prosperujący, ale nastawiony na cele wyłącznie dydaktyczne i ogród wileński, pozostają tylko trzy uniwersyteckie ogrody botaniczne w Polsce, mogące rozwinąć się wspaniale, o ile znajdą się na to potrzebne środki pieniężne.

Ogród stołeczny, choć doskonale utrzymywany, dusi się wprost w wielkiej Warszawie i z powodu braku miejsca nie ma szans rozkwitu takiego, jakiego oczekiwać mamy prawo od ogrodu stolicy państwa. Toteż czekamy wszyscy z prawdziwą niecierpliwością na moment, gdy Ministerstwo Oświaty i zarząd stolicy wspólnymi środkami przyczynią się do powstania nowego ogrodu warszawskiego na Polach Mokotowskich, gdzie kilkadziesiąthektarowa powierzchnia, przeznaczona na ten cel, pozwoli na stworzenie ogrodu botanicznego w skali prawdziwie światowej.

Lwowski ogród na Pohulance ma tak wspaniałe położenie, że już to samo predystynuje go na jeden z najpiękniejszych. Jego specjalnością ma być flora polska, zebrana ile możności w komplecie swoich przedstawicieli. Potrzebne mu są wszakże dla pełnej realizacji śmiałych planów duże środki pieniężne.

Jeżeli wszystko pójdzie przewidywanym dziś torem, to jedynie krakowski ogród botaniczny nie opuści swej od przeszło 150 lat zajmowanej siedziby i rozszerzając się stopniowo może zdobyć na miejscu wszystko, co mu do rozkwitu potrzebne. Właśnie w roku bieżącym prowadzone są roboty melioracyjne i ziemne na nowozdobytej dla tego ogrodu parceli, a gdy jeszcze przy życzliwości zarządu miejskiego uda się rychło przerzucić na nową linię regulacyjną ulicę Okopy, przecinającą dalsze nowe tereny, należące już do ogrodu, będziemy mogli — jak sądzę — z otuchą patrzeć w przyszłość i bez zbytku fantazji widzieć w niedalekiej już przyszłości Jagielloński Ogród odrodzony, w nowych, obszernych ramach. A ponieważ będzie to wielki wysiłek i wielkie pociągnie za sobą wydatki, przeto znów nadzieje nasze na współpracy Ministerstwa Oświaty z zarządem naszego grodu fundować musimy. Ufność w lepszą przyszłość opierać możemy także na zdarzających się coraz częściej faktach rosnącego zainteresowania się rolą naszych ogrodów naukowych w sferach światłych i ofiarnych obywateli, czego najpiękniejszym przykładem jest świeżej daty wspaniały dar, jaki uzyskał ogród botaniczny krakowski od ks. metropolity krakowskiego Adama Sapiehy w postaci cennej kolekcji tropikalnych storczyków, przywiezionych przez dostojnego arcypasterza z jego podróży na Filipiny, do Indyj i Cejlonu.

Pod takimi to auspicjami patrzymy dziś w przyszłość naszych polskich ogrodów botanicznych stwierdzając, że i na tym odcinku kultury mamy nie tylko chlubne tradycje przeszłości, ale również możność osiągnięcia wszystkich tych celów, do których dążą ogrody botaniczne na całym świecie.

Władysław Szafer

Kraków.

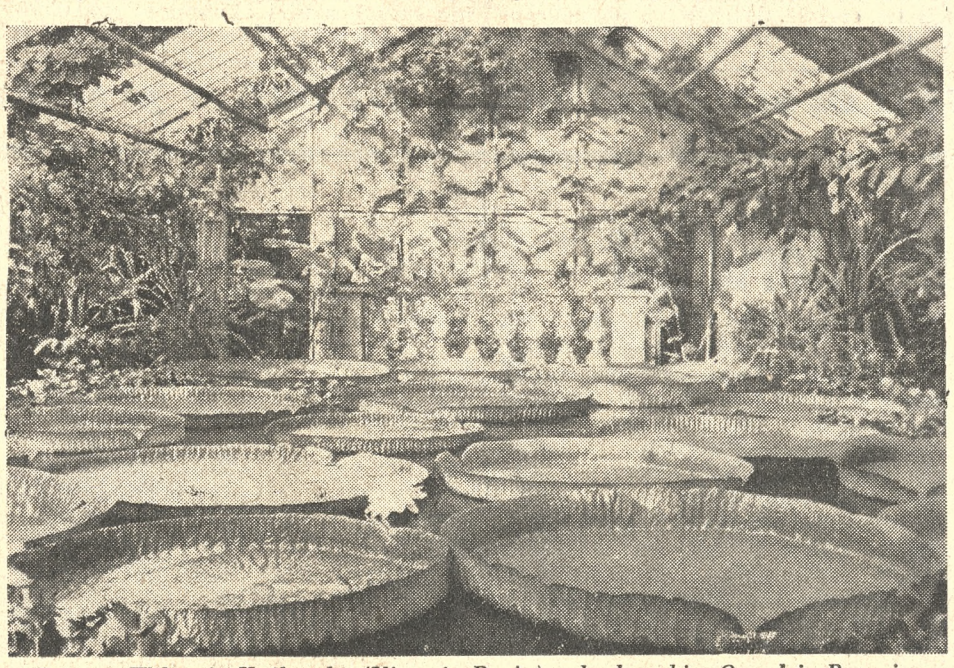

Basen z Wiktorią Królewską (Victoria Regia) w krakowskim Ogrodzie Botanicznym.

Białe noce

Zbliżamy się do okresu tzw. „białych nocy", które powstają dzięki najbardziej północnemu w ciągu całego roku położeniu słońca. Skutkiem tego gwiazda dzienna tylko płytko zanurza się pod horyzont północny, czego następstwem jest całonocna zorza. Najsilniej daje się to odczuwać w okolicy 21 czerwca (letnie przesilenie), który to dzień jest początkiem kalendarzowego lata. Wówczas nawet o północy można z łatwością czytać duży druk.

W dniu 9 bm. miało miejsce całkowite zaćmienie słońca, u nas niestety niewidoczne. Pas całkowitości przebiegł bowiem przez południową część Oceanu Spokojnego; jako częściowe zjawisko było widoczne w dużej części Ameryki Południowej. Było to jedno z najdłuższych zaćmień, gdyż tarcza księżyca całkowicie pokrywała słońce w przeciągu 7 minut. Dla porównania przypominamy, że całkowite zaćmienie z dnia 6 czerwca roku ubiegłego obserwowane w Rosji przez kilkadziesiąt ekspedycyj naukowych, trwało zaledwie 1 minutę.

Merkury mimo znacznego zachodniego odchylenia od słońca w pierwszych dniach miesiąca, nie będzie łatwy do odszukania.

Wenus błyszczy wspaniale jako Jutrzenka wschodząc w drugiej połowie mies. na 2 godz. przed gwiazdą dzienną. 27 bm. osiągnie ona swe największe odchylenie od słońca (46 stopni).

Mars świeci przez całą noc w gwiazdozbiorze Niedźwiadka. Jego odległość od ziemi, która w dniu 28 maja wynosiła 76 milionów km, zaczyna się znów powiększać, skutkiem czego blask planety będzie stopniowo malał.

Jowisz wschodzi początkowo trzy czwarte godziny przed północą końcem miesiąca już trzy czwarte godz. po zachodzie słońca, dzięki czemu warunki widzialności stale będą się poprawiać. Szkoda tylko, że podobnie jak Mars, przebywa Jowisz w niskich partiach ekliptyki, skutkiem czego nawet w południku nie wzbija się wysoko na niebo.

Saturn ukazuje się nad horyzontem początkowo dopiero koło 2 godz., a więc o świcie, później już około północy. W lunecie widoczne są pierścienie, otaczające planetę w silnym skrócie perspektywicznym.

Ze względu na brak księżyca najlepsze warunki do oglądania gwiazd są w pierwszej połowie miesiąca. W dniu 20 czerwca księżyc zbliży się bardzo znacznie do Marsa. Największe zbliżenie nastąpi o godz. 10 rano, co będzie można przy czystym niebie dobrze obserwować przez lunetę, a może nawet przez polową lornetkę. W Australii i Nowej Zelandii Mars skryje się nawet na krótki czas za tarczę naszego satelity.

P. I.

Ostatnie tajemnice bieguna północnego

Na marginesie sowieckiej wyprawy polarnej

Kraje polarne, niedawno jeszcze bielące się na mapach złowrogą białą plamą z napisem „Nieznane", dziś zapełniły się nazwami mórz wysp i lądów, nazwami, które zarazem są historią najszczytniejszego bohaterstwa i poświęcenia ludzi w służbie nauki. Nazwiska Rossa, Baffina, Beringa, Franklina, Andre'a, De Longa, Scotta, Nansena, Amundsena oraz setek innych badaczów wraz z tysiącami bezimiennych ich towarzyszów są i pozostaną na zawsze najpiękniejszą kartą w historii odkrywców świata dlatego chociażby, że, w przeciwieństwie do średniowiecznych odkrywców nowych kontynentów, nie mogli, narażając wszystko, zyskać niczego prócz zdobyczy naukowych.

Obecnie jesteśmy świadkami ostatniego aktu dramatu rozgrywającego się na przestrzeni trzystu z górą lat dokoła bieguna północnego. Ekspedycja sowiecka pod wodzą uczonego prof. Ottona Schmidta postanowiła wydrzeć

Otto Schmidt, kierownik ekspedycji sowieckiej.

biegunowi ostatnie tajemnice, które poza wartością czysto naukową posiadają dla Sowietów olbrzymie znaczenie gospodarcze. Sowiety od szeregu lat pracują usilnie nad gospodarczą eksploatacją północnych połaci Rosji i Syberii, posiadających wielkie bogactwa drzewa i innych surowców. Eksploatacja tych terenów była dotychczas niemożliwa ze względu na brak odpowiednich arteryj komunikacyjnych. Budowa dróg i kolei byłaby nie tylko zbyt kosztowna lecz także nierentowna ze względu na krótki okres lata i niepropercjonalne koszta przewozu w stosunku do przewożonych towarów. Jedynym racjonalnym rozwiązaniem pozostaje więc wyzyskanie drogi morskiej po przez morza północne połączone z zapleczem terytorialnym przez liczne rzeki spławne. O wysiłkach Sowietów w tym kierunku świadczy wybudowanie szeregu portów u ujścia większych rzek, dalej niezwykła ruchliwość sowieckich łamaczów lodu oraz fakt, że w roku ubiegłym z górą 100 statków odbyło drogę do tych portów północnych oraz że dalszych 14 statków odbyło całą drogę od Atlantyku do Oceanu Spokojnego.

Na pierwszy rzut oka trudno dociec co to wszystko ma wspólnego z biegunem północnym, znajdującym się nawet nie na stałym lądzie, lecz gdzieś wśród olbrzymich ruchomych pól lodowych Morza Lodowatego. Sprawność i bezpieczeństwo żeglugi północnej jest zupełnie zależna od sytuacji meteorologicznej, na którą znów wpływ decydujący wywiera ruch pól lodowych w okolicach bieguna północnego. Pola te są, jak wiadomo, w nieustannym ruchu i nie jest rzeczą obojętną czy przesuwają się one w stronę Syberii, Grenlandii czy też Alaski. Znając dokładnie ruch pól lodowych można z całą ścisłością przewidzieć pogodę na dłuższy okres czasu i zapewnić żegludze północnej duże bezpieczeństwo.

Te właśnie zadania spełnić ma sowiecka „stacja pod biegunem", zainstalowana tam po przygotowaniach trwających już od r. 1935. Na samym biegunie osiadło 4 uczonych sowieckich, którzy do sierpnia rb. przeprowadzać mają badania naukowe. W skład ekspedycji na biegunie wchodzą Papanin, komendant stacji biegunowej, Krenkiel, specjalista radiowy, Szirszow, który jest hydrologiem, hydrobiologiem i lekarzem oraz Fedorow — magnolog i astronom. Są to ludzie, którzy już niejednokrotnie przeprowadzali badania podbiegunowe, a Krenkiel jest znany z udziału w wyprawie Czeluskina. Ekspedycję „stacji pod biegunem" przewieziono na biegun przy pomocy samolotów, stacjonowanych na wyspie Rudolfa. Wyspa Rudolfa jest, jak wiadomo, krańcową wyspą północną, należącą do archipelagu Ziemi Franciszka Józefa. Odległość jej od bieguna wynosi około 870 kilometrów. Ponieważ kwiecień i maj najbardziej sprzyjają do lotów podbiegunowych ekspedycja profesora Szmita już wczesną wiosną rozpoczęła swe prace. W poniedziałek wylądowały z powrotem

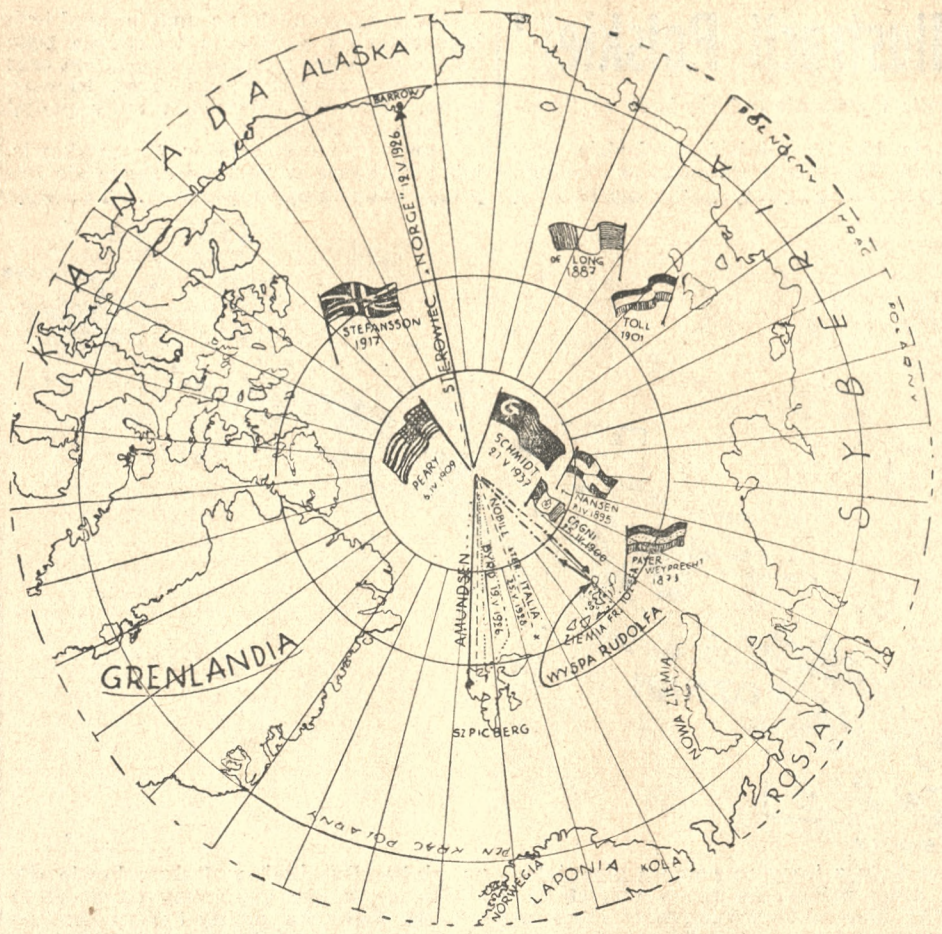

W zdobyciu bieguna północnego brały udział na przestrzeni długich dziesiątek lat ekspedycje licznych narodów. Najdalsze punkty osiągnięte przez badaczy poszczególnych państw oznaczono na mapie odnośnymi flagami. Trasę lotów sowieckich z wyspy Rudolfa na biegun zaznaczono kreskowanymi liniami.

LEGENDA

——— przelot Amundsena 1926 r. na sterowcu.
— — — — — przelot Nobilego 1928 r. na sterowcu.
. . . . . przelot Byrda 1926 r. na samolocie
— . — . — szlak przelotów lotników sowieckich w rb.

Oto historyczny moment kiedy sławny uczony Amundsen, osiągnąwszy biegun południowy hisuje flagę norweską.

Akcję lotniczą w okolicach podbiegunowych utrudnia w dużej mierze panujące tam zimno. Tak wygląda strój lotniczy, w którym w r. 1926 dokonał przelotu ponad biegunem Byrd (z lewej) oraz jego towarzysz pilot Bennet.

na wyspie Rudolfa samoloty, pilotowane przez Wodopianowa, Mołokowa i Mazurukowa. Czwarty pilot Aleksiejew wylądował wskutek braku benzyny o 150 km. od wyspy Rudolfa.

Maszyny, na których odbył się lot zostały specjalnie zbudowane przez sowieckiego inż. Topolewa. Szczególną uwagę przy budowie zwrócono na start silników i w tym celu umieszczono obok normalnego magneta induk-cyjne wibratory, dające intensywną iskrę przy małych obrotach. Również starannie przygotowano ekwipunek załóg, przy czym wzięto pod uwagę liczne doświadczenia dotychczasowych podróży, a samoloty zaopatrzono w składaki gumowe o pojemności pół tony, narty, radiostacje nadawcze, broń i amunicję.

Wszystkie przeloty odbyły się bez żadnych wypadków, co jest niemałym sukcesem pilotów, jeśli się uwzględni, że każdy lot trwał około 5 i pół godziny w każdą stronę i że samoloty były obciążone dużym ładunkiem.

Od tygodnia „stacja pod biegunem" rozpoczęła normalną pracę obserwacyjną. Praca ta nie będzie łatwą, ponieważ pola lodowe ustawicznie są w ruchu i nie jest rzeczą wykluczoną, że ta okoliczność zmusi załogę stacji do niejednej „przeprowadzki".

Ekspedycji polarnej nie omieszkali oczywiście bolszewicy wykorzystać dla celów propagandowych. Rozeszły się pogłoski, jakoby Sowiety miały zamiar zaanektować biegun północny. Stany Zjednoczone i Wielka Brytania wyraziły jednak w tej sprawie zastrzeżenia, opierając się na umowach międzynarodowych, według których morza nie mogą ulec aneksji. Za zamarznięte bowiem morze uważać należy biegun północny. Ponad to Amerykanie zwracają uwagę, że już w r. 1909 znany badacz polarny Peary zatknął na biegunie flagę U. S. A.

W różnych strefach podbiegunowych w czasie długoletniej walki o zdobycie bieguna północnego ekspedycje innych narodów zatykały na polach lodowych swe flagi. Nad samym zaś biegunem przelecieli samolotami: Amundsen w r. 1926, komandor Byrd w r. 1926, oraz niefortunny gen. Nobile w r. 1928. Wskutek właśnie propagandy bolszewickiej międzynarodowe zmagania bohaterów nauki zakończyć się mogą incydentem o punkt, ściśle biorąc, abstrakcyjny. (ach)

Przewodnik gnieźnieński

Już oddawna wyczerpany a bardzo poszukiwany „Przewodnik po pamiątkach Gniezna", napisany przez ś. p. ks. profesora dr Trzcińskiego, doczekał się wreszcie nowego wydania.*) Dziełko to, niewielkie rozmiarami ale bogate w piękną i pouczającą treść powita z radością każdy inteligent, bo przy jego pomocy będzie się mógł doskonale zapoznać z pamiątkami grodu Lecha, a zwłaszcza czcigodnej jego katedry. Zmarłemu przedwcześnie i z wielką szkodą dla polskiej nauki autorowi nie chodziło, jak pisze w przedmowie, „o wyliczenie wszystkich pomników i szczegółów, lecz raczej o podniesienie i dostateczne oświetlenie rzeczy głównych w miarę ich artystycznej lub kulturalnej doniosłości". Jakoż istotnie każda strona tego „Przewodnika" wykazuje, że autor odczuwa piękno bardzo żywo i posiada sumienność i gruntowność rozmiłowanego w naszych pamiątkach badacza.

Ponieważ zaś dziełko to napisał kapłan ożywiony wielką miłością ojczyzny, przeto też z tej miłości przeszedł na jego myśli przeszedł na jego myśli jakiś dziwnie miły, prosty i szlachetny kolor. Opracowaniem nowego wydania zajął się ksiądz kanonik Leon Formanowicz. Uczony ten stróż archiwum i biblioteki kapituły gnieźnieńskiej dokonał tej pracy z wielkim pietyzmem dla zmarłego autora, wtrącając „między wiersze stałego tekstu tylko najkonieczniejsze poprawki i dopełnienia". Poprawki te i dopełnienia były istotnie potrzebne, skoro się zważy, że za świeżej pamięci zmieniło się niejedno w gnieźnieńskich świątyniach, a zwłaszcza w katedrze samej, która twórczej inicjatywie J. E. ks. biskupa Laubitza tak niepomiernie wiele zawdzięcza. Te bardzo cenne poprawki i dopełnienia podniosły wysoko wartość pierwszego wydania tak, że odtąd każdy zwiedzający Gniezno, mając tak doskonałego „Przewodnika", będzie się mógł zapoznać bardzo dobrze z pamiątkami tego miasta. Nowe wydanie zostało zbogacone 10 istotnie pięknymi ilustracjami.

Ks. St. Krzeszkiewicz.

*) Ks. Tadeusz Trzciński. Przawodnik po pamiątkach Gniezna. Wydanie drugie przygotował ks. Leon Formanowicz. Księgarnia św. Wojciecha, str. 108.

ag. 44 580

SPORT

Jutro bieg kajakowy „Ilustracji Polskiej"

Nie ma chyba mieszkańca Poznania, któryby nie znał pięknie nad Wartą położonego Puszczykowa, otoczonego lasem sosnowym i posiadającym potężną , bo kilkanaście set długą plażę. Mało jednak kto zna drogę wodną prowadzącą z Poznania do Puszczykowa. Królują na tej trasie wioślarze i rok w rok coraz liczniejsi kajakowcy. Naturalnie od czasu do czasu przemknie się po niej, przetoczy motorówka czy statek wycieczkowy, który jest wielką uciechą dla kąpiącej się przy brzegach Warty młodzieży.

Powyżej zamieszczamy mapkę tej drogi wodnej, którą w niedzielę popłyną Wartą w dół aż do Szeląga (meta) uczestnicy biegu turystycznego „Ilustracji Polskie"j Bieg ten organizuje jak wiadomo Pozn. Okręg. PZK, przy czym z Puszczykowa wyruszą o godz. 15 seniorzy, z Lubonia o tej samej godzinie młodzicy.

Bieg kajakowy „Ilustracji Polskiej" zapowiada się jako pierwszorzędna sensacja sportowa z uwagi na rekordową liczbę startujących kajakowców. Będzie ich bowiem okrągło 152 na 76 łodziach turystycznych.

Co zaś najważniejsze, wstęp dla publiczności na całej, 19 km. długiej trasie, będzie bezpłatny. Start seniorów nastąpi w Puszczykowie przy plaży „Rusałka", gdzie też nadawane będą co pewien czas komunikaty o przebiegu i wyniku walki o pierwszeństwo i cenne nagrody ofiarowane przez „Ilustrację Polską", w formie namiotów (dla pierwszego seniora i młodzika), plakiet (dla pierwszych dziesięciu osad w każdym biegu) i wreszcie nagrodę Sekcji Sportów Wodnych Woj. Kom. W. F. i P. W. (kapak turystyczny) dla klubu, którego największa ilość osad przybędzie do mety.

Mieszkańcy Lubonia i okolicy zgromadzą się na przystani lubońskiego Grona Miłośników Sportów Wodnych, przy starcie młodzików, który nastąpi również o godz. 15. Kilkadziesiąt minut później przedefilują tu również, płynący z Puszczykowa, seniorzy.

Do mostu przy Starołęce zarówno seniorzy jak i młodzicy spłyną w grupach i dopiero za mostem dany zostanie sygnał do rozpoczęcia właściwego wyścigu. Dlatego też w tym punkcie zbierze się również sporo widzów, którzy naturalnie głównie reprezentować się będą ze Starołęki.

Meta biegów mieścić się będzie przy ogrodzie Bractwa Kurkowego w Szelągu. Od godz. 15 począwszy podawane tu będą

komunikaty z trasy za pomocą gigantofonów, które zainstaluje firma Liersch-Radio (Al. Marcinkowskiego), przy czym w przerwie nadawana będzie muzyka. — Wreszcie po przybyciu ostatnich kajakowców i ustaleniu wyników przez komisję, nastąpi rozdanie nagród.

Wiadomości z trasy do poszczególnych punktów będą podawane oraz następnie odbierane za pośrednictwem pięciu stacyj radiowych na falach ultrakrótkich, uruchomionych przez członków Pozn. Klubu Krótkofalowców oraz Surmy. Trzy stacje będą stałe, dwie zaś na motorówkach, które do dyspozycji organizatorów stawił przedstawiciel motorówek „Effzet" p. M. Redmer oraz fabryka Malcherek.

Na zaznaczonych na mapie punktcah kontrolnych i pogotowia ustawione będą łodzie wojskowe z obsługą i sprzętem oraz dodatkowo pływacy Pozn. Tow. Pływackiego. Również ustawienia mety podjął się batalion saperów.

Zarówno na starcie w Puszczykowie, jak i na mecie w Szelągu odbędą się imprezy, uzupełniające program. Tak więc na plaży „Rusałka" w Puszczykowie odbywać się będzie począwszy od godz. 14 impreza pływacka, popisy i różne konkursy urządzane przez Unię, na mecie od godziny 16,30 nastąpią również ciekawe popisy pływaków „Unii".

Przybycia pierwszych zawodników na metę oczekiwać należy około godz. 17.

MAGGI ego
kostki bulionowe
i zupy w kostkach
są idealnym prowiantem na każdej wycieczce.
ng 41 793

Zakończenie obrad M. K. Ol. w Warszawie

W piątek zakończyły się w Warszawie obrady 34 kongresu Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego. Ostatniego dnia obradowano głównie nad organizacją 12 Igrzysk Olimpijskich w Tokio. Międzynarodowy Komitet Olimpijski postawił japońskiemu komitetowi olimpijskiemu szereg punktów, które muszą być uwzględnione przy organizacji igrzysk. Przewodniczący delegacji japońskiej hr. Soyashima w imieniu komitetu organizacyjnego igrzysk wszystkie te punkty przyjął do wiadomości.

Najważniejszym punktem jest kwestia zwrotu kosztów drużynom państwowym biorącym udział w Olimpiadzie. Ze względu na ogromny dystans dzielący większość państw od Japonii koszta odgrywają olbrzymią rolę. Międzynardowy Komitet Olimpijski ustalił, że reprezentacje biorące udział w igrzyskach otrzymują zniżki w wysokości 50 pct kosztów podróży. Na wydatki związane z tą sprawą japoński komitet olimpijski przeznaczył 500 tys. yen.

Dla zawodników i innych mieszkańców wioski olimpijskiej dzienne utrzymanie zostaje ustalone na 4.50 yen. Suma ta w żadnym wypadku nie może być przekroczona.

Komunikaty olimpijskie mają być wydane w językach francuskim, niemieckim, angielskim, hiszpańskim i japońskim. Specjalna służba olimpijska ma się zająć informowaniem prasy o przygotowaniach olimpijskich. Sprawy techniczne mają być załatwione w porozumieniu z poszczególnymi wydziałami technicznymi Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego. Plany budowy urządzeń sportowych muszą być zatwierdzone przez wydziały techniczne M. K. Ol. Wreszcie ustalono że zamknięcie zgłoszeń do Olimpiady nastąpi w kwietniu 1940 roku.

Na zakończenie obrad ustalono ponownie, że nauczyciele narciarstwa, którzy otrzymują wynagrodzenie za naukę, nie mogą pod żadnymi warunkami startować na zawodach olimpijskich ani nie mogą być uznani za amatorów.

Na konferencji prasowej przedstawiciele M. K. Ol. jeszcze raz podkreślili, że M. K. Ol. stoi na stanowisku bezwzględnego przestrzegania amatorstwa.

W swoim przemówieniu prezydent M. K. Ol. hr. Baillet - Latour oświadczył, że uważa za niemoralne, aby na igrzyskach startowali razem walcząc o pierwszeństwo nauczyciele sportu i uczniowie. To samo mniej więcej oświadczył wiceprezydent Edstroen. Stwierdził on również, że sprawa amatorstwa na olimpiadzie nie może podlegać żadnym dyskusjom.

Ciekawym punktem ostatniego dnia porządku dziennego była sprawa zachowania się publiczności na zawodach olimpijskich. Czasem zachowanie się widzów musi wywołać dużo zastrzeżeń. M. K. Ol. postanowił rozpocząć akcję w kierunku wychowania publiczności. W tym celu M. K. Ol. ma nawiązywać ściślejszy kontakt z prasą, aby za jej pośrednictwem wpłynąć na publiczność.

Niedziela na boiskach piłkarskich

Sobota i niedziela stoją pod znakiem jubileuszu Warty. Przez cały tydzień wszystkie inne sekcje wykazały swój orobek sportowy, piłkarze natomiast występują na ostatku. Turniej piłkarski jest punktem kulminacyjnym i zarazem zakończeniem jubileuszowego tygodnia Warty. Zwolennicy piłki nożnej będą mieli okazję zobaczyć w równej walce aż cztery drużyny: Fortunę Lipsk, Ł. K. S. Łódź, Wisłę Kraków i Wartę. Fortuna, mimo że w tabeli mistrzowskiej nie zajmuje czołowego miejsca, to jednak wyniki mistrzowskie dają świadectwo jej nieprzeciętnej klasy. Jest to zespół bez wybitnych jednostek, ale bardzo jednolity i w tym właśnie leży jego siła. Program przewiduje:

W sobotę o godz. 16.45 spotkanie Ł. K. S. — Warta, o godz. 18.30 Fortuna — Wisła.

W niedzielę o godz. 16 pokonani z soboty o 3 i 4 miejsce, o godz. 18.20 zwycięzcy z soboty i 1 i 2 miejsce.

W przerwie między zawodami niedzielnymi odbędzie się defilada zawodników wszystkich sekcji.

Oprócz turnieju Warty odbędą się jeszcze inne spotkania piłkarskie.

W lidze okręgowej odbędzie się decydujące spotkanie o drugie miejsce. W Ostrowie walczy KPW z Legią o godz. 15.30 na boisku KPW. W razie zwycięstwa Legia definytywnie zajmie drugie miejsce w tabeli.

W klasie C odbędzie się drugie spotkanie o tytuł mistrza. Stomil jedzie do Polonii w Chodzieży, która w Poznaniu pokonał 9:1.

W mistrzostwie juniorów grają:

O 9 Admira — Polonia Główna na boisku Admiry, o 18 Legia — KPW na boisku przed stadionem.

W zawodach towarzyskich zmierzą swe siły: Admira — San o 17 na boisku Admiry w Górczynie, Stella Żabikowo — Sparta o 16 na stadionie w Żabikowie.

ODZNAKI
emaliowane - metalow
Fabryka Wyrobów Metalowych
Poznań, Ratajczaka 17, tel. 30-03
Ng 43875

Wśród zawodowców

Międzynarodowa Europejska Federacja Bokserska uchwaliła w związku z niestawieniem się Braddocka na mecz ze Schmelingiem odebrać Bradockowi tytuł mistrza świata. Należy podkreślić, że uchwała ta dla Ameryki nie ma żadnego znaczenia, gdyż amerykańska federacja nie uznaje europejskiej federacji i nie przywiązuje żadnej wagi do jej uchwał.

Piłka ręczna

Mistrzostwa IV Szkoły Wydziałowej w koszykówce, ostatnie przed likwidacją szkoły, rozegrane zostały pod protektoratem prof. Sujaka. Udział wzięły wszyskie klasy. Po zaciętych walkach, mistrzostwo zdobyła klasa VI b w składzie: Szczota L., Knasiecki St., Kędziora H., Gabski L. i Marcinkowski J.

Pięściarstwo

Włochy biją Amerykę 12:10. W N. Jorku wobec 60 tysięcy widzów, rozegrane zostało spotkanie pięściarskie pomiędzy reprezentacją Ameryki (amatorską) a reprezentacją Włoch. Duży sukces odnieśli Włosi, bijąc Amerykę 12:10. Ogółem rozegrano 11 spotkań, w tym po dwa w wadze muszej, lekkiej i średniej. Wyniki przedstawiają się następująco:

w wadze muszej — Nardecchia (Włochy) pokonał Speary (USA), a Carroll (U. S. A.) wygrał z Mattą (Wł); w koguciej — Sergo (Wł) wypunktował Parkera (Ameryka), w piórkowej — Smith (USA) znokałtował Cortonesi'ego (Wł), w lekkiej — Włoch Natale Rea pokonał MacLewisa (U. S. A.) a Facchini (Wł) odniósł zwycięstwo nad Kelly (USA); w półśredniej — Amerykanin Tolson pokonał Binazzi'ego; w średniej — Sharky (USA) pokonał Bonadia, a Leonardi (USA) przegrał z Zorzenone; w półciężkiej — Włoch Musina zwyciężył Jacksona (USA); w ciękiej — Robinson (USA) pokonał Paoletti'ego (Wł).

Pływanie

Obowiązkowe treningi pływaków Sokoła odbywają się regularnie we wtorki, czwartki i soboty od godz. 17 — 20 na pływalni przy elektrowni. Udział wszystkich członków konieczny. (kom)

WYLECZYSZ SIEBIE i DZIECKO
w RABCE!
SANATORIA, PENSJONATY,
MIESZKANIA DLA RODZIN.
ng 44 064

Piłka nożna

W piątek odbył się finał piłki nożnej w turnieju o mistrzostwo szkół średnich m. Poznania organizowanym przez K. S. „Vis" przy gimn. im. A. Mickiewicza. O pierwsze miejsce i nagrodę ufundowaną przez p. prof. Kazimierowicza walczyły gimn. Kantego i Szkoła Rzem. - Przemysłowa. Gra obfitowała w ciekawe momenty. Po zaciętej walce lepiej dysponowana strzałowo drużyna P. Szk. Rzem. Przemysłowej zwyciężyła w stosunku 5:2 (2:1). Gimn. Kantego nie wykorzystało kilka murowanych sytuacyj podbramkowych.

O trzecie miejsce walczyło gimn. Mickiewicza z gimn. Czajkowskiego wygrywając w wysokim stosunku 7:0 (3:0). Bramkami podzielili się: Krajewski i Tarka po 2; Kański, Smolarkiewicz i Abramowicz po 1. Po meczu nastąpiło uroczyste wręczenie nagród, które poprzedziło przemówienie p. prof. Kazimierowicza. Zainteresowanie turniejem było duże.

Kinoteatr »SŁOŃCE« Kinoteatr
W niedzielę, dnia 13 czerwca, o godz. 3 po poł. Specjalne popularne przedstawienia po cenach zniżonych. Wspaniałe arcydzieło film. wytw. „Paramount" realizacji Williama Thiele
KRÓLOWA DŻUNGLI
W rolach głównych:
Dorothy Lamour
Ray Milland — Akim Tamirow
Najpiękniejsza kobieta świata jako „Królowa dżungli". Film o dżungli jakiego jeszcze nie było!!! Film, który zachwyci wszystkich!!! Obraz dozwolony dla młodzieży od lat 16-tu.
Bilety po cenach znacznie zniżonych:
Cało Parter 75 groszy. Cały Balkon 1 zł
są do nabycie wcześniej od piątku przy kasie III kinoteatru „Słońce".
zg 1590/1

Strzelanie

Mistrzostwa poznańskiego W. K. S. dały następujące wyniki: Konkurencja kbbs 4 a × b × c indywidualnie: 1. Baczkowski Stefan 241/300 p. 2. Wojciechowski Jan 240 p. 3. Rewers Feliks 229 p. 4. Konieczny Tadeusz 223 p. 5. Jarzemski Leon 223 p. 6. Jaskuła Stefan 220 p. 7. Kubski Zenon 213 p. 8. Zieliński Anzelm 212 p. Ogółem brało udział 70 zawodników.

Mistrzostwa zespołowe w konk. kbbs 4 a × b × c. 1. Podsekcja nr. 1 1156/1500 p. 2. Podsekcja nr. 2 1110 p. 3. Podsekcja nr. 3 998 p. 4. Podsekcja nr. 11 898 p. 5. Podsekcja nr. 7 890 p. 6. Podsekcja nr. 9 865 p.

Konkurencja PW 2 indywidualnie: 1. Krzyżański Stanisł. ps. 5—72/100 p. 2. Ungehener Mieczysław ps. 10—70. 3. Jarzemski Leon ps. 1—65.

Tenis

Jędrzejowska pokonała w półfinale mistrzostw hrabstwa Kentu Angielkę miss Lyle 6:1, 6:1, kwalifikując się do finału, w którym spotka się niespodziewanie nie z miss Round, jak powszechnie przypuszczano, lecz z Amerykanką miss Marble. Jak wiadomo, Jędrzejowska już raz pokonała miss Marble, która oficjalnie jest pierwszą rakietą Ameryki, a nieoficjalnie drugą.

Mistrzostwa świata w Wimbledonie. Nieoficjalne mistrzostwa tenisowe świata, które się rozpoczną w Wimbledonie dnia 21 czerwca, zgromadzą na kortach 86 pań i 118 panów z całego świata. W tych mistrzostwach startują, jak wiadomo, najlepsi tenisiści wszystkich kontynentów.

Jak donosi Niemieckie Biuro Informacyjne pierwsza rakieta świata i mistrzyni Wimbledonu Amerykanka Helen Jacobs nie weźmie udziału w zawodach ze względu na chorobę. Z turnieju wycofać się miała również świetna tenisistka angielska Kay Stammers, która uległa wypadkowi automobilowemu. W tych warunkach najgroźniejszą przeciwniczką Jędrzejowskiej będzie Dunka Sperling.

AZS i Cracovia, spotkanie międzyklubowe o mistrzostwo Polski rozegrane zostanie w niedzielę w czasie od godz. 10 do 13 i od 16 na kortach AZS przy ul. Noskowskiego 4.

1918 K. S. WARTA 1937

Puchar kryształowy dla Warty. Do Poznania wyjechała na uroczystości jubileuszowe Warty drużyna ŁKS, która zabrała ze sobą jako dar dla zasłużonej jubilatki cenny puchar kryształowy okuty srebrem. Łodzianie do Poznania zjechali w nieco zmienionym składzie, a mianowicie: Andrzejewski, Galecki i Fliegiel, Tadeusiewicz, Osiecki, Nowak, Miller, Herbsztreich, Lewandowswki, Koczewski i Król. Jako rez. Jaroszczak.

Wielkopolska — letniskiem całej Polski

Zbliżają się wakacje. Najwyższy już czas pomyśleć, gdzie się je spędzi, dokąd się wyjedzie z murów miejskich odetchnąć świeżym powietrzem, użyć odpoczynku, słońca, spacerów, kąpieli, przyjemności letniskowych.

I tak się zazwyczaj składa, że pytanie: „Gdzie spędzić wakacje?“ zamienia się w zagadnienie: „Morze, czy góry?“ Zapominamy, a może po prostu nie wiemy, że są też inne możliwości, że nie koniecznie musimy wędrować nad Bałtyk, czy pod Tatry po odpoczynek, spacery, piękne widoki, świeże, ożywcze powietrze. Zapominamy, czy nie wiemy, jak piękną jest Wielkopolska.

Wielkopolska, jako teren letniskowy stanowi dla Polaków w ogóle, a dla Wielkopolan w szczególności, ziemię niemal nieznaną. Kto już inaczej nie może, ze względów rodzinnych, zawodowych, czy materialnych, jedzie — rezygnując z westchnieniem — do Puszczykowa, czy Ludwikowa, wreszcie do Powidza, albo na kurację do Inowrocławia. I na tym niemal wyczerpuje się znajomość wielkopolskich letnisk.

To też, przyznam się szczerze, w pierwszej chwili oświadczenie znanego naszego krajoznawcy, turysty i propagatora wielkopolskiego piękna prof. Kilarskiego: „Wielkopolska letniskiem całej Polski!“ — wydało mi się niemal paradoksem.

— Ale— gdzie, dokąd, jak?!?

O Wielkopolsce, jako terenie letniskowym, nie wiemy, siedząc w Poznaniu, niemal nic. Wiedzą turyści, zamiłowani włóczędzy, krajoznawcy. Ale ogół społeczeństwa nie wie nic!

Przysłowiowe są wielkopolskie równiny. A równina jest nudna. Gdzież tam szukać na niej miejsc na wakacyjny wypoczynek.

Nie wiemy i nie mamy racji!

Wielkopolska jest piękna.

Prof. Kilarski pokazuje mi dwukolorowy afisz, wydany przez Związek Popierania Turystyki w Poznaniu, który „zaprasza na odpoczynek letni do Wielkopolski, krainy licznych jezior“. I wymienia jednym tchem czternaście coś miejscowości, które nadają się doskonale na letniska, mają zorganizowane komisje letniskowe. Wystarczy napisać do takiej komisji dołączając znaczek na odpowiedź, a komisja zajmie się przygotowaniem mieszkania dla letnika i na żądanie dostarczy mu potrzebnych informacyj.

Jakież to miejscowości?

Inowrocław — wiemy! Puszczykowo — wiemy! A dalej? Powidz — jezioro 6200 mórg, łazienki, plaża, łódki, żaglówki, kajaki, koncerty, dancing, polowanie, pensjonaty. Koronowo — w parku naturalnym, Brda, łódki, wycieczki w bory tucholskie i na jeziora byszewskie. Zaniemyśl — pensjonat na wyspie wśród jeziora. Sieraków — dwa wielkie jeziora. Międzychód — Warta, jeziora, lasy. Chodzież — „Wielkopolska Szwajcaria“, letnisko doskonale urządzone: elektryczność, urządzenia do sportów wodnych i lekkoatletyki, korty tenisowe. Solec Kujawski, Wieleń nad Notecią, Buk, Zbąszyń, Kobylnica, Mosina — wszędzie lasy, jeziora; wszędzie dostać można pokoje z utrzymaniem, czy bez, i to po naprawdę niskich cenach.

Ale to jeszcze nie wszystko.

Cała Polska powinna poznać Wielkopolskę, jako teren letniskowy. Warto, można i trzeba! — tłumaczy mi prof. Kilarski. Warto, bo jest naprawdę piękna, można — bo warunki w wielkopolskich miejscowościach są dobre dla letników, trzeba — bo... Ten moment wymaga dłuższego uzasadnienia. Miejscowości w pobliżu naszej zachodniej granicy są licznie odwiedzane przez Niemców. Po drugiej stronie granicy odbywają się często różne zloty, wycieczki, uroczystości. Mieszkańcy polskich wiosek słyszą pieśni niemieckie, widzą defilady niemieckich organizacyj. W okresie letnim z tamtej strony granicy przyjeżdża na polską stronę wielu letników, pod pretekstem odwiedzania krewnych. Spotyka się wioski, w których mieszka bardzo niewiele rodzin niemieckich, ale w okresie letnim panuje w nich język niemiecki. Polacy, chcąc się porozumieć z przyjezdnymi, przypominają sobie znajomość języka niemieckiego; dochodzi do tego, że między sobą zaczynają rozmawiać po niemiecku. Dlatego trzeba wyjeżdżać na lato do nadgranicznych miejscowości Wielkopolski. Wzdłuż niemieckiej granicy musimy tworzyć mur polski, pas letnisk

W pierwszym rzędzie wyruszyć tam powinni harcerze. Rozbić obozy pod granicą. Zanieść tam polską piosenkę, zanieść polską mowę, bronić polskości, nie dopuścić do wzmacniania wpływów niemieckich na polskiej ziemi. A organizacje turystyczne, Tow. Popierania Turystyki zajmą się zorganizowaniem, skierowaniem ruchu letniskowego do tych miejscowości. Jest naszym dążeniem — mówi prof. Kilarski — aby okres uroczystości Bożego Ciała stał się niejako wielkopolską giełdą letniskową. Zniżki turystyczne na te uroczystości — warte zresztą zobaczenia — umożliwią ludziom z całej Polski tani przyjazd do Poznania oraz wycieczki w jego okolice. Przy tej okazji każdy może się zapoznać z warunkami letniskowymi i upatrzyć dogodne dla siebie letnisko.

Hasło: „Wielkopolska letniskiem całej Polski“ nie jest pustym dźwiękiem. Cały pas nadgraniczny, to pas naprawdę pięknych okolic. Byłem niedawno na dwudniowej wycieczce pieszej — opowiada nasz rozmówca — w okolicach Leszna. Cały szmat pięknej okolicy przeszedłem piechotą. W okolicach Leszna Boszkowo jest miejscowością letniskową; zjeżdża tu na lato sporo osób. Ale i wszystkie okoliczne wsi: Górsko, Błotnica, Przemęt, Osłonin nadają się doskonale na letniska; można znaleźć pomieszczenie w każdej leśniczówce. Warunki mieszkaniowe bardzo przyzwoite, a okolica naprawdę piękna, górzysta, zalesiona pięknym, suchym lasem. Naprawdę warto zapoznać się z tą Wielkopolską

W bieżącym roku — kończy prof. Kilarski — przeprowadzamy ożywioną propagandę turystyczną Wielkopolski, organizujemy „Rok Wielkopolski“, a mamy nadzieję, że przyszłego roku ożywi się ruch letniskowy w Wielkopolsce. Powinien się ożywić. Może i powinna być Wielkopolska letniskiem całej Polski.

(tk.)

WESOŁE URZĘDOWANIE

W Londynie odbyło się otwarcie nowej pływalni. Symbolicznego otwarcia dokonał burmistrz Londynu Morrell wrzucając do wody młodą panienkę. Wesołe urzędowanie

Wszelkie zaburzenia w płucach

mogą prowadzić do gruźlicy toteż muszą być one wcześnie leczone i usuwane. Przy uczuciu duszności, chrypce, zaflegmieniu, kaszlu stosuje się zioła magistra Wolskiego ze znak. ochr. „Pulmosa“, zawierające rzadką roślinę chińską Schin-Schen. Uodporniają one organizm i łagodzą cierpienia płucne. Wytwórnia: **Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.**

ng 42 761

Wyścig tragarzy

Paryż przeżywał w tych dniach rzadką sensację. Oto w halach centralnych odbyły się zawody tragarzy. Każdy z uczestników musiał przenieść na swych barkach ciężar wagi 200 kilo na przestrzeni 200 mtr.

Interesujący ten wyścig zgromadził około 150 silnie zbudowanych mężczyzn, którzy pretendowali do zdobycia honorowej nagrody w postaci złotego pucharu, ufundowanego przez władze miejskie. — Niezależnie od tego wspaniałe nagrody pieniężne zostały ufundowane przez zrzeszenie kupców i sprzedawców targowych oraz przez poważne firmy spożywcze i spedycyjne. W rezultacie parogodzinnych wyścigów, które odbywały się systemem eliminacyjnym laur zwycięstwa ozdobił skronie 34-letniego tragarza nazwiskiem Jean Murry. Zwycięzca zajmuje się przenoszeniem ciężarów w halach już od maleńkiego chłopca. Jako 13-letni sierota został zaangażowany do przenoszenia olbrzymich ładunków towaru. Zajęcie to wymagało od niego dużej siły, którą zdobył drogą mozolnych prób i znojnej wielogodzinnej pracy.

VENUS ST. GÓRSKIEGO
OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
ZNAKOMITY KREM
USUWA PRYSZCZE PIEGI I LISZAJE
NISZCZY BRODAWKI SKÓRY STWARDNIENIA
ARAGO ST. GÓRSKIEGO WARSZAWA
ODCISKI

ng 42 738

Moda zegarków

W okresie panowania królowej Elżbiety w Anglii rozpowszechniona była moda noszenia zegarków. Na przyjęciach dworskich a później również wśród mieszczaństwa na zebraniach towarzyskich uchodziło za objaw dobrego wychowania pojawienie się z zegarkiem. Miejsce tak często dziś stosowanych zapytań „jaka jest pogoda“ zajęło prozaiczne pytanie „którą godzinę wskazuje zegar szanownego pana“. Osoby, które nie nosiły z sobą chronometrów były uważane za niedokładne i niepunktu-

Nowy rekord lotniczy

Znany pilot włoski Niclot na samolocie Breda „88“ ustanowił nowy rekord światowy na przestrzeni przelotowej 100 km. Samolot Breda „88“, na którym Niclot osiągnął szybkość 517,8 km na godzinę jest konstrukcji całkowicie metalowej, zaopatrzony w dwa silniki gwiaździste, chłodzone powietrzem o łącznej mocy 1.500 km. Samolot nie był specjalnie budowany do pobicia rekordu, lecz jest najnowszym samolotem wojskowym, przeznaczonym do dalekiego wywiadu. Osiągnięcie tak dużej szybkości na samolocie seryjnym typu wojskowego jest tymbardziej znamienne.

Miasteczka na hydroplanach

Położone romantycznie nad jeziorem Favorable Lake Ont miasteczko kanadyjskie zostało ostatnio całkowicie zwinięte i za pomocą hydroplanów przewiezione w inne okolice.

Badanie geologiczne wykazało, że miasteczko zostało wzniesione na glebie zawierającej bogate pokłady złotego piasku. Z uwagi na niemal całkowite odcięcie miasteczka od komunikacji kolejowej zastosowano inny sposób translokacji drogą lotniczą. Olbrzymie hydroplany przewiozły na koszt spółki eksploatującej drogocenne tereny — urządzenia domostw, meble, zwierzęta gospodarskie itd. Osobnymi aparatami przewieziono mieszkańców miasteczka w liczbie z górą 750 rodzin.

Najwyższa budowla

Najwyższą budowlą na świecie będzie moskiewski „Pałac Sowietów“, na którego szczycie stanie olbrzymi posąg Lenina. Pałac ten będzie wyższy od słynnych superdrapaczy chmur amerykańskich takich, jak Empire State Building, Woolworth State Building itp.

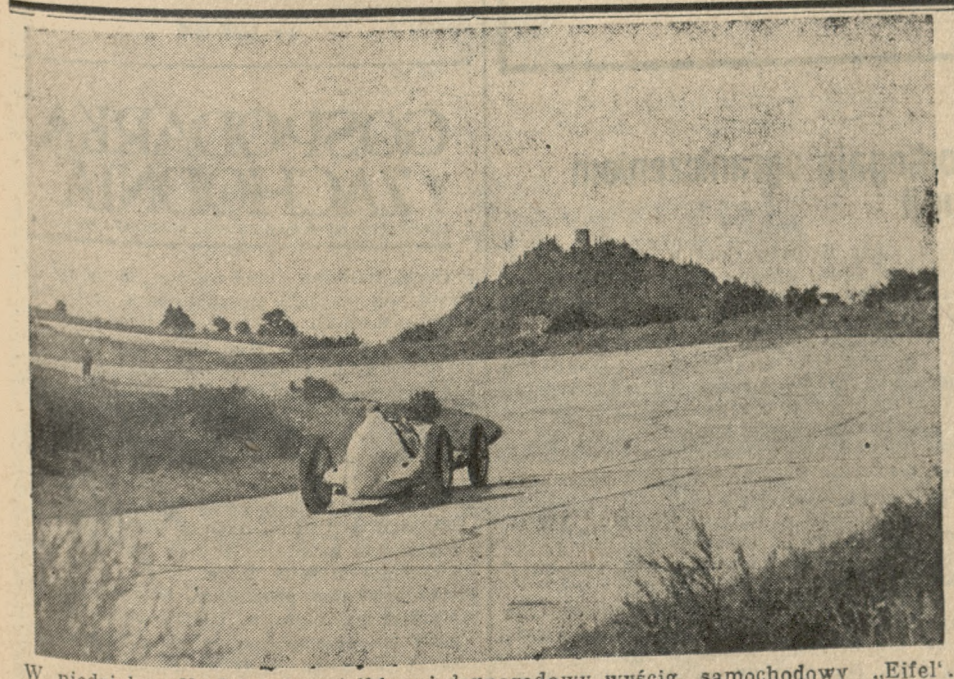

W niedzielę odbędzie się wielki, międzynarodowy wyścig samochodowy „Eifel“. Zdjęcie przedstawia jeden z wielkich wozów podczas treningu na wirażu toru „Nürburg Ring“.

Przy takim upale i mały niedźwiadek jest spragniony i błaga swego przyjaciela o wodę.

Ciężka praca

— W jakim czasie masz największą robotę?

— Zawsze przed śniadaniem.

— Cóż to takiego?

— Próbuję wstać z łóżka.

Domyślność

— Ej, kumie, wasze kury ciągle przychodzą do mego ogrodu!

— Domyślam się tego!

— A skąd?

— Bo nigdy nie wracają!

On to zna

— Czy zna pan film „Pragnienia pięknej kobiety?“

— Nie, filmu nie znam, pragnienia — tak! (Journal).

Czekamy na zwycięzców

(Od specjalnego wysłannika „Kuriera Poznańskiego).

W piątek zakończył się X międzynarodowy raid Automobilklubu Polski. Komisja techniczna z balastem protokółów, sprawozdań kontrolerów, długich kolumn cyfr, oznaczających czasy, szykości maksymalne, minimalne i przeciętne, — zasiądzie za stołem i dokona obliczeń ostatecznych, by w sobotę wieczorem ogłosić nazwiska zwycięzców i wręczyć im nagrody.

Jazda okrężna zakończyła się wycofaniem pięciu maszyn. Odpadł kpt. Kawala („Fiat 527" — nr 5), Grętkiewicz („Fiat 1.500 — nr 15), Ripper („Adler Junior" — nr 19), który w Bielsku naprawił skrzynkę biegów, ale do Warszawy przybył po czasie i nie osiągnął minimalnej szybkości 45 km na godzinę. Wreszcie odpadły dwie „Skody": Szachowski — nr 20 i Dąbrowski — nr 22.

Przed południem odbyła się próba ruszenia z zimnym silnikiem. Próba ta, zakończona przeglądem wozów przez komisję techniczną, która za każde uszkodzenie dawała punkty karne, była optycznie mało ciekawa.

Znacznie natomiast ciekawiej wypadły ostatnie dwie próby, odbyte na 20 kilometrze szosy Warszawa — Modlin pod Łomiankami. Pierwsza — próba szybkości płaskiej — składała się z dwu części: przejechania kilometra ze startu stojącego z szybkością maksymalną, przy czym kilometr ten był jednocześnie rozbiegiem do próby szybkości ze startu lotnego. Trzeba więc było na obu kilometrach (czasy każdego mierzono elektrycznymi chronometrami) „wyciskać" z maszyny, ile się da. Zawodników puszczano pojedyńczo, ale mimo tego ta część raidu nie straciła nic na atrakcyjności.

Tryumfował Nowak na „Fordzie" (nr 5). Na pierwszym kilometrze miał 85,1 km, na drugim piękną szybkość 119,6 km. Za nim uplasował się Guilleaume na „Adlerze" (nr 10) z wynikiem 84,4 i 118,5 km. Najniższa szybkość na drugim kilometrze wynosiła 77,9 km. Sporny i Krótki na „Grahamie" wyciągnęli 71,5 i 104,4 km.

Ostatnia próba, próba zrywu i hamowania, była ciężkim egzaminem dla kierowców, szczególnie dla zdartych podczas raidu hamulców. Polegała ona na przejechaniu 100 mtr do wykreślonej przez środek szosy linii, zahamowaniu, cofnięciu maszyny wstecznym biegiem, ruszeniu znów naprzód 70 mtr, zatrzymaniu, cofnięciu i trzecim ruszeniu naprzód na odcinku 30 mtr. Dosyć skomplikowana historia, ale bardzo ciekawa. Całą próbę trzeba było wykonać w 60 sek.

Guilleaume na „Adlerze" zużył zaledwie na tę próbę 30 sek., a „Adler" Sauerweina i „Chevrolet" Mazurka po 32 sek. Poznański „Graham" zajął dwunaste miejsce z czasem 41,2.

Na tym techniczna strona raidu skończyła się. Zawodnicy mają całą dobę na wypoczynek, przebranie się, solidne umycie i ogolenie. Bo odbierając nagrodę, trzeba przecież mieć „przyjemny wyraz twarzy".

ELLIOT.

DINOL płyn — przy poceniu pach
proszek — przy poceniu nóg
od POTU
Tg 20714

Mniejszości narodowe w Niemczech

Z zebrania Tow. Przyjaciół Serbo-Łużyczan

W lokalach Stow. Polsko-Jugosłowiańskiego przy ul. Trzeciego Maja odbyło się pod przewodnictwem prezesa red. Powidzkiego ostatnie przedwakacyjne zebranie Tow. Przyjaciół Serbo-Łużyczan. Było to jedno z najciekawszych zebrań, urządzonych przez tę coraz bardziej rozwijającą się organizację. Niezwykle zajmujący referat wygłosił red. R. Fengler. Prelegent omówił szeroko sprawę mniejszości narodowych w Niemczech, których istnienie obecnie pod władzą Hitlera wydaje się być gorsze, aniżeli niegdyś za czasów Bismarcka. Hitlerowcy korzystając z paktu nieograsji i wierząc, że pakt ów zmniejszył czujność polską narodową, prześladują w wyszukany sposób ludzi przyznających się otwarcie do polskości.

Z niemniejszą, a bodaj większą zaciętością zwalcza się Serbo-Łużyczan. Niemcy bowiem są przekonani, że zmiecenie naszych pobratymców z powierzchni ziemi wymaga niemiecka racja stanu.

Najcharakterystyczniejsze w tym wszystkim jest to, że prześladowań ze strony hitlerowców doznają te właśnie mniejszości, które są w niewoli politycznej, albo których macierzyste rządy wykazują zbyt wielką pobłażliwość w stosunku do rozgrywek wojującej niemczyzny.

Referent podkreślił w końcu, że mniejszości polska na terenie Niemiec inaczej będzie traktowana tylko wtedy, gdy Polska wytworzywszy wielką ideę, promieniować będzie na cały świat.

Po referacie, który na słuchaczach wywołał głębokie wrażenie, prezes red. Powidzki uzupełnił i uwypuklił kwestię Serbo-Łużyczan. W ożywionej dyskusji, stojącej na wysokim poziomie, zabierali głos m. in. pp. dr Bross, prof. Rudnicki, insp. Śmigielski, dyr. Basiński, Wł. Wachowiak i inni. (wel)

WSZYSCY
SPOTYKAMY SIĘ JUTRO, w NIEDZIELĘ
NA MECIE
WIELKICH ZAWODÓW KAJAKOWYCH
JLUSTRACJI POLSKIEJ

Przy pomocy trzech stacyj radiowych krótkofalowych wszyscy zgromadzeni na mecie w Szelągu otrzymają wiadomości z przebiegu zawodów na trasie Puszczykowo — Luboń — Starołęka — Poznań.

A więc jutro, już od godz. 15 przyjaciele sportów wodnych i „Ilustracji Polskiej" gromadzić się będą w Szelągu. A kto chce zadokumentować przyjaźń swoją dla „Jlustracji", niech kupi sobie najnowszy numer tego najpopularniejszego tygodnika.

Świadomy celu kupiec, przemysłowiec zorganizuje systematyczną i planową akcję reklamową oraz skieruje ją na właściwe tory powierzając wykonanie wszelkich reklam, opakowań, druków, plakatów i ksiąg handlowych moim nowocześnie urządzonym zakładom, gdzie znajdzie przy pierwszorzędnym wykonaniu fachową poradę i zrozumienie wymagań nowoczesnej i skutecznej reklamy.

Reklama celowo wykonana i obmyślana w moich zakładach jest dobra, zatem tania i oszczędna.

Reklama niecelowa przynosi podwójne straty.

ZAKŁADY GRAFICZNE
Józef Goździejewski
Drukarnia Litografia Ofset
Fabryka Opakowań, Ksiąg i Liniatur
POZNAŃ WIELKA 20
TELEFON 1856

PROGRAM NIEDZIELNEGO KONCERTU

Miejskiej Orkiestry Symfonicznej w parku Wilsona w niedzielę, 13 czerwca 1937 r. o godz. 20.

Dyryguje: dyrektor Z. Latoszewski.

1. Mendelssohn	Marsz Atalia
2. Offenbach	Wiązanka z op. „Opowieści Hoffmanna"
3. Rubinstein	Melodia
4. Lortzing	Muzyka baletowa z op. „Car i cieśla"
5. Schmeling	Serenada „Wieczór w Toledo"
6. Fetras	Wiązanka z melodyj Chopina
	przerwa
7. Liszt	Polonez nr. II.
8. Zeller	Wiązanka z optk. „Ptasznik z Tyrolu".
9. Poppy	Suita orientalna
10. Sackur	Dzwoneczek - gawot
11. Yoshitomo	Japoński taniec weselny
12. Sousa	Marsz

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Ostatnie cztery przedstawienia przed wyjazdem na zaproszenie Zarządu Zdrojowego do Krynicy. Odegrane będą następujące sztuki: w sobotę i w niedzielę rekordowa komedia muzyczna „Rozkoszna dziewczyna", w poniedziałek, znakomita komedia Molnara „Wielka miłość", we wtorek „Wiosna w domu", komedia Kazimiery Alberti. Wszystkie przedstawienia po cenach do połowy zniżonych.

Adria! Poprostu Adria

ale jak to brzmi...
wiedzą już wszyscy
i wiesz także ty,
że w cieniu i chłodzie
jest rewia w ogrodzie
i spotkać się mają
„Marcyny trzy"
A my?
My też!
choć wiedzą już wszyscy
i ty chyba wiesz,
że w cieniu i chłodzie
jest rewia w ogrodzie!
Pg 28 370-23,265

Orzecznictwo sądów polskich

Dochody z majątku nie podlegają ograniczeniom egzekucji

W myśl art. 575 § 1 Kodeksu Postępowania Cywilnego uposażenie służbowe i zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emerytalne, pensja wdowia i sieroca) osób, będących w publiczno - prawnym stosunku służbowym, pracowników samorządowych oraz diety posłów i senatorów, wynagrodzenie pracowników umysłowych i robotników, tudzież świadczenia powtarzające się, których celem jest zapewnienie utrzymania, należnego z tytułu: alimentów, renty za utratę zdolności do pracy, ubezpieczenia, wsparcia lub z jakiegokolwiek innego tytułu prawnego, jeżeli nie przewyższają tysiąca dwustu złotych miesięcznie, — podlegają egzekucji w jednej piątej części, a na zaspokojenie należności alimentarnych także w drugiej piątej części, przy czym zawsze suma stu złotych miesięcznie wolna jest od egzekucji, chyba że dochodzone są należności alimentarne. Jeżeli dłużnik otrzymuje miesięcznie powyżej tysiąca dwustu złotych, egzekucji podlega ponadto połowa całej przewyżki, a na zaspokojenie należności alimentarnych również i druga połowa".

Powołując się na ten przepis dłużnik M. N. wniósł o ograniczenie egzekucji z mocy art. 575 § 1 kpc. na tej podstawie, że kwoty wpłacane mu za zaległe i bieżące komorne z placów, a stanowiące wyłączny jego dochód, nie przekraczający 160 zł miesięcznie, zostały w całości zajęte przez wierzyciela egzekucyjnego.

Sąd Grodzki w Warszawie Oddz. XXIII. nr E. II. 645/36 14 października 1936 r. postanowił: żądanie ograniczenia egzekucji oddalić z zasad następujących:

Art. 575 kpc. ma na celu zapewnienie utrzymania dłużnikowi i jego rodzinie przy jednoczesnej trosce o interesy wierzyciela. Nie dotyczy on dochodów dłużnika otrzymywanych z posiadanego przez dłużnika majątku. W danym przypadku dłużnik jest współwłaścicielem nieruchomości, z której otrzymuje nie tylko dochód, lecz i różne sumy z tytułu rozrachunków spadkowych. Egzekucja może być skierowana nie tylko do dochodów z nieruchomości, lecz i do samej nieruchomości. Z tych względów wobec tego, że egzekucja została skierowana do majątku dłużnika, a nie do otrzymywanego przezeń uposażenia, renty, lub wsparć. Sąd nie upatruje możności ograniczenia egzekucji. Na skutek zażalenia dłużnika M. N. Sąd Okręgowy w Warszawie zatwierdził zaskarżone postanowienie.

W art. 575 kpc. chodzi o tego rodzaju dochody, które z założenia służą dłużnikowi jako utrzymanie. Natomiast fakt użycia pewnych okresowych dochodów na pokrycie kosztów utrzymania nie nadaje im charakteru świadczeń w znaczeniu art. 575 kpc.

Tak więc dochody z majątku można zajmować bez ograniczenia. (K)

„Miły pobyt masz w Krynicy Kiedy mieszkasz w SOKOLICY"
dg 23 323/4

Kalendarzyk imprez

Stronnictwa Narodowego w Poznaniu.

4 lipca: Pociąg popularny do Międzychodu. Koszt przejazdu w obie strony 3,00 zł. Szczegóły w ogłoszeniach. Organizatorzy: Koło S. N. Jeżyce.

18 lipca i 1 sierpnia: Koło Śródmieście urządza wycieczkę parostatkiem w Nieznane. Wycieczki te mają już ustaloną, jak najlepszą opinię.

Dużym zainteresowaniem cieszy się również pociąg popularny do Kalisza w dniu **20 czerwca.** Członkowie Wydziałów Gospodarczych będą mogli na miejscu stwierdzić ile pracy czeka ich jeszcze przy polszczeniu miast wielkopolskich. Dla innych wycieczka ta będzie przestrogą, co grozi naszym miastom w razie nie przestrzegania hasła „swój do swego". W Kaliszu bowiem 70% handlu jest w rękach żydowskich...

zg 1599/600

GOSPODARKA ZACHODNIA
MIESIĘCZNIK GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI I POMORZA

przynosi źródłowo opracowane materiały naświetlające stosunki gospodarcze w województwach zachodnich. Na łamach „Gospodarki Zachodniej" zabierają głos najwybitniejsi publicyści i działacze gospodarczy regionu wielkopolsko- pomorskiego. Organizacje gospodarcze, wydziały powiatowe, magistraty, posłowie sejmiku wojewódzkiego, radcowie izb: rolniczych, przemysłowo-handlowych, rzemieślniczych, oraz ci wszyscy, którzy interesują się zagadnieniami gospodarczymi Wielkopolski i Pomorza winni abonować „GOSPODARKĘ ZACHODNIĄ". Prenumerata kwartalna zł 3,—. Adres: Poznań, Słowackiego 31/33 m. 2, tel. 61-08. Abonament można zamawiać piśmiennie, telefonicznie, lub wpłacając na konto w PKO. 209 440 zł 3.—. Pojedyńcze egzemplarze nabywać można również w księgarni Stefana Dippla, Pl. Wolności 11.
dg 23 475

korespondencja z czytelnikami

W. Polcyn — Poznań. Wobec cofnięcia wypowiedzenia o przedłużenie umowy o pracę na czas określony, kończy się stosunek służbowy z dniem 1 sierpnia br. bez wypowiedzenia. Czasokres wypowiedzenia dwutygodniowy obowiązuje pracowników fizycznych, trzymiesięczny zaś pracowników umysłowych ale tylko w przypadku zatrudnienia na czas nieokreślony. (K.)

Z. K. 1) Etatowy urzędnik państwowy, któremu przyznano pewną grupę i szczebel uposażenia np. VII gr. szczebel c, ma prawo do pobierania poborów według tej grupy. 2) Bez odwołania przyznanej grupy dana instytucja poborów obniżyć nie może. 3) Ustawa o umowie o pracę nie ma do urzędników państwowych zastosowania i obniżka poborów nastąpić może tylko w drodze ustawodawstwa. 4) W razie przejściowej niezdolności do pracy, obniżka nastąpić nie może. (K.)

W. R. — Poznań. W tym stanie rzeczy należy przyjąć, że maszyny te stały się własnością Pana i nie mogą być uważane za część składową danej nieruchomości. (K.)

„Awes". O informację w tym kierunku radzimy zwrócić się do Izby Lekarskiej w Poznaniu. (K.)

K. B. Kontrakt najmu, zawarty na czas określony nie może być wypowiedziany przed upływem czasu najmu, jeżeli lokator wszystkie warunki kontraktu należycie dotrzymuje. Kontrakt, zawarty z jednym ze współwłaścicieli w tych okolicznościach, jest nieważny. O ile taki dopisek istnieje, wolno mu używać tego tytułu. (K.)

Nr. 10. Jeżeli Panu Urząd Skarbowy doręczy zakaz płacenia wierzytelności dłużnikowi, natenczas musi Pan zakaz respektować inaczej bowiem może Pan dwa razy płacić. Gdy pierwszy zakaz cofnęli, może Pan nadal budowniczemu spokojnie płacić za budowę aż Panu znowuż nie doręczą zakazu ponownego. (K.)

F. W. 12537. W myśl przepisów polskiej ustawy przemysłowej zobowiązany Pan jest oznaczyć przedsiębiorstwo nazewnątrz odnośnym napisem i dlatego odwołanie się do Sądu jest bezcelowe. Radzimy grzywnę zapłacić. (K.)

Z. Z. Dokładnych informacyj w tym kierunku zasięgnąć Pan może jedynie w jednym z tutejszych urzędów pocztowych. (K.)

RADIO

Niespodzianka dla abonentów radiowych

Polskie Radio sprawiło miłą niespodziankę swym abonentom, dając im możność zdobycia jednej z 50 cennych nagród, między którymi znajdują się m. in. samochód, za udział w wielkim letnim konkursie radiowym. W konkursie tym, który rozpoczyna się już w bieżącym miesiącu mogą uczestniczyć wszyscy dotychczasomy i nowo zarejestrowani abonenci Polskiego Radia, jeśli opłacać będą abonament w miesiącach letnich, tj. czerwcu, lipcu i sierpniu.

Warunki konkursu są następujące:

W dniach 29 czerwca, 10, 24 lipca, oraz 14 i 28 sierpnia około godz. 17.30 nadane będą audycje w których udział wezmą czterej pieśniarze: Mieczysław Fogg, Mieczysław Janowski, Janusz Popławski i Stanisław Witas. O tóż po wysłuchaniu audycji, należy ułożyć listę tych artystów według ich popularności. Odpowiedzi należy nadsyłać dopiero między pierwszym a piętnastym września, na kartkach pocztowych, podając listy artystów, dalej swoje nazwisko i imię oraz numer abonamentu radiowego. Kwitów abonamentowych załączać nie potrzeba, gdyż opłacanie abonamentu będzie sprawdzone w kartotekach Polskiego Radia. Sąd Konkursowy przyzna kolejno nagrody tym radioabonentom, których odpowiedzi będą najbardziej zbliżone do opinii większości uczestników plebiscytu.

Prasa misyjna w cyfrach

Na ogół nie zdajemy sobie należycie sprawy z olbrzymiego wysiłku prasy misyjnej. Kilka cyfr zilustruje nam ogrom tej pracy propagandowej.

Dla 3.860.000 katolików w Indiach angielskich wychodzi 176 katolickich pism misyjnych, w Chinach dla 2.818.000 — 113, w Indochinach francuskich dla 1.441.000 — 24, w Indiach holenderskich dla 445.000 — 45, itd. W Afryce mamy 59 pism misyjnych, w Oceanii — 19.

Ogólna liczba pism misyjnych w całym świecie wynosi dziś 539, zaś nakład ich objęty jest cyfrą 104.000.000 egzemplarzy. Tu trzeba jeszcze podnieść pracę Agencji „Fides", założonej przed dziesięciu laty, wydającej tygodniowe biuletyny w pięciu językach i mającej około pięciuset korespondentów.

Nie można też pominąć tu naszej Sodalicji św. Piotra Klawera, założonej przez M. T. Ledóchowską. Jej publikacje ukazały się w 115 językach i obracają się w cyfrze 1.748.000 pozycyj.

Materiały TROPIKALNE
przewiewna wełna na letnie ubrania i kostiumy.
„Leszczków"
Poznań, 27 Grudnia 10
DLA ZAMIEJSCOWYCH wysyłowa sprzedaż detaliczna i wysyłka obek wprost z Leszczkowa, poczta eszczków, woj. Lwowskie.
ng 45 003

Za ogłoszenia i rek[illegible]my odpowiada administracja w oso[illegible] Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 12 czerwca 1937 r. o godzinie 10,15 zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkrotnie Sakramentami św., nasza najukochańsza matka, teściowa, babka, siostra, szwagierka i ciotka, ś. p.

Bronisława Straussowa

z domu **Kruczkowska**

przeżywszy lat 52. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 15 bm. o godzinie 18 z domu żałoby, ulica Grwaldzka 52, na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej.

W nieutulonym smutku ogrążeni

dzieci i rodna.

zg 27244

Dnia 11. czerwca 1937 r., zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach mój kierownik ś. p.

Włodzimierz Wołowski

Przez swoją ofiarną pracę dla mnie zasłużył na wieczną pamięć.

Stanisław Jóźwiak

Pg 28 372-23.120a

ś. † p.

Włodzimierz Wołowski

opatrzony Sakramentami św., po długich i [illegible]kich cierpieniach, zasnął w Bogu dnia 11 czerwca 1937 r., przeżywszy lat 64.

Eksportacja zwłok z kaplicy Garnizonowej (Wały Jana III) na cmentarz archikatedralny odbędzie się w poniedziałek 14 bm., o godzinie 16,30, o czym zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych

Pogrążeni w głębokim smutku

żona i syn

zg 27 216

W piątek, dnia 11 czerwca 1937 r., o godzinie 16 zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, teść i dziadek ś. p.

Michał Siwczak

przeżywszy lat 57. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 14 bm., o godz. 17 z kostnicy Garnizonowej (Wały Jana III) na cmentarz parafii Jeżyckiej

W ciężkim smutku pogrążeni

żona z rodziną

Poznań, Poznańska 7.

Zakład pogrzebowy Jan Weber, Poznań, ul. Kościelna 16

†

Dnia 9 czerwca 1937 r. zmarł p[illegible]długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakra[illegible]tami św., nasz jedyny brat i wuj, ś. p.,

Stanisław Myrius -[illegible]ybka

por. rez. WP., były dowódca walk [illegible]oswobodzenie miasta Poznania, Kawaler orderów [illegible]yża Niepodległości, Krzyża Walecznych na Polu Ch[illegible]y, Srebrnego Krzyża Zasługi, Honorowej odznaki Po[illegible]ania Śląskiego, Srebrnego Lauru z napisem „Stani[illegible]wowi Rybce — Dowódcy i Oswobodzicielowi Pozna[illegible] — Obywatele"

Pogrzeb odbędzie w niedzielę[illegible]3 bm., o godz. 17-tej z kaplicy Szpitala Okręgowego przy Wałach Jana III. na cmentarz wojskowy.

W ciężkim sm[illegible]ku pogrążona

ro[illegible]ina.

Gdynia, Poznań, św. Marcin 14 zg 27221

Lampy Elektryczne
w wielkim wyborze
wprost z wytwórni
SKRZYPCZAK,
Poznań, św. Marcin nr. 27, podwórze II p.
dg 23444

Magistra (y)
aprob. i **MAGISTRA** z kilkomiesięczną praktyką **poszukuję** per 1. VII. 37. Język niemiecki wymagany. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem pensji uprasza się nadesłać pod **dg 23465** do Kuriera Poznańskiego.

Aparat
elektr. lub parowy trwałej ondulacji, maszynkę elektr. do suszenia. Oferty cenę agentura „Orędownika", Gniezno 1061.
n 44 329

ś. † p.

Stanisław Rybka-Myrius

por. rez.

po długich i ciężkich cierpieniach, zasnął w Panu dnia 9 czerwca 1937 r., o czym donosi

żona.

zg 27225

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 13 bm., o godz. 17-tej z kostnicy garnizonowej przy Wałach Jana III.

†

Dnia 11 czerwca 1937 r. zasnął w Bogu, śmiercią tragiczną, nasz najukochańszy syn, brat, wuj i kuzyn, ś. p.

Stefan Jankowiak

przeżywszy lat 31, o czym donoszą

w smutku pogrążeni

rodzice, siostra i brat.

zg 1603

Poznań, Szymborowo.

†

W dniu 10 czerwca 1937 r. zasnęła w Bogu opatrzona sakramentami św. po długich i ciężkich cierpieniach nasza ukochana i niezapomniana siostra, szwagierka i ciocia ś. p.

Helena Tasiemska

przeżywszy lat 28,

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 13 bm. o godz. 18-tej z kostnicy cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej.

W imieniu stroskanej rodziny

Stefanostwo Biskupowie

zg 27 209

NIESŁYCHANIE
Tania Sprzedaż Posezonowa
połączona
z Reklamową Sprzedażą Płócień!

Nasza tegoroczna sprzedaż posezonowa — rekordem taniości!
OLBRZYMI WYBÓR w jedwabiach, perkalach, muślinach, organdynach, woalach, wełnach, kapach, kołdrach watowanych, firanach, stołowiźnie etc. etc. — oraz
bezprzykładnie niskie ceny nie sprawią nikomu zawodu.

PŁÓTNA w wszelkich gatunkach i szerokościach ofiarujemy
po cenach niższych jak w czasie Białego Tygodnia.

R. C. KACZMAREK
UL. NOWA NR. 3.

Płaszcze damskie, kostiumy, bluski, ubrania i palta męskie, ubranka chłopięce, poranniki, piżamy, swetry, kapelusze, rękawiczki, pończochy, skarpetki, krawaty, bieliznę damską i męską, trykoty kąpielowe etc. — polecamy w naszym

Domu Kofekcyjnym — Stary Rynek 98|100

Kto pracuje, oszczędza i gra na loterji, bezwarunkowo będzie w możności przyobiec wszystkie swe pomysły w szatę rzeczywistości.

W tym celu należy nabyć **LOS I. KLASY 39 LOTERII**
w mojej kolekturze, którą moi klienci uznają za szczęśliwą. Iż twierdzenie ich jest słuszne, świadczą wymownie wysokie wygrane, które padły w mej kolekturze w odbytym ciągnieniu IV klasy 38 loterii.

30.000 zł na nr.	90 861	2.500 zł na nr.	62 293	1.000 zł na nr.	143 056
20.000 „ „ „	141 626	2.500 „ „ „	141 643	1.000 „ „ „	147 121
10.000 „ „ „	141 666	2.000 „ „ „	143 067	1.000 „ „ „	188 065
5.000 „ „ „	2 691	1.000 „ „ „	31 972	1.000 „ „ „	141 711
5.000 „ „ „	53 540	1.000 „ „ „	38 406	1.000 „ „ „	168 043 itd.

Zamówienia załatwiam pocztą odwrotną.

STEFAN CENTOWSKI Poznań — Plac Wolności nr. 10 Tel. nr. 24-94 — P. K. O. 203-154

dg 45 089

2-klasowe koedukacyjne
LICEUM HANDLOWE
Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Poznań, Wrocławska 17
przyjmuje zapisy do I kl. nowego ustroju.

Uprawnienia absolwentów:
a) prawo wstępu w charakterze studenta zwyczajnego do szkoły wyższej akademickiej pokrewnego zawodu na równych zasadach z absolwentami liceów ogólnokształcących, do innych szkół wyższych nie pokrewnego zawodu po złożeniu egzaminów uzupełniających.
b) w służbie wojskowej i państwowej cywilnej uprawnienia takie same jak absolwentów liceów ogólnokształcących.

Warunki przyjęcia:
1) wiek 16—20 lat
2) świadectwo ukończenia:
6 klas gimnazjum dawnego typu
4 klas gimnazjum nowego typu
3 letniej lub 4 letniej szkoły zawodowej
6 klas szkoły wydziałowej.

Zapisy przyjmuje kancelaria Liceum, Wrocławska 17 od 16 do 22 czerwca codziennie w godzinach biurowych od 9 do 13 i od 18 do 20.

Egzaminy wstępne, wyłącznie dla zapisanych uprzednio kandydatów, odbędą się **23 do 25 czerwca.** Przy zapisie należy złożyć:
1) świadectwo szkolne,
2) metrykę urodzenia,
3) świadectwo zdrowia,
4) taksę egzaminacyjną zł 5,—.

dg 23452

Lody PINGWIN W higienicznym opakowaniu.
Cena 20 gr. ng 44 065/3

Osiedliłem się w Poznaniu
Józef Filkiewicz
dentysta zg 27215
Romana Szymańskiego 7 m 6

Szanownym Odbiorcom im donoszę uprzejmie, iż przeniosłem mój
Magazyn kapeluszy damskich i galanterii
z ulicy Szkolnej na ulicę Półwiejską 1 przy placu Świętokrzyskim

Dziękując Szanownym Odbiorcom moim za dotychczasowe zaufanie i poparcie polecam się nadal Ich łaskawym względom, zapewniając, iż dewizą moją nadal będzie, mieć dobro Klienta na celu.

Z wysokim poważaniem
Zofia Borska
zg 27 212 **Półwiejska 1 przy placu Świętokrzyskim.**

Należy pamiętać że
co **CIĄGNIENIE**
to **WIELKIE WYGRANE**
w kolekturze
ZYGARŁOWSKIEGO
Poznań, ul. 27 Grudnia 12

Losy wyczerpują się, upraszamy zatem wszystkich Szan. Zwolenników naszych
o wczesne nabycie I. klasy
ciągnienie już 22 czerwca
ng 45 002-3

Miejskie Gimnazjum Koedukacyjne
im. H. Święcickiego
w Międzychodzie nad Wartą
miejscowość letniskowa)

przyjmuje zgłoszenia do egzaminu wstępnego do **klas I, II, III, IV i I kl. liceum humanistycznego.**

Egzamin rozpocznie się dnia 17 czerwca b. r. o godzinie 8 rano do gimnazjum, a 23 czerwca b. r. o godz. 8 rano do liceum. dg 23 421-2
Szkoła posiada prawa szkół państwowych.

---

ng 44 440

MOTOCYKLE

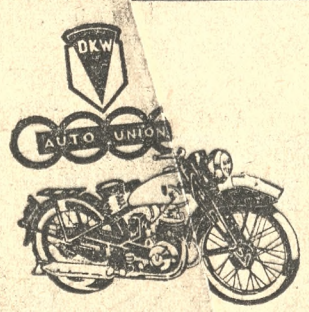

Typ **RT 3 K. M.**	850,—
„ **KS 200 7 K. M.**	1.375,—
„ **Sport 250 9 K. M.**	1.690,—
„ **SB 350 9 K. M.**	1.900,—
„ **SB 500 Luxus** z elektr. starterem	2.450,—

Ceny łącznie cła loco miejsce sprzedaży.

REPREZENTACJA SAMOCHODÓW
AUTO-UNION
St. Sierszyński Sp. z o. o.
Poznań, Plac Wolności 11. Tel. 13-41.
Bydgoszcz, Willy Jahr, ul. Gdańska 41.

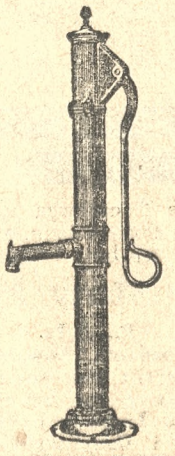

Woda nic nie kosztuje
ale tylko z własnej studni
STUDNIE WIERCONE, abisyńskie i artezyjskie.
POMPY nowoczesne ssące i ssąco-tłoczące
WODOCIĄGI HYDROFOROWE — ręczne i automatyczne „Elektra".
WIERCENIA badawcze dgr 23 463
Wykonuje solidnie i tanio
J. KOPCZYNSKI i SP.
Przedsiębiorstwo wiercenia studzien i fabryka pomp
POZNAŃ, ul. Marsz. Focha 127.
Porady i kosztorysy bezpłatnie
Rok zał. 1893. Nr. telefonu 65-68 i 60-42.

NIEMIRÓW ZDRÓJ
Kąpiele borowinowo-siarczane
Program na lipiec 1937

Dwa razy dziennie koncert orkiestry zdroj. ● codzienny dancing ● czwartki i niedziele reuniony ● we wtorki wycieczka autokarami ● środy i soboty imprezy teatr. ● poniedziałki i piątki koncert nocny na deptaku ● stałe kino ● bale na cel dobroczynny ● Zawody hipiczne, niedziela 27 czerwca.

ng 20 956

ORIENT HENNA SZAMPON
farbuje, zmienia włosy we wszystkich odcieniach przez zwykłe mycie.
FR. BOGACZ - BYDGOSZCZ, Dworcowa 14
WSZĘDZIE DO NABYCIA !

Pg 25 645/0-13.6.37

FOTO-AMATORZY

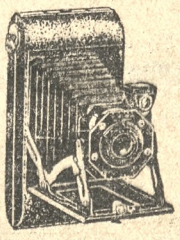

WYWOŁUJEMY
GRATIS
przy zamów. 2 odbitek z 1 negatywu
ODBITKI: 3×4 = 5 gr. 4½×6 = 5 i 8 gr. 6×9 = 10 gr. 9×12 = 20 gr.
Prace wykonujemy starannie w kilku godzinach
FOTO-LABOR WODNA 13

FARBY LAKIERY POKOSTY
fabryki J. Perek, Leszno, po cenach fabrycznych
Poznań, Wodna 13. Tel. 53-26
ng 42 935

Okucia budowlane — Narzędzia — Kosiarki ręczne — Lodownie — Maszynki do lodów Aparaty „Weck" do zapraw — Słoje do konserw — Węże ogrodnicze — Polewaczki — Rozpylacze do kwiatów — Kosy — Sierpy Toczaki do żniwiarek

poleca w wielkim wyborze i po niskich cenach
Jan Deierling i Ska
ng 45 010 **Poznań**
ul. Szkolna 3 — telefon 35-18 i 35-43

Skład porcelany, fajansu, szkła i sprzętów kuchennych

w centrum 60-tysięcznego miasta, bardzo dobrze zaprowadzony, mający zapewnione dostawy dla wojska urzędów i szkół — **poszukuje solidnego i uczciwego wspólnika-chrześcijanina z gotówką od 10—15.000 złotych.**
Oferty do Kuriera Poznańskiego pod ng **44 253.**

WĘŻE
gumowe do wody
tegoroczne niezleżałe
poleca najtaniej
HATECH, Marcina nr. 65.
dg 25310

Do klasy I. nowej, 39. Loterii Państwowej
Szczęśliwe LOSY
w **KOLEKTURZE** Loterii Państwowej nr. 803
J. TARKOWSKIEJ
POZNAŃ, Marszałka Focha 45
K. O. 209.844 Ng 43932/3 **Telefon 61-73**

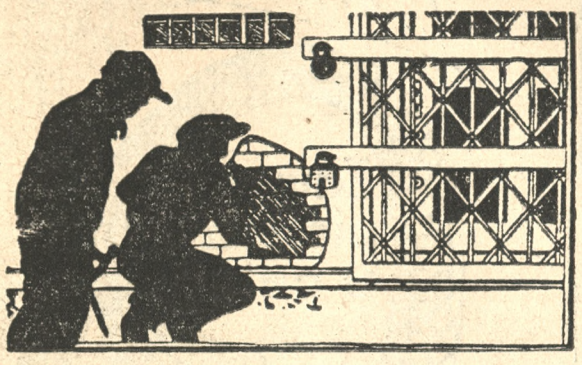

Przed złodziejami

jedyną ochroną

ubezpieczenie

od kradzieży z włamaniem.

„VESTA" Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu

ODDZIAŁY:

w Poznaniu	Katowicach	Grudziądzu	Warszawie	Łodzi	Lublinie	Lwowie	Krakowie
ul. 27 Grudnia 19 tel. 21-28, 21-31	3-go Maja 36 tel. 345-82	Pl. 23 Stycznia 20 tel. 20-84	Chmielna 2 tel. 285-35, 613-74, 618-73, 652-27	Piotrkowska 78 tel. 121-61, 121-81	Krak. Przedm. 29 tel. 20-91	Akademicka 4 tel. 201-85	Szpitalna 40 tel. 106-17

Reprezentacja w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 67, tel. 16-31 W Gdańsku, Stadtgraben 18, tel. 235-10

Reprezentacje i agentury we wszystkich większych miastach Polski

Pg 28 855-28,239

KTOZ INNY POTRAFI ODGADNĄC TWĄ PRZYSZŁOŚĆ?

tylko na słynniejszy Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej

uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą sugestii i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość. Przy pomocy słynnego i jedynego na kuli ziemskiej Medium „TAMAHRY", które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania fluidu astralnego. W transie jasnowidzi bez różnicy oddalenia za pomocą kontaktu pisma i kilka włosów danej osoby. Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możność zdobycia miłości pożądanej osoby rady i wskazówki, odzwyczaja od wszelkich nałogów Odnajduje zaginione osoby. Medium „TAMAHRA" jest nieomylne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygrane Nr. losów wskaże gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów i 1.— zł znaczek poczt. na koszty przesyłki, a otrzymasz w przeciągu 4-ch dni odemnie dokładne przepowiednie-horoskop, który wprawi Cię w podziw i zachwyt. ng 42 931/2

Medium „TAMAHRA" wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przyczyni się do poprawy Twego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych, to owoc mej pracy dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje. Pisz jeszcze dziś do mnie, na adres: **JASNOWIDZ WOMOUTH. Kraków, Lenartowicza 11 m. 6.** Bezpłatnych horoskopów nie wysyłam.

KURSY SAMOCHODOWE FR-JURKOWSKI-POZNAŃ DĄBROWSKIEGO 79-TEL 78-80

dc 22 839

Tapety Ceraty

gładkie, adamaszkowe meblowe, wózkowe, obrusy

Dywany

Chodniki, Dywaniki z linoleum, bouclé, ceratowe i pluszowe

Linoleum

podłogowe i stołowe

Kokosowe

chodniki i wycieraczki

Zb. Waligórski

Poznań Bydgoszcz Pocztowa 31 Gdańska 12

Przyjmuje się asygnaty „Kredyt"

Pg 27 818-20 76

Co głowa to rozum — powiada
[przysłowie
A ja mu chętnie w miejscu tym
[przywtórzę
Lecz ten, moim zdaniem, ma
[rozum w swej głowie,
Kto los w LANGERA nabył
[kolekturze...

Spieszcie więc po LOS kl. I

ng 44865 **do szczęśliwej kolektury**

JULIANA LANGERA

gdzie padł **MILION w 33 lot.**, a ostatnio **6 wygranych po 100.000 — 3 po 50.000** i wiele innych.

Poznań, ulica Sew. Mielżyńskiego 21.

Konto P. K. O. 212 475

ng 44 470

W celu rozszerzenia drogeryjno-perfumeryjnego przedsiębiorstwa, przyjmę

Wspólnika

z kapitałem powyżej 14 tys. zł. Rzutcy Panowie (Panie), którym zależy na poważnem przedsiębiorstwie i miłej współpracy, zechcą się zgłosić do Eksped. Kuriera Poznańskiego zg 27 197.

Drogeria

zaprowadzona, bez konkurencji, blisko Poznania,

za gotówkę na sprzedaż.

Zgłoszenia Kurier Poznański **zg 27 210**

Na letnisko

w Otorowie przyjmują SS. Urszulanki dziewczynki, panienki. Cena od **2,50** dziennie.

Zakład SS. Urszulanek Otorowo, pow. Szamotuły.

zg 27208

Nadwyżki

z odbytej licytacji w maju—czerwcu 1937, będzie Lombard Miejski wypłacać za przedłożeniem Dowodu zastawu w czasie

od 15 czerwca do 15 lipca 1937.

Po upływie wyżej wymienionego terminu upadają wszelkie pretensje do nadwyżek.

Lombard Miejski w Poznaniu ul. Nowa 10

(wejście z ul. Sierocej)

ng 44970

Wózek

dziecięcy, biały, jak nowy sprzedam. W. Garbary 33, m. 1.

zd 16 111

DARMO 150 naboi met. otrzyma każdy bezpłatnie, kto zamówi u nas **BROWNING** Magazyn, 6-cio mm., wyrzucający sam gilzy po każdym wystrzale do celu, metalowemi kulkami lub śrutem do ptactwa. Zapewnia bezpieczeństwo osobiste. Cena wraz eleganckim futerałem 4,90 (zam. 52). Karta na broń niepotrzebna. **Automat 8-mio strzałowy 18,45.** 100 sztuk naboi met. alarm. 3.65. Wysyłamy za zalicz. pocztowym. — **Prz. Fabr. Broni MAGAZYN SZWAJCARSKI, Warszawa, Graniczna 7, oddz. 71**

zł 3,95

+ Niedosłyszysz? +

Nie męcz się dłużej! Nieoceniony aparat „Original-Akustik" nadzwyczaj skuteczny, ulży niewątpliwie Twojemu cierpieniu. Tysiąckrotnie wypróbowany! Niepodpadający, donośny i nie drogi. Żądajcie bezpłatnego prospektu z firmy: Akustik Gesellschaft, Berlin Rkdf. Przedstawiciel: **K. Greger, Poznań, ul. 27 Grudnia 18.** Pg 28 070-16 36

ZE NIE MOŻNA WYGRAĆ BEZ LOSU

LOSY I klasy poleca Kolektura

DZIERŻANOWSKIEGO

CENTRALA: **Warszawa, N. Świat 64**

ODDZIAŁ: **Gniezno, Chrobrego 2 P. K. O. 200 360**

gdzie ostatnio padły: P 28 125-62,396

2 wygrane po **100 000** zł — **3** po **50 000** zł — i wiele innych, co jest **najlepszą reklamą** tej kolektury.

ng 44 436

STENOTYPISTKI

polsko-niemieckiej, biegle w obu językach stenografującej i piszącej na maszynie,

poszukuje poważne przedsiębiorstwo przemysłowe.

Oferty prosimy kierować do **Biura Ogłoszeń „PAR", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11** pod **„Rutynowana 23,117"**

Pg 28326-23,117

Zakłady Graficzne poszukują lokalnego

przedstawiciela

na Warszawę, Łódź, Poznań, Katowice. Panowie uczciwi i dobrze zaprowadzeni możliwie z własnym biurem, zechcą złożyć oferty z życiorysem i koniecznie z referencjami pod ng **44 303** do adm. Kuriera Pozn., św. Marcin 70.

Sprzedam - Posiadłość

solidną korzystnie. **DOM** pięciomieszkaniowy, murowany, budynek gospodarczy, plac budowlany. Ogród owocowo-warzywny. Elektryczność. Dla właściciela wolne ubikacje i dogodne prawo krótkiego rozwiązania najmów. **Malownicza** — ruchliwa okolica Pomorskiej Elektrowni Krajowej „GRÓDEK", powiat Świecie n. Wisłą. Blisko mleczarnia, tygodniowe targi. Przy szosie, dobra komunikacja. Wiele możliwości egzystencyj. **Dobry wypoczynek dla ratujących zdrowie.** Tylko gotówka **12 tysięcy** złotych. Na odpowiedź załączyć znaczek 50 gr

Zgłoszenia kierować: Biuro Ogłoszeń „PAR", **Toruń**, Szeroka 46 pod nr. „406". Pg 28 352-64.61

Obszerny lokal handloy w

nowocześnie urządzony z 2 oknami wystaw., nadający się na każdą branżę w najlepszym położeniu miasta Leszna (ca 20.000 mieszk.) **do wynajęcia.** Zgłoszenia tylko poważnych reflektantów z gotówką do firmy

zg 27 207

STAN. VOELKEL, skład żelaza, LESZNO.

Potrzebny młodszy rzutki

zbożowiec - książkowy

z dłuższą praktyką i gruntowną znajomością książkowości amerykańskiej **do Spółdzielni Rolniczo-Handlowej.** Zgłoszenia z życiorysem i podaniem referencyj uprasza się pod zg **27 186** do Kuriera Pozn.

EKSPEDIENTÓW

samodzielnych, wybitnie zdolnych, do oddziałów wełen i jedwabi, **poszukuje** możliwie **zaraz.** Reflektuję tylko na bardzo poważne, pierwszorzędne siły. Zgłoszenia z odpisami świadectw, fotografią i podaniem pretensji. Pg 28354-64,64

Przyjmę również WOLONTARIUSZA

W. KOTLIŃSKI, MAGAZYN BŁAWATÓW TORUŃ, SZEROKA 33.

Wieraz przemyśliwała Pani w jaki sposób podwieść swą urodę. Próbowała różnych środków jednak bezskutecznie. Radzimy spróbować jeszcze kremu „SEKRET PIĘKNOŚCI" Anida będzie Pani mile zdziwiona niezwykłą zmianą w swej urodzie. Krem ten wnika głęboko i doprowadziwszy ważne odżywki dla cery zmienia ją natychmiast. Specjalny przeciw piegom usuwa je w krótkim czasie. **ANIDA**

SEKRET PIĘKNOŚCI

Pg 28 335-71,70

Najpiękniejszą NAGRODĄ za PROMOCJĘ to **elegancki i silny ROWER** z firmy

ŚW. MARCIN 55

Fachowa obsługa od 30 lat.

ng 45515/16

Poszukuję kilku dzielnych mistrzów lub czeladników rzeźnickich

do wyrębu mięsa w mych składach, na stałą dobrze płatną posadę. Osoby, które mogą się wykazać nadzwyczajnymi zdolnościami w tej dziedzinie oraz dobrymi referencjami, mogą się zgłosić

K. Przybyła — Fabryka konserw i wyrobów mięsnych, Poznań, Św. Marcin 24.

zg 27206

Oszklenia budowlane

wykonuje i ma stale na składzie wszelkie gatunki **szkła i kitów**

„PATRIA" Sp. z. o. o.

Poznań, Wały Zygm. Augusta 1 — Telefon 39-40

Pg 28353-55,468 a

Garnitur parowy

lekki, **na sprzedaż tanio.** Kocioł z r. 1904, fabrykat Ransomes, Sims & Tefferies 7 atm., szerok. bębna 54", średnica 22", 8 bijaków, w dobrym stanie. Oferty do **K. K. O. Powiatu Kościańskiego, ODDZIAŁ w SMIGLU.** dg 23412

Przetarg publiczny

Starostwo Krajowe w Poznaniu sprzeda w drodze przetargu publicznego jeden używany czterosuwny, jednocylindrowy, poziomy **silnik ropowy „Ursus"** mocy norm. 25 K. M. o ilości obrotów 230 na minutę, wraz z prądnicą, znajdujący się w Zakładzie Psychiatrycznym Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego w Kościanie. Tamże udziela się na żądanie szczegółowych informacyj.

Sprzedaż nastąpi w stanie obecnym, tak że koszty demontażu i przewózki obciążają kupujacego.

Oferty kupna uprasza się składać w Starostwie Krajowym w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29, pokój nr. 81, **do dnia 15 czerwca r. b. godz. 11-ej.**

Starosta Krajowy
(—) Begale.

ng4 5007

Pg 28 357-28,280

Poważne zakłady przemysłowe w Poznaniu poszukują zaraz

rutynowanej stenotypistki

biegle stenografującej po polsku i po niemiecku i piszącej wprawnie na maszynie. Pierwszeństwo mają panie z wykształceniem handlowym, posiadające dobrą pamięć i szybką orientację. Zgłoszenia do biura Ogłosz. „PAR", Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. **23,161**

Pg 23343-23,161

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i. w. z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. DOMY - PARCELE

Fabrykę cukierków
nową masywną na Pomorzu z powodu choroby sprzedam lub zamienię. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 11 620

Sprzedam
kamienicę czynszową masywnie budowaną z 8 mieszkaniami od 2—4 pokoi i trzy piętrową w centrum miasta Tczewa, cena 50 tys. zł lub zamienię na podobny objekt w Poznaniu z ewentl. dopłatą. Zgłoszenia właśc. K. Kapuściński, Tczew, ul. Lecha 3. zdg 12 972

Willę
pełnokomfortową, piękny ogród, sprzeda Karpiński, Puszczykowo Ogrodowa 7. zdg 13 154

Kamienica
masywna 3 składy, 4 warsztaty (rzeźnictwo, piekarstwo) mieście prowincj. dzierżawa 3 900,— cena 37 000,— wtem 10 000,— hipoteki. Oferty Kurier Poznański zdg 14 411

Dom
w dobrym stanie, przynoszący około 3 500,— rocznie sprzedam. Główna 56. zdg 14 417

Kamienica
dwupiętrowa, miasto powiatowe, rynek, 4 składy, centralne ogrzewanie do sprzedania, potrzebna gotówka 25 tys. ewentl. zamiana na Poznań. Oferty Kurier Poznański zdg 14 670

Place
Wierzbięcice 1687 m² i Dębiec 1480 m² sprzedam gotówką. — Wiadomość Górna Wilda 134, — tel. 72-91. ng 43 657

Dom
mieszkalno - handlowy położony Starogardzie, dobra rentowność na sprzedaż za cenę 36 000,— zł. wpłata 10 000,— zł. M. K. K. O. Starogard, Rynek nr 3. dg 23 316

Parcelę
2 700 m² Al. Wielkopolska (Sołacz) sprzedam okazyjnie. Oferty Kurier Pozn. ng 43 894

Parcele
Bukowska, Piękna, Radosna, — Wiosenna, Miodowa od 4,— m² spiesznie sprzeda „Osadopol", — Rzeczypospolitej 9. zdg 14 958

Parcelę
pięknie położoną Grunwaldzka sprzedam. Królikiewicz, Podgórna 6. skład. zdg 15 617

Mosina
pow. śremski, dom mieszkalny przy rynku z piekarnią, stajnią, oborą, szopą i śpichlerzem do nabycia na licytacji. Cena 15 000,— zł. Informacje Credit. Poznań, Al. Piłsudskiego 32. zdg 15 547

Kupię
willę dochodową bezpodatkową najchętniej Grunwaldzkiej, wpłacę 30 000,— Oferty Kurier Pozn. zdg 16 070

Willa
nowa pięciomieszkaniowa, skład spożywczy, ładny ogród, okolica Ostroroga sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 909

Willa
dochodowa Poznaniu, nowa. Dochód 3 000,—. Cena 27 000. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 16 091

Dom
piętrowy, przy Poznaniu z ogrodem, tanio sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 16 034

Dom
masywny kupię Ostrowie, wpłacę 17. 000,— Oferty Kurier Pozn. zdg 16 014

Parcelę
leśną. Aleje Szelągowskie sprzedam .Zgłoszenia Kantaka 2, m. 6 zdg 15 957

Willi
6 pokojowe mieszkanie (śródmieście) obok domu akademickiego. Oferty Kurier Poznański zdg 16 099

Parcele
budowlane prześlicznie położone w starym
parku Żabikowo
ul. Kolejowa 16 — tuż stacji Luboń, na sprzedaż. Informacje
Biuro Parcelacyjne
Poznań, plac Wolności 11, telefon 58-15. Pg 28 362-23,249

Parcele
budowlane w
Junikowie — Plewiskach
pod Poznaniem od 50 gr za 1 m² na sprzedaż. Dobra komunikacja tramwajowa i kolejowa. Informacje
Biuro Parcelacyjne
Poznań, Plac Wolności 11, telefon 58-15. Pg 28 363-23,252

Domek
dwa pokoje i kuchnia sprzedam Osiedle Warszawskie. Oferty Kurier Poznański zdg 16 253

Parcelę
1 238 m², Górczyn, sprzedam. — Zgłoszenia Grochowe Łaki 6, mieszkanie 12. zdg 16 552

Dom
handlowo - mieszkalny, położony w centrum handlowym Bydgoszczy, dochód 6 800, rocznie sprzedam korzystnie. Oferty pod 592/8 Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 44 991

Domek
ogród, plac budowlany 6000 — sprzedam. Majewska, Nakło, Długa 17. ng 44 335

Kamienica
dwu piętrowa, składem, najlepszy punkt, miasto powiatowe. — Oferty Kurier Pozn. ng 44 987.

Kamienica
nowa. bez stempla, dochód 5400 zł, cena 52 000 zł, pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurier Poznański zdg 16 426

Willa
czteromieszkaniowa, powodu wyjazdu. wpłata 8 000, przejęcie amortyzacji. Kossmann, Fredry 6. zdg 16 425

Parcela
850 m² Poznań. Rzepeckiego 52. do sprzedania. Informacyj udziela p. A. Modrzejewski. Górczyńska 36. zdg 16 515

Sołaczu
willa dwumieszkaniowa, wpłata 16. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 440

Kupię
dom Poznaniu, wpłata 25 000,— Oferty podaniem ceny Kurier Poznański zdg 16 738

Kamienica
komfortowa bez stempla, podatku, śródmieście 90.000,— dochód 9.500,— Oferty Kurier Pozn. zdg 16 761

Wille
czynszową sprzedam zupełnie nową. dochód 3 360. cena 30 000. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 647

Parcelę
Wierzbięcice sprzedam korzystnie. Oferty Kurier Poznański zdg 16 535

Okazja
dom Puszczykowie, morga ogrodu, wpłaty 3 000,—. Poznań, Pocztowa 15 — 2. zdg 16 522

Dom
sprzeda właściciel korzystnie. — Górczyńska 62. zdg 16 705

Dom
nowy, dzierżawa 3060 ul. Częstochowska za 55 000 sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 16 816.

Komandoria
za Strzelnicą Wojskową 1056 m² parcela a 1,50 zł sprzedam. Piotrowska, Polna 19. Zgłoszenia listownie. zdg 16 137

Parcelę
willową Urbanowo sprzedam. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 316

Letnisko
w Promienku, lasy, jezioro, uroczo położone. Dom murowany. 6 mórg ogrodu, 10 minut od stacji kolejowej Promno. 30 minut jazdy kolejowej z Poznania. Na sprzedaż na warunkach b. korzystnych. Nadaje się na pensjonat, jako dom kuracyjny — wzgl. wypoczynkowy dla instytucyj charytatywnych i t. p. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 274

Parcela Dębiec
1165 metrów sprzedam 2.300,— Oferty Kurier Poznański zdg 15 937

Place
sprzedam, Wodna, centrum; Bydgoskie, Słowackiego. — Felicja Kwiatkowska, Toruń, Mickiewicza 3. Pg 28 365-64,65

Parcele
na Osiedlu Warszawskim w różnych wielkościach sprzedam. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 926

Parcele budowlane
i leśne w
Kobylepolu
pod Poznaniem od 50 gr za 1 m² na sprzedaż. Dobra komunikacja autobusowa i kolejowa. Informacje
Biuro Parcelacyjne
Poznań, Plac Wolności 11, telefon 58-15. Pg 28 364-23,255

Willa
solidnie budowaną, ogród (Łazarz) przy tramwaju, okazyjnie sprzeda właściciel. Oferty Kurier Poznański p 20 674.

Willę
komfortową, tramwaj, cena 30 000 sprzedam. Zielke, Górna Wilda 54, tel. 70-11. zdg 16 800

Nowy
pełnokomfort., soliony, piękne położenie Łazarz, wpłaty 168 000,— sprzeda właściciel. Oferty Kurier Poznański zdg 16 824.

Nowy
dom kupię Łazarz. Jeżyce, bez stempla z amortyzacja, wpłata 50—60 tys. Oferty właścicieli Kurier Poznański zdg 15 838

Parcele
budowlane na sprzedaż pod lasem blisko jeziora 10 klm od Poznania. Informacje Wesołowski, Przeźmirów — Osiedle ad Poznania lub Poznań kancelaria adwokacka Sew. Mielżyńskiego 6, telefon 1671. zdg 9 290-91

Kamienica
nowa Poznaniu, składami 28.000, wpłaty 18.000, resztę amortyzacja. Błoch, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 16 126-7

Parcelę
1513 m² Antoninek, blisko dworca opłotowana, przewłaszczenie, sprzeda właściciel. Wskaże Kurier Poznański zdg 15 996-7

Willę
ogród, sad sprzedam przy ulicy Kopczyńskiego 63a, telefon 78-76 zdg 15 933

Idealną
połowę nowej kamienicy sprzedam. Wpłata 30—35 000. Oferty Kurier Poznański zdg 16 760

Kamienica
komfort, śródmieście, nowa, dochód 8 600,— cena 80 000,— wpłaty 65 000.— spiesznie sprzeda właściciel. Oferty Kurier Poznański zdg 16 804

Budynki
wszelkie na rozbiórkę kupuje. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 729

Ogród
warzywno-owocowy 3065 m² — przy Grudzieńcu Sołacz zaraz na sprzedaż. Oferty Kurier Poznański zdg 16 757

Niewykończony
III p. pełnokomfort, dobre położenie Łazarz — wpłaty 75.000,— sprzeda właściciel. Oferty Kurier Poznański zdg 16 825

2. PIENIĄDZ

Kasjerka - ekspedientka
do składu nabiału lub pieczywa szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 940

Kapitalista
poszukuje czynnego wspólnika z małym kapiałem (branża techniczna) od zaraz. Wyczerpujące oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 15 995

Przedstawiciel
udziałowiec potrzebny 1000,— Oferty Kurier Poznański zdg 15 991

Wspólnika
poszukuje koncesjonariusz artykułu monopolowego (mający wyłączną sprzedaż na cały powiat)
z 5.000 — 8.000 zł
celem rozszerzenia przedsiębiorstwa na dobry artykuł pierwszej potrzeby. Wysoki zysk gwarantowany dzieliłby się miesięcznie do połowy. Oferty Kurier Poznański zdg 15 981

Inwalidzie
sprzedam 600 zł dobrą egzystencję. Oferty Kurier Poznański zdg 16 593/4.

Wspólniczki
do składu cukierków. Oferty Kurier Poznański zdg 16 178

8.000
I hipoteki poszukuje na nową dużą czynszową willę wysoki procent. rok z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 16 649

Pożyczki
hipoteczne 30 000 do 35 000 poszukuję na pierwszorzędny dom dochodowy w centrum Bydgoszczy lub przyjmę wspólnika z takim kapitałem dla nowopowstającego poważnego, intratnego przedsiębiorstwa handlowego. Oferty pod 30/35 000 Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz. Dworcowa 54. ng 44 992

Pożyczki
poństw. przyjmujemy Inwestycyjną za 100,— Narodowa 70,— Konsolidacyjną 80,— „Bazar Rzemiosła", Św. Marcin 34. zdg zdg 16 691

Hipotekę
sprzedam korzystnie, wyjazd zagranicę. Szwarzkopf, Piotrowo, poczta Obrzycko, pow. Szamotuły. zdg 15 964

Hodowla
futerkowa przyjmie solidnego współpracownika (ce). Oferty podaniem kapitału Kurier Poznański zdg 15 953

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Na
lipiec — sierpień przyjmę dziewczynki 9—15 lat pod troskliwą opiekę do dworu na wieś z dobrym utrzymaniem, opraniem 110 zł mies. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 14 456

Szczawnica
Pensjonat „Sobieski". Tylko dla chrześcijan. Własna leżalnia. — Garaże. ng 43 779

Rabka
Nowy Świat. — Pierwszorzędny Pensjonat

„Limba"
malowniczo położony, dużo werand do leżakowania, obfite i zdrowe wyżywienie, ceny umiarkowane, poleca Karczewska. Tg 20 741

Szczawnica
Pensjonat Olexego poleca pokoje słoneczne z utrzymaniem lub bez ng 43 169

Wisła
Pensjonat „Gościejówka" Zofii Dziarobkówny. Wykwintne — utrzymanie, garaż. Ceny umiarkowane. zdg 15 278

Rabka
„Pałacyk Babuni" pod nowym zarządem Marii
Zawadzkiej
Pensjonat luksusowo urządzony, centrum. Prospekty na żądanie. Telefon 265 ng 42 938

Wisła
pensjonat „Złocień"
Zakopane
pensjonat „Florida" zarząd Marty Paryskiej. Pokoje słoneczne, tarasy, balkony. Centrum, ale daleko od ulicy. Kuchnia francusko-warszawska. Stała konwersacja angielska. Ceny czerwiec od 5 zł. Odpowiedź znaczek. ng 44 806

Truskawiec
Pensjonat chrześcijański „Mirka" otwarty. Komfort, centrum. Ceny przystępne. Pg 28 068-70,73

Letnisko
1—2 pokoi z kuchnią lub utrzymaniem, lasy, woda, radio, fortepian, stosowne również na pobyt dla emeryta (tki). Paszkowska, Sieraków n. Warta. dg 23 379

Rymanów
Zdrój. Pensjonat Zofia. tanie ryczałty od 145,— zł. Prospekty na życzenie. ng 44 655

Dom
Kuracyjny Orłowo Morskie — Franciszek Piossek. Pensjonat, Restauracja, kawiarnia, dancing wyborowa kuchnia. Otwarty od 1 czerwca. Zgłoszenia Restauracja Varsovie, 27 Grudnia 10 . Pg 28 318-23.99

Letnisko
uroczo położone w lesie przy jeziorze, radio, dobre odżywianie. Morwin, poczta Ostroróg, pow. Szamotuły. Ng 43 899

Krynica
pełnokomfortowy pensjonat „Daneczka". Ogrody, balkony, wykwitna kuchnia. Tanio! zdg 13 486

Hrebenów
(Karpaty pow. Stryj)
pocztowy dom zdrowia
pierwszorzędny pensjonat wśród lasów szpilkowych — idealne letnisko — kąpiel rzeczna — kuchnia wykwintna — ceny umiarkowane — kolej, poczta w miejscu. Informacyj udziela Zarząd. dg 23 426

Instruktorka
wymowy i inscenizacji, rytmiki, nauczająca dobrze francuskiego, sposlecznika, miłego usposobienia (pierwszorzędne referencje i opinie), pojechałaby latem na prowincje do dworu, nauczając powyższych, prowadząc koło teatralne itd. Skromne wynagrodzenie lub za pobyt. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 15 523

Wisła
„Przedwiośnie" pensjonat nowoczesny, centrum pod lasem. Właścicielka Wielkopolanka. Telefon 57. zdg 15 824

Pensjonat - Dwór
30 km od Poznania, elektryczność, łazienki, jezioro, las, kuchnia doskonała, cena 3,50 i 4,— dojazd autobusami. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod dg 23 450

Pokoje
dla letników, okolica Poznania, jezioro, las stacja kolejowa. — Zgłoszenia Poznań, Czajcza 12, m. 2, wejście 2. zdg 15 549

Letnisko
na lipiec, sierpień, śliczna okolica, powiat Jarocin. (Polska Szwajcaria) utrzymanie zł 3,50 dziennie. Oferty Kurier Pozn. zdg 15 604

Polesie
poznamy spędzając tam letni wypoczynek. Pensjonat-dwór Zakoziel, dogodne połączenie kolejowe, samochodowe, dom skanalizowany, las pobliżu Kanał Królewski, kajakowanie. — Kościół, poczta miejscu. Informacje: poczta Zakoziel, zarząd majątku. Warszawa, tel. 536-28. ng 44 907

Letnisko
we dworze, ładne położenie, las, plaża. Majątek Rumin, poczta Konin. zdg 16 020

Letnisko dwór
Obielewo nad Notecią, poczta Chomentowo, koło Żnina, przyjmuje letników z całodziennym utrzymaniem 3,— złote. Las, woda w miejscu. zdg 16 059

Wieś
jezioro, lasy, przyjmuje letników z utrzymaniem. Informacje Tomaszewska, Poznań, Rybaki 9. zdg 16 079

Pokoje
przy lesie Puszczykowo. Willa, słońce. Ul. Słoneczna. zdg 16 071

Letniska
na lipiec najchętniej leśniczówka (las, woda) poszukuje urzędnicza. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 035

Zakopane
Pensjonat Patria
I kategoria pełny komfort, położenie piękne, kuchnia wykwintna — garaż. Dla młodzieży od lat 12 opieka zapewniona i konwersacja francuska. Ceny przystępne. zdg 15 951

Idealny wypoczynek
w malowniczych okolicach górskich 400 — 500 mtr. n. p. m. znajdziesz, spędzając lato na
Podhalu Mszańsko-Limanowskim
(na przestrzeni Rabka - Krynica) Produkty żywnościowe tanie. Tanie mieszkania umeblowane w czystych domkach góralskich, oraz pensjonaty w willach i dworach ziemiańskich po umiarkowanych cenach. Zgłoszenia przyjmuje i wszelkich informacyj udziela bezpłatnie Powiatowa Komisja Letniskowa — adres Wydział Powiatowy Limanowa. dgr 23 420

Letnisko
pokój próżny ewtl. umeblowany z utrzymaniem lub bez, na sezon lub okresowo wynajmę zaraz. Zgłoszenia Mosina, Poznańska 15 m. 3. zdg 12 256

Łomnica - Zdrój
„Słoneczna" własny zarząd poleca pokoje, pierwszorzędne utrzymanie przy łazienkach, przystanku kolejowym lesie i Popradzie — Księżykowa Łomnica — Zdrój zdg 14 858

Letnisko
we dworze — pokoje wolne na lipiec i sierpień, miejscowość klimatyczna jezioro i las na miejscu Zgłoszenia Majątek Kolno, pow. Międzychód. Pg 28 351-23.159

Promno
las, jeziora, dziewczynki do lat 15, przyjmę utrzymaniem, praniem, 90 zł. miesięcznie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 869

Poronin
pensjonat H. Węglewskiej — piękny pokój, doskonałe utrzymanie 3,50. ng 44 916

Puszczykowo
pokoje i kuchnia. Piękny park. Cienista 5. zdg 13 264

Pokoje
z kuchniami, utrzymaniem lub bez. woda, las. Adres Kurier Poznański zdg 16 309

Letnisko
2 pokoje kuchnia, ogród. Rogierówko 16, poczta Kiekrz, koło wiatraka przy jeziorze. zdg 16 348

Letnisko
zdrowe, piękne, tanio. Wyszomierski. Skoki. ng 44 975

Letników
przyjmę blisko lasu - rzeczki, — piękna okolica. Hagtowa, Kakulin, poczta Popowo - Kościelne. ng 44 976

Miła
poszukuje letniska do Towarzystwa. Oferty Kurier Poznański zdg 16 24[illegible]

Puszczykowo
pokoje z utrzymaniem poleca — Pensjonat „Sielanka", ul. Poznańska 30. zdg 16 217

Amazonka
letniska niedrogiego konna jazda lasem, woda. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 632

Sopoty
Pensjonat „Imperial", Südbadstrasse 10/12 dom polski nad morzem. Komfortowe pokoje, bieżąca ciepła, zimna woda, wykwintna kuchnia, niskie ceny. Stale otwarty. ng 45 004

Truskawiec-Zdrój
Chrześcijański pensjonat „Sutyk" pod nowym zarządem przy parku zdrojowym, 5 minut do „Naftusi" poleca pokoje z pierwszorzędnym utrzymaniem w cenie od 6,— zł. Kuchnia dietetyczna indywidualna według przepisu lekarza. ng 44 981

Letnisko
Błotkowo, poczta Lipno, koło Leszna, uroczo pięknych lasach. Pokoje obfitym utrzymaniem 3,— ng 44 276

Letnisko
1—3 ubikacje szczególnie korzystnie dal dzieci, las i piasek. — Chałupka, Puszczykowo, Zalesie 2 zdg 16 375

Gdynia - Kamienna Góra
5-pokojowa willa komfortowa — ogrodem, umeblowana — wynajmę na sezon letni. Wiadomość: Poznań Kanałowa 8 Przesmycka telefon 66-19. zd 16 670

Kobylnica
willkę pod lasem wydzierżawie. Chądzyński. zdg 16 831

„Erest"
poleca kilkaset dworów, leśniczówek, pensjonatów w całym kraju. Pobyty kredytowe. Kantaka 8/9. zdg 16 573

Gdynia
obok Domu Zdrojowego nad morzem, lasem pokój używaniem kuchni. Oferty Kurier Poznański zdg 16 764

Letniska
pokoju z kuchnią lub używaniem kuchni w miejscowości, gdzie kościół, las i woda, do 1½ godz. kolej od Poznania szuka rodzina 6-osobowa. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 16 727

Puszczykówko
dwa pokoje kuchnia wodociąg, piękny ogród, blisko lasu na całe lato. Willa „Zofia" nr 47. zdg 16 790

Letnisko
2 pokoje kuchnia poszukuje. — Oferty cena do Kuriera Poznańskiego zdg 16 778

Letnisko
2 pokoje umeblowane, weranda, oszklona kuchnia, duży park — światło elektryczne, wydzierżawię. Puszczykowo. Szkolna 9. zdg 16 609

4. OSOBISTE

W
centrum miasta zjesz kolację Sobczyńskiego restaurację Ratajczaka 2 polecajcie. zdg 9 809/10

4,—
trwała ondulacja, gwarancja. — Masztalarska 7a. zdg 16 500

Bezpłatnie
grafologini przeszłość, przyszłość jak pieniędzy, majątku, wskaże przyszłego męża, loterię, sprawy. Romana Szymańskiego 1 — 3. zdg 16 412

Zegarek złoty
męski, duży format, szwajcarski Remontoir, mechanizm w szklanej oprawie, na przedniej tarczy wytłoczone 2 chłopcy — wydzwania godziny oraz ciężki złoty łańcuch i pierścienie z niebieskim oczkiem zgubiłem dnia 11 bm. na drodze plac św. Krzyski — plac Sapieżyński. Znalazcę proszę o zwrot za wysokim wynagrodzeniem. Poznań, Górna Wilda 61, m. 7. zdg 16 833

Jeżeli Pani
zamawia kostium, płaszcz, komplet, suknie to tylko
Gałązka
Wrocławska 19 zdg 16 827

Podziękowanie
Panu
Górzyńskiemu
za należność po śp. Mikołaju
Klarowiczu
najserdeczniejsze
„Bóg zapłać".
I. K. zdg 16 779

Uwaga Panie!
Przeniosłam się z Półwiejskiej 18 Za Bramkę 5 b i przyjmuje zamówienia miarowe, wszelkie pasy gorsety, ceny niskie, wykonanie solidne. Borowiakowa. zdg 16 737

Podczas upałów
najmilszą rozrywką — dobra książka z Czytelni Dippla, plac Wolności 11. zdg 16 416

6. OŻENKI

Bogate
Amerykanki z dolarami. Kilka tysięcy kamienicznych pań z posagiem od 1 000—500 000,— Niezliczone zastępy panów na różnych stanowiskach poleca Najstarsze Biuro Matrymonialne „Głos Serca", Stanisławów, Słowackiego 20. Podać dane z wymaganiami załączywszy złoty znaczkami. Wysyłamy adresy i fotografie. ng 42 957

Kawaler
przystojny, lat 33, majętny samodzielny kupiec, właściciel kamienicy, pozna inteligentna, dobrej rodziny. Majątek niekonieczny. Cel matrymonialny. — Poważne oferty Kurier Poznański zdg 15 907

Brunet
po trzydziestce, samodzielny, solidny, zamożny, poślubi sytuowaną pannę. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 106

Dwóch
kawalerów, lat 28 i 32 na państwowych posadach pragną poznać panie religijnych zasad do lat 25, cel matrym. Oferty Kurier Poznański zdg 16 161

4.000,—
poszukuję dobre zabezpieczenie hipoteczne. Oferty Kurier Poznański zdg 16 130

Nauczycielka
pozna urzędnika, około 40. Cel matrymonialny. Oferty Kurier Poznański zdg16 049

Kawaler
lat 30, kupiec, własny skład, — pozna w celu matrymonialnym pannę do lat 28, z gotówkę. — Oferty Kurier Poznański Ng 43 938

Zapoznania
posażnych Pań — Panów stanowiskach dyskretnie ułatwia:
„Stinks"
Poznań, Kataka 9. zdg 15 806

Biuro
Matrymonialne, Pocztowa 23 — 6 otwarte 2—6. zdg 15 678

Panią
szczerego, wesołego usposobienia, kulturalnego domu, szczupłej figury, do lat 30 pozna dypl. bankowiec na stanowisku. Cel matrymonialny. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 614

Szukam
dobrego serduszka, jako towarzysza życia. Stan wolny, lat 38, 4 tysiące gotówki. Skromna mies. pensja wyjdzie zamaż za urzędnika państwowego. — Zgoszenia Kurier Poznański zdg 15 404

Kawaler
lat 28, zdrowy, na samodzielnej posadzie państwowej (nauczycielskiej) szuka żony. Panie o nienagannej przeszłości, z dobrej rodziny, muzykalne, z odpowiednią gotówką zechcą z całym zaufaniem złożyć oferty. Pośrednicy wykluczeni. Anonimy do kosza. Oferty Kurier Pozn. zdg 14 852

Elektroinżynier
na stanowisku państwowym, wdowiec, bez nałogu, po czterdziestce, z dwoma córeczkami 11, 14 lat, kat., szuka odpowiedniej wdowy lub panny w celu matrymonialnym. Gotówka potrzebna. Łaskawe zgłoszenia z fotografią Kurier Poznański zdg 16 188

Kawaler
36, stolarz samodzielny, stała praca, poślubi pannę cośkolwiek gotówką. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 198

Kawaler
lat 35, urzędnik pozna ładną, religijną pannę, wzrostu średniego. Cel matrymonialny. Oferty z fotografią Kurier Poznański zdg 15 980

Kawaler
technik właściciel fabryki maszyn i realności ożeni się z panną do lat 34, majątek ca 8 000,— wymagany. Oferty Kurier Poznański zdg 14 459

Kawaler
po czterdziestce na wyższym stanowisku, nie tutejszy, ożeni się starsza zamożna panną lub wdówka. Oferty podaniem wszelkich szczegółów decydujących się kierować prosze Kurier Poznański zdg 16 516

Przystojna
zamożna pani poślubi urzędnika etatowego Poznaniu, wyższym wykształceniem, pensją najmniej 300,—, wieku 35—45, miłośnika przyrody. Pośrednicy wykluczeni, Oferty Kurier Poznański zdg 16 276

Panna
przystojna, lat 25 gotówką 75 000 wyjdzie za odpowiedniego. Zgłoszenia „Wanda", Rom. Szymańskiego 4 — 5. zdg 16 206

Blondynka
przystojna, posag 60 000, wyjdzie za maż. Mrówka, Poznań, Wojciecha 2 a — 1. zdg 16 184

Samotna
dobrego charakteru, pozna odpowiedniego starszego pana 55—70 lat, cel matrymonialny. Oferty Kurier Poznański zdg 16 179

34-letni
przystojny brunet, materialnie niezależny, poślubi urodziwą panią możliwie muzykalną. Posag nie wymagany. Łaskawe zgłoszenia z fotografią do Kuriera Poznańskiego pod zdg 16 189

Znajomości matrymonialne
w zamożnych sferach — szybko solidnie dyskretnie ułatwia Echo dysponując olbrzymim doborem. Poznań, św. Marcin 57, telefon 50-30. zdg 16 777

Kawaler
kupiec 29, zaprowadzoną kolonialką pozna pannę gotówką celem ożenku. Oferty Agentura Kuriera Poznańskiego, Gdynia. ng 44 391

Kawaler
lat 38, rzeźnik szuka panny 5 000 posagu lub majątek, posiadam 10 000,— Cel matrymonialny. — Oferty Kurier Poznański zdg 16 447

Panna
inteligentna, przystojna, lat 40 z gotówką 10 000, 6 000 w nieruchomości, pragnie wyjść za maż za urzędnika państwowego. Oferty Kurier Poznański zdg 16 588

Poznam
starszą pannę lub wdówkę w celu matrymonialnym. Wdowiec lat 43, 2 dzieci z gotówką do przedsiębiorstwa. Oferty Kurier Poznański zdg 16 572

Urzędniczka
lat 22, przystojna, ładna, wyprawą trzypokojową wyjdzie zamaż Panowie na stałych stanowiskach zechcą złożyć oferty Kuriera Poznańskiego zdg 16 684

Nauczyciel
lat 35, wykształcenie wyższe, zamiłowanie artystyczne, na dobrej posadzie, Gdynia, 350 zł, oficer rez., właściciel domu, pozna kulturalną, gospodarną, przystojną, średniego wzrostu damatorkę, 10 tys. Cel matrymonialny. Oferty fotografią Kurier Poznański zdg 16 194

Kupiec
właściciel realności przy rynku miasta ruchliwego na prowincji oraz dobrze prosperującego składu artyk. spożyw., słusznego wzrostu dobrej prezencji wolnego stanu niezależny lat 50, nawiąże znajomości celem ożenku. Panie mające kwalifikacje kupieckie lub zamiłowanie, dysponujące kilku tys. złotych gotówki skierują Wyczerpujące zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 16 740

Panna
inteligentna z dobrej rodziny. — wyjdzie za mąż za urzędnika od lat 40 na posadzie państwowej. Posag 5 000 zł oraz 3 pokojowe umeblowanie. Zgłoszema fotografią do Kuriera Poznańskiego, ng 44 977

7. SPRZEDAŻE

Wózki
rowerki, wybór, tanio. Trąbczyńska, Pierackiego 11 podwórzu „Kredyt" zdg 14 082

Skład rowerów
z mieszkaniem i warsztatem z liczną klientelą i dobrze zaprowadzony sprzedam tanio. Remlein, Bydgoszcz, ul. Hetmańska 16. zdg 14 814

Tapety
wybór
Ceraty
niskie ceny
Linoleum
Orwat
Wrocławska 13 — telefon 24-06. Asygnaty „Kredyt". zdg 10 243

Okazyjnie
Ambasador - Telefunken, prawie nowy, zmienny. Aparat fotograficzny, filmowy, 5 na 7½, optyka 4½. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 15 214

Maszyny
do pisania nowe i używane z gwarancją. — Skóra i S-ka, Poznań — Aleje Marcinkowskiego 23. ng 42 911

Aparat
do wytwarzania wody sodowej na bufet, dla kawiarni, składu cukrów, kiosku sprzedam okazyjnie, najnowszy patent. Marcin 45 a — 5. zdg 15 912

Pierwszorzędny
dobrze prosperujący skład przy głównej ulicy Gdyni z powodu choroby sprzedam lub zamienię na nieruchomość. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 123

Dobrze zaprowadzony
skład cukierków i owoców przy ruchliwej ulicy sprzedam korzystnie szybko decydującemu. Oferty Kurier Poznański zdg 16 027

Fortepiany - pianina
B. Sommerfelda

jako najlepsze krajowe są bezkonkurencyjne. — Proszę przekonać się o pierwszorzędnej jakości moich instrumentów B. Sommerfeld. Poznań, 27-go Grudnia 15. Dostawca Państwowych Konserwatoriów i Polskiego Radia. ng 42 919

Motocykl
1 000 z przyczepką i 250, gotowe do jazdy.
Mars
Piłsudskiego 15/17, naprzeciw Pomnika Wdzięczności. Rowery, motocykle, przybory, gramofony, radioodbiorniki, wszelkie części zamienne. Motorowery
Dürrkopp
silnik Sachsa. Używane motocykle korzystnie. zdg 16 033

Skład
towarów krótkich lub urządzenie wskaże Kurier Poznański zdg 16 074

Szafa
biblioteczna, stół, Poznańska 42, m. 2. zdg 16 097

Susza
zabija wszystkie rośliny węże do polewania, poleca najtaniej Hatech, Marcina 65. dg 22 937

Motocykl „Phänomen"
motorem Sachsa 2,75 KM 2 biegi 1 wolny światło elektryczne. Bezpodatkowy. Rejestracja jak rower. Cena
695,—
Wul - Gum,
Poznań, Wielkie Garbary 8. Pg 27 718-19.79

Wózek
2 kołowy, kryty, 4 kołowy i lodówkę sprzedam. Chwaliszewo 38/9, m. 2. zd 16 100

Kolonialkę
zaprowadzoną sprzedam zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 16 120

Sklep
dobrze prosperujący w najlepszym punkcie Gdyni urządzenie, towar, tanio sprzedam. Zgłoszenia Agentura Kuriera Poznańskiego, Gdynia pod „Słodycze — Owoce".

Narożnikowe
urządzenie składowe sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 16 132

Taczki
żelazne nowoczesne poleca Markowski, Poznań, Jasna 16. Pg 28 033-21.207

Na
Zabawy
ogrodowe
Nagrody, Fanty
porcelanę restauracyjna sprzedaje najtaniej Marian Lesiński —
Hurt Szkła
Poznań, Wroniecka. zdg 16 122

Sprzedaż — Naprawa
montownia piór — wszelkich systemów piór wiecznych ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski, spec. skład papieru, Poznań — Fr. Ratajczaka 2 dg 23 002

Sprzedam
okazyjnie, sypialnię, pokój stołowy, salonik kuchnię, szkło, Jankowski, Aleje Marsz. Piłsudskiego 22. zdg 16 075

Sprzeda
sie: kanapkę, toaletkę, łóżko z materacem, bieliźniarkę, stół kuchenny, garnitur do przedpokoju, taborety kuchenkę gazową, tapczan drewniany. Wyspiańskiego 14 — 6. zdg 16 088

Motocykl N. S. U.
3 KM 2 biegi 1 wolny. Bezpodatkowy — rejestracja jak rower
Najsilniejszy, Najtańszy Motor
Poznań. Dąbrowskiego 5. dg 22 996

Okazyjna
sprzedaż wszelkich
Mebli
nowych — używanych, specjalność
Kompletne
wyprawy, oraz
Kryształy
różne inne sprzęty użytku domowego, biurowego najkorzystniej. Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 42 836

Łodzie motorowe,
motory przyczepne Laros, Archimedes, kajakowe (Rotbart). Majewski, Warszawa, Kopernika 12. Pg 27 401-62.220

Broszki, guziki, klamry, paski
poleca
Andrzejewski,
Szkolna 13. dg 23 230

Pianino
używane, dobrze utrzymane sprzeda korzystnie, Centralny Magazyn Pianin Poznań, Pierackiego 11. Ng 43 900

Aptekę
w Czersku z domem sprzedam za 30 000,— zł. Oferty w języku niemieckim uprasza Schütte, — Gdańsk-Oliva, Schönstr. 4. zdg 15 485

„Meble W. Paetz"
Najnowocześniejsze wzory niskie ceny Poznań, Wrocławska 15 Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. Ng 41 668

Maszyny
używane tanio do obróbki drzewa i metali. Koszewski, Stary Rynek 61. zdg 14 593

Sypialnię
w dobrym stanie sprzedam tanio Informacji drogeria 3 Maja, godzina 5—6. zdg 15 434

Antyki
najtaniej. Marcina 46. zdg 15 794

Willę
z ogrodem sprzedam. Żabikowo, Długa 38. Pg 28 342-55.463

Składzik
pokojem, punkt świetny okazyjnie sprzedam. Adres Kurier Poznański zdg 15 884

Rower
nowy.. Wielkie Garbary 46 — 7. zdg 15 888

Motocykl
z przyczepką „A.I.S. mało używany okazyjnie sprzedam, Piotra Wawrzyniaka 21, m. 2. zdg 15 848

Radiatory
„National" różnej wielkości piec „Strötel" sprzedam także oddzielnie. B. Müller, Wolsztyn, 5-go Stycznia 13. zdg 15 854

Pracownia trykotaży
(mieszkaniem) wyrobiona klientela, stała dostawa do magazynu fabrycznego, centrum Warszawy, do sprzedania. Pomoc fachowa przez pewien czas. Oferty poważnych reflektantów — sub „15.000" Biuro Ogłoszeń, Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 44 559

Motocykle
rasowe Ariel, Velocette modele 1937 roku na składzie. Piękna linia. Szybkość 150 km/godz. — Dogodne warunki. Generalne przedstawicielstwo D. T. H. — Leon Leszczyński, Centrala, — Warszawa, Trębacka 10. Oddział w Łodzi. Piotrkowska 175 Tg 20 990

Motocykle
Sokół wyrób Państwowych Zakładów Inżynierii na najdogodniejszych warunkach dostarcza: Autoryzowany Punkt Sprzedaży D. T. H. Leon Leszczyński. — Centrala Warszawa, Trębacka 10 Oddział w Łodzi, Piotrkowska 175. Tg 20 991

Motocykle
B. S. A. modele 1937 roku na składzie rewelacyjne zmiany. Dogodne warunki. Niskie ceny. Generalne przedstawicielstwo D. T. H. Leon Leszczyński, Centrala, Warszawa, Trębacka 10. — Oddział w Łodzi, Piotrkowska 175. Tg 20 984

Motocyklowych
części i akcesorii największy wybór i najtańsze źródło. D. T. H. Leon Leszczyński, Centrala — Warszawa, Trębacka 10. Oddział w Łodzi, Piotrkowska 175 Tg 20 992

Ciężarówkę
Citroen 3 tonową tanio sprzedam Szymankiewicz, Nakło, n. Notecią. Dąbrowskiego 20. ng 44 967

Sprzedam
gościniec z kolonialką i 2 morgowym ogrodem owocowym we wsi kościelnej, bez konkurencji, za gotówkę. Oferty Kurier Poznański Ng 43 937

Sprzedam
skład nabiału, dobre położenie. Adres Kurier Poznański zdg 15 742

Kawiarnię
ogródkiem, dobrze zaprowadzoną sprzedam. Informacje telefon 46-35. zdg 15 688

Skład
obuwia, zaprowadzony, centrum, tanio sprzedam z powodu wyjazdu. Oferty Kurier Poznański zdg 15 660

Willa
solidnie budowana, ogród (Łazarz) przy tramwaju okazyjnie sprzeda właściciel. Oferty Kurier Poznański p 20 674

Bandonium
88 głos. dobrze utrzymane korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 15 548

Lustro
duże podstawka. Oferty Kurier Poznański zdg 15 533

Dom
w głównej ulicy Mroczy i skład kolonialny, handel zboża, spichrz, ogród owocowy, duże podwórze, cena 20 tysięcy, wpłaty 10 tys. Zgłoszenia Ag. Kuriera Pozn., w Kcyni, Poznańska. ng 44 903

Obiadowy
Serwis
stara porcelana bardzo tanio. Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 44 515

Jedyna okazja
taniego zakupu
mebli
z braku miejsca sprzedam po każdej możliwej cenie lustra, — szafy, kanapy, kluby, jadalnie, — sypialnie, gabinety, kuchnie, dywany, antyki, pianino i inne.
Podgórna 6.
zdg 15 900

Wózek
dziecięcy, mało używany korzystnie sprzedam. Łanowa 17, m. 146 zdg 16 055

Dębowa
Sypialnia
pierwszorzędne, gwarantowane wykonanie korzystnie Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 44 514

Najtańsze
źródło maszyn szycia, światowej sławy. Wszelkie reparacje. Plac Nowomiejski 1a. zdg 16 062

Salon Empire
złoty z witryna
Podgórna 6
zdg 15 901

„Beckera"
Zegary
stojące oraz różne inne meble okazyjnie Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 44 513

Meble
salonowe tanio, Zamkowa 3 — 7 między 16 — 18. zdg 15 968

Ule — skrzypce
tanio. Górna Wilda 103 m. 2. zdg 15 989

Tapczany
leżanki, fotele używane nowe najtaniej tylko Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 44 512

Torebki damskie

Parasole — laski
Walizy — Paski
Czysz,
Szkolna 11.
Pg 25 570-1/12.18-19

Półszorek
do ciężaru i szor używany tanio. Herczyński. Górna Wilda 63. zdg 15 875/6

Urządzenia
Kuchenne
wielki wybór od 80, specjalność szpachtlowane Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 44 511

Elektrotechniczne
fabryczne urządzenia z towarami sprzedam tanio. Wiadomość: Warszawa, 11 Listopada 4 „Hyperion". zdg 15 975

Chevrolet
cabriolimuzyna 6 cyl. stan beznaganny gotów do użytku sprzedam tanio. Poznań, ul. Swarzędzka 11 (willa). zdg 15 994

Parcele
budowlane Jeżyce, wysoko położone w okolicy ogrodu botanicznego, korzystnie na sprzedaż. — Inform. Aleje Marcinkowskiego 13, m. 39, tel. 40-37. zdg 16 135

Wannę
piec kąpielowy. Św. Marcin 56, m. 14. zdg 16 154

Dębowa masywna
Jadalnia
dobre wykonanie okazyjnie Jezuicka 10 (Świętosławska) ng 44 510

Skład
artykułów piśmiennych. galanterii, szklarnia oprawa obrazów rynek, miasto powiatowe sprzedam. Zgłoszenia Agentura Kuriera Pozn., Wolsztyn. ng 44 968/9

Wczy
kastowe, wózki ręczne okazyjnie Oferty Kurier Pozn. zdg 16 381/82

Jadalnię
nowoczesną mało używaną korzystnie sprzedam. Poznań Strumykowa 18, m. 1. zdg 16 474/5

Gabinet
męski dębowy starszy fason jak nowy gwarantowane wykonanie okazyjnie Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 44 509

Materace
tapczany, leżanki, garnitury klubowe, najtańsze wprost pracowni Wielkie Garbary 18, narożnik Woźnej, suterena. zdg 16 532/3

Ogród działkowy
przy Bukowskiej korzystnie sprzedam. Dąbrowskiego 56. — m. 11. zdg 16 459/60

Wózki
dziecięce używane kupuje, sprzedaje, reperuje, pociąga ceratą Razer, Szewska 11. zdg 16 358

Nowoczesny
Gabinet
męski polerowany jawór stylowy, pierwszorzędne wykonanie. Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 44 508

Piękna
sypialnia
czeczotowa cała polerowana wewnątrz jawor polerowany czterodrzwiowa, solidne wykonanie — okazyjnie zdg 16 357

Woźna 16.
Jadalnie
nowe, używane najkorzystniej poleca zdg 16 356

Woźna 16.
Kuchenne
urządzenie sprzedam. Telefon 17-63. zdg 16 174

Rower
wyścigowy sprzedam. Telefon 17-63. zdg 16 173

Sypialnia
orzechowa solidne wykonanie, bardzo elegancka, rzadki okaz korzystnie. Jezuicka 10 (Świętosławska). ng 44 507

Pianino
„Schullera" jak nowe okazyjnie sprzedam. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 157

Sprzedam
garnitur klubowy, skóra, łóżko, nocny stolik, tanio. Wierzbięcice 58, m. 10 od 15—16. zdg 16 086

Lornetkę
Goerza sprzedam. Ogrodowa 10, m. 3. zdg 16 084

Frak
dobrym stanie sprzedam. Ogrodowa 10, m. 3. zdg 16 083

Motocykl
doczepką „Gerama", Żydowska 29 zdg 16 009

Jadalka
formierowana jak nowa tanio. — Wroniecka 10 — 17. zdg 16 768

200
mtr rur słupkowych 1½ cala tanio. Dolina 18. zdg 16 730

Meble
najnowszych fasonach
Olbrzymim wyborze
kupisz okazyjnie, dogodne warunki spłaty. „Hala Mebli",
Wrocławska 38.
Pg 28 369-55.473

Kot
perski, piękny sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 16 794

Małą
dobrze prosperująca restaurację w śródmieściu z powodu wyjazdu sprzedam. Ofetry Kurier Poznański zdg 16 782

Skład
papieru, tytoniu tanio sprzedam. Młyńska 3 — 11. zdg 16 680

Elektryczne
wentylatory okazyjne sprzeda — elektrowarsztat, Garncarska 3. zdg 16 610

Sprzedam
skład kolonialny, towarem urządzeniem, mieszkanie pokój kuchnia z powodu choroby, Zielińska Górczyn, Ks. Kordeckiego 26. zdg 15 935

Perski
dywan 2,70×3,60 tanio sprzedam Magazyn Mebli
Podgórna 6.
zdg 16 013

Limuzyna
„Tatra" po gruntownym remoncie, mało używana, pierwszorzędnym stanie czterodrzwiowa, dwucylindrowa, 4 nowe opony, bardzo ekonomiczna 8—9 l/100 km korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 15 932

Platforma
w dobrym sanie korzystnie na sprzedaż. Dolna Wilda 22/24. zdg 15 930

Piece
kaflane, żelazny sprzedam. Rzeczypospolitej 4 — 13. zdg 16 756

Maszyny do pisania

małe i duże, nowe i używane z gwarancją, dostarcza najkorzystniej. Kochanowicz i S-ka plac Wolności 13. Pg 28 071-23,258

Kamienica
piętrowa składem żelaza, materiałem budowlanym sprzedam lub zamienię na dom nowy Poznaniu. Oferty Kurier Poznański p 20 741

Kompletnie
urządzona Fabryka Wyrobów Metalowych z wszelkimi maszynami wraz z obszerną ubikacją lub osobno maszyny sprzedam. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 16 270

Fiata
dwuosobowego tanio sprzedam. — Fotoexpress. Marcina 6. zdg 16 555

Magiel
dobrze utrzymany sprzedam. — Szymczak, Focha 39. zdg 16 517

Fortepian
Irmlera zł 250.—. Centralny Magazyn Pianin. Poznań Pierackiego 11. Ng 43 941

Modne
Kapelusze
Koszule
Krawaty

tanio. M. Paszek, Poznań, Wrocławska 30. zdg 14 052

Kolonialkę
zaprowadzoną, mieszkaniem — dzierżawa 25.— przy Poznaniu, powód wyjazd, — natychmiast sprzedam tanio. Adres Kurier Poznański zdg 15 923

Angora
biała rasowa kotka, czterdzieści złotych, Siemiradzkiego 2, m. 4. zdg 15 918

Specjalny
skład masła, oraz delikatesów — ruchliwy punkt, wprost gospodarza poprzednik 12 lat drugi skład na każdą branżę. Oferty Kurier Poznański zdg 15 914

Folwark
100 ha przy mieście, buraczaną, ogrodnictwo, 17 km od Poznania, wysokowartościowy objekt bez długu zamienie na większą dobrą ziemie długiem amort. Szczegółowe oferty Kurier Poznański zdg 15 143

Mleczarnia
parowa, dobrze urządzona w dużej wsi doskonałe położenie, okolica mleczna, okazały budynek, obszerne chlewy zaraz do sprzenia. Oferty Kurier Poznański zdg 15 568

Probiernia - Śniadalnia
dobrze prosperująca z powodu objęcia innego interesu korzystnie na sprzedaż. Adres Kurier Poznański zdg 15 818

Kupując
Rower

5-letnia gwarancja
Poznańskiej wytwórni rowerów
płacisz cenę fabryczną. Bracia
Nowaczyk,
Poznań, Górna Wilda 30. Przyjmujemy asygnaty Kredyt. ng 42 916-7

1 000 samochodów
rozebranych używane części podwozia mleczarskie opony najtaniej w firmie Autoskład, Poznań, Dąbrowskiego 89, tel. 46-74 dg 22 966-7

Tragarze
sprzedam 20 × szerokości. Adres ul. St. Knapowskiego 27, m. 1. zdg 15 729/30

Tatra
Regina i inne doskonałe maszyny na spłatę najtaniej u Fligierskiego, Poznań, św. Marcin 23 zdg 13 181/2

Powozy
jednokonne amerykanka kryta 4 siedzeniowa tanio. Adamski, Piaskowa 7. zdg 16 245/6

Mikroskop
firmy Liesegang, 3 okulary, 3 objektywy, czwarty z immersja, ruchomy stolik i soczewka do centrowania światła. Mikroskop w bardzo dobrym stanie. Oferty Kurier Poznański zdg 15 948

Nadzwyczajna okazja
Restauracja centrum Częstochowy, niedaleko Jasnej Góry, dobry punkt, tanie komorne, duża frekwencja, prawdziwie złoty interes sprzedam tanio. Częstochowa, ul. N. Panny Marii 41. „Gospoda Warszawska". zdg 16 464

Sala
licytacyjna Masztalarska 5a, I. piętro sprzeda tanio prasę piekarską, wózki ręczne różne meble kuchenne. zdg 16 250

Kompletne
urządzenie składowe białe tanio sprzedam. Kraszewskiego 3, — m. 7. zdg 16 242

Maszynę
damską lodówkę. Komis, Woźna 9. zdg 16 244

„Opona"
Zakłady Wulkanizacyjne duże wystrzały oberwane rauty, piękniete druty, reparuje, daje gwarancje. Skarbowa 22. zdg 16 249

Maszyna
do szarforowania „Fortuna". — mało używana. Podgórna 5, — m. 10. zdg 16 202

Skład
pieczywa, dobrze zaprowadzony. Adres Kurier Pozn. zdg 16 212

Ogród
działkowy, Marcinkowskiego, — Bukowska 300 mtr. Wodna 26, sklep, tapicer. zdg 16 439

Piec
kąpielowy, wanne emaliowana sprzeda warsztat blacharski, Półwiejska 30. zdg 16 437

Zakład
fryzjerski damsko - męski tanio sprzedam. Białkówna, Poznań, Focha 103, m. 11. zdg 16 436

Sprzedam
2 gospodarstwa 73 morgi, łąka, olszynki, ogród owocowy 400 drzew, 22 morgi łąka, woda, ogród wiklina, olszynki 10—6 kilometrów od Poznania sprzeda natychmiast. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 334

Citröen
4 osobowy 9/100 okazyjnie. Grunwaldzka 16. zdg 16 335

Pracownia krawiecka
założona 1919 r. w Bydgoszczy, plac Wolności 5, m. 3, w 4 pokojowym mieszkaniu na parterze, korzystnie na sprzedaż. ng 44 990

Hodowcy
drobiu maszynę mielenia kości duży parawan trzcinowy. Szamarzewskiego 24 — 16. zdg 16 633

Sypialnie
jadalnie, gabinety najtaniej Tama Garbarska 3, Szczaniecki. zdg 16 631

Lodówkę,
magiel domowy maszynę do szycia sprzedam. Młyńska 12 a, m. 5. zdg 16 626

Doga
ostra tanio. M. Magdaleny 1, m. 1. zdg 16 623

Meble kuchenne
nowoczesne najtaniej Łakowa 4 a, stolarnia. zdg 16 180

Apteka
z domem i towarem na sprzedaż za 30 000 zł, wpłaty 15—20 tysięcy złotych, miejscowość miasto na Pomorzu. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 190

Meble kuchenne
dobrze utrzymane korzystnie. — Adres wskaże Kurier Pozn. zdg 16 196

Skład
papieru, towarem lub bez sprzedam. Matejki 11. zdg 16 346

Sprzedam
dobrze zaprowadzony skład papieru i zabawek. Oferty Kurier Poznański zdg 16 345

Tapczany — łóżka
samoobracalne, tapczany rozkładane na 2 łóżka, fotele, gwarantowanej jakości. Wrocławska 14. zdg 16 344

Rowery
doskonałe
złotych 85,—
Traugutta 23, mieszkanie 8. zdg 16 299

Aparat
fotogr. i rakietę tennisową tanio sprzedam. Bóżnicza 15, m. 4. zdg 16 323

Łóżeczko
żelazne sprzedam. Kraszewskiego 8, m. 18. zdg 16 333

Sprzedam
śrutownik, kamienie, wiewnik. Gniezno, Moniuszki 3, śpichrz. ng 44 333

Kolonialka
magiel i mieszkanie sprzedam. — Wskaże Kurier Pozn. zdg 16 424.

Młyn
motorowy 8 tonowy na dogodnych warunkach sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 16 465.

Ostrowłose
foxterriery bardzo rasowe półroczne. Oferty Kurier Poznański zdg 16 493

Lustro
Roccoco
Pianino
gabinet
Dywan
perski
Salon
jadalnia. Dominikańska 1. zd 16 492

Kiosk
Żydowska 33. zdg 16 491

Sypialnia
mertowa najnowszy model oraz inne sypialnie najkorzystniej kupisz zdg 16 355

Woźna 16
Wóz
ogrodniczy sprzedam. Kościelna nr 40. zdg 16 643

Skład
cukierków — papieru, dwupokojowym mieszkaniem tanio Adres Kurier Poznański zdg 16 644

Młyn motorowy
mieście powiatowym, przemiał do 9 ton kamienica, piętrowa korzystnie do nabycia, wpłaty 60 tysięcy złotych. Oferty Kurier Poznański zdg 16 686

Okazja
skład wódek, wyrobów monopolowych, najlepszym punkcie, narożnik z okna korzystnie sprzedam. Powód wyjazd. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 678

Skład
towarów krótkich, śródmieście — tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 663

Lodownia
tanio do sprzedania ul. Patr. Jackowskiego 13, m. 8. zdg 16 835

Samchód
Chevrolet 4 cylindrowy, limuzyna na nowych gumach stan bardzo dobry okazyjnie sprzedam. Auto - Traktor, Poznań, Dąbrowskiego 87. zdg 16 570

Koń
platforma. Długa 9 — 8. zdg 16 775

Ławeczki
ogrodowe, maszynka strzeżenia trawników, nożyce. Jackowskiego 32, II. zdg 16 645

Profilarkę
Sickmaschine) duża 350 m/m — przejścia do karoserii nowa — sprzedam. Grzechowiak, Dąbrowskiego 81. zdg 16 400

Skład
urządzeniem, maglem, mieszkaniem sprzedam. Zielona 3. Adres Kurier Poznański zdg 16 393

Meble
poleca tanio. J. Stępkowski, ul. Szewska 2. zdg 16 389

Powózka
jednokonna. Różana 18 — 3. zdg 16 366

Kajak
dwuosobowy. Różana 18 — 3. zdg 16 367

Podstaw walcowy
podwójny 800×300 „Seck" Plansichter, łuszczarki, tarar - aspirator, mieszarki automatyczne do mąki, filter ssący. Zgłoszenia „Par", Poznań pod „55,467" Pg 28 356-55.467

Młocarnia
„Lanz" 60 cali gotowa. Muszyński, Dąbrowskiego 36 — 7. zdg 16 739

Skład
kolonialno-delikatesowy bardzo dobra egzystencja w Poznaniu korzystnie sprzedam. Oferty Kurier Poznański zdg 16 762

Łóżko
dębowe, lampa elektryczna, warsztat kilimiarski 2 m. Piekary 18, m. 7. zdg 16 503

Motocykl
500 ccm dobrym stanie tanio sprzedam. Staszica 3 — 12. zdg 16 651

Sprzedam
jadalkę dębową, bufet, kredens, stół, 6 krzeseł. Zgłoszenia Wenecjańska 5 — 1. zdg 16 432

Tatra
4 osobowa limuzyna, 2 cylindrowa, dobrze utrzymana sprzedam, telefon 35-93. dg 23 473

Urządzenia
składowe każdej branży, tanio. Dąbrowskiego 94. zdg 16 640

Wózek
biały modny sprzedam. Dąbrowskiego 43 — 11. zdg 16 636

Parę
osłołków powózka sprzedam. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 715

Motory
elektryczne na stały 3 i 5 km. Ariel 500 z góry korzystnie. — Oferty Kurier Poznański zdg 16 674

Centrum
Warszawy do odstąpienia korzystnie, nowoczesna dobrze prosperująca owocarnia. Poznań, tel. 20-03. zdg 16 697

Sypialnia
295,— cała polerowana
kuchnia
85,— kompletna
gabinety
męskie wszelkie inne urządzenia domowe nowe — używane najtaniej poleca
Woźna 16.
zdg 16 359

Rower
francuska wyścigówka. Wroniecka 13, restauracja. zdg 16 689

Fotograficzny
aparat Voigtländera 4.5 anastygmat 6.5×9 tanio. Patr. Jackowskiego 29 — 17. zdg 16 660

Prawdziwy
piękny perski dywan 3 × 14 do sprzedania. Do obejrzenia Skarbowa 11, m. 6. zdg 16 751

Stolarnię
kompletnie obróbkę drzewa w całości lub na rozbiórkę rozsprzedam z powodu wyjazdu. Roguszczak, Poznań, Dąbrowskiego 83/5. zdg 16 704

Rudge
500 ccm Special bardzo mało używany korzystnie sprzedamy. „Motor", Dąbrowskiego 5 zdg 16 807

Fortepian
krótki, dobry, tanio, poduszki nieużywane. Zygmunta Augusta 1 — zdg 16 819

Sypialkę
nowoczesna, machoń tanio. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 16 712

Pianino
zagraniczne tanio. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 714

10. MAJĄTKI

Administrację
domu przyjmie sekretarka adwokacka. Poręczenie. Oferty Kurier Poznański zdg 14 714

20 ha
resztówkę z budynkami i zasiewami, ziemia pszenno-buraczana, blisko miasta i stacji kolejowej sprzedam. Cena 27 000.— zł. wpłaty 15 000.— zł, reszta amortyzacja. — Ludwik Gniewosz, biuro parcelacyjne, plac Nowomiejski 9. zdg 16 471/2

Gospodarstwo
okolicy (Gostynia) czterdzieści mórg buraczanej, żniwami, maszyneria, inwentarzem, zabudowanie dobre, — ogrodem małym wymiarem, prywatne, przewłaszczeniem, bez hipotek 9.500,— wpłaty 2 500,— resztę długoterminowa spłata, z powodu drugiego gospodarstwa spiesznie sprzedam Nowak, Poznań, Skarbowa 1, telefon 12-79. zd 15 223

Poszukuję
kupna majątku od 800—1 500 mórg wpłata 200 000. Fajtanowski, Bydgoszcz, Zduny 10, telefon 3148. ng 44 993

Majątku
400—500 hektarów poszukuje śpiesznie, kupno, woj. poznańskie Dokładny opis Jańczyński. Ostrów, ul. St. Targowa 5, Wikp. ng 44 986

Majątek
1.100 mórg blisko Poznania — sprzedam zamienię na mniejszy lub kamienicę z dopłatą. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 830

Dzierżawa
900 mórg objęcie 20 000.— wiele innych poleca Grymaszewski, — Szymańskiego 1. zdg 16 769

11. KUPNA

2 silniki elektryczne
kupie 1.5 i 0.5 PS na prąd stały 220 volt Siemensa lub A. E. G., telefon 67-04. zdg 14 864

Kupuje — sprzedaje
maszyny do szycia, piece westfalskie, meble, inne rzeczy. Dom Komisowy. Podgórna 2. Pg 27 430

Gater
60—70 cm przejście w dobrym stanie zaraz kupimy. Szczegółowe oferty do Kuriera Poznańskiego dg 23 455

Chłodnię
domowa gazowa kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 15 949

Gryczarka
tokarnię, wiertarkę, narzędzia ślusarskie kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 16 098

Młócarnię
duża (54 ew. lokomobile i stertnik w bardzo dobrym stanie kupie za gotówkę. Oferty z opisem „Ruch", Kraków, Rynek Gł. pod „A-B" ng 44 915

Lodówkę
małą używana kupię. Oferty z ceną Kurier Poznański zdg 15 849

Maszynka
do palenia kawy, elektryczna — młynek motorkiem potrzebne. — Oferty podaniem ceny Warszawa ul. Marszałkowska 38, m. 15. ng 44 560

Szyny
wysok. 65 — 80 mm oraz wywrotki kupię. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 934

Kolcnialkę
delikatesy, skład nabiału, śródmieściu dobrze prosperującą, gotówkową, mieszkaniem kupię. — Szczegółowe oferty Kurier Poznański zdg 16 368/9

2 tarcze
średnica 155 cm szerokość 23 cm potrzebne. Górny, Wągrowiec. zdg 16 241

Kupię
kilka beczek 300 do 500 ltr. najchętniej od spiritusu. Oferty do Kuriera Pozn. ngr 44 284

Wózek
mleczarski lub do lodów wiekszy spiesznie. Oferty Kurier Poznański zdg 16 219

Lombardowe
kwity kupię. Wiadomość, Józefa 9 — 2. zdg 16 692

Na rozbiórkę
wszelkie budynki kupuje. Oferty Kurier Poznański zdg 16 735

Piec
kąpielowy kupię. Oferty Kurier Poznański zdg 16 773

Cukiernia
kawiarnia mieszkaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 16 838

12. DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
od lipca II, centralne. Telefon 61-54 pomiędzy 15 — 20. zdg 12 503

Korpus
oficerów piechoty w Gnieźnie — wydzierżawi najchętniej b. wojskowym kasyno z całkowitym urządzeniem. Warunki do przejrzenia w kancelarii kasyna. — Kaucja wymagana. zdg 15 500

2
komfortowe słoneczne, balkon, 4 piętro 75.— 1 lipca. Słowackiego 32, gospodarz. zdg 14 481

Dwupokojowe
łazienka i służbowy po przebudowie wolne. Szamarzewskiego 10, stróż. zdg 14 493

Trzypokojowe Czteropokojowe
nowe Poznańska 41, obok Kochanowskiego. zdg 14 532

4 pokoje
drugie piętro, centralne, 120,— łącznie z ogrzewaniem, od zaraz Niegolewskich 10 a, 17—19 u dozorcy. zdg 14 811

Trzy
czteropokojowe, skład ewtl. dla fryzjera. Biedrzyckiego 17 przy Winklera. Łazarz. zdg 14 861

Dwu
trzypokojowe komfortowe. Fellmann, Biedrzyckiego 20, przy Winklera. Łazarz zdg 14 862

6 pokoi
wysoki parter, Działyńskich 9, — m. 1 od 1 lipca. Informacje stróż IV ptr. m. 11 lub administracja Marsz. Focha 66, m 5 od 16—17. zdg 14 897

Cztery
pokoje, komfort, słoneczne I ptr. odnowione. Wyspiańskiego 12, — portier. zdg 15 944

Dwupokojowe
kuchnia, wszelkie wygody. Debiec, Szczepana 12. zdg 15 079

Trzypokojowe
komfortowe wszelkie wygody. — centralne ogrzewanie od 1 lipca. Starościńska 3. Zgłoszenia u administratora godz. 1—3. Nad Wierzbakiem 30, m. 5. zdg 15 197

Czteropokojowe
komfort, I piętro odnowione, zaraz 80.— zł. Rynek Łazarski 5, stróżka. Pg 28 309-23,30

Trzypokojowe
komfortowe, nowe, IV piętro. — Prusa 6, stróż. Pg 28 323-55.454

Słowackiego 30
4½ pokojowe, pełnokomfortowe, słoneczne, bezpodatkowe od lipca. zdg 15 296

Dwa
trzypokojowe mieszkania z przynależnościami, słoneczne I piętro przy ul. Spokojnej 16a dla poważnych reflektantów wolne od 1. 7. Zarząd domowy. zdg 15 536

6
pokoi komf. centr. ogrzew., etażowe zaraz. Zgłoszenia Przecznica 1, m. 8 zdg 15 683

Mieszkanie
3 pokojowe komfortowe plac Asnyka 3 przy (Słowackiego) wydzierżawi właściciel. zdg 15 770

4 pokojowe
I piętro willi bezpodatkowe pełnokomfortowe, parkiety, piece od lipca. Osiedle Grunwaldzkie. — Podkomorska 16. zdg 16 056

3 pokoje
kuchnia bez łazienki, centrum II ptr. także cele handlowe 75,— miesięcznie. Oferty Kurier Poznański zdg 16 070

Dwupokojowe
służbowy, łazienka, balkon, willi okolica Ostroroga 1 lipca do wydzierżawienia. Generała Sowińskiego 17. zdg 15 908

Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia, łazienka, pokój dla sługi do wynajęcia. Ulica Klonowicza 6, I. ptr. (poprzeczna Wyspiańskiego). zdg 16 124

Trzypokojowe
Niegolewskich 4. zdg 16 112

Pięcio-
ewentualnie czteropokojowe. — śliczne, willa, taras, ogród, centralne. Ewentualnie garaż. — Wiadomość Grunwaldzka 101. zdg 16 073

1 — 4
pokojowe na lato. Ratajczaka 14 m. 23. zdg 16 140

Trzypokojowe
nowe, komfort, słońce, dom ogrodowy III p. Bukowska 43, m. 1, wolne 1 lipca, cena 70 zł tramwaj 2, oglądać 12—18. zdg 16 162

Siedmiopokojowe
pierwszorzędne I piętro, centrum
pięciopokojowe
przy Marcinie
trzypokojowe
Grunwaldzka, Matejki oraz 2 pokojowe do wynajęcia. Zgłoszenia poważnych reflektantów — przyjmuje Administracja Fr. Ratajczaka 31, m. 5 (godz. 14 do 16.) zdg 16 087

Trzypokojowe
z kuchnią, Staszica 21, — stróż wskaże. zdg 15 946

Trzypokojowe
frontowe, z kuchnią, balkonem — wygodami. Maleckiego 5, stróż wskaże. zdg 15 945

Pokój
kuchnią. Sielska 45, m. 5. zdg 16 065

Trzypokojowe
55,— Dąbrowskiego 227. zdg 15 911

Trzypokojowego
Wiśniowa 102 (Debiec). zdg 15 972

Pięciopokojowe
I ptr. na biura lub mieszkanie
Czteropokojowe
parter na biura przy ul. Pocztowej 23. Zgłoszenia gospodarz 9—15. zdg 15 950

Czteropokojowe pięciopokojowe
komfortowe, słoneczne. Grunwaldzka 19. zdg 15 990

3 pokoje
łazienką, 4 min. kolej Luboń, ogrodem lub bez, od 1. lub 15. 8. Żabikowo, Piłsudskiego 21. zdg 16 109

Lokal
handlowy przy ul. Focha 4 — obok kina T. C. L.) do wynajęcia zaraz. Informacje plac Wolności 3, pokój 15. ng 44 964

5 pokojowe słoneczne
II ptr. pełnokomfortowe z ogrzewaniem, centralnym mieszkaniowym, w bliskości centrum, od 1 sierpnia do objęcia. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 837

Pięciopokojowe
3 Maja 7 — 11. zdg 15 879

5
pokoi kuchnia I piętro, słoneczne, woda, gaz, elektryka, Główna 67 wynajmie właściciel Przemysłowa 28, m. 4. zdg 15 777

Dwa
pokoje z kuchnią, łazienka — komfortowe, słoneczne, przy ul. Bukowskiej 3, wolne od 1. 7. br. pinformacje Plac Wolności 3, — pokój 15. ng 44 965

Świetlana
pokój kuchnia, elektryczność, wodociągi. Informacje Konopnickiej 15, m. 3. zdg 15 698

Słowackiego 30
4½ pokojowe, pełnokomfortowe, słoneczne, bezpodatkowe od lipca zdg 15 296

Próżny
pokój przynależnościami, willi, samotnym. Wolsztyńska 13. zdg 15 363

Dwa
pokoje kuchnia willa. Starołęka, Romana Maya 23a. zdg 15 654

3
komfortowe od 1 września. Matejki. Oferty Kurier Poznański zdg 15 521

Wynajmę
mieszkanie 4 pokojowe, bardzo komfortowe oraz 2 pokojowe z kuchnią zaraz. Pułaskiego 20. zdg 14 847

Cztero- pięćpokojowe
komfortowe, wygodami, lipca, — blisko Parku Wilsona, korzystnie gospodarz, Małeckiego 11. zdg 15 924

Trzypokojowe
komfortowe z ogrodem, willa. Partyzancka 7, przy Rolnej. zdg 15 916

Pokój
od gospodarza, willi, Sołacz — przystanek tramwajowy, czynsz naprzód. Mazowiecka 6. zdg 14 470/71

Wydzierżawię
pokój, kuchnię, balkonem. Rataje, Jarocińska. zdg 16 413/4

4 pokojowe
willowe, komfort, centralne, ogródek, okolica Ostroroga. Adres wskaże Kurier Poznański zdg 16 171

Pięciopokojowe
niskie III, sześciopokojowe II, Wilsona, komfortowe, słoneczne, odnowione piece właściciel. Oferty Kurier Poznański zdg 16 177

5 pokoi
komfortowe, centralne ogrzewanie, pryncypalna ulica, centrum miasta do wynajęcia od 1 lipca lub później. Oferty Kurier Poznański zdg 16 301

Czteropokojowe
willowe, ogrodem, piętro. Poblisze Ostroroga — Grunwaldzka. — Wiadomość: Mielżyńskiego 2, m. 5. zdg 16 557

Trzypokojowe
od 1 lipca, willa, Łazarz, Lodowa 33, wysoki parter, lub I ptr., łazienka, słoneczne, korzystnie — gospodarz. zdg 16 292

Komfort
3 pokoje. Wierzbięcice 17 — 9. zdg 16 295

Pokój
nieumeblowany gaz, elektryczność. Grodziska 26, Rogacka, od zaraz. zdg 16 204

3-pokojowe
od zaraz. Al. Reymonta, wprost Suwalski, ul. Składowa 1. zdg 16 209

Trzy pokoje garażem
nowa budowla. Wiadomość Grunwaldzka 41 a, naprzeciw Monopolu Tyt. zdg 16 629

Mieszkanie
dwu i trzypokojowe w nowym domu do wynajęcia. Zgłoszenia Marsz. Focha 114, m. 3. zdg 16 600

Dwupokojowe
od lipca Focha, tramwaju, kościele górczyńskim, poczcie. Zgłoszenia Grottgera 3, m. 3. zdg 16 591

Dwupokojowe
biuro próżne, parterowe, śródmieście. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 16 195

Ogrodowa 12
sześciopokojowe od lipca. Informacje m. 7. zdg 16 322

Pięciopokojowe
Jasna — Rzeczypospolita luksusowe

„Jur“
Piekary 26. zdg 16 422

3-pokojowe
kuchnią, wszelkim komfortem — ogródkiem, I piętro, przy Alei Hetmańskiej, od 1 lipca wydzierżawię. Oferty Kurier Poznański zdg 16 453

Duży
próżny niekrępujący. Wielka 16, I piętro. zdg 16 452

Pięciopokojowe
słoneczne z przynależnościami III ptr. 1 lipca. Bukowska 33, gospodrz. zdg 16 441

Dwupokojowe
frontowe. Kosińskiego 25 — Wilda. dg 23 472

Komfortowe
centrum 3 pokojowe meblami zgoda gospodarza. Adres Kurier Poznański zdg 16 387

4 pokoje
komfortowe, drugie piętro Szewska 20 a od lipca lub sierpnia wolne, gospodarz. zdg 16 374

Dwa
pokoje kuchnia wolne, Poznań — willa w ogrodzie tylko spokojnymu, kulturalnymu gospodarz. — Oferty Kurier Poznański zdg 16 373

Dwupokojowe
Wierzbięcice I piętro. Zgłoszenia plac Nowomiejski 10 a, mieszkanie 7. zdg 16 656

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia od lipca, gospodarz. Żmudzka 2. zdg 16 648

Sześciopokojowe
Patrona Jackowskiego, wysoki parter, strona południowa, parkiet, piece od 1 lipca. Zgłoszenia Słowackiego 44/46 — 9, telefon 69-84 zdg 16 646

Trzypokojowe
tanio bez podatku odnowione. — Dobrzyńska 7, przy Drodze Urbanowskiej. zdg 16 641

Dwupokojowe
kuchnią. Wieczorek, Lodowa 45, Łazarz. zdg 16 528

Jednoizbowe
samotnej osobie wynajmie gospodarz. Komandoria, Bnińska — skład. zdg 16 417

4 pokoje
komfortowe w śródmieściu od 1 lipca do wynajęcia. Zgłoszenia Zw. Zaw. Prac. Umysł. Podgórna 12b, 9—3. zdg 16 478

Czteropokojowe
komfortowe, słoneczne, bezpodatkowe. Focha 58 — 5. zdg 16 525

5-pokojowe
odnowione, piękny rozkład, z wygodami, przy Rynku Jeżyckim zaraz lub 1. 7. do wynajęcia. Zgłoszenia Mroczkowski, Prusa 1, II piętro. zdg 16 531

Pokój
kuchnia gospodarza, Rataje, ul. Wioślarska 38. zdg 16 664

Jednopokojowe
Bosa 26 a. zdg 16 699

Pokój
kuchnia do wynajęcia. śródmieście, roczna gwarancję. Oferty Kurier Poznański zdg 16 694

Skład
z mieszkaniem do wynajęcia. — Zgłoszenia Marsz. Focha 114, m. 3. zdg 16 587

Dwupokojowe
kuchnia bez łazienki, ciche, cichemu, pewnemu. Lodowa 36. zdg 16 586

Trzypokojowe
Focha 126. zdg 16 560

4—3 pokojowe
nowoczesne komfort. Lodowa 6, Łazarz, gospodarz. zdg 16 550

Trzypokojowe
okolica parku Wilsona, komfortowe, bezpodatkowe, parter, I, II piętro 1 lipca. Informacje ul. Spokojna 4, m. 2. zdg 16 544

2
pokoje kuchnia. Stablewskiego 15. zdg 16 542

Dwupokojowe
Sołacz, Wołyńska 20. zdg 16 618

Mieszkanie
pięciopokojowe, słoneczne, na III. p. czyste. Wyspiańskiego 16. zdg 16 749

Trzypokojowe
słoneczne, komfortowe I ptr. od lipca. Kościelna 28, gospodarz. zdg 16 637

Sołacz
2 małe pokoje umeblowane, tanio solidnemu. Podlaska 25, obok kościoła. zdg 16 820

Dwupokojowe
komfort okolica Słowackiego do

Ośmiopokojowego
Marcina 74 I 18 front. zdg 16 818

Dwupokojowe
I. 40 zł. Belwederska 23. zdg 16 798

Dwupokojowe
nowe IV piętro, 45 miesięcznie, blisko śródmieścia. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 672

4-
pokojowe odnowione, komfortowe ogrzewaniem, Stary Rynek. Wymagana gwarancja. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 671

3-pokojowe mieszkanie
frontowe na Wildzie IV piętro, od 1. 7. wolne. Oferty z podaniem stanowiska Kurier Poznański zdg 16 77[illegible]

5-pokojowe
mieszkanie słoneczne od 1. 7. — Bukowska 33, m. 6. zdg 16 709

Próżny
używaniem kuchni. Sołacz, Mazowiecka 65, parter. zdg 16 711

Trzypokojowe
Hetmańska 1 tanio. zdg 16 562

Dwupokojowe
Rynek Wildecki 73, IV. zdg 16 563

Pięciopokojowe
Działyńskich 7. zdg 16 564

Trzypokojowe
Poznańska 37, bezpodatkowe. zdg 16 565

Czteropokojowe pięciopokojowe
Wielka 9. zdg 16 566

Czteropokojowe
Mielżyńskiego 4. zdg 16 567

Czteropokojowe
Sołacz park wielkim balkonem, słoneczne 70.— Informacje Witkowski, Marcin 58, skład. zdg 16 571

Trzypokojowe
Park Wilsona, nowe. Kłonowicza 8. zdg 16 574

Trzypokojowe
kuchnia 5 minut od dworca Luboń. Piłsudskiego wprost Pułaskiego. zdg 16 728

Dwa
pokoje kuchnia, Dębiec, Grzybowa 8, przy tramwaju, woda, światło, zaraz. zdg 16 795

Czteropokojowe
urzędnikowi. Przemysłowa 41. — stróż. zdg 16 793

Skład
pokojem na biura hurtownię, towary krótkie. Józefa 5. zdg 16 789

Sześciopokojowe
słoneczne I, ogrzewaniem. Józefa 5. zdg 16 788

Pokój
III. próżny, samotnej pani, gospodarz. Józefa 5. zdg 16 787

Jednopokojowe
wygody zaraz dzierżawa miesięczna. Dębiec, Jodłowa 3. zdg 16 720

Trzypokojowe
komfortowe ogrodem. Grodziska nr 20. zdg 16 701

2
pokoje z kuchnią słoneczne. Rolna 27 — 10. zdg 16 780

Dwupokojowe
piękne nowe słoneczne. Gospodarz, Focha 105. zdg 16 801

2
pokoje, łączne odnajmę. 3 Maja 6, m. 11. zdg 16 576

2
mieszkania 5 pokojowe, lokale handlowe lub na biuro. Szkolna 3. zdg 16 611

13. SZUKA MIESZK.

Emerytka
1—2 pokoi kuchnią parter lub I piętro, 2 ludzi od września — października. Łaskawe oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 16 067

Dwupokojowego
każdego czasu, samotni, stałym stanowisku. Oferty Kurier Poznański zdg 16 022

Urzędnik
państwowy 2 kuchnią, śródmieście. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 138

2
pokojowego od gospodarza 1. 7. pewny płatnik, niewyżej 2 ptr. Oferty Kurier Poznański dla Dr J. E. zdg 16 007

Pokój
z kuchnią pół roku z góry emerytka od 1 lipca względnie sierpnia w okolicy Łazarskiej. Oferty Kurier Poznański zdg 15 931

Emeryt
szuka pokoju kuchni łazienką. — Oferty Kurier Poznański zdg 15 920

Emerytka
samotna szuka jednopokojowego czystego, miłego, kaucja. Oferty cenę Kurier Poznański zdg 15 585

Mieszkanie
centrum 1—2 pokoje, kuchnia poszukuje kolejarz. Oferty Kurier Poznański zdg 16 176

Pokoju
kuchni śródmieście, emeryt. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 268

Mieszkanie
2 do 3 pokoje kuchnia, centrum nie wyżej II piętra, poszukuje kupiec, pewny płatnik. Oferty Kurier Poznański zdg 16 281

Etatowy
2 pokoje kuchnia. Wilda. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 203

Pokoju
kuchni do 20 zł ½ roku z góry. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 341

1
kuchnią parter, sutereny, pewny płatnik ewentl. coś z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 16 384

Szukam do 1. 9.
dziewięciopokojowego
dużego słonecznego mieszkania. Oferty Kurier Poznański zdg 16 405

Trzypokojowe
urzędniczka właścicielka realności poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 16 529

Duży
pokój bez mebli w centrum dla pojedyńczej osoby zaraz potrzebny. Rok z góry. Oferty Kurier Poznański zdg 16 731

1—2
kuchnią sierpień, inwalida płaca zapewniona. Oferty Kurier Poznański zdg 16 569

4-pokojowe
poszukują w okolicy Błoni Grunwaldzkich, Osiedle Grunwaldzkie bezdzietni, pewny płatnik. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 723

Emeryt
trzypokojowego centrum ustawowy. Oferty Kurier Poznański zdg 16 781

14. ZAMIANA MIESZK.

3
pokojowe, komfortowe, Wierzbięcice, na 2 komfortowe. Oferty Kurier Poznański zdg 16 302

15. POKOJE UMEBL.

Składowa
1 — 16. zdg 15 323

Panu
nobliwy. Składowa 1, m. 17, I pt. zdg 15 341

Niekrępujący
front, Działyńskich 11, parter, Matuszek. zdg 15 708

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8, (dom narożny). zdg 15 641

Młyńska
13 — 7. zdg 15 707

Mielżyńskiego
22, I. m. 7, pokój obiadami, bez zdg 15 883

Grudnia
10 — 8, czysty, duży. zdg 15 758

Próżny
bez kuchni. Przemysłowa 28 — m. 10. zdg 15 870

Dwuosobowy
frontowy, słoneczny, zaraz lub — 1 lipca. Piekary 7 m. 4. zdg 15 862

Elegancki
balkonowy używanie kuchni — bez. Konopnickiej 15, m. 3. zdg 15 699

Pokój
centrum. Wrocławska 30, m. 21 zdg 15 673

Wierzbięcice
11 — 9. zdg 15 656

Urzędnikowi
Kręta 6 — 7. zdg 15 649

Pokój
tanio. Woźna 11, m. 14. zdg 15 642

Most Teatralny
jedno- dwuosobowy. Dąbrowskiego 15 — 3. zdg 15 586

Frontowy
centrum. Góra Przemysława 4, II. zdg 15 616

Śniadeckich
9 — 10. zdg 15 599

Pokój
Jasna 3 m. 2. zdg 16 077

Śródmieście
wspólny pani. Adres Kurier Poznański zdg 16 095

Elegancki
fortepianem. Wolnica 3 — 9. zdg 16 113

Pokój
Poznańska 27a, I, prawo. zdg 16 114

Klatki
frontowy. Świętosławska 12 — 7. zdg 16 129

Pani
słoneczny. Plac Działowy 5 — 5. zdg 16 025

22,—
wygodnie umeblowany, frontowy, elektryczność, łazienka, spokój, zieleń, powietrze, kulturalnej. — Kossaka 18 — 6, obok Parku Wilsona. zdg 16 166

Ładny
frontowy. Słowackiego 25 — 5. zdg 15 947

Frontowy
Chwaliszewo 53/54 — 4. zdg 15 941

Grunwaldzka
5 m. 5. zdg 16 031

Czysty
niekrępujący. Półwiejska 30 — 8 zdg 16 036

Pokój
panu. Św. Marcin 31 — 9.

Dwuosobowy
balkonowy, elektryczność. Mostowa 33 — 8. zdg 16 046

Dwuosobowy
zaraz. Romana Szymańskiego 7 m. 4. zdg 16 066

Elegancki
centrum solidnemu panu. Adres Kurier Poznański zdg 16 018

Piłsudskiego
29 — 6. zdg 15 998

Telefonem
tanio. Jackowskiego 11 — 3. zdg 15 961

Ratajczaka
11a — 102. zdg 16 153

2 umeblowane
używaniem kuchni, kulturalnym, bezdzietnym wynajmę zaraz. — Niegolewskich 18 — 17. zdg 16 158

Klatki
drugi balkonowy. Szyperska 3 m. 9. zdg 16 082

Mickiewicza
15 — 6. zdg 15 928

Bez mebli
pokoju pani ,elektryczność 20 zł I ptr. przy tramwaju, najchętniej śródmieściu lub okolicy. — Oferty Kurier Poznański zdg 15 921

15,—
Wyspiańskiego 19 — 6. zdg 15 919

Balkonowy
elektryka, łazienka, Dąbrowskiego 46. zdg 15 915

Frontowy
zaraz. Marcina 5 — 11. zdg 16 201

Sapieżyński
8 — 5. zdg 16 223

Dwuosobowy
elegancki, duży zaraz. Pocztowa 28 — 6. zdg 16 172

Pokój
Wierzbięcice 14 — 17. zdg 16 170

Ratajczaka
11 a — 80. zdg 16 496

Ładny
niekrępujący panu. Wierzbięcice 58 — 15, I piętro (wejście Jerzego). zdg 16 495

Centrum
Składowa 1 — 1. zdg 16 311

2
oddzielne bez mebli. Wrocławska 38 — 33. zdg 16 258

Dobrze
umeblowany. Wierzbięcice 37 a, mieszkanie 9. zdg 16 264

Konces.
pensjonat dla przyjezdnych. Rowecka, Pocztowa 31 — 7. zdg 16 266

Elegancki
Wrocławska 18 — 2. zdg 16 269

Panu
wynajmie. Półwiejska 8 — 6. zdg 16 272

Jasna
13 — 6. zdg 16 347

Skarbowa
2 — 9. zdg 16 275

Dwu- jedno-
osobowy utrzymaniem obiadami, Działyńskich 7 — 9. zdg 16 279

Dwuosobowy
Skarbowa 13 — 2. zdg 16 285

Pokój
plac Nowomiejski 9, m. 6. zdg 16 287

Niekrępujący
Strzelecka 13 — 16. zdg 16 288

Pokój
elegancki tanio. Dolna Wilda 20, mieszkanie 6. zdg 16 293

Pokój
umeblowany, Rzeczypospolitej 3, mieszkanie 7. zdg 16 316

Pokój
frontowy, oddzielne wejście małżeństwu, krawcowej lub pani. — Strzelecka 2a, m. 3. zdg 16 248

2—3
osobowy. Piekary 22 — 10. zdg 16 247

Wodna
25 — 9 dwuosobowy. zdg 16 237

Dwuosobowy
Matejki 60 — 7 zdg 16 234

Niekrępujący
3 Maja 5 — 14. zdg 16 628

Elegancki
gabinet słoneczny panu. Szamarzewskiego 24 — 16. zdg 16 627

Przyjezdnym
Kwiatowa 13 — 10. zdg 16 186

Pokój
miły 15. 6. 37. Al. Marcink. 26 — 15. zdg 16 338

Miły
ładny tanio. Wrocławska 38 — 32. zdg 16 300

Pokój
Piłsudskiego 24 — 3. zdg 16 298

Długa
13 — 8. zdg 16 330

Niekrępujący
duży balkonem, utrzymaniem bez 3 Maja 3 a, m. 9. zdg 16 329

Pokój
ładny do wynajęcia z utrzymaniem w śródmieściu. Adres Kurier Poznański zdg 16 325

Przyjezdnym
niekrępujący. Ratajczaka 11a — 112. zdg 16 461

Centrum
mały — duży, ładny, czysty, niekrępujący. Marcinkowskiego 18 — 6. zdg 16 499

Dwuosobowy
Kręta 7, m. 8. zdg 16 454

Elegancki
pokój. Matejki 50, m. 9. zdg 16 450

Paniom
Marcin 13 — 22. zdg 16 442

Frontowy
panu. Zielona 1 — 9. zdg 16 446

Niekrępujący
Stary Rynek 76 — 5. zdg 16 449

Garncarska
2 — 9. zdg 16 392

Przyjezdnym
Ratajczaka 9 — 8. zdg 16 402

Pokój
umeblowany Skośna 16/17, m. 5, okolica Zamku. zdg 16 364

Próżny
klatki schodowej. Chwaliszewo 21/22, m. 13. zdg 16 514

Pokój
telefonem, ciepła woda, elektryczność, słoneczny. Wrocławska 28, mieszkanie 14. zdg 16 509

Wielka
17 — 10. zdg 16 430

Półwiejska
4 — 21, elektrycznością. zdg 16 428

Czysty
Józefa 3 — 5. zdg 16 468

Komfortowy
Półwiejska 7 — 4. zdg 16 220

Pokój
Piekary 10, m. 5. zdg 16 222

Mielżyńskiego
22 m. 9, również przyjezdnym. zdg 16 811

Niekrępujący
Długa 2 m. 2. zdg 16 810

Panience
małżeństwu. Woźna 14 b, m. 17. zdg 16 673

Pokój
cichy, słoneczny, Łazarz, Lodowa 3 — 14. zdg 16 676

Jednoosobowy
lub dwuosobowy używalnością kuchni lub bez. Grobla 6, mieszkanie 8. zdg 16 700

Ogrodowa
19 —2. zdg 16 698

Jasna
1 — 5. zdg 16 695

Jedno-
dwuosobowy. Garncarska 2 — 8. zdg 16 690

Słoneczny
Skarbowa 15, m. 22. zdg 16 681

Działyńskich
7, mieszkanie 1, eleganckie, łazienka dwu- jednoosobowy tanio. zdg 16 659

Front
Wolności dwa pokoje względnie jeden umeblowane bez mebli, telefon 1868. Oferty Kurier Poznański zdg 16 747

Dwuosobowy
elegancki. Mostowa 14 — 4. zdg 16 750

Klatki
jedno dwuosobowy. Aleje Marcinkowskiego 24 — 35. zdg 16 585

Lepszy
u samotnej. Słowackiego 37 — 15 zdg 16 639

Pokój
Jasna 4 m. 3. zdg 16 661

Czysty
Dąbrowskiego 36 — 1. zdg 16 638

Frontowy
Grobla 22 — 9. zdg 16 635

Matejki
57, m. 7. pokój frontowy kulturalnemu panu. zdg 16 829

Elegancki
starszemu panu utrzymaniem. — Młyńska 13 — 10. zdg 16 527

Pokój
wspólny całkowitym utrzymaniem panience, miesięcznie 50 zł Dąbrowskiego. zdg 16 534

Niekrępujący
nobliwy, czysty. Młyńska 4 — 1 zdg 16 526

Działyńskich
10 — 8. zdg 16 665

Elegancki
frontowy kulturalnemu. Piekary 18 — 5. zdg 16 583

Marcin
18. II. lewo. 1 lipca. zdg 16 582

Niekrępujący
zaraz. Różana 10 — 3. zdg 16 617

Pokój
pokoik, słoneczne, niekrępujące elektrycznością, łazienka. Prusa 6 m. 2. zdg 16 817

Panu
wspólny frontowy. Chwaliszewo 48 m. 9. zdg 16 797

Słoneczny
czysty, frontowy. Strzelecka 3b 7. zdg 16 79[illegible]

Jedno-
dwuosobowy, wysoki parter — Cieszkowskiego [illegible] — 5 zdg 16 715

Niekrępujący
Szewska 19 — 8. zdg 16 821

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem). Także przyjezdnym. zdg 16 822

Centrum
jedno- dwuosobowy. Wały Kościuszki 7 — 5. zdg 16 826

Aleje
Marcinkowskiego 17 m. 6 jednoosobowy. zdg 16 828

Pokój
Ogrodowa 15, m. 8. zdg 16 836

Przyjezdnym
najtaniej Nowy Rynek (Kolegiacki) 5 — 3. zdg 16 706

Czysty
słoneczny, kulturalnemu. Kreta 5 — 6. zdg 16 736

Gabinet
panu. Śniadeckich 13 — 5. zdg 16 754

Słoneczny
1—2 osoby. Focha 43 — 6. zdg 16 753

Wielka
18 — 12a. zdg 16 767

Wierzbięcice
38, m. 1: 1. 6. zdg 16 726

12 zł
pokoik. Plac Sapieżyński 2 a, mieszkanie 16. zdg 16 725

Niekrępujący
z wszelkimi wygodami. Plac Sapieżyński 2 a, m. 16. zdg 16 724

Przyjezdnym
Zielona 7 — 3. zdg 16 792

Dwuosobowy
Zielona 7 — 3. zdg 16 791

Wrocławska
9 — 9. zdg 16 783

Hafciarkę
zarazem na pokój. Strzelecka 21, mieszkanie 14. zdg 16 719

Wierzbięcice
17, m. 3. zdg 16 702

Dzielyńskich
9 — 6. zdg 16 805

Niekrępujący
nobliwy czysty. Młyńska 4 — 1. zdg 16 578

Kwiatowa
7 — 8. zdg 16 580

Próżny
pokój. Szwajcarska 24 — 1. zdg 16 612

Komfortowy
męski z tapczanem używalność łazienki. Patr. Jackowskiego 19, m. 10. zdg 16 615

Pokój
umeblowany z utrzymaniem lub bez. WielkieGarbary 41, m. 7. zdg 16 616

Duży
wygodami, ewentualnie próżny tamże pokoik. Focha 32, m. 13. zdg 16 850

Jedno-
dwuosobowy. Wierzbięcice 16 — m. 2. zdg 16 840

Pokoik
od 15-go. Matejki 53, m. 10. zdg 16 841

16. SZUKA POKOJU

Spokojnego
niekrępującego wygodami zaraz, szuka naukowiec. Oferty Kurier Poznański zdg 16 080

Oficer
pozasł., samotny od 1. 7. na I ew. II piętrze nie nad sienią bez balkonu. Zgłoszenia z podaniem zawodu Kurier Pozn. zdg 15 800

Szukam
od września pokoju eleganckiego, Jeżyce. Warunki omówię zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 570

Pokój
umeblowany dla pana, bezwzględnie niekrepujący — najchętniej z osobnym wejściem — telefefonem, łazienką, od 1. 7. poszukuje. Oferty Kurier Poznański p 20 733

Małżeństwo
bezdzietne umeblowanego śródmieście cena 35.— zł od 15 lipca. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 010

Małżeństwo
pokoju. Oferty Kurier Poznański zdg 16 277

Kulturalny
urzędnik państwowy wynajmie skromny, czysty, łazienką nie wyżej II piętra, centrum. Oferty cena Kurier Poznański dg 23 471

2 pokoi
sypialnia, gabinet, komfortowe, okolica linii tramwajowej 2 poszukuje od lipca. Oferty Kurier Poznański zdg 16 752

Pokoik
tani możliwie Jeżyce spokój. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 722

Dwie
starsze panie poszukują wygodnego pokoju niewysoko przy Rolnej lub w pobliżu. Oferty Kurier Poznański zdg 16 759

17. LOKALE

Ubikację
fryzjerowi, rzeźnikowi, wydzierżawię. Solacka 6/8, zdg 15 967

Przedsiębiorstwo zbożowe
wydzierżawie lub sprzedam z kamienicą, stajnią, śpichrzami. — miasto pod Poznaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 13 275

Skład
obszerny, najładniejszy na miejscu, składnica, kantor, pięciopokojowe mieszkanie, miasto powiatowe, najlepsze położenie handlowe w rynku do wydzierżawienia Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 14 669

Warsztat
obszerny, suchy, jasny, woda, prąd, kantorek do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 317

Ubikacje
warsztatowe, garaże, składnice, plac. Wielkie Garbary 54. zdg 15 896

Lokal
na rzemiosło mniejszy przemysł hurtownie, elektryczność, kanalizacja. Wielkie Garbary 20, sróżka. zdg 14 853

Składy
zaraz do wydzierżawienia. Focha 125. zdg 15 266

Skład
oraz

Lokale
przemysłowe do wynajęcia — wskaże dozorca Półwiejska 16. zdg 15 868

Skład
wolny. Administracja, Półwiejska 30. zdg 16 434

Lokal
nadający się na każdy cel na pierwszym piętrze. Informacje Stary Rynek 93, skład. zdg 16 490

Ubikacja
suterenowa na składnicę, warsztat. Piekary 18, m. 7. zdg 16 502

Składy
w nowym budynku do wynajęcia. Wiadomość Górna Wilda 35. zdg 16 655

Lokale
na restaurację w nowym budynku przy Górnej Wildzie do wynajęcia. Zgłoszenia: Półwiejska 38 a, m. 7. zdg 16 654

Lokal
św. Marcin 25, obok Telefunken do wynajęcia od 1 lipca. Wiadomość Długa 5, m. 8. zdg 16 652

Skład
próżny do wynajęcia. Focha 39. zdg 16 524

Skład
rzeźnicki mieszkaniem dwupokojowym Focha 126. zdg 16 559

Skład
przyległa ubikacja Rynek Wildecki 73. zdg 16 561

Warsztat
rzeźnicki małe mieszkanie, stajnie wydzierżawie. Grudzieniec 13/17. zdg 16 784

Ubikacje
na fabrykę warsztaty małe, mieszkanie tanio wydzierżawie. — Grudzieniec 13/17. zdg 16 785

Składu
próżnego mieszkaniem — towary krótkie — Poznań — poszukuje. Oferty Kurier Poznański zdg 16 786

18. DZIERŻAWY

Młyn
parowy, 15 tonnowy, bogata okolica sprzedam lub wydzierżawie. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 584

Gabinet techn.-dentystyczny
od zaraz do wydzierżawienia. — Oferty Kurier Poznański zdg 16 024

Restaurację
wydzierżawię. Solacka 6/8. zdg 15 966

Plac
z zabudowaniami i szopami do wynajęcia. Informacje Droga Dębińska 10a. zdg 16 089

Budynek
piętrowy oddzielny, przemysł, — Górna Wilda 84 tanio oddam. zdg 15 697

Piekarnię
wydzierżawię dobrze prosperującą korzystnie z powodu wyjazdu. Gniezno, św. Wawrzyńca 29. ng 44 327/8

Dwa
mieszkania jednopokojowe, kuźnia. Poznań, Dębiec, ul. Dębiecka 33, stróż Paetz. zdg 16 271

Skład
mieszkanie przy głównej ulicy w Gnieźnie do wydzierżawienia. Zgłoszenia Agentura Kuriera Poznańskiego Gniezno 1062 ng 44 334

Młyn motorowy
od 1 lipca br. oddam w dzierżawę. Oferty Kurier Poznański zdg 16 466

Skład
przyległym mieszkaniem na każdą branżę korzystnie do wynajęcia. Ronatowicz, Mogilno, Rynek. zdg 16 685

Polowanie
na jeziorze blisko Poznania wydzierżawie. Oferty Kurier Poznański zdg 16 746

22. ZGUBY

Zabłąkanego
wilka odda Kaszubski, Dębiec, Świerczewska III a 3. zdg 16 620

23. ROZMAITE

Nowość!
Opatentowany przyrząd wzmacniania siłę płciowa mężczyzny. — Cena 10.— zł. Informacje: „Potens". Toruń, Bydgoska 10. Na odpowiedź znaczek. zdg 3 237

Gorsety Biustonosze
poleca
Pracownia Gorsetów „Wanda"
Leontyna Sychowska. Ratajczaka 27. zdg 16 507

Przeprowadzki
krytym
samochodem
Dom Spedycyjny
W. Mewes Nast.
Tama Garbarska 21. Tel. 23-35. Pg 25 953-15.666

Wróży
najpopularniejsza chiromantka — Poznania, Piekary 6 — 2. zdg 15 675

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość! Piłsudskiego 5 — 8. wróżka. zdg 14 245

Farby
dobre
Lakiery
wypróbowane
Pokosty
kupisz najkorzystniej — specjalnym składzie
Centrala Farb
Poznań, Wrocławska 19. dg 23 446

Światowej sławy chiromantka - grafolog-
fizjognomistka
Jakubowska
Zdumiewająco przepowiada przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, loterie. Ratajczaka 15 — 10. Pasaż Apollo. zdg 16 107

Sprostowanie
Niniejszem prostujemy przez nas wysłane ulotki „Do Wszystkich Obywateli miasta Poznania" w drugiej poz. powinno brzmieć: — Mleko chude zawier. do 2% tłuszczu 1 ltr. — 15 gr.; zamiast Melko słodkie zaw. do 2% tłuszczu. Mleczarnia Poznańska — Sp. z o. o., ul. Ogrodowa 14. dg 23 460

Słynna
chiromantka, trafnie przepowiada. Szewska 21 — 5. zdg 15 943

Znana Adarelli przepowiada nieomylnie
z Braminów — ręki. — Niedziele przyjmuje. Podgórna 13, mieszkanie 10. Po prowincjach nie wyjeżdżam. zdg 16 058

Akuszerka
Kowalewska, Łąkowa 14, śródmieściu — paniom zainteresowanym wszelką pomoc, porady. zdg 16) 064

Ubezpiecza na wypadek choroby
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych na Wypadek Choroby w Warszawie. Reprezentacja w Poznaniu, plac Wolności 17, telefon 3503. Przyjmujemy ubezpieczenie osób pojedyńczych i całych rodzin, oraz grup zawodowych. Ubezpieczonym, którzy nie chorowali w roku 1936, Towarzystwo zwraca 50 procent wpłaconych składek. Warunki w biurach Towarzystwa. dg 23 461

Pluskwy
karaluchy wytępia płyn:
„Gazolit"
zdg 10 227-8

Akuszerka
Poznań Strzelecka 2.
przy Świętokrzyskim
przyjmuje udziela porady, pomocy położniczej. dg 23 111-12

P. E. 37.
Podejmij list i przesyłkę. Nie śmiej się przy odbiorze. Będziesz mi wdzięczna, gdy zobaczysz, jak cudowny połysk nadaje obuwiu pasta Erdal. Oczekuję więc odpowiedzi. Cz. Ż. 37. Tajemnica: Użyć jak najmniej pasty Erdal, ale polerować miękkim suknem aż do lśniącego połysku. Tg 20 952/3

Filię
piekarską - mleczarską lub rzeźnicką za złożeniem kaucji 600.— zł przyjmę. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 213/4

Śpiesznie
wykonuje sukienki. Podgórna 6, m. 10. zdg 16 385/6

Żaluzje
tanio reparuje tapicer Welman, Jackowskiego 17. zdg 16 278

Szyję
elegancko tanio. Al. Marcinkowskiego 16, m. 8. zdg 16 286

Krawczyni
szyje tanio sukienki, kostiumy, płaszcze. Wielka 10, m. 8. zdg 16 630

Na reklamę
oddam bezpłatnie ściane szczytowa. Warunek otynkowanie ściany. Piekary 18, m. 7. zdg 16 501

Naprawy
dywanów, cerowanie garderoby, tel. 22-02. Adamski, Ratajczaka 15, m. 6. zdg 16 227

Owłosienia
usuwa z cebulką „Bellot". Prospekty wysyłamy bezpłatnie — Schönwald, Kraków, Dietla 51. n 44 919

Tanio
elegancko, wszelką garderobę damską wykonuje Madrowska, — Pasaż Kino Metropolis. zdg 16 766

24. NAUKA

Parisienne diplômée
Leçons de français (Grammaire, conversation, littérature) Traductions (Prix modérés) s'adresser Ogrodowa 12, m. 28. zdg 12 894

Koncesjonowane
kursy nowoczesnego kroju. Nowak, Wrocławska 33 dg 23 401

Szkoła Przysposobienia
Administracyjno Handlowego
i Kursy Handlowe
Preissa,
Skarbowa 11. Wpisy codziennie. zdg 14 231

Student matematyki wyjedzie na
Kondycje
udzieli wszystkich przedmiotów zakresu całego gimnazjum, szczególnie matematyki, fizyki, łaciny Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 15 903

Kroju
modelowania najnowszego. — Strojna-Neumannowa, Szkolna 3, m. 26. zdg 15 847

Prywatne dokształcające kursy „wiedza"
Kraków, ul. Pierackiego 14 przygotowujące na lekcjach zbiorowych w Krakowie, oraz w drodze korespondencji, za pomocą zupełnie nowo opracowanych skryptów, programów i miesięcznych tematów, przyjmują wpisy na nowy rok szkolny 1937/8 na: kurs maturyczny gimnazjum — starego typu, kurs średni do egzaminu z 4-ch kl. gimn. nowego ustroju, kurs niższy z zakresu I i II kl. gimn. nowego ustroju, kurs 7-mio klasowej szkoły powszechnej. Wykładają najwybitniejszes siły fachowe. Pg 28 330-70,70

Budowy maszyn
do egzaminu, przygotuje korepetycje, miasto lub wyjazd. Oferty Kurier Poznański zdg 15 922

Kursy
Handlowe
Sawickiego
Dypl. W. S. H. Poznań, Kantaka 7, telefon 49-68. Wpisy codziennie. dg 23 318/19

Nauka
Kto pp. Profesorów przygotuje I kl. gimnazjalnej ucznia 7 powszechnej? Szczegółowe oferty Kurier Poznański zdg 16 290

Książkowości
stenografii polsk-niem. udziela Kromczyńska, Ogrodowa 16, II. zd 16 498

Jąkania
oraz wszelkich wad językowych usuwam radykalnie własną, wypróbowaną metodą, dużo podziękowań od obarczonych oraz osób wybitnych. Na życzenie wyjeżdżam. Przyjmuje codziennie oraz święta od godz. 5—7. Lange-Wnukowski, pedagog wymowy, Dąbrowskiego 34, m. 15 (dom ogrodowy). zdg 16 406

Kursy handlowe
Skrzypczak, plac Wolności 2 — Wpisy codziennie. zdg 16 377

Szkoła
Tańców
Szorskiego, Pierackiego 12, telefon 38-08. zdg 16 653

Student
starszy, energiczny, udzieli lekcyj we wszystkich przedmiotach, wszystkich klasach. Specjalność: grecki, łacina, francuski, niemiecki, polski. Bardzo dobre referencje. Chętnie na wieś Oferty Kurier Poznański dg 23 474.

Absolwent
U. P. poszukuje kondycji na wyjazd lub pokoju na korepetycje Oferty Kurier Poznański zdg 16 733

25. MUZYKA

Kwartet
koncertowo - dancingowy, wolny 1 lipca. Zgłoszenia Agentura Kuriera Poznańskiego. Gniezno 1056. ng 44 332

Niebieskie
róże — Senne marzenia Cicho grajcie — Piętro wyżej oraz wszelkie nowości poleca Księgarnia Cybulskiego, Marcina 9. ng 45 000

Orkiestra
kwartet pierwszorzędna potrzebna od 1. 7. Zgłoszenia warunki, podanie instrumentów, fotografie Kurier Poznański zdg 16 682

Trio
pierwszorzędne akordeonem — śpiew, wolne 1-go. Oferty Kurier Poznański zdg 16 716

Organizuje
damską orkiestrę.
mandoliny, mandoły, gitary, bas perkusja. Zgłoszenia poniedziałki, czwartki 6—8. Grottgera 3 — 7. zdg 16 710

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Wychowawczyni
z długoletnią praktyką i bardzo dobrymi poleceniami poszukuje posady do dzieci 1. 8. 37. cośkolwiek język niemiecki, szycie, robótki. Łaskawe oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 12 948

Osoba
inteligentna, obeznana kuchnią, zaprawami, drobiem poszukuje posady gospodyni probostwie, samotnej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 14 750

Sierota
dobrze polecona, uczciwa, chętna szuka posady do wszystkiego z gotowaniem, najchętniej u bezdzietnych państwa od 15. 6. Oferty Kurier Poznański zdg 16 121

Długoletnie
świadectwa, pracowita, wierna, polecona do wszystkiego szuka posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 076

Małopolanka
poszukuje posady gosposi, z dobrym gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 16 110

Prasowaczka
poszukuje posady poza domem. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 041

Pielęgniarka
do dzieci z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 115

Dziewczyna
uczciwa, pracowita poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurier Poznański zdg 16 125

Poszukuję
posady gospodyni, samodzielnym gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 16 133

Dziewczyna
szuka posady do dzieci, pokojowej lub wszystkiego, bez gotowania. Oferty Kurier Poznański zdg 15 944

17
letnia poszukuje posady do dzieci lub prac domowych. Oferty Kurier Poznański zdg 16 040

Panienka
poszukuje posady do dzieci z szyciem lub do wszystkiego od zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 047

Przyjmę
posadę do wszystkiego u samotnej osoby lub małżeństwa za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurier Poznański zdg 16 187

Praczka
akuratna, rzetelna, czysto pierze. Oferty Kurier Poznański zdg 16 051

Gosposia
samodzielna z długoletnimi świadectwami szuka posady od 15. lub 1. 7. Oferty Kurier Poznański zdg 15 992

Praczka
uczciwa poszukuje prania, 2 razy tygodniowo, posługi. Plac Nowomiejski 5, m. 6. zdg 15 761

Kucharka
Rosjanka, dobrze polecona poszukuje posady na wyjazd tylko do lepszego domu. Polna 21, m. 3, widz. od 12 do 2. zdg 15 840

Praczka
czysta, szuka prania poza dom. Oferty Kurier Poznański zdg 16 160

Na wyjazd
poszukuje dziewczyna, młodsza uczciwa, chętna posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 167

Posługi
poszukuje dziewczyna uczciwa 2 razy w tygodniu. Oferty Kurier Poznański zdg 16 497

Uczciwa
dziewczyna szuka jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 16 554

Szukam
posługi na pół dnia. Oferty Kurier Poznański zdg 16 274

Posługi
do wszystkiego z praniem z — świadectwami. Oferty Kurier Poznański Łazarz zdg 16 208

Panienka
młoda pragnie wyuczyć ekspedientkę z jakiejkolwiek branży. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 216

Dziewczyna
młodsza, samodzielnym gotowaniem, wszelkich prac, dobrymi poleceniami, szuka posady 15. 6. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 185

Posługaczka
od 15—1 poszukuje posługi. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 327

Posługi
na przed południe poszukuje. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 427.

Panna
lat 26, miła na wskroś uczciwa, z dobrymi świadectwami poszukuje posady gosposi od 1 lipca do 1—2 osób w lepszym domu, miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 16 379

Dziewczyna
zaufana, samodzielna z dobrymi świadectwami prosi o posadę od 1 lub 15 lipca. ul. Bukowska. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 763

Dziewczyna
bardzo uczciwa, długoletnie świadectwa, samodzielna do wszystkiego szuka posady tylko lepszy dom. Najchętniej bezdzietnych. Oferty Kurier Poznański zdg 16 511

Panna
inteligentna, dobrego domu, uczciwa, wiek średni, obeznana kuchnia, zaprawami, drobiem poszukuje posady na probostwie — lub samotnej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 16 420

Dziewczyna
czysta, uczciwa, poszukuje posady do wszystkiego, dom religijny Oferty Kurier Pozn. zdg 16 473

Posługi
przed południem poszukuje bardzo dobrze polecona. Oferty Kurier Poznański zdg 16 221

Dziewczyna
starsza z dobrem gotowaniem,
młodsza
do dzieci z prowincji poszukują posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 16 806.

Szukam
posady za pokojową lub wszystkiego, chętnie na wyjazd. Oferty Kurier Poznański zdg 16 815.

Dziewczyna
uczciwa, zaufana, dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami szuka posady lepszy dom od 1 lipca. Oferty Kurier Poznański zdg 16 814

Posługi
poszukuje za obiad skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurier Poznański zdg 16 765

Poszukuję
posługi przed południem od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 16 771

Wychowawczyni
długoletnimi świadectwami, praktyka, kochająca dzieci, szycie, — niemiecki. Oferty Kurier Poznański zdg 16 803

Szukam
posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 16 575

Dziewczyna
uczciwa, z dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 837

Przyjmę
pranie lub posługę. Oferty Kurier Poznański zdg 16 839

Dziewczyna
czysta, somodzielna szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 808

Dziewczyna
dobrymi świadectwami poszukuje posługi. Oferty Kurier Poznański zdg 16 758

b) Inni

Technik
dentystyczny poszukuje posady, biegły w technice, znający operatywe. Zgłoszenia Kurier Poznański p 20 734

Maszynistka
przystojna, młodsza, z praktyką, poszukuje posady w biurze. Za wskazanie dam 50 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 16 104-5

Praktykantka
biurowa z wykształceniem średnim, szuka posady w biurze. Za wskazanie stałej posady dam 100 zł. Oferty Kurier Poznański zdg 16 102-3

Technik drogowy i wodny
poszukuje zaraz posady. Oferty Kurier Pozn. dg 23 470.

Dyrektor
gimn. historyk, geograf. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 14 796

Młynarz
dwudziestoletnia praktyka, samotny, obeznany wszelkiemi maszynami, podnosi sprawność przemiałową młyna, obeznany z motorami ssącogazowymi, w dużych małych młynach, przeprowadza wszelkie reparacje, poszukuje pracy. Poważne referencje, świadectwa. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 14 801

Rolniczej
praktyki, posady szukam. Mam 2 lata studiów rolniczych. 2½ roku wzorowej praktyki. Znam hodowlę, uprawę, książkowość. — Świadectwa bardzo dobre. Oferty Kurier Poznański zdg 12 542

Sekretarz
adwokacki młodszy, 8 lat praktyki, piszący również na maszynie poszukuje posady w adwokaturze, wzgl. instytucji. Oferty Kurier Poznański zdg 15 563

Urzędnik gospodarczy
i kierow. gorzelni, żonaty lat 46 szuka stosownej posady samodzielnej wzgl. pod ogólną dyspozycję od 1. 7. lub później. Oferty Kurier Poznański zdgr 15 653

Panienka
inteligentna z dobrymi świadectwami poszukuje posady do dzieci na wyjazd. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 15 721

Polecam
moją ekspedientkę branży kolonialno - spożywczej oraz wyręczenie w domu, sumienną obowiązkową, skromną, wymagania skromne. Oferty Kurier Poznański zdg 15 591

Ekspedientka
starota szuka posady do składu kolonialnego, przykrym położeniu. Kurier Pozn. zdg 15 590

Kasjerka

na majątek książkowość, gospodarstwo podwórzowe, młoda, zdolna, szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurier Poznański zdg 16 662

Kelner

poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 090

Młody

kupiec szuka jakiejkolwiek posady, ewtl. biurowej. Mogę złożyć kaucję do 2 000,—. Łaskawe oferty Kurier Pozn. zdg 15 552

100,—

dam za wyszukanie stałej posady. Dobre świadectwa — kaucja. Oferty Kurier Poznański zdg 15 551

Pokojowa

lepszej rodziny poszukuje posady szyciem, sztywną bieliznę lub do dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 14 573

Bufetowa

z kaucją poszukuje pierwszorzędnej posady. Adres Hemerling, Bydgoszcz, Fordońska 20. dg 23 429

Chłopak

uczciwy szuka pracy względnie do posyłek. Oferty Kurier Pozn. zdg 15 880

Maturzystka

księgowa, stenotypistka poszukuje posady. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 303

Stenotypistka

polsko-niemiecka szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 354

Kto

przyjmie choć na krótki czas do pracy, stróżostwa, bufetu, garderoby lub innej emigranta inwalidę za skromnym wynagrodzeniem. Zna obce języki i księgowość. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 16 315

Krawcowa

poszukuje posady dom. Oferty Kurier Poznański zdg 16 295

Sierota

uczciwa, pragnie wyuczyć ekspedientkę rzeźnicka. Oferty Kurier Poznański zdg 16 215

Absolwent Liceum Rolniczego

w Bydgoszczy zmieni praktykę zaraz lub później. Zgłoszenia Gruszczyński, Olszewka, poczta Nakło n/N. ng 44 989

Krawcowa

domowa, dobry krój, poszukuje posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 622

Ekspedientka

biegła w polskim i niemieckim z praktyką i kaucją. do drogerii kolonj. poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 193

Française

cherche place vacances. Oferty Kurier Poznański zdg 15 910

Szofer

mechanik poszukuje posady ciężarówki lub osobówki, dobrymi poleceniami w miejscu. Oferty Kurier Poznański zdg 15 959

Czeladnik

piekarski, zna cukiernictwo poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 141

Ekspedientka

poszukuje posady w rzeźnictwie lub piekarni. Złoży kaucje. Oferty Kurier Poznański zdg 16 139

Dziewczynka

inteligentna, dobrymi świadectwami szkolnemi poszukuje posady do dzieci, posyłek. Oferty Kurier Poznański zdg 16 052

Inteligentka

panienka szuka posady do składu lub do dzieci, mała kaucja. Oferty Kurier Poznański zdg 16 029

Absolwentka

szkoły wydziałowej z rocznym kursem szkoły handlowej szuka zajęcia w biurze lub przedsiębiorstwie, może złożyć kaucję. Oferty Kurier Poznański zdg 15 728

Eksedientka

pracowała 9 lat w składzie kolonialnym poszukuje jakiejkolwiek posady ewentl. z kaucją. — Oferty Kurier Poznański zdg 14 705

Studentka matematyki

poszukuje posady lub kondycji. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 342

Krawczyni

dobra, biegła, poszukuje posady lub prywatnie w dom od zaraz. Łaskawe oferty Kurier Poznański zdg 16 326

Urzędnik gospodarczy

kawaler, lat 27, średnie wykształcenie rolnicze, kilkuletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 443

Kierownik

kupiec przystojny, samotny, lat średnich poszukuje posady Gdyni lub innej miejscowości. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurier Poznański ng 44 973

Panienka

do pomocy w składzie poszukuje pracy. Oferty Kurier Poznański zdg 16 421

Urzędnik

gospodarczy, młodszy pod dyspozycję, średnia szkoła rolnicza, po wojskowości, obecnie w posadzie, zmieni 1 lipca lub później. Oferty Kurier Poznański zdg 16 390

Aptekarz

aprobowany przyjmie posadę zastępstwo 3 miesiecz. Pomorze lub północne Poznańskie, język polski, niemiecki. Zgłoszenia Kurier Poznański ng 44 994

Panienka

inteligentna poszukuje posady do składu. Oferty Kurier Poznański zdg 16 415

Wychowawczyni

średnim wykształceniem, praktyką nauczania, do dzieci (8—14 lat) lub do towarzystwa na wieś lub letnisko szuka posady. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 16 536

Rutynowany

doświadczony księgowy prowadzi księgi przychodnio. Przyjmie również administracje domów. — Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 589

Sekretarz

osobisty, wyższe wykształcenie handlowe, korespondencja, maszyna, poszukuje posady, praktyka, referencje. Oferty Kurier Poznański zdg 16 742

Absolwent

W. S. H. poważny, energiczny, korespondencja, maszyna, poszukuje posady, praktyki, referencje. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 743

Maszynistka

biegła poszukuje posady. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurier Poznański zdg 15 194

Polskie Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Województwa Śląskiego, Katowice, Plac Wolności 8, I. p., zawiadamia, że przy Radzie Stowarzyszenia został utworzony

Referat Pośrednictwa Pracy

który udziela pomocy w wyszukiwaniu pracy dla inżynierów i techników narodowości polskiej. Zgłoszenia z podaniem osobistych dat i kwalifikacji oraz 50 groszy w znaczkach pocztowych należy kierować pod wyżej podanym adresem. ng 44 255

Kuśnierka

polecona fasonuje tanio po domach szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 667

Szyję

kołdry tanio po domach, szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 16 669

Kawaler

mechanik - szofer poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 15 796

Buchalter

emerytowany i dobry administrator przemysłowy obejmie od zaraz odpowiednie stanowisko. — Wymagania skromne. Referencje i świadectwa poważne. Oferty do Kuriera Pozn. zdg 14 121

Panienka

z gimnazjalnym wykształceniem, praktyką biurową, pisząca na „Adlerze" szuka posady za skromnym wynagrodzeniem. — Oferty Kurier Poznański zdg 15 971

Pielęgniarka

z długoletnią praktyką poszukuje posady do niemowlęcia. Oferty Kurier Poznański zdg 16 026

Kucharz

szuka posady zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 16 057

Rządca

20 lat praktyki w najwzorowszych Wlkp. Szkoła i praktyka niemiecka. Prima referencje i świadectwa poszukuje odpowiedniego stanowiska. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 092

Która

z starszych pań, panów przyjmie panienkę do towarzystwa — opieki w chorobie, jak lektorka. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 939

Poszukuję

posady w Poznaniu biurowej lub nadzorczej za kaucją 1 000 złotych. Oferty Kurier Poznański zdg 15 569

Aptekarz

aprob., przyjmie posadę zastępstwo 3 miesięcz. Pomorze albo połud. Poznań, język polski, niemiecki. Zgłoszenia Kurier Pozn. ng 44 820

Stolarz

z własnymi narzędziami, który pracował samodzielnie, poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 15 027

Panna

dzielna, lepszej rodziny, wykształcenie gimnazjalne i gospodarcze, język niemiecki poszukuję posady jako wychowawczyni dzieci, biurowa, zastępczyni pani domu, samodzielna gosposia u samotnej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 14 744

Była studentka

zamiejscowa, uczciwa, trudnych warunkach przyjmie posadę — gdziekolwiek sekretarki, początkującej biurowej, korepetytorki itp. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 171

Biuralistka

poszukuje zastępstwa. Oferty Kurier Poznański zdg 14 883

Panienka

młoda, inteligentna szuka posady w pakowni. Branża obojętna. — Oferty Kurier Pozn. zdg 15 265

Biegła

krawcowa szuka pracy poza dom Oferty Kurier Pozn. zdg 15 236

Krawcowa

poszukuje posady poza dom, suknie modelowe, kroje pierwszorzędne. Mostowa 32, m. 6. zdg 15 280

Maszynistka

biuralistka szuka posady, zastępstwa. Oferty Kurier Poznański zdg 15 276

Syn

inwalidy wojennego lat 16, szuka nauki w zawodzie instalatorskim. Łaskawe zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Wojennych R. P. Powiatowe Koło Poznań, ul. Kozia 8, telefon 29-94. zdg 15 308/9

Krawcowa

wykwalifikowana na płaszcze, suknie, kostiumy poza dom, wyjazd szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 15 380

Krawcowa

szuka posady po domach, szyje tanio. Oferty Kurier Poznański zdg 16 687

Panienka

pracowita, władająca polskim i niemieckim, francuskim językiem szuka posady do dzieci lub pokojówkę. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 748

Krawcowa

sierota, wiek średni, przyjmie posadę do szycia w pensjonacie, sierocińcu, szpitalu. Miejscowość obojętna. Oferty Kurier Poznański zdg 16 796.

Inżynier

starszy, samotny, elektryk, mechanik, automobilista, dzielny akwizytor, kierownik biura, projektów, montażów, warsztatów, poszukuje jakiegobądź zatrudnienia. Oferty Kurier Poznański zdg 16 693

Pomocnik

krawiecki szuka pracy na stałe. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 717

Absolwent

prawa przyjmie posadę biurową, administracje domu. Referencje, gwarancje pierwszorzędne. — Oferty Kurier Poznański zdg 16 734

27. WOLNE MIEJSCA

Służbę domową

poleca Społeczne Biuro Pośrednictwa Pracy, plac Wolności 8, telefon 36-80. zdg 9 510

Mamka

potrzebna. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 015

Wysoki

stały zarobek dla posiadających 500 zł. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 16 136

Poszukuję

inteligentnej panienki do dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 16 081

Dziewczę

lekkich prac domowych i posyłek Adres wskaże Kurier Poznański zdg 16 094

Laborant

potrzebny zaraz, podać warunki. Foto-Fox, Gdynia, ng 44 390/a

Przychodnia

całodzienna polecona. Łukaszewicza 2 — 6. zdg 16 755

Krawcowe

biegłe oraz uczennice zaraz. Susicka, Mostowa 26. zdg 16 718

Gosposi

dobrym gotowaniem do wszystkiego. Przemysłowa 20, druga bramka. zdg 15 861

Czeladnik

rzeźnicki, prowincji po wyuczeniu potrzebny od zaraz. Żabikowo plac Wolności 2. zdg 15 392

Gosposia

inteligentna, m.odsza do starszego samotnego na prowincji potrzebna. Zgłoszenia podaniem prentensji, wieku fotografią Kurier Poznański zdg 16 683

Dziewczyna

młodsza gotowaniem, znajomość szycia potrzebna. Niegolewskich 6 — 5. zdg 16 688

Zdolny mleczarz

z got. ca 3.000,— zł jako kierownik mleczarni poszukiwany. Zgł. do Kuriera Poznańskiego zdg 16 675

Uczciwa

czysta do wszelkich prac domowych. Poznań, Skarbowa 7, m. 10. zdg 16 362/3

Poszukuję

panienki, inteligentnej do dziecka 2 letniego na prowincje. Zgł. z życiorysem, skromnymi wymaganiami oraz adresem skierować do redakcji Kuriera Pozn. zdg 15 889

Ekspedientki

wykwalifikowane do magazynu towarów krótkich zaangażuje. — Oferty życiorysem Kurier Pozn. zdg 16 708

Panna

inteligentna, wymowna, muzykalna, z lepszej rodziny potrzebna zaraz do składu fortepianów. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 16 568

Uczennice

do magazynu towarów krótkich przyjmie, wiek od 17 lat. Oferty życiorysem Kurier Poznański zdg 16 707

Pisarza

podwórzowego poszukuje Maj. Zrenica, p. Środa. Referencje konieczne. Zgłoszenia Zarząd Majętności. zdg 16 802

Leśnego

praktykanta z ukończoną szkołą leśną oraz praktykanta lub pomocnika na tartak parowy poszukuje od zaraz majątek Berducha, Czabel, Sarny, ul. Starościńska 5 telefon 121. ng 44 917

Poważny

Koncern Wydawniczy poszukuje od zaraz siły biurowej, rutynowanej, energicznej fizycznie silnej, pierwszeństwo dla kandydatów wykwalifikowanych w pracach wchodzących zakres wydawnictwa. Oferty z podaniem warunków do Kuriera Poznańskiego zdg 16 834

Handlowcowi

inteligentnemu dam stałą pracę udział w zyskach z gotówką 500 złotych. Oferty Kurier Poznański zdg 16 776

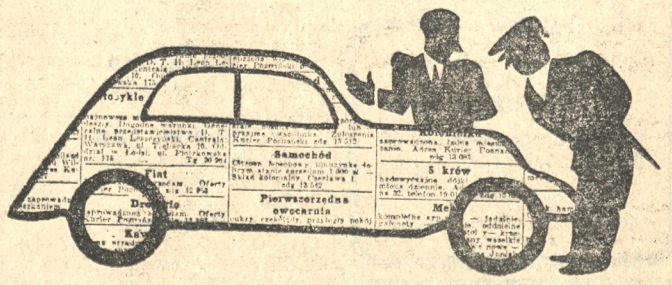

Samochód sprzedasz — kupisz przez ogłoszenie w „KURIERZE POZNAŃSKIM" zg 1598

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE

Poniedziałek, 14 czerwca.

6.15 audycja poranna; **11.30** audycja dla szkół: 1) Fragmenty z „Pana Tadeusza" — Adama Mickiewicza — recytuje Mariusz Maszyński, 2) muzyka (płyty); **11.57** sygnał czasu, **12.03** dziennik południowy; **12.15** „Wycieczki — rozrywką i nauką" — pogadanka dla gospodyń wiejskich — wygł. Władysława Ciemniewska; **12.25** orkiestra Otto Dobrindta — płyty; **12.40** „Od warsztatu do warsztatu" — aud. poświęcona rzemiosłu ślusarskiemu; **15.45** wiadomości gospodarcze; **16.00** „Najnowsze wynalazki: U profesora „Miliona atmosfer" — pogadanka dra Feliksa Burdeckiego dla dzieci starszych, **16.15** koncert rozrywkowy w wyk. Tria Salonowego Rozgłośni Katowickiej; **16.45** „500 lat polskiej gościnności" — felieton Stanisława Wasylewskiego (z Poznania); **17.00** koncert chóru Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia" pod dyr. K. Rogalskiego; **17.25** dwufortepianowa muzyka francuska w wyk. Zofii Korntopf-Omaszkowej i Ireny Niemczewskiej (z Wilna); **17.50** „Cieszynianka" — pogadanka przyrodnicza — wygł. Ryszard Pill (z Katowic); **18.09** skrzynka techniczna; **18.10** program na jutro; **18.15** humoreski — intermezza — groteski (płyty); **18.50** pogadanka aktualna; **19.00** audycja strzelecka; **19.40** „Pływanie — potrzeba życia codziennego" — pogadanka sportowa — wygł. płk. Machowicz; **19.50** wiadomości sportowe; **20.00** koncert rozrywkowy. Wykonawcy: Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Zdzisław Górzyńskiego z udz. Grety Turnay i Stefana Witasa (śpiew); w przerwie około godz. 20 45 dziennik wieczorny i pogadanka aktualna; **21.45** „Ta trzecia" — humoreska Henryka Sienkiewicza; **22.00** koncert wieczorny w wyk. Ork. P. R. pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego; **22.50** ostatnie wiadomości dziennika wieczornego.

WARSZAWA

Warszawa II — 13,00 koncert rozrywkowy — płyty: **14,06** dyryguje Albert Coates, gra Artur Rubinstein — płyty; **15,00** pogadanka aktualna; **15,10** życie kulturalne stolicy; **15,15** muzyka lekka — płyty; **22,00** wiadomości sportowe; **22,05** muzyka lekka — płyty; **23,00** „Impresjonizm literacki" — szkic dr Tadeusza Makowskiego; **23,15** muzyka taneczna — płyty.

POZNAŃ

Poniedziałek, 14 czerwca.

Poznań — 12.15 muzyka dla wsi (płyty); **12.25** płyty; **13.00** życie kulturalne i społeczne Poznania; **13.05** koncert życzeń z płyt; **14.05** przegląd giełdowy; **14.15** koncert życzeń z płyt; **16.45** „500 lat polskiej gościnności" — felieton Stanisława Wasylewskiego. Na W. R. P.: **18.00** skrzynka ogólna; **18.10** arie i pieśni w wyk. Haliny Jasnochowej; **18.30** sola skrzypcowe (płyty); **18.40** program na jutro; **18.45** wiadomości sportowe lokalne; **23.00** muzyka taneczna (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

15.00 Praga — Koncert z płyt. **16.00 Koenigsw.** — Muzyka lekka. **19.00 Lipsk — Drezno** — „Flet czarodziejski" op. Mozarta. **Koenigsw.** — Wesoła audycja muzyczna. **19.30 Wiedeń** — Koncert zw. kompozytorów austriackich. **20.00 Bruksela franc.** — „Hrabia Luksemburg" opt. Lehara. **Kolonia** — „Poskromienie złośnicy" op. Goetza. — **20.10 Koenigsw.** — Koncert kwartetu Petera, **20.15 Londyn Reg.** — Festsival muzyczny pod dyr. Toscaniniego. **20.30 Radio Paris** — „Yes" opt. Yvain'a. **20.45 Sztokholm** — Muzyka rozrywkowa. **21.00 Budapeszt** — Koncert w wyk. prof. konserwatorium. **Berlin** — Wesoło rozpoczynamy tydzień. **21.05 Rzym** — Recital wiolonc. **Koenigsw** — Koncert muz. operowej z Frankfurtu. **22.30 Koenigsw.** — Nocna muzyczka. **22.50 Kolonia** — Koncert nocny. **24.00 Frankfurt** — Koncert nocny z płyt.

Za tydzień, na niedzielę, 20 czerwca 1937 r.

KURIER POZNAŃSKI

wydaje

wielki numer pomorski

który ze względu na swój znacznie **powiększony nakład i rozszerzoną objętość** stanowić będzie dla P. P. KUPCÓW i PRZEMYSŁOWCÓW

doskonałą okazję do skutecznej reklamy

ODDZIAŁ: UL. NOWA 10.
Pg 25 651-7.61

Wdowiec

z dzieckiem poszukuje młodszej, uczciwej dziewczyny z gotowaniem. Oferty Kurier Poznański zdg 16 155

Uczeń

zegarmistrzowski, z rodziny dobrze usytuowanej, niżej 16 lat potrzebny. Oferty Kurier Pozn. zdg 16 163

Biurowa

młodsza do faktur, pisanie maszynie potrzebna od zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 000

Marszantka

na stałą posadę. Oferty Kurier Poznański zdg 16 813

Posługaczka

Strusia 11 m. 9. zdg 16 823

Ogrodniczka

z prowadzeniem księgowości gospodarczej potrzebna od 1 lipca na mniejszy majątek. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 16 061

Dachy
pokrywa - naprawia - smoli
J. Mandowski
Poznań-Grobla 3 - tel. 34 69
Papę — smołę — lepik
sprzedaje
po cenach fabrycznych.
zg 29223

TEATRY

Poznań, sobota, 12. 6.
TEATR POLSKI: Sobota, 12. 6. „Rozkoszna dziewczyna".
Niedziela, 11. 6, godz. 20: „Rozkoszna dziewczyna".
ADRIA: „Halli — Hallo tu Adria".

KINA

Poznań, sobota, 12. 6.
APOLLO: „Daj mi Twe Serce"
CORSO: „Pat i Patachon jako jazzbandziści".
GLORIA: „Pan z Milionami".
GWIAZDA: „Czarne Róże".
METROPOLIS: Robert i Gloria.
OŚWIATOWE T. C. L.: „Nowe przygody Tarzana"
RENAISSANCE: „Ostatni poganin".
SŁOŃCE: „Bogate biedactwo".
SFINKS: „Dodek na froncie".
ŚWIT: „Władca Kalifornii".
TĘCZA-Łazarz: „Cygańskie Dziewcze".
TĘCZA-Wilda: „Mały lord".
WILSONA: „Zapomniany człowiek".

Siła biurowa

potrzebna na dwutygodniowe zastępstwo zaraz. Znajomość języka niemieckiego w słowie i piśmie konieczna. Oferty pisemne pod nr. „23,272" do „Par", Al. Marcinkowskiego 11.
Pg 28 367-23.272

Młodsza siła biurowa

która zna język niemiecki do branży automobilowej, zaraz poszukiwana. Oferty pisemne w języku polskim i niemieckim należy kierować pod nr. „23,271" do „Par", Al. Marcinkowskiego 11.
Pg 28 366-23,271

Specyficzne

nowości w artykułach biurowych. Poważna firma poszukuje młodych, zdolnych zastępców, zaprowadzonych w urzędach państwowych, samorządowych, bankach i większych przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych. Warunki korzystne: fixum i prowizja. Wyczerpujące oferty z podaniem referencyj pisemnie pod „Egoba", Kraków, Wielopole 10.
ng 45 004

Posługaczka

gotowaniem. dzieci. Focha 79, Teichert, skład. zdg 16 548

Krawcowa

(utrzymanie 1,50—2.00 dziennie). Solacz. Wiece 6. zdg 16 462

Nauczycielka

opiekunka energiczna, inteligentna potrzebna na wieś do dozoru dzieci podczas wakacyj. Pożądana konwersacja francuska. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 15 987

Młodszy książkowy

do większego młyna na prowincji potrzebny. Wynagrodzenie 70 zł. utrzymanie, pokój wolne. — Zgłoszenia z życiorysem, ewentl. praktyką referencjami do Kuriera Poznańskiego zdg 15 882

Poszukuję zdolnego
ceramika

do samodzielnego prowadzenia fabryki kafli. Oferty składać pod adresem: Antoni Lipowski, Kęty fabryka kafli, pow. Biała.
zd 15 973

Pomocnik ogrodniczy

potrzebny od 15. Błaszczyk, Żegrze. zdg 16 494

Chłopiec

do bufetu potrzebny. A Gośliński. 3 Maja 5. zdg 16 312

Kucharka

potrzebna. A. Gośliński. 3 Maja 5. zdg 16 313

Dziewczyna

starsza do wszystkiego gotowaniem. ul. Wroniecka 6/8. Restauracja. zdg 16 262

Biurowa

biegła w liczeniu, znająca sprawy ubezpieczeniowe i wypłaty od zaraz potrzebna. Oferty Kurier Poznański zdg 16 553

Pomocnik

malarski z 3-letnią praktyką poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia Poznań, ul. Ratajczaka 13, Fryzjer. zdg 16 255/6

Służąca

wszystkiego potrzebna. Skład papieru. Stary Rynek 1, Ratusz. zdg 16 044

Dozorca

domowy instalator, — umiejący wszelkie prace potrzebny. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 030

Uczeń

rzeźnictwo, Chwaliszewo 71. zdg 16 045

Piekarza

młodego do rozwożenia pieczywa, gwarancja, życiorysem i świadectwami. Oferty Kurier Poznański zd 16 537/8

Służąca

z dobrym gotowaniem i referencjami do młodego małżeństwa — bezdzietnego do Łodzi na 3 pokoje komfortowe może się zgłosić. Kaczmarek, Ogrodowa 13, m. 5. zdg 15 913

Lekarz

gosposi uczciwej, samodzielnej, solidnej. Adres Kurier Poznański zdg 16 324

Młody, energiczny
pomocnik handlowy

władający językiem niemieckim, z umiejętnością urządzania wystaw — zostanie przyjęty na stałą posadę. Oferty pod dg 23 462 do Kuriera Poznańskiego.

Uczennice

potrzebne do pracowni dywanów. Ratajczaka 15 m. 6 zdg 16 236

Nakładaczka

dobra siła, pospieszna, tygiel, zaraz „Plakat" Kantaka 8/9. zdg 16 218

Aptekarz

potrzebny od 15. 6. na zastępstwo lub na stałe. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków skierować do Kuriera Pozn. pod dg 23 467

Posługaczka

młodsza, uczciwa, chętna, do wszystkiego na cały dzień potrzebna. Drogeria, Wodna 13. zdg 16 657

AUTORYZOWANE MIEJSCE SPRZEDAŻY ZEGARKÓW
OMEGA
W. SZULC
Poznań, pl. Wolności 5
zał. w 1873 r.
Pg 28836-28,1 5

Panna

młoda, inteligentna potrzebna jako zarządczyni do samotnego pana. Odpisy świadectw, fotografia, wiek, pensja do Kuriera Poznańskiego dg 23 466

Prasowaczka

zaraz. Plac Bernardyński 5. zdg 16 625

Służąca

młodsza do wszystkiego z gotowaniem, na wyjazd nad morze, na 2½ miesiąca od 15 czerwca. Konieczny dowód osobisty i dobre referencje. Zgłoszenia Klabecka, Rzeźnia miejska, Tama Garbarska 7, do godz. 11 rano i od 2—4. zdg 16 289

Zastępstwa

rejonowe w całej Polsce masowego patentowanego aparatu (sprzedaż przez akwizytorów) odpowiedniej firmie — do oddania. Zgłoszenia do adm. Kuriera Poznańskiego ng 44 918.

Największy
Browar

zagraniczny dawno w Polsce zaprowadzony odda
Zastępstwo

na województwa Poznańskie i Pomorskie poważnemu reflektantowi. Kapitał potrzebny około 5 tysięcy. Zgłoszenia pisemne z podaniem referencyj przyjmuje Kurier Poznański zdg 16 558

Panienka

uczciwą do pomocy w składzie i prac domowych. Wskaże Kurier Poznański zdg 16 741

Uczeń

potrzebny. Foto „Luna". Stary Rynek 71. zdg 16 744

Dziewczyna

z gotowaniem. Stary Rynek 71 — 4. zdg 16 745

Czeladnik

piekarski z kaucją może się zgłosić. Oferty Kurier Poznański zdg 16 451

Służąca

zaraz potrzebna bez spania. Brawata. Prusa 14. zdg 16 512

Uczennica

potrzebna. Prasowalnia, Strusia nr 1. zdg 16 650

Służąca

uczciwa, młodsza potrzebna. Kawiarnia, Dąbrowskiego 49. zdg 16 642

„Spółka Akcyjna poszukuje od zaraz
stenotypistki

polsko - niemieckiej biegle stenografującej w obu językach. — Szczegółowe oferty wraz z odpisami świadectw oraz podaniem wymaganego wynagrodzenia kierować należy: Gdynia, skrytka pocztowa 28 (dwadzieścia osiem). dg 23 469

Akwizytor

branży stolarskiej potrzebny. — Oferty Kurier Pozn. zdg 16 467

Przychodnia

Woźna 7/8, restauracja. zdg 1 621

Poszukujemy

inteligentnej dobrze prezentującej się pani odwiedzania urzędów jako podróżującej, dwie robotnice znające prace introligatorskie. — Adres wskaże Kurier Poznański zdg 16 592

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
Parkiet po cenach konkurencyjnych
ng 43 129

Dziewczyna

młodsza uczciwa, chętna wszystkiego gotowaniem. Kolejowa 49, mieszkanie 2. zdg 16 278

Przepisuję

maszyną najtaniej. Pocztowa 15. zdg 16 526

Potrzebna

ekspedientka kaucja, posada stała. Oferty Kurier Poznański zdg 16 433

Royal

maszyny do pisania poszukuje sprzedawcy. Kurier Poznański wskaże zdg 15 230

Młynarz

fachowiec z gotówką udział w zyskach. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 16 658

Pisarz

podw kawaler potrzebny na majątek intens. prow. hodowla bydła i koni, pożąd. kurs weter. — Zgłosz. z odp. świadectw Kurier Poznański zdg 16 463.

Ekspedientka

potrzebna. Zygm. Niklasiewicz, św. Marcin 11. zdg 16 668

Służąca

potrzebna zaraz. Rybaki 20 a, mieszkanie 6. zdg 16 666

28. CHLEB DLA POLAKÓW

Lekarz chrześcijanin

może się osiedlić na wsi. Gromada licząca przeszło 2 000 mieszkańców z okolicą 8 000 w tym 7 obszarów dw. Stacja kol., poczta, P. P. P., Komisariat Str. Gran., Zarząd Gminny, 7 kl. szk. powsz., kościół kat i ewang. na miejscu. Oświetlenie elektr. Do miasta 11 km szosa, ładne położenie; park, las, przy tym w b. dobrych warunkach odnowione mieszkanie z ogrodem od zaraz do wynajęcia. Jednocześnie można objąć obowiązki lekarza rejonowego na terenie 3 gmin. Gromada Laski, pow. kępiński — (Wlkp.) Po informacje — na rece sołtysa. zdg 15 974

Mulatka
IDEALNY OLEJEK DO OPALANIA
R. Barcikowski S. A. Poznań
ng 44 651/3

29. ROZRYWKA

Radioodbiorniki
Prems, Telefunken
oraz inne kupisz najkorzystniej właśnie teraz w firmie
Radiolavox
właśc. Bronisław Płotkowiak
Poznań, Ratajczaka 14
Przyjmuje pożyczki państwowe 100,— za 100,—. ng 44 505

Casanova
Masztalarska, poleca sympatyczny wieczór. Ceny umiarkowane. Koncert. Dancing. zdg 16 304

POMPY
wszelkiego rodzaju
oraz
WĘŻE
do wody
poleca
najtaniej
St. Duchowski
Poznań
Br. Pierackiego 16.

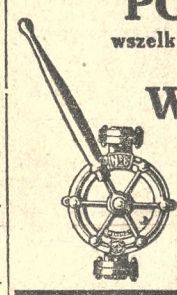

Pg 27 790-20,261-2

Reperacje

rowerów, gramofonów, solidnie — tanio
Płyty

piękne — detektory — głośno grające —
Szewska

20. zdg 16 809

Rowery Columbus
części rowerowe
Poznań, Wrocławska 15.
dg 22 995

Spędzisz
wakacje w Roxy — będziesz zdrowy i mocny. Focha 23. zdg 15 898-9

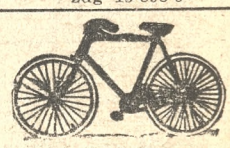

Reklamowa sprzedaż
rowerów „Prima" z piastą system „Torpedo" komplet 78,— Gramofony 43,— płyty nowości 90 gr poleca od 38 lat firma
Centrum, Kamiński,
Poznań, Stary Rynek 13/14.
N 43 940

Akordeon

korzystnie sprzedam. Żupańskiego 4, m. 13. zd 15 897

Na plażę polecamy:
kostiumy i spodenki kąpielowe,
płaszcze i prześcieradła plażowe,
amerykanki i kapelusze płócienne
WIELKI WYBÓR
KRETONÓW I MUŚLINÓW,
na barwne komplety plażowe.
Znane, a niskie ceny
DOM HANDLOWY
T. WOŹNIAK
POZNAŃ-STARY RYNEK 85-RYNKOWA
ng 44982/3

Humor zagraniczny

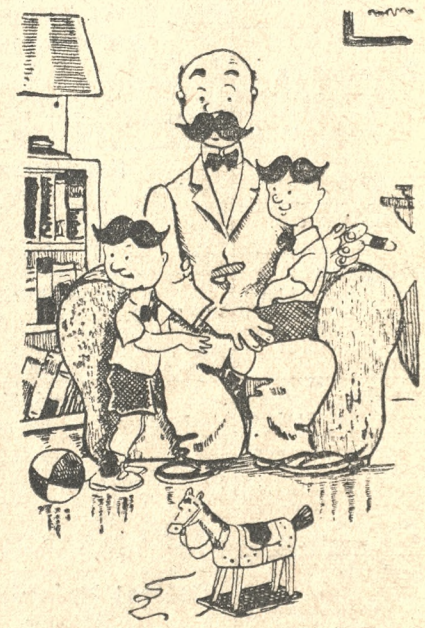

Papa jest szalenie dumny, że synowie są podobni do niego. (M)
(Lustige Blätter, Berlin).

Przedpłata na miesiąc czerwiec 1937 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w innych krajach zł 7.00—9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówk.), słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matryc, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200-149.